

**UNIVERSIDAD DE CARABOBO
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA EDUCACIÓN
DIRECCIÓN DE POSTGRADO
MAESTRÍA EN INVESTIGACIÓN EDUCATIVA**

**LA INVESTIGACIÓN ACADÉMICA DESDE UNA PERSPECTIVA
FENOMENOLÓGICA
(ESTUDIO REALIZADO EN ESTUDIANTES DE LA MAESTRÍA EN
EDUCACIÓN, MENCIÓN INVESTIGACIÓN EDUCATIVA)**

Autor: Lcda. Maira Sánchez
Tutor Asesor: Dra. Ruth Alvarado

VALENCIA, OCTUBRE 2015

**UNIVERSIDAD DE CARABOBO
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA EDUCACIÓN
DIRECCIÓN DE POSTGRADO
MAESTRÍA EN INVESTIGACIÓN EDUCATIVA**

**LA INVESTIGACIÓN ACADÉMICA DESDE UNA PERSPECTIVA
FENOMENOLÓGICA
(ESTUDIO REALIZADO EN ESTUDIANTES DE LA MAESTRÍA EN
EDUCACIÓN, MENCIÓN INVESTIGACIÓN)**

Autor: Lcda. Maira Sánchez

Trabajo de Grado presentado ante la
Dirección de Postgrado de la
Universidad de Carabobo para optar
al Título de Magíster en Educación
Mención: Investigación Educativa.

VALENCIA, ENERO 2015

UNIVERSIDAD DE CARABOBO
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA EDUCACIÓN
DIRECCIÓN DE POSTGRADO
MAESTRÍA EN INVESTIGACIÓN EDUCATIVA

VEREDICTO

Nosotros, Miembros del Jurado designado para la evaluación del Trabajo de Grado Titulado: “LA INVESTIGACIÓN ACADÉMICA DESDE UNA PERSPECTIVA FENOMENOLÓGICA (ESTUDIO REALIZADO EN ESTUDIANTES DE LA MAESTRÍA EN INVESTIGACIÓN EDUCATIVA)”, presentado por la ciudadana: Maira Sánchez, titular de la cédula de identidad 10.231.010, para optar al título de Magíster en Educación, Mención Investigación Educativa, estimamos que el mismo reúne los requisitos para ser considerado como: _____

Nombre	Apellido	C.I	Firma
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

VALENCIA, OCTUBRE 2015

*Ninguna ciencia objetiva,
ninguna psicología,
tampoco ninguna filosofía
han hecho tema de
este reino de lo subjetivo,
y en consecuencia no lo han descubierto
verdaderamente.*

Husserl

DEDICATORIA

A Dios, mi creador y guía, siempre conmigo. Gracias Padre.

A mis hijos, William Enrique y Ángel Gabriel, la fuerza que impulsa mi lucha, mi fe, mi esperanza mi todo. Hijos los amo!!!

AGRADECIMIENTOS

A mi Dios, por su infinita misericordia y amor con el que me ha sustentado.

A mi pequeña pero gran familia...mis hermanos Yakelin, Richard y Erika, mis sobrinos Francisco, Yessika, Geraldin, Daniel, Richita y Ana Sophia, a esa tercera generación que se inició con el Principe Mathías, todos como lazos fuertes que pese a las diferencias propias de la familia...siguen allí como parte de ese todo tan especial... Sin ustedes esto no sería posible...Se les quiere!!!

A Catalina, quien pese a no conocer en lo absoluto este complejo andar académico, me ha acompañado en oración, en consejo y guía espiritual. Gracias.

A la profesora Ruth Alvarado, por creer en mí, por levantarme el ánimo al desfallecer, por sus consejos y dedicación.

A mis amigos, Doris, Roger, Yelitza, Vanessa, Hidialbeth, Francisca, Patricia, Desiree, José Gregorio, Jormayd, por su aliento desinteresado, por cada una de sus palabras de impulso y motivación, animándome a cerrar este ciclo.

A aquellos a quienes podría nombrar como mi inspiración: José A. Ferreira, Raúl Storey, Carlos Osorio, Wilson Nieves, Zaida Osto, y quizás muchos más...por creer en mí, por sustentar mi ego personal, por apreciar mi humilde conocimiento e inspirar la búsqueda de la superación.

A todos mil gracias...

ÍNDICE GENERAL

	p.p.
VEREDICTO.....	vii
DEDICATORIA.....	v
AGRADECIMIENTOS.....	vi
INDICE GENERAL.....	vii
INDICE DE TABLAS.....	ix
INDICE DE FIGURAS.....	x
RESUMEN.....	xi
ABSTRAC.....	xii
INTRODUCCIÓN.....	1

SECCIONES

I: CONTEXTUALIZACIÓN DEL PROBLEMA

La visión empírica del problema	5
Propósitos de la Investigación	14
Propósito general	14
Propósitos específicos	14
Justificación de la investigación	15

II: PERSPECTIVA METODOLÓGICA Y SU ABORDAJE

Visión onto-espistemológica	18
Paradigma de la investigación	18
Enfoque de la investigación	22
Método: Fenomenológico	25
Operatividad del método.....	29
Campo de estudio e informantes claves	38
Fuentes de evidencia	39
Rigurosidad científica del estudio	42
Recolección, tratamiento y presentación de la información	43

III: FUNDAMENTACIÓN NOOLÓGICA DEL ESTUDIO	
Referentes de la investigación	45
Internacionales	45
Nacionales	50
Constructos teóricos	61
Constructos normativos – legales	70
 IV: DESCRIPCIÓN DEL FENÓMENO Y LA ESTRUCTURACIÓN DE SUS ESENCIAS	
 V: DISCUSIÓN DE LOS HALLAZGOS	
Fundamentos ontológicos para el análisis y contrastación del fenómeno	96
La discusión de los hallazgos. Un momento dialógico	99
 VI: REFLEXIONES FINALES Y RECOMENDACIONES	
La investigación en sí, su proceso y desarrollo	126
La percepción personal de la autora como parte del problema	129
Recomendaciones	132
 REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS	141
ANEXOS	142
A: Material protocolar o entrevistas	143
B: Red semántica de la unidades temáticas: Características de la investigación académica y significaciones de la investigación académica	167

ÍNDICE TABLAS

TABLA	p.p.
1 Características del método fenomenológico desde la perspectiva de Redder, H.....	29
2 Características del método fenomenológico desde la perspectiva de Leal, N.....	31
3 Principios del método fenomenológico desde la perspectiva de Leal, N.....	33
4 Etapas del método fenomenológico desde la perspectiva de Leal, N.....	35
5 Unidad temática: Vivencia intencional concreta y la conformación de las esencias individuales y universales	79
6 Categorías fenomenológicas universales de la unidad temática: Vivencia intencional concreta	84
7 Descripción de las unidades temáticas: Características de la investigación académica y significaciones de la investigación académica.....	87
8 Unidades temáticas: Característica de la investigación académica y significaciones de la investigación académica ...	118

ÍNDICE DE FIGURAS

FIGURA		p.p.
1	Gráfico o red semántica de la unidad temática: Vivencia Intencional Concreta	78
2	Esencias universales en torno a la vivencia intencional concreta de los sujetos	85
3	Holograma onto-epistemológico del estudio	124

**UNIVERSIDAD DE CARABOBO
FACULTAD DE CIENCIAS DE LA EDUCACIÓN
DIRECCIÓN DE POSTGRADO
MAESTRÍA EN INVESTIGACIÓN EDUCATIVA**

**LA INVESTIGACIÓN ACADÉMICA DESDE UNA PERSPECTIVA
FENOMENOLÓGICA
(ESTUDIO REALIZADO EN ESTUDIANTES DE LA MAESTRÍA EN
EDUCACIÓN, MENCIÓN INVESTIGACIÓN EDUCATIVA)**

Autora: Lcda. Maira Sánchez

Tutora: Dra. Ruth Alvarado

Año: 2015

RESUMEN

La Maestría en Investigación Educativa programa impartido por la Facultad de Ciencias de la Educación (FaCE) requiere concluir el plan de estudios, que en sus últimos períodos exigen la presentación de una investigación, de orden académica, cuyo objetivo es demostrar la preparación del participante, generalmente este estudio se instrumenta mediante el trabajo especial de grado. Sin embargo, las estadísticas señalan que pese a la culminación de las unidades créditos necesarias son pocos los estudiantes que egresan del programa en el tiempo estipulado, y esto es atribuible a la postergación para el desarrollo y presentación del trabajo de grado. De allí que, la presente investigación tuvo como finalidad describir las vivencias de los estudiantes de la Maestría en Educación, Mención Investigación Educativa para el período 2010-02 en el desarrollo de la investigación académica desde una perspectiva fenomenológica. Se enmarcó en el enfoque cualitativo, desarrollando los pasos y fases del método fenomenológico de Leal (2003) y Martínez (2006). El campo de estudio fue constituido en las aulas de clase de la maestría para el período indicado, y los informantes claves sus participantes. A éstos se les aplicó una entrevista focalizada, que permitió indagar las esencias individuales para luego de su categorización conformar las esencias universales atinentes al objeto de estudio, es decir, la investigación académica como un objeto ideal. El estudio siguió los métodos de rigurosidad científica propios de la investigación cualitativa. Entre sus reflexiones se encuentran que cada participante experimenta su fenómeno de manera particular, que éstos experimentan emociones, sentimientos, intereses, motivaciones y otra serie de experiencias que al confluir conducen el desarrollo de la investigación académica, en un sistema complejo, que para muchos resulta difícil culminar. Finalmente, es posible hacer de los estudios cuarto nivel espacios de investigación, discusión y actualización, minimizando la práctica actual caracterizada por la profesionalización y titulaciones.

Línea de Investigación: Investigación Educativa.

Descriptor: Investigación Académica, Fenomenología, Trabajo Especial de Grado.

UNIVERSITY OF CARABOBO
FACULTY OF EDUCATION
ADDRESS OF GRADUATE
MASTER OF EDUCATIONAL RESEARCH

ACADEMIC RESEARCH PERSPECTIVE PHENOMENOLOGICAL
(STUDY IN STUDENTS OF THE MASTER OF EDUCATION,
RESEARCH EDUCATIONAL WORDS)

Author: Lcda. Maira Sánchez

Tutora: Dra. Ruth Alvarado

Year: 2015

ABSTRACT

The Master of Educational Research program offered by the Faculty of Education (FACE) requires completion of the curriculum, which in its later stages require the submission of research, academic policy, which aims to demonstrate the preparation of the participant, usually this study is implemented by the degree thesis. However, statistics show that despite the culmination of credit units needed few students who graduate program in the stipulated time, and this is attributable to the delay in the development and presentation of the thesis. Hence, this research aimed to describe the experiences of students in the Master of Education, Educational Research Statement for the period 2010-02 in the development of academic research from a phenomenological perspective. It was part of the qualitative approach, developing steps and phases of the phenomenological method Leal (2003) and Martinez (2006). The field study was established in the classrooms of expertise for the period indicated, key informants and participants. To these were applied a focused interview, we investigated individual essences after categorization from the universal essences pertaining to the object of study, academic research as an ideal object. The study followed the methods of own scientific rigor of qualitative research. Among his thoughts are that every participant experiences the phenomenon in particular, they experience emotions, feelings, interests, motivations, and another set of experiences to converge lead the development of academic research, in a complex system, which for many is hard finish. Finally, it is possible fourth level studies space research, discussion and updating, minimizing current practice characterized by professionalism and qualifications.

Research Line: Educational Research.

Descriptors: Academic Research, Phenomenology, Special Labor Grade.

INTRODUCCIÓN

Los planes de estudio universitarios buscan formar individuos para el ejercicio de actividades de carácter profesional, en otras palabras, estos espacios generan conocimiento para mejorar la calidad de vida y existencia de los seres humanos. Por su parte, los estudios avanzados tienen como norte la formación avanzada de carácter especializado o multidisciplinario, orientada a la especialización académica o profesional, o bien promover la actividad investigadora.

Es así como, la Universidad de Carabobo, a través de la Dirección General de Postgrado, busca la formación de recursos humanos de alta calidad, en cuarto y quinto nivel educativo, acorde con los requerimientos científicos, humanísticos y tecnológicos, a nivel nacional e internacional, mediante el desarrollo de una sinergia de profesores de vanguardia y tecnología de punta, para promover el mejoramiento de la calidad de vida y el desarrollo sustentable del país. Este objetivo se disemina por las diferentes Direcciones de los Postgrados de las Facultades, ubicándose la Facultad de Ciencias de la Educación (FaCE), donde se desarrollan actualmente quince (15) programas vinculados con la educación como área del conocimiento.

Entre los programas ofertados se encuentra la Maestría en Investigación Educativa, la cual es una de las más demandadas por profesionales de todas las áreas del conocimiento. Sin embargo, pese a que la misma, es ofertada y su demanda atendida, al analizar las estadísticas se observan un número de participantes que pese a haber culminado la carga académica no ha egresado del programa, esto guarda relación con la presentación y defensa del trabajo especial de grado; requisito indispensable para la culminación de estos estudios.

La presentación y disertación del trabajo especial de grado, en algunos casos llamado tesis, aunque este último término es reservado para los estudios de quinto nivel o doctorado, reviste la ejecución de una investigación de índole académico, o investigación académica, dado a que este tipo de estudio es propio de las aulas universitarias (Becerra, 2007:252).

No obstante, se observa a los participantes del Programa de Maestría en Educación, Mención Investigación Educativa, que presentan una serie de problemas e inconvenientes para el desarrollo de la investigación materializada en el trabajo especial de grado; esto implica una serie vivencias únicas, pero, que se circunscriben al objeto, que en este caso es la investigación académica.

De allí que se realizó una investigación cuyo propósito fue el describir las vivencias de los estudiantes de la Maestría de Educación, Mención Investigación Educativa en el período 2010-02 en el desarrollo de la investigación académica desde una perspectiva fenomenológica; para ello fue pertinente explorar la vivencia intencional concreta de estos estudiantes desde una perspectiva fenomenológica; identificar las características de la investigación académica como un “objeto ideal” para los participantes; y exponer las significaciones de la investigación académica para los estudiantes del período 2010-02 de la Maestría de Educación, Mención Investigación Educativa desde una perspectiva fenomenológica.

A tales efectos, la investigación se enmarcó en el enfoque cualitativo, siguiendo los pasos y fases del método de fenomenológico, para ello se realizó la descripción protocolar de los informantes, mediante la entrevista focalizada, para explorar las vivencias de los mismos, y extraer las esencias individuales, que conllevaron a conformar las esencias universales características del

fenómeno. Es de resaltar, que el estudio fue influido por la subjetividad, permitiendo a la autora, explorar la vivencia y contrastarla con la propia a partir de la experiencia como parte del grupo en estudio.

A tales efectos, el estudio se presenta en seis (6) secciones a saber:

La sección I, guarda relación con la contextualización del problema en su forma empírica, los propósitos: tanto general como específicos del estudio, así como la justificación.

La sección II, está relacionada con la perspectiva metodológica y su abordaje, desarrollando elementos relacionadas con el paradigma y enfoque investigativo; el método utilizado; los informantes claves; las fuentes de evidencia y su rigurosidad; y finalmente el tratamiento dado a la información.

En cuanto a la sección III, guarda relación con la fundamentación teórica del estudio, es decir, el soporte informativo y argumentativo aproximado de la investigación. Este se encuentra compuesto por los referentes, los presupuestos teóricos y referenciales de la investigación, así como, los referentes normativos – legales, que impregnan la misma.

La sección IV, se refiere a la descripción del fenómeno y la estructuración de las esencias. En este se hace una descripción de las esencias individuales recogidas mediante las descripciones protocolares, para luego conformar las esencias universales, como expresión de las vivencias de los participantes en estudio.

En la V sección, se realiza la discusión de los hallazgos, haciendo el contraste con los referentes informativos previos, y los generados como parte

del proceso emergente de la estructuración de las esencias.

La sección VI, comprende las reflexiones finales, realizadas desde dos puntos de vistas: el primero relacionado con la investigación en sí, su proceso y desarrollo; y la segunda con base a la percepción personal de la autora como parte del problema. También, se hace mención a las recomendaciones.

Finalmente, se hace mención a las referencias bibliográficas consultadas, y se presentan los anexos que sirven de complemento a la información presentada.

SECCIÓN I

CONTEXTUALIZACIÓN DEL PROBLEMA

La Visión Empírica del Problema

Α λο λαργο δε λα ηιστορια ελ χονοχιμιεντο ηα σιδο απλιχαδο αλ δεσαρ ρολλο δε λα ινδυστρια εν ελ χαμπο μ'διχο, δε μανυφαχτυρα, αγρ'χολα ο μιλι ταρ, εσ δεχιρ, ηα σιδο υτιλιζαδο εν χασι τοδο λοσ <μβιτοσ δε λα πιδα δελ σερ ηυμανο. Εσ ασ' χομο Αρθυ' μεδεσ πλανε ' λα χονστρυχι 'ν αρτεφαχτοσ β' λιχοσ εν προ δε λα δεφενσα δε λα χιυδαδ δε Σιραχυσα χοντρα λοσ ρομανοσ; οτρο εφεμπλο ρεχονοχιδο εσ ελ δε Λεοναρδο Δα ζινχι θυιεν οφρεχι ' συσ σερ πιχιοσ αλ Δυθυε δε Μιλ'ν, πρεσεντ'νδολε παριασ αλτερνατιπασ δε μ'θυινας παρα λα γυερρα λασ χυαλεσ ποδρ'αν σερ χονστρυιδασ βαφο συ σολιχιτυδ. Εσ ασ' χομο, σε δαν λοσ ινιχιοσ δελ προχεσο δε λα ινπεστιγαχι 'ν, ψ ελ χον οχιμιεντο αδθυιριδο α τραπ'σ δε 'στα εσ απλιχαδο εν τοδοσ λοσ χαμποσ δελ σαβερ ψ τραε χονσιγο χονσεχυνενχιασ ποσιτιπασ ψ νεγατιπασ. Εστασ 'λιτιμ ασ γενεραλμεντε θυεδαν οχυλτασ, εν προ δε υν προγρεσο εχον 'μιχο.

Αηορα βιεν, δεσδε ελ ασπεχτο μ'σ β'σιχο ινπεστιγαρ παρα Γαλλαρδο (2 009) σε ρεφιερε α 'πραλιζαρ αχχιονεσ θυε χονδυζχαν αλ δεσχυβριμιεντο ο χ ονοχιμιεντο δε υνα χοσα' (π. 3); δε εστα δεφινιχι 'ν, σε δεσπρενδε θυε χυαλθ υιερ περσονα πυδιερα σερ υν ινπεστιγαδορ, ψ εστο εσ φυνδαμενταδο εν ελ ηε χηο θυε λοσ σερεσ ηυμανοσ παρτεν δε υνα νεχεσιδαδ δε χονοχιμιεντο χονσι δεραδα ινχομπλετα, ρεθυιριενδο δε λα προδυχι 'ν δε οτρασ νοχιονεσ παρα μεφοραρ συ εξιστενχια ο εντορνο. Ελ χονχεπτο αντεριορ συγιερε λα εξιστενχ

ια δε ταντοσ τιποσ δε ινπεστιγαχι ἴν χομο ρεασ δε χονοχιμιεντοσ εσπεχῖφιχ
 οσ ρεθυιεραν δε συ απλιχαχι ἴν, εφεμπλο δε ελλο σον: ινπεστιγαχι ἴν σοχιαλ
 ; ινπεστιγαχι ἴν δε μερχαδοσ; ινπεστιγαχι ἴν εδυχατιπα; ινπεστιγαχι ἴν χιεν
 τῖφιχα, ψ λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα. Εστε ἰλτιμο τιπο δε ινπεστιγαχι ἴν, α
 λυδε α αθυελλα θυε τρανσχυρρε εν ινστιτυχιονεσ χυψο φιν πριμαριο εσ λα π
 ροδυχχι ἴν ψ τρανσμισι ἴν δε χονοχιμιεντο, χομο πυεδεν σερ λασ υνιπερσιδα
 δεσ. Σοβρε εστε παρτιχυλαρ Γαλλαρδο (οβ. χιτ.) χομεντα θυε:

Λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα σε δεσαρρολλα εν λασ ινστιτυχιονε
 σ εν δονδε σε εφεχτ ἰαν πρ(χτιχα δε ενσε)ανζα α νιπελ συπεριορ, ψ
 περσαν σοβρε λα ρεαλιζαδα νατυραλ, ηιστ ἴριχα, σοχιαλ ε ινδιπ
 ιδυαλ ψ αχερχα δε συσ ιντερρελαχιονεσ (□) ινχλυψε λα ινπεστιγα
 χι ἴν χιεντῖφιχα θυε σε ρεαλιζα βαφο νορμασ αχαδῖμιχασ. (π. 44)

Λα χονχεπτυαλιζαχι ἴν δε Γαλλαρδο (οβ. χιτ.), συγιερε θυε λα προδυχχι
 ἴν δε χονοχιμιεντο εστῖ εν ρελαχι ἴν χον λα αχαδεμια δε λα χυαλ εσ προπια,
 ιδεντιφιχ(νδολα χον νιπελεσ σιγνιφιχατιποσ εν χυαντο α χρεατιπιδαδ, νοπε
 δαδ υ οριγιναλιδαδ.

Εσ ασῖ χομο, λα νεχεσιδαδ δε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα παρα ελ δε
 σαρρολλο δε χυαλθυιερ δισχιπλινα ο προφεσι ἴν εσ, παρα μυχηοσ τε ἴριχοσ,
 ινδισχυτιβλε, ψ δε εστα μανερα εσ ρεχονοχιδα δεσδε οργανισμοσ δε χαρ(χτε
 ρ ιντερναχιοναλ χομο λα Οργανιζαχι ἴν δε λασ Ναχιονεσ Υνιδασ παρα λα Ε
 δυχαχι ἴν, λα Χιενχια ψ λα Χυλτυρα (ΥΝΕΣΧΟ), λα Οργανιζαχι ἴν δε Εσταδ
 οσ Ιβεροαμεριχανοσ (ΟΕΙ), ψ ελ Ινστιτυτο Ιντερναχιοναλ δε Πλανεαμιεντο δ
 ε λα Εδυχαχι ἴν (ΠΕΠ). Εστοσ οργανισμοσ εξπρεσαν εν ελ δοχυμεντο □Μετα
 σ Εδυχατιπασ 2021: Δεσαφῖοσ ψ Οπορτυνιδαδεσ. Ινφορμεσ σοβρε τενδενχια

σ σοχιαλεσ ψ εδυχατιπασ εν Αμ[ριχα Λατινα 2010□, εντρε οτρασ χοσασ θυε
:

Λα μετα γενεραλ νοπενα (□) προπονε αμπλιαρ ελ Εσπαχιο Ιβεροα
μεριχανο δελ Χονοχιμιεντο ψ φορταλεχερ λα ινπεστιγαχι [ν χιεντ
[φιχα (□) ψ δε μανερα εσπεχ[φιχα αποψαρ λα χρεαχι [ν δε ρεδεσ υ
νιπερσιταριασ παρα λα οφερτα δε ποσγραδοσ (□); ρεφορζαρ λα ιν
πεστιγαχι [ν χιεντ[φιχα (□) υν ελεμεντο χρυχιαλ δε εστε δεσαφ[ο
εσ εστιμυλαρ ελ ιντερ[σ ψ λα προξιμιδαδ α λα χιενχια πορ παρτε
δε λοσ εστυδιαντεσ δε ενσε)ανζα σεχυνδαρια, προπιχιανδο ποχαχ
ιονεσ χιεντ[φιχασ εντρε λοσ φ[πενεσ, ψ χυλτιπαρ λα ατενχι [ν σ
οβρε τεμασ χιεντ[φιχοσ ψ τεχνολ[γιχοσ πορ παρτε δε εστυδιαντε
σ δε διπερσοσ νιπελεσ ψ διφερεντεσ εσπεχιαλιδαδεσ□

Δεντρο δε εστε χοντεξτο εν ζενεζυελα, λα ινχορποραχι [ν δε λα ινπεστι
γαχι [ν α λασ αχτιπιδαδεσ υνιπερσιταριασ εσ υν ηεχηο ρελατιπαμεντε ρεχι
εντε; μ(σ α |ν εν λα Υνιπερσιδαδ ζενεζολανα, εν λα χυαλ, αλ ιγυαλ θυε οτρα
σ υνιπερσιδαδεσ ηισπανοαμεριχανασ οργανιζαδασ βαφο ελ μοδελο χολονια
λ, εσενχιαλμεντε δοχεντε, ελ προχεσο δε διχηα ινχορποραχι [ν ηα σιδο εσπεχ
ιαλμεντε λεντο σιν θυε α |ν τερμινε δε αρραιγαρσε ψ δεσαρρολλαρ πλεναμεντ
ε. Εν υνιπερσιδαδεσ δε μ(σ ρεχιεντε χρεαχι [ν, χομο λα Υνιπερσιδαδ δε Χαρ
αβοβο, θυε γυαρδαν συ γ[νεσις εν ελ μοδελο ναπολε [νιχο (εμινεντεμεντε δοχ
εντιστα ψ προφεσιοναλισαντεσ), λα ινπεστιγαχι [ν χομο ασπεχτο εσενχιαλ δ
ε λα αχτιπιδαδ αχαδ[μιχα ηα πενιδο χονφροντανδο τρασπι[σ παρα συ ινστιτ
υχιοναλιζαχι [ν ψ χονσολιδαχι [ν εφεχτιπα, σιν εμβαργο, λασ ινστιτυχιονεσ
δε εδυχαχι [ν συπεριορ ο υνιπερσιδαδεσ, πεν χονσαγραδο λα β |σθυεδα δελ
χονοχιμιεντο α τραπ[σ δε λα ινπεστιγαχι [ν εν ελ αρτ[χυλο 109 δε λα Χονστ
ιτυχι [ν δε λα Ρεπ |βλιχα Βολιπαριανα δε ζενεζυελα (XPBς, 1999) θυε τεξτυα
λμεντε σε)αλα:

Ελ Εσταδο ρεχονοχερζ λα αυτονομία υνιπερσιταρια χομο πρινχιπιο ψ φεραρθυία θυε περμιτε α λος προφεσορες, προφεσορας, εστυ διαντεσ, εγρεσαδος ψ εγρεσαδας δε συ χομυνιδαδ δεδιχαρσε α λα β |σθυεδα δελ χονοχιμιεντο α τραπ |σ δε λα ινπεστιγαχι |ν □ Σε χονσαγρα λα αυτονομία υνιπερσιταρια παρα πλανιφιχαρ, οργανιζαρ, ελαβοραρ ψ αχτυαλιζαρ λος προγραμασ δε ινπεστιγαχι |ν, δοχενγια ψ εξτενσι |ν.

Χονχατεναδο χον ελ αρτ |χυλο αντεριωρ, λα Λεψ δε Υνιπερσιδαδες, εν συ αρτ |χυλο 3, σε)αλα λα φυνχι |ν ρεχτορα θυε χυμπλεν λασ υνιπερσιδαδες εν λα εδυχαχι |ν, ψ εντρε οτρασ χοσασ πυντυαλιζα θυε: □ (□) συσ αχτιπιδαδ εσ σε διριγιρ (ν α χρεαρ, ασιμιλαρ ψ διφυνδιρ ελ σαβερ μεδιαντε λα ινπεστιγαχι |ν ψ λα ενσε)ανζα; (□) χομπλεταρ λα φορμαχι |ν ιντεγραλ ινιγιαδα εν λος χιχλος εδυχαχιοναλεσ αντεριωρες (□) φορμαρ λος εθυιπος προφεσιοναλεσ (□) θυε νεχεσιτα λα Ναχι |ν παρα συ δεσαρρολλο ψ προγρεσο □. Σιν εμβαργο, ψ σιενδο τεμα δε αν(λισις παρα οτρο μομεντο, παρα Παρρα (σ/φ) □ αλ χομπα ραρ λα σιτυαχι |ν δε λα δοχενγια ε ινπεστιγαχι |ν εν ελ πα |σ, χον λασ δε οτ ρος πα |σες, ζενεζυελα ηα τενιδο ρετρασο εν λα τρανσφορμαχι |ν υνιπερσιταρια □. (π. 10).

Αηορα βιεν, λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο, α λο λαργο δε συ τραψεχτορια ψ πεσε α λος διφερεντεσ ελεμεντοσ ταντο ιντερνοσ χομο εξτερνοσ θυε λεαδπερσα, ηα μαντενιδο υνα πολ |τιχα οριενταδα ηαχια λα ινπεστιγαχι |ν, εστο σε ρεφλεφα εν λα ρελαχι |ν ινεξοραβλε εντρε λος εστυδιοσ δε πρεγραδο ψ ποστγραδο δε εστα χασα δε εστυδιοσ. Αλ ρεσπεχτο, Γυεπαρα (2006) χομεντα:

Ελ πρεγραδο, ελ ποστγραδο ψ λα ινπεστιγαχι |ν εστ (ν εστρεχηαμε ντε ρελαχιοναδος, εν ταλ φορμα θυε, λο θυε σε δεβα ηαχε ρ εν ελ χυαρτο νιπελ, ταντο εν δοχενγια χομο εν ινπεστιγαχι |ν, δεπενδε

δε λο θυε σε δεφε δε ηαχερ εν ελ τερχερ νιπελ. ζαλε δεχιρ, λοσ λινε
 αμιεντοσ γενεραλεσ δε λα δοχενγια υνιπερσιταρια εν λοσ δοσ νιπ
 ελεσ ψ δε λα ινπεστιγαχι Ϛν τιενεν θυε σερ προδυχτο δε προφυνδα
 σ ρεφλεξιονεσ σοβρε λα εξχελενγια ψ λα εφεχτιπιδαδ δε χαδα φαχ
 υλταδ, α τραπσ δε συσ εσχυελασ, χεντροσ δε ινπεστιγαχι Ϛν ψ δε
 παρταμεντοσ□ (π. 177)

Εν εστε σεντιδο, εν λο θυε ρεσπεχτα αλ Ϲρεα δε πρεγραδο λα ινπεστιγαχι
 ι Ϛν ρεσυλτα παρτε εσενγιαλ εν ελ προχεσο φορματιπο δε λοσ εστυδιαντεσ, ψ
 α θυε χονστιτυψε υνα αχτιπιδαδ ινιερεντε αλ δεσαρρολλο χυρριχυλαρ δε το
 δα χαρρερα υνιπερσιταρια. Δε αλλϚ θυε, ελ πενσα δε εστυδιοσ δε χαδα προγ
 ραμα αχαδμιο, σε ενχυεντρα χονφιγυραδο χον υνα σεριε δε ασιγνατυρασ,
 οριενταδασ α λα φορμαχι Ϛν δε λοσ εστυδιαντεσ εν λοσ ασπεχτοσ επιστεμολ
 Ϛγιχοσ ψ μετοδολ Ϛγιχοσ βςιχοσ δελ προχεσο ινπεστιγατιπο, ασϚ χομο οτρα
 σ αχτιπιδαδεσ τενδεντεσ α δεσαρρολλαρ ελ εσπϚριτυ ινπεστιγατιπο ψ ποτεν
 χιαρ λα χρεαχι Ϛν ε ιννοπαχι Ϛν εν ελ εστυδιανταδο, ελ χυαλ χυλμινα χον υν
 εφερχιχιο δε ινπεστιγαχι Ϛν (τραβαφο εσπεγιαλ δε γραδο) χομο ρεθυισιτο αχ
 αδμιο, αλ φιναλ δε λα χαρρερα.

Εν λο ατιεντε, α λοσ εστυδιοσ δε χυαρτο νιπελ ο ποστγραδο, εστοσ σο
 ν χονχεβιδος εν παλαβρασ δε Γυεπαρ (οβ. Χιτ.) χομο: □(□) λασ αχτιπιδαδε
 σ δε απρενδιζαφε σιστεμ(τιχο ψ υπερπισαδο θυε σε λλεπαν α χαβο εν υνιπ
 ερσιδαδεσ υ οτροσ ινστιτυτοσ δε εδυχαχι Ϛν υπεριορ πορ ινδιπιδυοσ θυε πο
 σεεν πρεπιαμεντε υν τϚτυλο υνιπερσιταριο δε πριμερ νιπελ υ οτρο εθυιπαλε
 ντε□ (π. 33), νο οβσταντε, παρ ελ αλο 2005 ελ Εσταδο, α τραπσ δελ Μινιστε
 ριο δε Χιενγια ΤεχνολογϚ ε Ιννοπαχι Ϛν ηα δαδο α χονοχερ συ Πλαν Ναχιο
 ναλ 2005–2030, ενυμερανδο υν χονφυντο δε αχχιονεσ εντρε λοσ χυαλεσ σ Ϛλ
 ο σε μενχιονα υνα προπυεστα ψ υνα μετα, ρελαχιοναδα χον λοσ εστυδιοσ δε
 ποστγραδο ενυνγιαδα δε λα σιγυιεντε μανερ: □Λοσ ποστγραδο σε υσαρ(ν χ

ομο λα μ(ς εφιχιεντε ινστανχια δε ινπεστιγαχι ρν χιεντ'φιχα ψ τεχνολ ριχα□

Εν ρελαχι ρν α λα χιτα αντεριον, ες νεχεσαριο τραερ α χολαχι ρν λοσ σ
ε)αλαμιεντος δε Γυεπαρα (οβ. Χιτ.), θυιεν εντρε οτρασ χοσας χομεντα θυε □
χιερταμεντε λοσ προγραμας δε ποστγραδο δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο,
σιγυεν ελ εσθυεμα δε λοσ εστυδιοσ δε πρεγραδο δεσχριτο αντεριορμεντε, περ
ο εν εστε νιπελ λοσ προφεσιοναλες σον πρεπαραδος παρα λα γενεραχι ρν ψ
απλιχαχι ρν δε χονοχιμιεντο δε μανερ αδεχυαδα□□ (π. 77). Δε αλλ' θυε ελ Ρ
εγλαμεντο δε λοσ Εστυδιοσ δε Ποστγραδο εν λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (2006), σε)αλα εν συ ρεσε)α ηιστ ριχα θυε:

Λα προδυχχι ρν δε ινπεστιγαχι ρν εν ελ Ξρεα δε Εστυδιοσ δε Ποστγ
ραδο (ΑΕΠΓ) ηα σιδο σιγνιφιχατιπα εν διπερσας ρεας δελ χονοχ
ιμιεντο. Εστοσ προδυχτος ινδιχαν ελ ιντερ ρσ ψ χονπιχχι ρν δεμοσ
τραδο πορ γερεντες, φαχιλιταδορες, τυτορες ψ παρτιχιπαντες παρ
α θυιενες λα ινπεστιγαχι ρν εσ λα ραζ ρν πρινχιπαλ δε λοσ Εστυδι
ος δε Ποστγραδο; χομο μεχανισμο παρα λα σολυχι ρν δε λοσ προβ
λεμας δελ εντορνο, δε λα προπια υνιπερσιδαδ, ψ αλ εστυδιο ιντεν
σιπο ε ιντεγραλ δε λα ρεαλιδαδ ρεγιοναλ ψ ναχιοναλ.

Σε οβσερπα εν λα χιτα αντεριον, λα πιγενχια δελ ποστυλαδο θυε οριεντ
α λοσ εστυδιοσ δε ποστγραδο, ρεφορζαδο α τραπ ρσ δε λας πολ' τιχας δε ρστο
ς, ταμβι ρν διφυνδιδα εν ελ Ρεγλαμεντο αντεσ μενχιοναδο, ψ θυε πλαντεα εν
τρε οτρασ χοσας: □Πριπιλεγιαρ λα ινπεστιγαχι ρν χομο εφε παρα ελ μαντενι
μιεντο δε χυαλθυιερ προγραμα δε ποστγραδο□. Τοδο ελλο συπονε, θυε λοσ ε
στυδιοσ δε ποστγραδος εστ ρν διριγιδος α μαξιμιζαρ λας ποτενχιαλιδαδες δε
λοσ προφεσιοναλες, χυαλθυιερ σεα συ ρρεα δε εστυδιο. Λα αφιρμαχι ρν αντε
ριον, σε πινχυλα διρεχταμεντε χον ελ αρτ' χυλο 1 δελ Ρεγλαμεντο δε λοσ Εστ

υδιοσ δε Ποστγραδο εν λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (οβ. Χιτ.) θυε τεξτυαλμ εντε σε)αλα: □Λοσ εστυδιοσ δε Ποστγραδο εστ(ν διριγιδοσ α ελεπαρ ελ νιπελ αχαδ[μιχο, δεσεμπε)ο προφεσιοναλ ψ χαλιδαδ ηυμανα δε λοσ εγρεσαδοσ δελ συβ-σιστημα δε Εδυχαχι (ν Συπεριορ□. Χονσεχυντεμεντε, ελ αρτ[χυλο 4, δ ελ ρεγλαμεντο ιν χομεντο, πρεχισα λα φιναλιδαδ δε λοσ εστυδιοσ δε ποστγρα δο, πυντυαλιζανδο εντρε οτρασ χοσασ θυε:

Αρτ[χυλο 4.– Λοσ εστυδιοσ δε ποστγραδο εν λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο τιενεν χομο φιναλιδαδ φυνδαμενταλ:

α) Εστιμυλαρ ψ φομενταρ λα χρεαχι (ν ψ προδυχι (ν ιντελεχτυαλ αχρεδιταδα ψ παλιδαδα πορ παρεσ, λα απλιχαχι (ν ψ τρανσφερεν χια δε νυεπασ τεχνολογ[ας χομο εξπρεσι (ν δε λα ινπεστιγαχι (ν χιεντ[φιχα, τεχνολ[γιχα ψ ηυμαν[στιχα, δελ τραβαφο ψ δελ εστυ διο.

β) Φορμαρ ρεχυρσοσ ηυμανοσ αλταμεντε εσπεχιαλιζαδοσ ψ προμ οπερ λα ινπεστιγαχι (ν παρα ρεσπονδερ α λασ εξιγενχιασ δελ απ ανχε δε λα χιενχια, δε λα τεχνολογ[α ψ δε λασ ηυμανιδαδεσ, δελ δ εσαρρολλο σοχιαλ, εχον [μιχο, πολ[τιχο ψ χυλτυραλ δελ εντορνο ψ α λα δεμανδα σοχιαλ εν χαμποσ εσπεχ[φιχοσ δελ χονοχιμιεντο ψ δελ εφερχιχιο προφεσιοναλ.

Περο παρα χυμπλιρ χον ταλεσ εξιγενχιασ, ψ χομο πυντο φιναλ δελ προ χεσο δε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ[μιχα θυε χονλλεπα αλ εστυδιαντε, θυε οβτεν τε ελ γραδο αχαδ[μιχο δε Μαγ[στερ, δεβε χυμπλιρ δε μανερα οβλιγατορια χο ν λα ελαβοραχι (ν δε υν τραβαφο δε γραδο, ταλ ψ χομο λο σε)αλα ελ αρτ[χυλο ελ 81, λιτεραλ β), ελ χυαλ σε)αλα:

Αρτ[χυλο 81.– Παρα οβτενερ ελ γραδο αχαδ[μιχο δε μαγ[στερ σε ε ξιγир((□) β) Λα ελαβοραχι (ν, πρεσενταχι (ν ψ απροβαχι (ν δε υν τραβαφο δε γραδο, ασιστιδο δε υν τυτορ(α), θυε δεμυεστρε λα χαп αχιδαδ αναλ[τιχα, χρ[τιχα, χονστρυχιτπα εν υν χοντεξτο σιστ[μι χο ψ ελ δομινιο τε [ριχο–μετοδολ [γιχο δε λοσ δισε)οσ δε ινπεστιγ αχι (ν προπιος δελ ρεα δελ χονοχιμιεντο, πορ αντε ελ φυραδο δεσ

ιγναδο εν πρεσενταχι ἴν π βλιχα. χ) Χυαλθυιερ οτρο ρεθυισιτο θυε
εσταβλεζχα ελ προγραμμα ρεσπεχτιπο.

Σιν εμβαργο, εν ελ προχεσο δε δεσαρρολλο δε λοσ εστυδιοσ υνιπερσιτα
ριο δε χυαρτο νιπελ (Ποστυγραδο), νο σιεμπρε παλοραν λα ινπεστιγαχι ἴν αχ
αδῆμιχα, ψα σεα πορθυε ιγνοραν συ σιγνιφιχαδο ο πορθυε νο χομπρενδεν συ
υτιλιδαδ, οβσερπνδολα σ ἴλο χομο υν ρεθυισιτο μς παρα λα οβτενχι ἴν δελ
τή τυλο. Εστα ινχομπρενσι ἴν εσ λ ἴγιχα εντρε λοσ προφεσιοναλεσ χον υν νιπ
ελ δε φορμαχι ἴν. Περο αθυῖλλοσ θυε ηαν πασαδο πορ λα υνιπερσιδαδ δεβερ
ἴαν ποσεερ νοχιονεσ βςιχασ σοβρε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῆμιχα ψ συσ μετ
οδολογῆας, ψα θυε σ ἴλο χον εστα βασε ιντελεχτυαλ εσ ποσιβλε θυε παλορε
ν λα ινπεστιγαχι ἴν ψ λα δεμανδεν χομο υν ινστρυμεντο φυνδαμενταλ παρα
ελ ενριθυεχιμιεντο δε διπερσασ προφεσιονεσ.

Δεντρο δε εστε χοντεξτο, σε οβσερπα χον πρεοχυπαχι ἴν α λοσ παρτιχι
παντεσ δελ Προγραμμα δε Μασετρία εν Εδυχαχι ἴν, Μενχι ἴν Ινπεστιγαχι ἴν Ε
δυχατιπα, δονδε σε επιδενχια θυε εξιστε υνα βαφα παλοραχι ἴν εν χυαντο α
λα προδυχχι ἴν δε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῆμιχα, μυχηοσ δε ελλοσ, θυιζς, νο
λο οτοργαν ελ σιγνιφιχαδο θυε διριγε συ φιν ἴτιμο, εσ δεχιρ, λα προδυχχι ἴν
ιντελεχτυαλ δε ἴστοσ; α λα προδυχχι ἴν δε υν χονοχιμιεντο χρεατιπο ο νοπε
δοσο. Οτροσ, σε δεφαν λλεπαρ πορ σεντιμιεντοσ δε φρυστραχι ἴν, χυανδο συ
σ ασπιραχιονεσ εν χυαντο αλ δεσαρρολλο δε υνα τεμῆτιχα εσπεχῆφιχα σε πε
χυεστα αρριβα ο τρυνχαδο, δεβιδο α υνα μυλτιπλιχιδαδ δε φαχτορεσ, χομο π
ορ εφεμπλο: χαρενχια δε υν τυτορ, χαμβιοσ εν λα διρεχχι ἴν ο γυῖα μετοδολ ἴ
γιχα, εντρε οτροσ.

Εσ δεχιρ, τοδοσ ψ χαδα υνο δε λοσ παρτιχιπαντες ασυμεν υνα πιπενχι
α διστιντα, περο, εστας πιπενχιασ σε χιρχυνσχιβεν αλ οβφετο, θυε εν εστε
χασο εσ λα ινπεστιγαχι ρν αχαδμιχα. Εστο χονλλεπα α υν γραν ν |μερο δε π
αρτιχιπαντες, θυε πεσε α ηαβερ χυλμιναδο λα χαργα αχαδμιχα, εσ δεχιρ, χ
υμπλιδο χον συσ υνιδαδες χρδιτο, νο ηαν χυλμιναδο ελ προχεσο ψ δεφενσα
δε συσ ινπεστιγαχιονες, εστο εσ πισιβλεμεντε επιδενχιαδο μεδιαντε λασ εστ
αδστιχας λλεπαδασ πορ λα Χοορδιναχι ρν δελ Προγραμμα εν χονφυντο χον
ελ Δεπαρταμεντο δε Χοντρολ δε Εστυδιοσ.

Νο οβσταντε, παρα αλγυνος φιλ ρσοφος, χονοχερ σιγνιφιχα απρεηενδερ
σε δελ οβφετο, χονπιρτινδοσε εντονχεσ εν ελ οβφετιπισμο, εσ δεχιρ, ελ οβφε
το δετερμινα αλ συφετο; ελ συφετο ασυμε δε χιερτα μανερ λασ προπιεδαδε
σ δελ οβφετο, ρεπροδυχινδολασ εν σμισμο. Εν λα πρεσεντε ινπεστιγαχι ρν,
λα απρεηενσι ρν δελ οβφετο εσταρδαδα πορ λα ινπεστιγαχι ρν αχαδμιχα,
πορ παρτε δε λοσ παρτιχιπαντες εν λα Μαεστρδα δε Εδυχαχι ρν, μενχι ρν Ινπ
εστιγαχι ρν Εδυχατιπα, χομο λοσ συφετοσ θυε ασυμιρςν συσ προπιεδαδες. Χ
ομο υνο δε λοσ πρινχιπαλεσ εξπονεντες δε εστα χορριεντε σε ενχυεντρα Πλα
τ ρν ψ λα εξπρεσι ρν δε συ τεορδα δε λασ ιδεασ, μιεντρασ χον μαψορ χερχαν
δα σον επιδενχιαβλεσ εν λα Φενομενολογδα δε Ηυσσερλ (1859–1938). Εσ ασ
χομο, ελ μτοδο φενομενολ ργιχο εσ υν μτοδο δεσχιριπτιπο, περο νο ενφοχνδ
οσε α λασ ρεαλιδαδες, σινο α λασ πιπενχιασ δε λα χονχιενχια πυρα, εσ δεχι
ρ, α λασ πιπενχιασ δε χαδα υνο δε λοσ συφετοσ.

Αηορα βιεν, ελ δεσαρρολλο δε υν τραβαφο δε γραδο, ταλ ψ χομο λο σε)
αλαν λασ Νορμασ παρα Ελαβοραχι ρν ψ Πρεσενταχι ρν δελ Τραβαφο δε Γρα
δο παρα Οπταρ αλ Ττυλο δε Μαγστερ δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (19
95) δεβε σερ □(□) ινδιτο, ινδιπιδυαλ, ρεσυλταδο δε υνα αχτιπιδαδ δε ινπεστι

γαχι ἴν διριγιδα α επιδενχιαρ πορ παρτε δελ ασπιραντε, δομινιο προφυνδο ψ
 σιστεματιζαδο δελ ρεα εσπεχῖ φιχα δελ χονοχιμιεντο □□ (π. 3); εστο ινπολυχ
 ρα υνα σεριε δε προχεσοσ ψ εστρατεγιασ δε ελαβοραχι ἴν παριαδοσ, θυε ιμπ
 λιχαν νεχεσαριαμεντε, παρα λοσ τυτορες ψ λοσ παρτιχιπαντεσ, λα εφεχυχι ἴ
 ν δε ταρεασ θυε γενεραλμεντε νο στον χλαρασ, ψ θυε αδεμῖσ, εστῖν ιμβριχαδα
 σ δεντρο δε υν χοντεξτο μυχηασ πεχεσ δεσοργανιζαδο, αχελεραδο ψ ηαστα
 χα ἴτιχο, δονδε λοσ φορμαλισμος αδμινιστρατιποσ ψ λεγαλεσ ιμπεραν.

Χονσεχυεντεμεντε, μυχηασ δε εστασ χονχεπχιονες δε ινπεστιγαχιονες
 ατιενδεν α λοσ χονοχιμιεντοσ δελ τυτορ, ψ τερμιναν σιενδο σ ἴλο λα ρεχοπι
 λαχι ἴν δε ινφορμαχι ἴν δε υν τεμα, θυε δεσχανσαρῖ μῖσ ταρδε εν λοσ τραμοσ
 δε υνα βιβλιοτεχα, σιν θυε συ αυτορ ο μαεστραντε σιεντα υνα περδαδερα π
 ασι ἴν, ινχλιναχι ἴν ο μοτιπαχι ἴν πορ ελ ενφοθυε αβορδαδο ο τεμα δε εστυδι
 ο, χονπιρτιῖ νδοσε σ ἴλο εν ελ χυμπλιμιεντο δε υν ρεθυισιτο αχαδῖ μιχο.

Τομανδο εν χονσιδεραχι ἴν λοσ χομενταριοσ αντεριορες, εν λῖ νεασ σιγ
 υιεντεσ σε δεσαρρολλαρῖ υν προψεχτο δε ινπεστιγαχι ἴν θυε τιενε χομο οβφε
 τιπο δεσχριβιρ λασ πιπενχιασ δε λοσ παρτιχιπαντεσ δε λα Μαεστρῖα δε Εδυ
 χαχι ἴν, εν λα Μενχι ἴν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα εν ελ δεσαρρολλο δε λα ιν
 πεστιγαχι ἴν αχαδῖ μιχα χονδυχεντεσ αλ τῖ τυλο δε χυαρτο νιπελ.

Δαδα λα σιτυαχι ἴν αντεριορμεντε χομενταδα, συργεν λασ σιγυιεντεσ ι
 ντερρογαντεσ:

᾿Χ ἴμο σε δαν λασ πιπενχιασ δε λοσ εστυδιαντεσ δε λα Μαεστρῖα δε Ε
 δυχαχι ἴν, Μενχι ἴν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα εν ελ περῖοδο 2010–02 εν ελ δ

εσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι ρν αχαδρμιχα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενο λ ριχα?.

ρΧυλ εσ λα πιπενγια ιντενχιοναλ χονχρετα δε λοσ εστυδιαντεσ δε λα Μαεστρρ α δε Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα εν ελ περρ οδο 2010–02 εν ελ δεσαρρολλο δε συ ινπεστιγαχι ρν αχαδρμιχα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ριχα?.

ρΧυλεσ σον λασ χαραχτερρ στιχασ δε λα ινπεστιγαχι ρν αχαδρμιχα χο μο υν ροβφετο ιδεαλ ραρα λοσ εστυδιαντεσ δελ περρ οδο 2010–02 δε λα Μαεστρρ α δε Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ριχα?.

ρΘυ ριγνιφιχαδο τιενε λα ινπεστιγαχι ρν αχαδρμιχα παρα λοσ εστυδιαντεσ δελ περρ οδο 2010–02 δε λα Μαεστρρ α δε Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ριχα?.

Προπ ριτοσ δε λα Ινπεστιγαχι ρν

Προπ ριτο Γενεραλ:

Δεσχριβιρ λασ πιπενγιασ δε λοσ εστυδιαντεσ δε λα Μαεστρρ α δε Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα εν ελ περρ οδο 2010–02 εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι ρν αχαδρμιχα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ριχα.

Προπ ριτοσ Εσπεχρ φιχοσ:

- Εξπλοραρ λα πιπενχια ιντενχιοναλ χονχρετα δε λοσ εστυδιαντεσ δε λα Μαστρ'α δε Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα εν ελ περ'οδο 2010–02 εν ελ δεσαρρολλο δε συ ινπεστιγαχι ρν αχαδ'μιχα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ριχα.
- Ιδεντιφιχαρ λασ χαραχτερ'στιχασ δε λα ινπεστιγαχι ρν αχαδ'μιχα χομ ο υν □οβφετο ιδεαλ□ παρα λοσ εστυδιαντεσ δελ περ'οδο 2010–02 δε λα Μαστρ'α δε Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα δεσδε υν α περσπεχτιπα φενομενολ ριχα.
- Εξπονερ λασ σιγνιφιχαχιονεσ δε λα ινπεστιγαχι ρν αχαδ'μιχα παρα λοσ εστυδιαντεσ δελ περ'οδο 2010–02 δε λα Μαστρ'α δε Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ριχα.

Θυστιφιχαχι ρν δε λα Ινπεστιγαχι ρν

Λοσ εστυδιοσ υνιπερσιταριοσ, ταντο λοσ δε πρεγραδο χομολοσ δε ποσ τηραδο ινχλυπεν εν συ πλαν δε εστυδιο ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο, δοχυμεντο π|βλιχο ε ινστιτυχιοναλ θυε πρεσεντα λοσ ρεσυλταδοσ δε λα ινπεστιγαχι ρν, γενεραλμεντε, αχαδ'μιχα δεσαρρολλαδα ψ ρελαχιοναδα χον λα τεμ'ιχα ο ρρεα δε χονοχιμιεντο δε λοσ εστυδιοσ, εστε αδεμ'ς φορμα παρτε δε λοσ ρεθυισιτοσ παρα λα οβτενχι ρν δελ τ' τυλο υνιπερσιταριο.

Σιν εμβαργο, εσ δε χονοχιμιεντο π|βλιχο, θυε α νιπελ δε ποσ τηραδο, λα σ εσταδ'στιχασ ινδιχαν θυε υν αλτο πορχενταφε δε λοσ παρτιχιπαντεσ αλχαν ζαν ο τερμιναν λασ υνιδαδεσ χρ'διτοσ εξιγιδασ παρα λα οβτενχι ρν δελ γρα

δο υνιπερσιταριο, περο νο λογραν λα τιτυλαριδαδ, ο πορ λο μενοσ νο εν ελ τι εμπο ενυνχιαδο ο νορμαδο πορ ελ Ρεγλαμεντο δε λοσ Εστυδιοσ δε Ποστυγραδο δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο. Λα μαεστρ'α εν Ινπεστιγαχι Γ'ν Εδυχατιπα νο εσχαπα δε εστα ρεαλιδαδ, δονδε συσ μαεστραντεσ χονφιγυραν υνα σεριε δε πιπενχιασ, μοτιπαχιονεσ, ε ιντερεσεσ θυε χομπλεμενταν υν σιστεμα χομπ λεφο χαργαδο δε ελεμεντοσ συβφετιποσ θυε λιμιταν ελ δεσαρρολλο δε λα ιν πεστιγαχι Γ'ν αχαδ'μιχα ψ συ εντρεγα ινστρυμενταλ εν ελ μαρχο δελ τραβαφ ο εσπεχιαλ δε γραδο.

Δε αλλ' θυε, εν λασ πρ Γ'ξιμασ π'γινασ σε δεσαρρολλαρχ υνα ινπεστιγα χι Γ'ν οριενταδα α □ Δεσχριβιρ λασ πιπενχιασ δε λοσ εστυδιαντεσ δε λα Μαε στρ'α δε Εδυχαχι Γ'ν, Μενχι Γ'ν Ινπεστιγαχι Γ'ν Εδυχατιπα εν ελ περ'οδο 2010 –02 εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γ'ν αχαδ'μιχα δεσδε υνα περσπεχτιπ α φενομενολ Γ'γιχα□. Διχηο εστυδιο σε φυστιφιχα δεσδε παριοσ πυντοσ δε πι στα α σαβερ:

Α νιπελ πρ'χτιχο, απορταρχ βενεφιχιοσ διρεχτοσ ρελαχιοναδοσ χον λα σ πιπενχιασ δε λοσ παρτιχιπαντεσ εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γ'ν α χαδ'μιχα χομο υν οβφετο ιδεαλ; πρεσεντανδο λοσ ρεσυλταδοσ θυε δε υνα υ οτρα φορμα χοντριβυιρ'αν α φορταλεχερ ελ <ρεα δε Ποστυγραδο δε λα Φαχυλ ταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι Γ'ν, δαδο θυε σε ποδρ'αν τομαρ αχχιονεσ εν χ υαντο α λα οπερατιπιδαδ ψ φυνχιοναμιεντο δε λοσ Σεμιναριοσ δε Ινπεστιγα χι Γ'ν, ψ λα προδυχχι Γ'ν ιντελεχτυαλ δε λοσ ασπιραντεσ α Μαγιστερ εν Ινπεσ τιγαχι Γ'ν Εδυχατιπα, περμιτιενδο πορ παρτε δε λοσ παρτιχιπαντεσ λα χυλμιν αχι Γ'ν δε συ γραδο αχαδ'μιχο δε χυαρτο νιπελ; ψ πορ παρτε δελ Προγραμμα δ ε Ινπεστιγαχι Γ'ν Εδυχατιπα ελ ενριθυεχιμιεντο δε συ προδυχχι Γ'ν ιντελεχτυα λ α τραψ'σ δε λασ ινπεστιγαχιονεσ αχαδ'μιχασ πρεσενταδασ.

Τε ίριχαμεντε, περιμιτιρ(λα δισχυσι ίν εν χυαντο α λος ασπεχτοσ β(σιχ
 οσ δε λα φενομενολογ(α ψ δε μανερα εσπεχ(φιχα δε λα νοεσις, χομο ελ ασπε
 χτο συβφετιπο δε αχτο δε χονοχερ ο γενεραχι ίν δελ χονοχιμιεντο μεδιαντε λ
 α ινπεστιγαχι ίν αχαδ(μιχα ψ λασ πιπενχιας θυε εν εστε ρεχορριδο τιενεν λ
 οσ παρτιχιπαντες, ψ ελ νοεμα□χομο ελ ασπεχτο οβφετιπο, εσ δεχιρ, λα προδ
 υχχι ίν δελ χονοχιμιεντο ιντελεχτυαλ δε λος παρτιχιπαντες δελ Προγραμμα Ι
 νπεστιγαχι ίν Εδυχατιπα, δε λα Μαστρ(α δε Εδυχαχι ίν δε λα ΦαΧΕ-ΥΧ.

Εν ελ ρεχορριδο δισχυρσιπο ρεσυλτα δε παρτιχυλαρ ιντερ(σ αναλιζαρ:
 λα χονχεπχι ίν φιλοσ ίφιχα δε Εδμυνδ Ηυσσερλ εν χυαντο α λα φενομενολογ
 (α, πλασμαδο εν τεξτο δε λεχτυρα οβλιγατορια παρα λα πρεσεντε ινδαγαχι ί
 ν. Ασ(χομο, λος ρεφερεντες τε ίριχος πινχυλαδος χον λα εμοτιπιδαδ ψ μοτ
 ιπαχι ίν δελ συφετο (Ρεεπε, 2010; Παλμερο ψ Μαρτ(νεζ 2008); λα ινπεστιγαχ
 ι ίν αχαδ(μιχα ψ συσ ελεμεντοσ (Βυσοτ, 1991; Γαλλαρδο, 2009) ψ αυτορες ρε
 λαχιοναδος χομο: ζαλαρινο (1997), Χασαδο (2001), Βεχερρα (2007) ψ Εχηεπε
 ρρ(α (2006, 2009) εντρε οτροσ.

Μετοδολ(ίριχαμεντε, σε φυστιφιχα πορ χυαντο λα ινπεστιγαδορα χυεντ
 α χον λασ ηερραμιεντας παρα λλεπαρ α χαβο λα ινπεστιγαχι ίν, α τραπ(σ δ
 ελ δεσαρρολλο δε πασοσ λ(ίριχος ψ εστρυχτυραδος, προπιοσ δε λα ινπεστιγ
 αχι ίν χυαλιτατιπα, αχυδιενδο παρα ελ αν(λισις α λασ ηερραμιεντας θυε πε
 ρμιταν λα χομπρενσι ίν δελ τοδο, ινδαγανδο δε εστα μανερα αχερχα δελ οβφ
 ετο δε εστудιο πιστο δε υνα μανερα ιντεγραλ ε ιντερπρεταρ λασ ρελαχιονες
 εντρε ελ συφετο □ οβφετο δεσδε λα περσπεχτιπα δε λα χομπλεφιδαδ. Τοδο ελ
 λο ενμαρχαδο εν λος ποστυλαδος δε αυτορες ρεσαλταντες χομο: Μορ(ν (19
 90, 2003, 2004); Λεαλ (2003); Μαρτ(νεζ (2006); Ρεεδερ (2011). Πορ οτρο λαδο,
 αμπλιαρ(λα λ(νεα δε ινπεστιγαχι ίν: □Ινπεστιγαχι ίν Εδυχατιπα□, χομπλεμ

εντ(νδοσε χον λα λ'νεα δε ινπεστιγαχι Γν □Φαχτορες ινφλυπεντες εν ελ απρ
 ενδιζαφε□, Χοορδιναδα πορ λα Προφεσορα Ρυτη Αλπααραδο, χο-αυτορα (τυτ
 ορα) δελ πρεσεντε τραβαφο εν λα Χ(τεδρα δε Πσιχολογ'α Εδυχατιπα δε ΦαΧ
 Ε.

Αχαδ' μιχαμεντε, χοντριβυιρ(χον οτροσ παρτιχιπαντες, ψα θυε σερπιρ(δε
 ματεριαλ δε χονσυλτα παρα ινπεστιγαχιονες σιμιλαρες, θυε λες οριεντε εν
 λα φορμα δε δεσαρρολλαρ λα μισμα, ο παρα οτροσ ινπεστιγαδορες θυε εσ
 τ'ν ιντερεσαδος εν προφυνδιζαρ ψ/ο χομπλεμενταρ ελ τεμα τραταδο. Φιναλμ
 εντε, α τ' τυλο περσοναλ, περμιτιρ(α συ αυτορα αχερχαρσε αλ φεν Γμενο, χο
 μπροβανδο ο δισιντιενδο εν χυαντο α λας πρεμισας πρελιμιναρες θυε δελ μι
 σμο σε τιενεν, ηαχιενδο συ πεθυε)α χοντριβυχι Γν εν λα χονστρυχι Γν δε πο
 σιβλεσ σολυχιονες ψ πονιενδο δε μανιφιεστο λοσ απορτες δε συ πιπενχια χ
 ομο παρτε δε λοσ συφετοσ εν εστυδιο.

ΣΕΧΧΙΘΝ ΙΙ

ΠΕΡΣΠΕΧΤΙΪΑ ΜΕΤΟΔΟΛΘΓΙΧΑ Ψ ΣΥ ΑΒΟΡΔΑΘΕ

ςισι Γν Οντο–Επιστεμολ Γγιχα

Εν εστε χαπή τυλο σε πρεσενταρ(ν λοσ συπυεστοσ οντο–επιστεμολ Γγιχο σ δε λα ινπεστιγαχι Γν, ρεφεριδοσ αλ χονοχιμιεντο δελ σαβερ ψ λα φιλοσοφή α θυε φυνδαμεντα ελ μΓ τοδο φενομενολ Γγιχο υτιλιζαδο. Ασή μισμο, σε πρεσενταν λασ εταπασ δελ μΓ τοδο, λασ φυεντεσ ε ινφορμαντεσ, λα ρεχογιδα δε λα ινφορμαχι Γν μεδιαντε λασ εντρεπιστασ ψ συ δεσχριπχι Γν προτοχολαρ, λοσ χριτεριοσ παρα λα χατεγοριζαχι Γν ψ λα δεσχριπχι Γν δε λασ εσενχιασ ινδιπιδ υαλεσ ψ υνιπερσαλεσ θυε χονστιτυπεν ελ φεν Γμενο εν εστυδιο, παρα εσταβ λεχερ λα ρελαχι Γν εξαχτα εντρε ελ θυε χονοχε ψ ελ οβφετο χονοχιδο.

Παραδιγμα δε λα Ινπεστιγαχι Γν

Επιστεμολ Γγιχαμεντε λα ινπεστιγαχι Γν σε υβιχα εν ελ παραδιγμα δε λα χομπλεφιδαδ δε ΜορΓν (2004), πορ χυαντο εν ελ πενσαμιεντο χομπλεφο, σε πλαντεα λα ηετερογενειδαδ, λα ιντεραχχι Γν, ελ αζαρ; τοδο οβφετο δελ χονοχιμιεντο, χυαλθυιερα θυε Γλ σεα, νο σε πυεδε εστυδιαρ εν σή μισμο, σινο εν ρελαχι Γν χον συ εντορνο; πρεχισαμεντε πορ εστο, τοδα ρεαλιδαδ εσ σιστεμα, π ορ εσταρ εν ρελαχι Γν χον συ εντορνο. Δεντρο δε εστε χοντεξτο ΜορΓν (2003) σε)αλα:

Α πριμερα πιστα λα χομπλεφιδαδ εσ υν τεφιδο (χομπλεξυσ: λο θυε εστ(τεφιδο εν χονφυντο) δε χονστιτυπεντες ητερογ(νεοσ ινσεπα ραβλεμεντε ασοχιαδοσ: πρεσεντα λα παραδοφα δε λο υνο ψ λο μ | λτιπλε. Αλ μιραρ χον μ(σ ατενχι (ν, λα χομπλεφιδαδ εσ, εφεχτιπαμ εντε, ελ τεφιδο δε επεντοσ, αχχιονες, ιντεραχχιονες, ρετροαχχιον εσ, δετερμιναχιονες, αζαρες, θυε χονστιτυπεν νυεστρο μυνδο φεν ομ(νιχο. Ασ(εσ θυε λα χομπλεφιδαδ σε πρεσεντα χον λοσ ρασγοσ ινθυιεταντες δε λο ενρεδαδο, δε λο ινεξτριχαβλε, δελ δεσορδεν, λα αμβιγ(εδαδ, λα ινχερτιδυμβρε...(π. 32)

Σιν εμβαργο, μ(σ αλλ(δε λα διπερσιδαδ ψ πολισεμια χον λα θυε σε ηα υ τιλιζαδο ελ τ(ρμινο χομπλεφιδαδ ρεσυλτα περτινεντε τραζαρ αλγυνος εφες χ ονχεπτυαλεσ θυε περμιταν περτεβραρ συ ιδεντιδαδ σιγνιφιχατιπα. Ελ χονχε πτο δε χομπλεφιδαδ νο πυεδε ρεδυχирσε α υνα δεφινιχι (ν αναλ(τιχα ψ λινεα λ. Ελ χονχεπτο ρεσυλτα χομπλεφο ψ, πορ λο ταντο, μυλτιδιμενσιοναλ πορ λο θυε τιενε θυε σερ πενσαδο α τραπ(σ δε υνα πλυραλιδαδ δε ινστανχιασ χομπ λεμενταριασ. Δε αλλ(θυε σε προπονγα διστινγυιρ λασ σιγυιεντες διμενσιονε σ παρα χονστρυιρ υνα σιγνιφιχαχι (ν δελ τ(ρμινο:

Λα χομπλεφιδαδ χομπορτα υνα διμενσι (ν ψιχολ (γιχα θυε σε ρεφιερε α λα διφιχυλταδ δελ πενσαμιεντο παρα χομπρενδερ δε υν μοδο σιμπλε, επιδε ντε ψ χλαρο υν φεν (μενο (Morin, 1990; ζελιλλα, 2002). Εστα νοχι (ν σε ενχυε ντρα, πορ λο ταντο, ασοχιαδα αλ νιπελ δελ συφετο χογνοσχεντε χομο ινδιπι δυο ψ αδθυιερε σεντιδο χομο οβστ(χυλο χογνιτιπο. Περο λα χομπλεφιδαδ χο νστιτυπε ταμβι(ν υν οβστ(χυλο αφεχτιπο, εν λα μεδιδα θυε ελ συφετο σε ενφ ρεντα α υν προχεσο ρεφλεξιπο θυε λε περμιτε ρεδεσχυβριρσε χομο συφετο χ ομπλεφο ενφρενταδο α λα ινχερτιδυμβρε.

Λα χομπλεφιδαδ ρεφιερε α υνα διμενσι (ν επιστεμολ (γιχα πινχυλαδα α λ προχεσο δε χονστρυχι (ν δελ χονοχιμιεντο θυε αδθυιερε σεντιδο α τραπ(σ

δε λασ φορμασ δε ρελαχι ἴν ψ πινχυλαχι ἴν θυε ελ συφετο εσταβλεχε χον ελ μυνδο. Ελ δεσπλομε δε λα διχοτομήα συφετο / οβφετο, περμιτε εντρεπερ υνα ρελαχι ἴν χομπλεφα εντρε αμβοσ: ελ συφετο χονστρυψε ελ οβφετο, λο τρανσ φορμα αλ χονοχερλο ψ εσ δεφορμαδο πορ ἴστε εν ελ προχεσο μισμο δε χονοχι μιεντο (Ιβ< >εζ, 1998).

Ταμβιἴν πυεδε πενσαρσε εν υνα διμενσι ἴν οντολ ἴγιχα. Τεμπραναμεντε αδπιρτι ἴ Βαχηελαρδ θυε ελ οβφετο σιμπλε νο εξιστε, σ ἴλο εξιστε λο σιμπλι φιχαδο: □νο ηαψ φεν ἴμενοσ σιμπλεσ; ελ φεν ἴμενο εσ υνα τραμα δε ρελαχιον εσ. Νο ηαψ νατυραλεζα σιμπλε, συστανχια σιμπλε; λα συστανχια εσ υνα τεξ τυρα δε ατριβυτοσ□ (Βαχηελαρδ, 1934; π. 132). Λα χομπλεφιδαδ πυεδε πορ λο ταντο πενσαρσε χομο λασ χαρακτηρἴστιχασ χονστιτυτιπασ δελ μυνδο φενο μἴνιχο, δε λα ρεαλιδαδ μισμα. Ελ χονχεπτο δε χομπλεφιδαδ τιενε, εντονχεσ, θ υε σερ εμπλεαδο χομο υν αδφετιπο παρα χαρακτηριζαρ λοσ φεν ἴμενοσ, σιτυ αχιονεσ ψ προχεσοσ θυε σε ινπεστιγαν. Εν εστε σεντιδο εσ πρεχισο ενφατιζα ρ θυε νο εξιστε υνα συστανχια χομπλεφα χομο συβστρατο ψ θυε, πορ λο ταν το, νο ηαψ δεφινιχι ἴν δελ συσταντιπο χομπλεφιδαδ (Γαρχἴα, 2000; π. 67).

Χομπορτα ταμβιἴν υνα νοχι ἴν παραδιγμἴτιχα. Εσ εν εστα διμενσι ἴν δο νδε χονφλυψε υν χονφυντο δε περσπεχτιπασ ψ ενφοθυεσ βαφο ελ νομβρε δε Παραδιγμα δε λα Χομπλεφιδαδ, λοσ χυαλεσ πλαντεαν υνα ρεφλεξι ἴν χρἴτιχ α ψ υνα νεχεσιδαδ δε ρεφορμαρ ελ βινομιο επιστἴμιχο εντρε λασ φορμασ δε π ροδυχχι ἴν δελ χονοχιμιεντο ψ λασ φορμασ δε οργανιζαχι ἴν δε λοσ σαβερεσ; νο σ ἴλο εν τἴρμινοσ χογνιτιποσ–μενταλεσ (οπεραχιονεσ λ ἴγιχασ ρεχτορασ δε λοσ προχεσοσ δε πενσαμιεντο), σινο ταμβιἴν εν λα οργανιζαχι ἴν δε λασ ι νστιτυχιονεσ εδυχατιπασ (εσχυελα, υνιπερσιδαδ).

Φιναλμεντε, λα χομπλεφιδαδ τιενε θυε σερ χονχεβιδα ταμβιἴν χομο υνα

εστρατεγια μετοδολ ἴγιχα θυε περμιτα ελ αβορδαφε δε λοσ φεν ἴμενος χομπλ εφοσ δε υν μοδο νο σιμπλιφιχαδορ ψ ρεδυχχιονιστα. Σιν εμβαργο, λα χομπλε φιδαδ χομο μῆ τοδο νο πυεδε ρεδυχιρσε α υν χονφυντο δε τῆ χνιχασ ψ προχεδι μιεντοσ εστανδαριζαδοσ θυε βρινδεν υν προγραμα α πριορι παρα χονδυχιρ υ να ινπεστιγαχι ἴν (Μορῖν, 1977, ππ. 21–46, 1982, ππ. 363–369). Λο μετοδολ ἴγι χο αθυῖ δεβε εντενδερσε χομο ελ νυδο γορδιανο δονδε χονφλυψεν λα πραξις ρεφλεξιπα δελ συφετο ψ λασ χονστρυχχιονες τε ἴριχο □ χονχεπτυαλεσ παρα δαρ σεντιδο α λα ρεαλιδαδ, χομπρενδερλα ψ τρανσφορμαρλα. Πορ χονσιγυι εντε, ελ δεσαφῖ ο μετοδολ ἴγιχο δε λα χομπλεφιδαδ απυντα α υνα εστρατεγια θυε εξιγε λα πραξις ρεφλεξιπα δελ συφετο; εσ δεχιρ, λα ινχορποραχι ἴν δελ ο βσερπαδορ εν ελ προχεσο δε οβσερπαχι ἴν α τραπῖ σ δε υνα ινπεστιγαχι ἴν σ οχιαλ δε σεγυνδο ορδεν ο δελ χονοχιμιεντο δελ χονοχιμιεντο (Φοερστερ, 1996 ; Μορῖν, 1986; Σοτολονγο, 2006).

Τοδο ελλο, ενχαφα περφεχταμεντε εν λα χονστρυχχι ἴν δελ σιγνιφιχαδο θυε τιενε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖ μιχα παρα λοσ παρτιχιπαντες δε λα Μαεστ ρῖα δε Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα, εν πιρτυδ θυε εστε σιγνιφιχαδο δεπενδερῖ δ ε μυχηοσ φαχτορες ασοχιαδοσ ταντο α λα φορμα δε οβτενχι ἴν δε εσοσ απρε νδιζαφες, χομο αλ εντορνο μισμο δονδε οχυρραν εστοσ.

Δεσδε ελ παραδιγμα δε λα χομπλεφιδαδ, λα διμενσι ἴν δε λα αχχι ἴν, εσ ινδισοχιαβλε α λα δε χρεαχι ἴν δε χονοχιμιεντο, σε ενμαρχα εν υνα περσπεχτ ιπαῖ τιχα θυε απυεστα πορ ελ αμβιοχεντρισμο, λα εθυιδαδ, ψ ελ διῖ λογο εντρ ε λο ινδιπιδυαλ ψ λο χολεχτιπο. Εστε χονχεπτο δε αχχι ἴν νεχεσαριαμεντε π α υνιδο αλ δε λιβερταδ χομο ρεσπονσαβιλιδαδ, δαδο θυε λα αχχι ἴν δε χυαλθ υιερ μιεμβρο δε λα χιυδαδανῖα πυεδε σερ ρελεπαντε εν συ χοντεξτο.

Δε αλλή¹ θυε, α λα λυζ δε εστε παραδιγμα λα ινπεστιγαδορα χονστιτυψε
 υνα φορμα δε σιτυαρσε εν ελ μυνδο θυε οφρεχε υν μαρχο χρεαδορ δε νυεπασ
 φορμασ δε σεντιρ, πενσαρ ψ αχτυαρ θυε οριενταν ελ χονοχιμιεντο δε λα ρεα
 λιδαδ ψ λα αδθυισιχι ὶν δε χριτεριοσ παρα ποσιχιοναρσε ψ χαμβιαρλα. Εστο
 χοινχιδε χον λοσ πλαντεαμιεντοσ δε Πυφολ (2009) θυιεν σε)αλα: □ Συπονε υν
 α οπιχι ὶν ιδεολ ὶγιχα οριενταδορα δε παλορεσ, πενσαμιεντο ψ αχχι ὶν. Ρε |νε
 απορταχιονεσ δε χαμποσ μυψ διπερσοσ θυε χονφιγυραν υνα περσπεχτιπα ὶτι
 χα, υνα περσπεχτιπα δε λα χονστρυχι ὶν δελ χονοχιμιεντο ψ υνα περσπεχτι
 πα δε λα αχχι ὶν. □ (π. 3647 – 3648).

Ενφοθυε δε λα Ινπεστιγαχι ὶν

Εν ρελαχι ὶν αλ ενφοθυε δονδε σε ενμαρχα λα ινπεστιγαχι ὶν ελ μισμο
 σε οριεντα αλ ενφοθυε χυαλιτατιπο, εν πιρτυδ θυε, ελ ὶνφασισ νο εστ¹ εν μεδ
 ιρ λασ παριαβλεσ ινπολυχραδασ εν ελ φεν ὶμενο, σινο εν εντενδερλο. Εστο χ
 ονλλεπα θυε λα οβτενχι ὶν δελ χονοχιμιεντο σε ρεαλιχε δεσδε υν εσθυεμα ιν
 δυχιτιπο, εσ δεχιρ, πα δε λο παρτιχυλαρ α λο γενεραλ. Ελ ενφοθυε χυαλιτατι
 πο βυσχα λα δισπερσι ὶν ο λα εξπανσι ὶν δε λοσ δατοσ. Δεντρο δε εστε χοντε
 ξτο Μαρτ¹νεζ (2006), σε)αλα:

□ λα ινπεστιγαχι ὶν χυαλιτατιπα τρατα δε ιδεντιφιχαρ, β(σιχαμεντ
 ε, λα νατυραλεζα προφυνδα δε λασ ρεαλιδαδεσ, συ εστρυχυρα δι
 ν(μιχα, αθυελλα θυε δα ραζ ὶν πλενα δε συ χομπορταμιεντο ψ μαν
 ιφεσταχιονεσ. Δε αθυ¹ θυε λο χυαλιτατιπο (θυε εσ ελ τοδο ιντεγρα
 δο) νο σε οπονε δε νινγυνα φορμα α λο χυαντιτατιπο (θυε εσ σολα
 μεντε υν ασπεχτο), σινο θυε λο ιμπλιχα ε ιντεγρα, εσπεχιαλμεντε δ
 ονδε σεα ιμπορταντε. (π. 66)

Μιεντρασ, Σιλπα (2006) χονχεπτυαλιζα ελ ενφοθυε χυαλιτατιπο δεσδε
 ελ πυντο δε πιστα δελ χονοχιμιεντο ψ εν εστε σεντιδο σε)αλα: □ □ λα ινπεστιγ

αχι ἴν χυαλιτατιπα σε προχυπα πορ λα χονστρυαχι ἴν δελ χονοχιμιεντο δε
λα ρεαλιδαδ σογιαλ ψ χυλτυραλ δεσδε ελ πυντο δε πιστα θυιενεσ λα προδυχ
εν, λα ρεπροδυχεν, ψ λα πιπεν□. (π. 23). Εν σιμιλαρ πενσαμιεντο σε ενχυεντ
ρα Εισνερ (1998) χυανδο εξπρεσα:

□λα ινδαγαχι ἴν χυαλιτατιπα, ψ μ(ς εν γενεραλ εν πενσαμιεντο χυ
αλιτατιπο, νο εσ υνα φορμα δε αχτιπιδαδ εξ ἴτιχα ρεσερπαδα α π
ερσονασ χον υν ταλεντο εσπεγιαλ ο θυε εστ(ν χορρεχταμεντε ινιχι
αδασ εν φορμασ εσπεγιαλεσ δε αντροπολογ(α χυλτυραλ. Σε εξτιε
νδε πορ νυεστροσ φυιχιοσ διαριοσ ψ προπορχιονα λασ βασεσ παρ
α νυεστρασ δεχισιονεσ μ(ς ιμπορταντεσ: α θυιεν ελιγε υνο χομο χ
ομπα)ερο, δ ἴνδε ελιγε υνο πιπιρ, ελ τιπο δε χαρρερα θυε υνο θυιε
ρε εφερχερ, χ ἴμο σε ρελαχιονα υνο χον λα φαμιλια ψ λοσ αμιγοσ.
Ταλεσ χονσιδεραχιονεσ εστ(ν γυιαδασ πορ χονσιδεραχιονεσ χυαλ
ιτατιπασ. (π. 33)

Τομανδο εν χονσιδεραχι ἴν λοσ χομενταριοσ αντεριορεσ, λα πρεσεντε ι
νπεστιγαχι ἴν σε ενμαρχα εν ελ ενφοθυε χυαλιτατιπο πορ χυαντο βυσχα δεσ
χριβιρ χυ(λεσ σον λασ πιπενγιασ δε λοσ παρτιχιπαντεσ δυραντε ελ δεσαρρο
λλο δε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδ(μιχα ψ ελ σιγνιφιχαδο θυε(στοσ λε δαν α λα
μισμα δεσδε συ περσπεχτιπα δε λοσ συφετοσ χογνοσχεντε.

Νο οβσταντε, ελ ενφοθυε χυαλιτατιπο σε δεσαρρολλ ἴ, χον βασε α λασ
πρεμισασ σε)αλαδασ πορ Εισνερ (οβ. Χιτ., π. 40–41) θυιεν ενφατιζα θυε λα ιν
πεστιγαχι ἴν χυαλιτατιπα σε χονφιγυρα πορ υνα σεριε δε ελεμεντοσ χομο σο
ν: εν πριμερ λυγαρ εν ελ σιστεμα σενσοριαλ χομο ινστρυμεντο μεδιαντε ελ χ
υαλ σε εξπεριμενταν λασ χυαλιδαδεσ θυε χονστιτυπεν ελ εντορνο.

Εν σεγυνδο λυγαρ, λα χαπαχιδαδ δε εξπεριμενταρ χυαλιδαδεσ ρεθυιερε
αλγο μ(ς θυε συ πρεσενγια. Λα εξπεριενγια εσ υνα φορμα δε λα ρεαλιζαχι ἴν

ημανα ψ, χομο ταλ, δεπενδε δε υνα αχτυαχι ρν δε λα μεντε, λα εξπειριενχια
 χυαλιτατιωα δεπενδε δε λασ φορμασ χυαλιτατιωασ δε λα ινδαγαχι ρν. Εν τε
 ρχερ λυγαρ, λα ινδαγαχι ρν χυαλιτατιωα νο σε διριγε σ ρλο ηαχια αθυελλοσ
 ασπεχτοσ δελ μυνδο □δε αφυερα□, σινο θυε ταμβι ρν σε διριγε α λοσ οβφετοσ
 ψ ηεχηοσ θυε σομοσ χαπαχεσ δε χρεαρ. Εν χυαρτο λυγαρ, υνα δε λασ φορμα
 σ μ(σ τιλεσ δε ινδαγαχι ρν χυαλιτατιωα, σε ενχυεντρα εν λα λιτερατυρα. Λο
 σ εσχυριτοσ εξπονεν λασ χαπαχιδαδεσ δε τρανσφορμαρ λα προπια εξπειριενχι
 α εν υνα φορμα π|βλιχα λλαμαδα τεξτο, λα χυαλ, χυανδο σε χονστρυψε δε μ
 ανερα αρτς στιχα, περμιτε παρτιχιπαρ δε υν εστιλο δε πιδα.

Πορ λτιμο, λοσ τεξτοσ πυεδεν τομαρ διφερεντεσ φορμασ. Λιτεραλμεντ
 ε, υν τεξτο εσχυριτο πυεδε ηαχερ λο θυε ελ τραταμιεντο φιγυρατιωο δελ λεγγυ
 αφε νο πυεδε; λα ποεσς α πυεδε δεχιρ λο θυε λα προσα νο πυεδε χομυνιχαρ ψ
 πιχεπερσα. Λασ χυλτυρασ δε τοδο ελ μυνδο ηαν προπορχιοναδο α συσ ηαβι
 ταντεσ λοσ ρεχυρσοσ νεχεσαριοσ παρα τρανσφορμαρ λα εξπειριενχια εν υνα
 φορμα π|βλιχα, δε μανερα θυε οτροσ πυεδαν εξπειριμενταρλα. Αυνθυε δοσ εξ
 περιενχιασ νυνχα πυεδεν σερ ιδ ρντιχασ, ελ τιπο δε τεξτο θυε υνο χρεα εσταβ
 λεχε λα διφερενχια, ψ εστα διφερενχια εσ επιστ ρμιχα. Εν παρτε σε λλεγα α χο
 νοχερ αλ μυνδο εν πιρτυδ δελ τεξτο θυε σε λεε.

Αδιχιοναλμεντε, ελ πρεσεντε εστυδιο, ασυμε ελ ενφοθυε χυαλιτατιωο, ε
 ν ατενχι ρν α υν χονφυντο δε ρασγοσ θυε λα χαραχτεριζαν, χομο σον:

1. Λα ραχιοναλιδαδ σε φυνδαμεντα εν λα εξπειριενχια ηερμεν ρυτιχα (χ
 ομπρενσι ρν ε ιντερπρεταχι ρν), βυσχανδο ελ σεντιδο ψ σιγνιφιχαδο δ
 εντρο δε λα ηιστοριχιδαδ εσπεχ ρφιχα, λο χυαλ περμιτε θυε λα ρεαλι
 δαδ σεα συφετο δε χονοχιμιεντο, σε ρεπαλοριχε λα εξπειριενχια, ψ σ

ε δεσπλαχε ελ πυντο δε πιστα δε εξπερτο α λοσ αχτορες σοχιαλες.

2. Ελ χονοχιμιεντο ες προδυχο δε λα ιντεραχι Γν εντρε ελ ινπεστιγαδ ορ ψ λοσ παρτιχιπαντες εν ελ εστυδιο, εν ελ μαρχο δε υνα αχχι Γν χ ομυνιχατιπα θυε συπερε λα δυαλιδαδ συφετο–οβφετο.
3. Λα ινπεστιγαχι Γν ες πισυαλιζαδα ηολ΄στιχαμεντε, πορ ελλο, ελ οβ φετο δε εστυδιο ψ συς ρεπρεσενταχιονες χονφορμαν υνα εστρυχυτρυ α χομο τοταλιδαδ χονεχτιπα.
4. Παρτε δε υνα χονχεπχι Γν χ΄χλιχα δε ινπεστιγαχι Γν θυε περμιτε θυε λα ινφορμαχι Γν οβτενιδα ψ λας εστρυχυτρυα θυε εμερφαν ρεοριεν τεν ελ προχεσο.
5. Σε προδυχε λα δεσχριπχι Γν δελ φεν Γμενο δεσδε λα ρεαλιδαδ δελ πα ρτιχιπαντε, εξπρεσαδας α τραπσ δε λα εντρεπιστα, ψ μεδιαντε υνα εστρατεγια ινδυχτιπα ψ σιστεμ΄τιχα, λα δεσχριπχι Γν σε πα χονστρ υψενδο εν βασε α λοσ ηεχηος.
6. Δεσαρρολλα υν χυερπο δε χονοχιμιεντοσ ρεπρεσεντατιποσ δε λα ρε αλιδαδ χονχρετα δελ συφετο, σιν πρετενσι Γν δε εσταβλεχερ γενεραλ ιζαχιονες.

Μττοδο: Φενομενολ Γγιχο

Ατενδιενδο αλ ενφοθυε δε λα ινπεστιγαχι Γν, σε ρεθυιερε υτιλιζαρ υν μττοδο θυε διριφα ο ενχαυσε λα μισμα, α λοσ φινες δε χυμπλιρ λα ριγυροσιδαδ μετοδολ Γγιχα. Δε αλλ΄ θυε, λα πρεσεντε ινπεστιγαχι Γν αδοπτα χομο μττοδο

δε ινπεστιγαχι ἴν λα φενομενολογήα, εν πιρτυδ θυε σε οχυπα δε λα χονχιενχι
α χον τοδασ λασ φορμας δε πιπενχιας, αχτος ψ χορρελατος δε λος μισμος,
εσ υνα χιενχια δε εσενχιας θυε πρετενδε λλεγαρ σ ἴλο α χονοχιμιεντος εσεν
χιαλες ψ νο φιφαρ ηεχηος.

Ελ τῆρμινο σιγνιφιχα ελ εστудιο δε λος □φεν ἴμενος□, ες δεχιρ δε λο θυε
απαρεχε εν λα χονχιενχια, λο δαδο; σε τρατα δε εξπλοραρ πρεχισαμεντε εσο
θυε ες δαδο, λα χοσα μισμα εν θυε σε πιενσα, δε λα θυε σε ηαβλα, εν σῆντεσ
ις, δε λα χονστιτυχι ἴν δε λα χονχιενχια. Σε τρατα δε ρεχυπεραρ αλ συφετο ρ
αχιοναλ θυε εστῖ δετρῷς δε τοδο ηεχηο ψ θυε διρεχταμεντε σε πονε χομο ραζ
ἴν, περο ἴστα νο σε δεριπα δε ναδα, ες αβσολυτα, δεσ-λιγαδα, νο δεπενδε δε
ηεχηος. Ταμποχο λα πιδα συβφετιπα χον συσ μοδος δε εξπεριενχια πυεδε σ
ερ δεριπαδα δε λος ηεχηος δελ μυνδο, σινο αλ ρεπῖς, ἴστοσ τομαν συ σεντιδ
ο εν αθυῖλλα. Λα φενομενολογήα νο παρεχε τραταρ δε λα ρεαλιδαδ σινο δε λ
α ρεπρεσενταχι ἴν δε λα ρεαλιδαδ, ασῖ παρεχε σερ δεσδε ελ μομεντο εν θυε λ
α προπια φενομενολογήα εξιγε πρεσχινδιρ δε λα ρεαλιδαδ, δε λα νατυραλεζα,
δελ μυνδο οβφετιπο.

Υνο δε λος πριμερος τε ἴριχος δε εστε μῖ τοδο φυε Εδμυνδ
Ηυσσερλ (1859–1938), θυιεν χομο φυνδαδορ δε λα εσχυελα φενομενολ ἴγixa,
σε διο α λα ταρεα δε δεσχριβιρ ελ μῖ τοδο φενομενολ ἴγixο, πρεπια δεπυραχι ἴ
ν δελ ψυχολογισμο. ≡λ ιναυγυρ ἴλα απρεηενσι ἴν δε λα □χοσα μισμα□, μῷς
αχῖ δε τοδα πρεδιχαχι ἴν, εν υν χομβατε χον ελ λεγγυαφε, χοντρα σῖ μισμο π
αρα αλχανζαρ λο οριγιναριο. Λα χονχεπχι ἴν δελ ηομβρε, παρα Ηυσσερλ, χο
νσιστε εν λα ρεσταυραχι ἴν δελ συφετο ραχιοναλ θυε νο εστῖ ανχλαδο εν λο
σ ηεχηος, χομο λα ψυχολογήα, σινο εν λα ραζ ἴν; τρατα δε ρεπελαρ θυε ελ
ηομβρε νο εσ υν ηεχηο μυνδανο, σινο ελ λυγαρ δε λα ραζ ἴν ψ δε λα περδαδ,

δε λα συβφετιπιδαδ τρασχενδενταλ.

Ελ προβλεμα δελ ψυχολογισμο χονσιστε εν θυε σε πε αλ ηομβρε σ ίλο
χομο παρτε δελ μυνδο, χομο υν ηεχηο εν ελ μυνδο, περο σι σ ίλο σομοσ ηεχη
οσ εν ελ μυνδο, εντονχεσ διψήχιλμεντε ποδρεμοσ χονχεβιρνοσ χομο συφετοσ
δελ μισμο, πυεστο θυε λα ραζ ίν νο εστ(χαυσαδα πορ λασ χιρχυνστανχιασ
μυνδανασ: λα ραζ ίν εσ λο θυε εσ πορ σί μισμα. □Λα φενομενολογία δε Ηυσ
σερλ πρετενδε ρεχονστρυιρ υν συφετο ραχιοναλ θυε σεα α λα πεζ συφετο δε
λ μυνδο ψ οβφετο εν ελ μυνδο.□ Δεσδε υνα περσπεχτιπα φιλοσ ίφιχα Ρεεδερ (2011)
σε)αλα: Λα φενομενολογία εσ υν μοπιμιεντο φιλοσ ίφιχο βασαδο εν υν
α μετοδολογία αυτοχρήτιχα παρα εξαμιναρ ρεφλεξιπαμεντε ψ δεσχριβιρ λα
επιδενχια πιπιδα (λοσ φεν ίμενοσ, λα πιπενχια) θυε προπορχιονα υν ενλαχε
χρυχιαλ εντρε νυεστρα χομπρενσι ίν φιλοσ ίφιχα ψ χιεντήφιχα δελ μυνδο. (π
. 21)

Πορ συ παρτε, Μαρτήνεζ (οβ. Χιτ.), εν συ πισι ίν χοντεμπορ(νεα, σε)αλ
α θυε λα φενομενολογία:

□ρεσπετα πλεναμεντε λα ρελαχι ίν θυε ηαχε λα περσωνα δε συσ π
ροπιασ πιπενχιασ, ψα θυε, αλ τραταρσε δε αλγο εστριχταμεντε πε
ρσωναλ, νο ηαβία νινγυνα ραζ ίν εξτερνα παρα πενσαρ θυε ελλα
νο πιπι ί, νο σιντι ί ο νο περχιβι ί λασ χοσασ χομο διχε λο θυε ηιζ
ο...Ελ μίτοδο φενομενολ ίγιχο σε χεντρα εν ελ εστυδιο εσασ ρεαλιδ
αδεσ πιπενχιαλεσ θυε σον ποχο χομυνιχαβλεσ, περο θυε σον δετε
ρμιναντεσ παρα λα χομπρενσι ίν δε λα πιδα πσίθυιχα δε χαδα πε
ρσωνα. (π. 139)

Εν εστε μισμο ορδεν δε ιδεασ, Σανδίν (2003) χιτανδο α Φορνερ ψ Λατορ
ρε (1996) σε)αλα: □Λα φενομενολογία εσ υνα χορριεντε δε πενσαμιεντο προπ
ια δε λα ινπεστιγαχι ίν ιντερπρετατιπα θυε απορτα χομο βασε δελ χονοχιμει

ντο λα εξπειριενχια συβφετιπα ινμεδιατα δε λοσ ηεχηος ταλ χομο σε περχιβε ν□ (π. 62). Πορ συ παρτε, Λατορρε, Δελ Ρινχ Γν ψ Αρναλ (1996) χιταδος πορ Σ ανδΓν (οβ. χιτ.) σε)αλαν αδεμ(ς, θυε λα ινπεστιγαχι Γν φενομενολ Γγιχα τιενε χομο πρινχιπαλες χαραχτερΓστιχας:

α) λα πριμαχΓα θυε οτοργα α λα εξπειριενχια συβφετιπα ινμεδιατα χομο βασε δελ χονοχιμιεντο; β) Ελ εστυδιο δε λοσ φεν Γμενος δεσ δε λα περσπεχτιπα δε λοσ συφετος, τενιενδο εν χυεντα συ μαρχο ρεφερενχιαλ, ψ χ) Ελ ιντερΓσ πορ χονοχερ χ Γμο λας περσονας εξπ εριμενταν ε ιντερπρεταν ελ μυνδο σοχιαλ θυε χονστρυπεν εν ιντερ αχχι Γν. (π. 63)

Εσ ασΓ χομο, λα φενομενολοΓα παρτε δελ χονχεπτο χεντραλ δε λα ιντε νχιοναλιδαδ δε λα χονχιενχια θυε τρατα δε φυνδαμενταρ δε θυε νο ηαψ οβφε το σιν συφετο (Ρεεδερ, 2011). Λας εσενχιας α λας θυε πρεστα ατενχι Γν σον λοσ οβφετος ιδεαλες, υνιπερσαλες ψ τεμποραλες, λοσ χυαλες νο πυεδεν εξι στιρ ματεριαλμεντε (ρεδυχχιονες φενομενολ Γγιχας) παρα απρεηενδερ λας ε σενχιας δε λα χονχιενχια πυρα, εστασ εσενχιας χομπρενδεν λα εστρυχτυρα δε σεντιδο–πιπιδο, εσ δεχιρ σε τρατα δε λα χαραχτερΓστιχας υνιπερσαλες δ ε λα χοσα ταλ χομο σε εξπειριμεντα, εν υν προχεσο εν θυε λα ινδυχχι Γν δεσε μπε)α συ παπελ πιταλ. (Ρεεδερ, 2011). Δεντρο δε εστα περσπεχτιπα, Ηυσσερλ (1962), δεσχριβι Γελ μΓτοδο φενομενολ Γγιχο ατενδιενδο α:

Λα πριμερα ρεδυχχι Γν χολοχα εντρε παρΓντεσις αλ μυνδο τεορΓτιχο ψ φρανθυεα ελ πασο αλ μυνδο πιταλ, λιβερανδο λα μεντε δε πρεφυιχιοσ. Πορ ε στα πριμερα ρεδυχχι Γν σε ηυψε δελ □μυνδο σεχυνδαρια□ ηαχια ελ □μυνδο δ ε πριμερα μανο□, χαραχτεριζαδο πορ υν ταλαντε μετοδολ Γγιχαμεντε νατυρα λιστα.

Εντρε ελ σεγυνδο πλανο (μυνδο πιταλ) ψ ελ τερχερο (αχτιτυδ φενομενο λ γιχα) οπερα λα σεγυνδα ρεδυχχι γν (λα φενομενολ γιχα), εν πιρτυδ δε λα χυαλ σε αβανδονα ελ μυνδο πιταλ νατυραλιστα παρα αδοπταρ υνα αχτιτυδ φενομενολ γιχα, σεγ γν λο εξπονε Ηυσσερλ (οβ. χιτ.):

Σι νος φιφαρνος εν λασ νορμας θυε νος πρεσχυριβεν λασ ρεδυχχιονες φενομενολ γιχας, σι δεσχονεχταμος ριγυροσαμεντε, χομο ελλας ρεθυιερεν, τοδασ λασ τρασχενδενηχιας; σι τομας, πυες, λασ πι πενηχιας πυραμεντε εν συ εσενχια προπια, σε νος αβρε υν χαμπο δε χονοχιμιεντος ειδτιχος. Εστε χαμπο σε πρεσεντα, χυανδο σε ηαν συπεραδο λασ διφιχυλταδες δελ χομιενζο... Λα μυλτιφορμιδαδ δε λασ πιπενηχιας, χον συς χομπονεντες εσενχιαλες, ινγρεδιεντες εν ιντενχιοναλες, ες υνα μυλτιφορμιδαδ ιναγοταβλε. (π. 145).

Εν λα ρεδυχχι γν φενομενολ γιχα ελ εσπεχταδορ δεσιντερεσαδο σε πρε οχυπα δε λασ πιπενηχιας δελ πενσαμεντο ψ δε λος οβφετος ιντενχιοναλες. Εν ελ πλανο δε λα αχτιτυδ φενομενολ γιχα σε ρεαλιζα λα χοντεμπλαχι γν δε λα εσενχια, α λα θυε σε λλεγα πορ υνα νυεπα ρεδυχχι γν, λα ρεδυχχι γν ειδτιχα, θυε συπονε υνα οπεραχι γν χογνιτιπα αχτιπα ψ χρεαδορα, δε μοδο θυε ελ οβφετο ες χαμβιαδορ εν συ σερ δαδο ιντενχιοναλ ψ σε απρεηενδε λο ινπαριαντε ψ γενεραλ. Λα ρεδυχχι γν ειδτιχα, α εστε φιν, βυσχα περ τοδο λο δαδο, σιν χιρχυνσχυριβιρσε α ασπεχτος διφερενηχιαλες ψ σιν ομιτιρ λασ διστορσιονες; σολο ασ' σε δεσεντρα)α τοδα λα χομπλεφιδαδ δε λος οβφετος.

Ελ χυαρτο ψ λτιμο πλανο ες ελ δε λα συβφετιπιδαδ τρασχενδενηταλ, αλ θυε σε λλεγα μεδιαντε λα ρεδυχχι γν τρασχενδενηταλ, πορ λα θυε σε πυελπε αλ Ψο, αλ θυε πρεπιαμεντε σε ηα δαδο ελ μυνδο, δε μανερα θυε Γστε ψ λος μοδος χομο σε ηα μανιφεσταδο αλ συφετο σε χορρεσπονδεν. Εν ελ πλανο δε λα α συβφετιπιδαδ τρασχενδενηταλ ες δονδε σε χονστιτυπε ελ μυνδο, πορθυε ες λα χονσχιενχια δονδε τιενε λυγαρ εστα χονστιτυχι γν.

Οπερατιπιδαδ δελ μῖ τοδο

Ελ μῖ τοδο φενομενολ ῖγιχο ποσεε υνα σεριε ρασγοσ χαραχτερῖ στιχοσ θ υε λο διστινγυεν ψ λο ηαχεν ῖνιχο. Παρα Ρεεδερ (2011) εστας χαραχτερῖ στιχ ασ σον: ιντενχιοναλιδαδ, τεμα ψ ηοριζοντε, ρετενχι ῖν ψ ρεφλεξι ῖν, ψ ρεδυχ χι ῖν φενομενολ ῖγιχα. Μιεντρασ παρα Λεαλ (2003) εστας παρτιχυλαριδαδεσ σον ρεπρεσενταδασ πορ λοσ μομεντοσ: πσιχολ ῖγιχο, λ ῖγιχα δελ σιγνιφιχαδο , χονστιτυτιπο τρανσχενδενταλ, μεταφῖ στιχο δε λα χονχιενχια ε ηιστ ῖριχο χ ρῖ τιχο. Εν λασ σιγνιεντεσ ταβλασ σε εξπονεν εστας χαραχτερῖ στιχασ δεσδε λα ποσιχι ῖν δε λοσ αυτορεσ χιταδοσ:

Ταβλα 1:

Χαραχτερῖ στιχασ δελ μῖ τοδο φενομενολ ῖγιχο δεσδε λα περσπεχτιπα δε Ρεεδερ, Η. (2011)

Χαρα χτερῖ στιχα σ	Ρασγοσ Χαραχτερῖ στιχο
Ιντενχ ιοναλ ιδαδ	Τοδα εξπεριενχια χονσχιεντε τιενε δοσ πολοσ, εγο–πολο ψ υν οβφε το–πολο. Εστο εσ λο θυε περμιτε α λα φενομενολογῖα επιταρ χυαλ θυιερ ρεαλισμο ο ιδεαλισμο.
Τεμα ψ Ηορ ιζοντε	Α εστο εσ λο θυε Ηυσσερλ λλαμα λα νατυραλεζα □ τεμα–ηοριζοντ ε□ δε λα εξπεριενχια. Νο οβσταντε, ηαψ μυχηοσ τιπο δε ηοριζοντε

Χαρα κτηρή στιχα ς	Ρασγος Χαρακτηρή στιχο
	ς, ινχλυψενδο εσπαχιαλ, τεμποραλ, σοχιαλ ψ ηοριζοντεσ μυνδαν αλεσ.
Ρετεν χι ρν ψ Ρεφ λεξι ρ ν	Λα ρετενχι ρν εσ λα πρεσενχια εν ελ πρεσεντε, εν ελ αηορα, δε λο ρ εχι ρν πασαδο. Λα ρεφλεξι ρν σε ινιχια χυανδο λα εξπεριενχια ρετε νχιοναλ επιτα λα αλτεραχι ρν δε λα εξπεριενχια μισμα α σερ δεσχ ριτα.
Ρεδυχ χι ρν Φενο μενολ ργια	Λα ρεδυχχι ρν μετοδολ ργια εσ υν μ τοδο παρα λογραρ χιερτα αχτ ιτυδ ηαχια λα εξπεριενχια. Εστα αχτιτυδ προχυρα, αυτοχρή τιχαμε ντε, δεσπεφαρ υνα πισι ρν δε λα εξπεριενχια δεσδε λα χυαλ πυεδε σερ μεραμεντε δεσχιριτα, δε υν μοδο μεταφή σιχαμεντε νευτραλ. Λα ρεδυχχι ρν σε χαρακτηριζα υσυαλμεντε, εν τ ρμινος δε δοσ εταπα σ ο πασο: ελ πριμερο δε λοσ χυαλεσ σε λλαμα δε παριασ μανερασ : <i>πονερ εντρε παρ ντεσις</i> (ο συσπενσι ρν), <i>εποφ</i> , ο σιμπλεμεντε <i>ρεδ υχχι ρν</i> , ψ ελ σεγυνδο σε λλαμα <i>ρεδυχχι ρν ειδ τιχα</i> . Λα πριμερα σ υπονε λα αδοπχι ρν δε χιερτα αχτιτυδ ηαχια λα εξπεριενχια εν ρε φλεξι ρν αυτοχρή τιχα. Λα σεγυνδα εστ ρελαχιοναδα χον λα χρεαχ ι ρν δε αφιρμαχιονεσ αχερχα δε λα χλασε δε επιδενχια θυε σε πρεσ εντα εν λα εξπεριενχια.

Φυεντε: Ρεεδερ (2011)

Ταβλα 2:

Χαρακτηρή στιχας δελ μ' τοδο φενομενολ ἱγχο δεσδε λα περσπεχτιπα δε Λεαλ, Ν. (2003)

Μομεντοσ	Ρασγοσ χαρακτηρή στιχοσ	Προχεσοσ πριμαριοσ δε πενσα μιντο
ΠΣΙΧΟΛ©ΓΙΧΟ	Λας ρεπρεσενταχιονες σον σιμπλεσ δατοσ πσιχολ ἱγχοσ δε συφετοσ εμπή ριχοσ. Χιερτοσ χοντενιδος δε λας ρεπρεσενταχιονες σον λο θυε σον, γραχιασ α λοσ μυ ψ σιμπλεσ προχεσοσ πσῆ θυιχοσ δελ πενσαμιντο εν λοσ θυε σε φορμαν. Λας ρεπ ρεσενταχιονες πρεσεντες εν ελ ματεριαλ δε ανῆλσις ρεφλεφαν ελ πυντο δε πιστ α δελ (λοσ) ινδιπιδυο (σ) σοβρε λοσ χυαλεσ σε ινπεστιγα.	Οβσερπαχι ἱν Ρεφλεξι ἱν. Σε βυσχα λα δεσχριπχι ἱν, παρτιεν δο δε θυε λο δεσχριτο σε μυεστρα χομπααραχι ἱν
Λ©ΓΙΧΑ ΔΕΛ ΣΙΓΝΙ ΦΙΧΑΔΟ	Λα ρεφλεξι ἱν σοβρε λας ρεπρεσενταχιονες πρεσεντες εν ελ ματεριαλ δε ανῆλσι σ, ψα νο εστῆ λιγαδα α υν χασο παρτιχυλαρ. Ελ οβφετο δε λα ρεφλεξι ἱν ψ λα δεσ χριπχι ἱν νο εσ υνα πιπενχια εμπή ριχα. Λα πιπενχια σε πυελπε οβφετο εν λα μεδιδα εν θυε ηαχε πισιβλε □ μυεστρα □ α λγο εσενχιαλ (υνιπερσαλ).	Εμπλεο δε λα λ ἱγχα παρα λλεγαρ α ιρρεαλιδαδεσ (εσενχιασ). Ανῆλσις.
ΧΟΝΣΤΙΤΥΤΙΣΟ ΤΡ ΑΣΧΕΝΔΕΝΤΑΛ	Σε χυεντα αηορα χον μυνδος δετερμιναδος ψ χον δετερμιναδασ σιτυαχιονες θυ ε σε χορρεσπονδεν ρεσπεχτιπαμεντε. Σε αναλιζαν εστοσ μυνδος. Σε βυσχαν χορ ρεσπονδενχιασ μυτυασ θυε πυε– δεν πολπερσε μῆσ νῆ τιδασ αλ δεσχριβιρλασ (σι λα ρεφλεξι ἱν λας ηα δεσχυβιερτο). Λο υνιπερσαλ (εσενχιαλ) αλχανζα εξπρεσι	Ρεφλεξι ἱν Ανῆλσις Χομπααραχι ἱν
ΜΕΤΑΦ©ΣΙΧΟ ΔΕ ΛΑ ΧΟΝΧΙΕΝΧ ΙΑ	Σε προχυρα χομπρενδερ λα χονχιενχια φυνδαμενταλ (χονχιενχια χονστιτυτιπα δελ τοδο). Ρεφλεξι ἱν γενεραλ.	Περχεπχι ἱν δε τοταλιδαδ Χομπαρ αχι ἱν
ΗΙΣΤ©ΡΙΧΟ – ΧΡ© ΤΙΧΟ	Απεριγυα σοβρε λας χονδιχιονες θυε ριγεν λο δαδο. Λα ραζ ἱν σε ελεπα σοβρε λα εξπεριενχια. Σε πλαντεα ελ ηοριζοντε σοχιαλ, ψενδο πορ χομπααραχι ἱν α λο τε ἱριχο πρεπιαμ εντε εσταβλεχιδο.	Χομπααραχι ἱν Ανῆλσις Σῆντεσις

Φυεντε: Λεαλ (2003)

Λοσ αυτορες χιταδος αντεριορμεντε, ψ χυψας απορταχιονες σε εξψυσι
 ερον εν λας ταβλας χοινχιδεν εν ελ ηεχηο δε θυε ελ μττοδο σε ινιχια χον ελ
 προχεσο ιντενχιοναλ δελ συφετο, ψ λα πιπενχια δε υν οβφετο ιδεαλ, παρα ελ
 πριμερο λλαμαδο εγο-πολο / οβφετο-πολο; ψ παρα ελ σεγυνδο λας ρεπρεσεν
 ταχιονες. Παρα ελ μομεντο δε λα πρεσεντε ινπεστιγαχιονες εστε προχεσο ιν
 τενχιοναλ εστζ δαδο πορ λα ινπεστιγαχι ιν αχαδμια ψ λας πιπενχιας δε λ
 ος παρτιχιπαντες δελ προγραμμα δε μαεστρζα εν ελ δεσαρρολλο δε λα μισμα.
 Ψ συ προχεσο τρανσχυρρε εν φορμα δε ρεφλεξιονες δελ ινπεστιγαδορ, θυιεν
 σε δεσποφα δε συ χονοχιμιεντο πρεπιο, ψ σε πρεσεντα δε μανερα ιντροσπεχτ
 ιπα αντε λα πιπενχια πιπιδα δε λοσ συφετος.

Περο αδιχιοναλμεντε, Λεαλ (2003) χιτανδο α Μαψζ (1975), σε)αλα θυε ε
 λ μττοδο φενομενολ ιγιχο σε συστεντα εν πρινχιπιος ο χριτεριος θυε ποσιβιλ
 ιταν λα οπερατιπιδαδ δελ μισμο. Εστος πρινχιπιος γαραντιζαν διφερενχιαρ
 λοσ χορρελατος προπιος δε λα πιπενχια δελ συφετο, ψ θυε γενεραλμεντε σο
 ν συβφετιπο δεσδε συ μυνδο ιντερνο, ψ λο τρασχενδενταλ δε εσε μυνδο. Εσ δ
 εχιρ, εστος πρινχιπιος περμιτεν εσταβλεχερ λα διφερενχια εντρε λας εσενχι
 ας ινδιπιδυαλες ψ λας εσενχιας υνιπερσαλες χονφορμαδας α παρτιρ δε λο
 σ ρελατος ο πιπενχιας δε λοσ συφετος.

Α ταλες εφεχτος, Λεαλ (2003), ηαχε μενχι ιν α τρεσ πρινχιπιος θυε περ
 μιτεν εν πριμερ τρμινο περχιβιρ λα εσενχια δε λα πιπενχια δε μανερα ινμαν
 εντε. Λας πιπενχιας νο πυεδεν σερ πιστας σολο χομο σιλυετας ο ματιχεσ.
 Ψ, λα πιπενχια εσ περχιβιδα χομο αλγο αβσολυτο, δαδο α θυε εσ προπια ψ |
 νιχα παρα χαδα συφετο.

Α χοντινυαχι ιν σε πρεσενταν υνα ταβλα χον λα δεσχριπχι ιν δε λοσ πρ

ινχιπιος δεσδε λα περσπεχτιπα δε Λεαλ (2003).

Ταβλα 3:

Πρινχιπιος δελ μ' τοδο φενομενολ γ'ιχο δεσδε λα περσπεχτιπα δε Λεαλ,
N. (2003)

Πρινχιπιος	Ιμπλιχαχιονες παρα ελ μ' τοδο φενομενολ γ'ιχο
1≡ □Ποσιβιλιδαδ εσενχιαλ δε λα πιπενχια (χον-τενιδο δε χονχιενχια) δε σερ περχιβιδα εσ ινμανενχια. Ιμποσιβιλιδαδ εσ ενχιαλ δε λα χοσα εσπαχιαλ δε σερ περχιβιδα εσ ινμανενχια ≈.	Διφερενχια εντρε εντεσ πιχιολ γ'ιχος (ελ σερ χομο χοσα, λα χοσα ματεριαλ ο φ'ισιχα) ψ χοντενιδο δε χονχιενχια. Αλ σερ χομο πιπενχια, χορρεσπονδε υν ΑΧΤΟ ΔΕ ΔΙΡΕΧΧΙ©Ν ΙΝΜΑΝΕΝΤΕ Ο ΠΕΡΧΕΠΙΧΙ©Ν ΙΝΜΑ- ΝΕΝΤΕ: εσ υν αχτο ΙΝΤΕΡΝΟ εν ελ θυε περχεπχι γ'ν ψ περχεπτο φορμαν υνα υνιδαδ. Αλ σερ χοσα, χορρεσπονδε υν ΑΧΤΟ ΔΕ ΔΙΡΕΧΧΙ©Ν ΤΡΑΣΧΕΝΔΕΝΤΕ Ο ΠΕΡΧΕΠΙΧΙ©Ν ΤΡΑΣΧΕΝΔΕΝΤΕ: εσ υν αχτο ΕΞΤΕΡΝΟ εν ελ θυε περχεπχι γ'ν ψ περχεπτο νο φορμαν υνα υνιδαδ. Πορ ταντο, εσ ποσιβλε ψ λεγ' τιμο δεσγλοσαρ λασ εσφερασ φ'χτιχας ψ δε χοντενιδοσ δε χονχιενχια α τραπ'σ δε λα ΡΕΔΥ ΧΧΙ©Ν, παρα λλεγαρ α θυε ρεσαλτεν λος χοντενιδοσ δε χονχιενχια ψ λλεγυεν α σερ γενυινοσ οβφετοσ δε λα ινπεστιγαχι γ'ν φενομενολ γ'ιχα.
2≡ □Τοδα εσενχια ρεφερεντε α χοσα □ ασ' χομο τοδα χοσα ο σερ εσπαχιαλ □ σ γ'λο πυεδε δαρσε α τραπ'σ δε ματιχες ψ εσχορζοσ. Τοδα εσενχια ρεφερεντε α πιπενχιασ □ ασ' χομο τοδα πιπενχια ο σερ χονσχιεντε □ νο πυεδε δαρσε α τραπ'σ δε ματιχες νι εσχορζοσ □ □Τοδο σερ περχιβιδο εν υν αχτο δε διρεχχι γ'ν τρασχενδεντε σ γ'λο πυεδε δαρσε α τραπ'σ δε ματιχες ψ εσχορζοσ. Τοδο σερ περχιβιδο εν υν αχτο δε διρεχχι γ'ν ινμανεντε νο πυεδε δαρσε α τραπ'σ δε ματιχες νι εσχορζοσ □.	Λα χοσα φ'ισιχα νο πυεδε σερ απρενδιδα πορ τοδοσ λος λαδοσ α λα πεζ. Υν Χοντενιδο δε Χονχιενχια νο εσ λα χοσα φ'ισιχα πορ εσο νο τιενε εσχορζοσ νι ματιχες, νι υνιπερσο νι ρεπερσο; νο οχυπα εσπαχιο αλγυνο; νο χονστιτυψε υνα ρεαλιδαδ. Χοσα ψ Χοντενιδο δε Χονχιενχια σε δαν εν μοδο διφερεντε, πορ εσο εσ ποσιβλε ρεδυχιρ λο φ'ισιχο παρα παρα δαρ πασο α λο εσενχιαλ θυε νο οχυπα νινγ ν λυγαρ, νο εσ υνα ρεαλιδαδ.

3≡ □ Τοδα χοσα σε περχιβε χομο υν αλγο νο αβσολυτο. Λα πιπε νχια (Χοντενιδο δε Χονχιενχια) σε περχιβε χομο αλγο αβσολυτ ο□.	Λα περχεπχι ίν δε πιπενχιασ, αυνθυε νο σεα τοταλ μεντε αδεχυαδα, ασεγυρα συ οβφετο χομο αλγο αβ σολυτο; εσ δεχιρ, χομο αλγο θυε γαραντιζα συ εξισ τενχια τοταλ δεφινιτιπα. Λα περχεπχι ίν αβσολυτα δε λα πιπενχια χονστιτυ ψε υνα χαπταχι ίν εσενχιαλ δε συ εξιστενχια. Εστε πρινχιπιο φυστιφιχα ταμβί ίν λα σεπαραχι ίν ε ντρε χοντενιδοσ δε χονχιενχια ψ χορρελατοσ νατυ ραλεσ πσιχοφί σιχοσ. Αβσολυτο ιμπλιχα εξιστενχια εσενχιαλ.
--	--

Φυεντε: Λεαλ (2003) ελαβοραδο χον δατοσ δε Μανς (1975).

Αλ αναλιζαρ λοσ πρινχιπιοσ ενυνχιαδοσ εν λα ταβλα αντεριορ, εσ περ
τινεντε σε)αλαρ θυε εστοσ σοπορταν λα ποσιβιλιδαδ δε εστυδιαρ λασ πιπε
νχιασ χομο υν αχτο ιντερνο δελ συφετο θυε λασ εξπεριμεντασ, ίστασ πυεδεν
σερ πιστασ νο ταν σολο χομο υν εσθυεμα δελ ιντενχιοναλ δε λα περσωνα,
πορ ελ χοντραριο ρεπρεσενταν λα περχεπχι ίν αβσολυτα δελ συφετο. Τομανδ
ο εν χονσιδεραχι ίν ταντο λασ χαραχτερή στιχασ χομο λοσ πρινχιπιοσ θυε ρι
γεν ελ μί τοδο φενομενολ ίγιχο, εσ περτινεντε χονοχερ λασ εταπασ ψ πασοσ θ
υε ιμπλιχα ελ μισμο. Παρα Μαρτί νεζ (2006:) λα φενομενολογή α ινπολυχρα χ
υατρο (4) εταπασ διφερενχιαδασ, εστασ σον:

Εταπα Πρεπια: Σε ινιχια χον λα πυεστα εντρε παρ ίντεσις τοδοσ λ
οσ πρεφυιχιοσ θυε χιρχυνδαν λα τεμ<τιχα α εστυδιαρ, ψ δεφαρ σο
λο αθυελλοσ θυε ινφλυψαν εν λα ινπεστιγαχι ίν.

Εταπα Δεσχριπτιπα: Χομπρενδε 3 πασοσ, χομο σον: 1ερ πασο: Ελε
χχι ίν δε λα τή χνιχα ο προχεδιμιεντο απροπιαδοσ; 2δο πασο: Ρεαλι
ζαχι ίν δε λα οβσερπαχι ίν, εντρεπιστα, χυεστιοναριο ο αυτορρεπ
ορταφε; ψ 3ερ πασο: Ελαβοραχι ίν δε λα δεσχριπχι ίν προτοχολαρ

Εταπα Εστρυχτυραλ: Εστα εταπα ιμπλιχα λα εφεχυχι ίν δε 7 πασο
σ α σαβερ: 1ερ πασο: Λεχτυρα γενεραλ δε λα δεσχριπχι ίν δε χαδα
προτοχολο; 2δο πασο: Δελιμιταχι ίν δε λασ υνιδαδεσ τεμ<τιχασ να
τυραλεσ; 3ερ πασο: Δετερμιναχι ίν δελ τεμα χεντραλ θυε δομινα χ
αδα υνιδαδ τεμ<τιχα; 4το πασο: Εξπρεσι ίν δελ τεμα χεντραλ εν λε
νγυαφε χιεντή φιχο; 5το. Πασο: Ιντεγραχι ίν δε τοδοσ λοσ τεμασ χε
ντραλεσ εν υνα εστρυχτυρα δεσχριπτιπα; 6το πασο: Ιντεγραχι ίν δε
ε τοδασ λασ εστρυχτυρασ παρτιχυλαρεσ εν υνα εστρυχτυρα γενερ
αλ; 7μο πασο: Εντρεπιστα φιναλ χον λοσ συφετοσ εστυδιαδοσ.

Εταπα δε δισχυσι ίν δε λοσ ρεσυλταδοσ: Εν εστα εταπα σε ρελαχι

οναρ(ν λος ρεσυλταδος οβτενιδος εν λα ινπεστιγαχι (ν χον λας χ
 ονχλυσιονες δε οτροσ ινπεστιγαδορες παρα χομπαραρλας, χοντ
 ραπονερλας, εντενδερ μεφορ λας ποσιβλες διφερενχιας ψ, δε εσε
 μοδο, λλεγαρ α υνα ιντεγραχι (ν μαψορ ψ, α υν ενριθυεχιμιεντο δε
 λ □χυερπο δε χονοχιμιεντο□ δελ (ρεα εστυδιαδα. (π. 140–154).

Δεντρο δε εστα μισμα περσπεχτιπα, Λεαλ (2003), ηαχε μενχι (ν α εστας
 εταπας, ψ λας συβδιπιδε εν οβφετιπος, ηαχι(νδολο μ(ς εξπλ(χιτο ψ δεταλλ
 αδο, ε ινχλυσο μ(ς διδ(χτιχο ψ χομπρενσιβλε. Αδιχιοναλμεντε, δεσχριβε λας
 αχτιπιδαδες α ρεαλιζαρ πορ ελ ινπεστιγαδορ. Εστε σε πρεσεντα εν λα ταβλα
 4.

Ταβλα 4:

Εταπας δελ μττοδο φενομενολ γιχο δεσδε λα περσπεχτιπα δε Λεαλ, Ν. (2003)

Οβφετιπος	Μομεντο Φενομενολ Γίγχο	Τιπο δε Ρεδυγχι Γν	Αχχιονες δελ Ινπεστιγ αδορ
ΕΤΑΠΙΑ ΠΡΕΣΙΑ			
1° Ρεπισαρ ψ εξπλιχитар λο σ συπυεστοσ δε λοσ χυαλε σ παρτε λα ινπεστιγαχι Γν	Σε εχηαν λασ βασεσ δελ μομεντο πσιχολ Γίγχο δε λα σιγυιεντε εταπα.	Ρεαλιζα λα <u>πριμερα ρεδυγχι Γν</u> φενομενολ Γίγχα (σε πονε εντρε παρΓντεσις).	Ελ ινπεστιγαδορ ρεαλιζα υ να χονσυλτα δε λοσ ρεφερ εντεσ τε Γίγχοσ ψ χονστρυ χτοσ θυε λε περμιτεν χονφ ορμαρ συ φυνδαμενταχι Γν νοολ Γίγχα ψ λε δαν σοπο ρτε ινφορματιω ψ αργυμε ντατιω απροξιμαδο α λα ι νπεστιγαχι Γν.
2° Ρεχονοχερ λα ινφλυενχι α δε εσοσ πρεσυπυεστοσ εν ελ χυρσο δε λα ινπεστιγαχ ι Γν.		— Λο τε Γίγχο πρεπιαμεντε εστ αβλεχιδο — Χυαλθυιερ ρεφερενχια θυε ιν τεγρε λο ινπεστιγαδο α οτρο σ δατοσ.	
ΕΤΑΠΙΑ ΔΕΣΧΡΙΠΤΙΣΑ			
1° Ρεαλιζα λα οβσερπαχι Γ ν φενομενολ Γίγχα	Πσιχολ Γίγχο σε τιενεν δατοσ πσιχολ Γίγχοσ δε συ φετοσ εμπΓίγχοσ.	Σε ρεαλιζα λα <u>σεγυνδα ρεδυγχι Γν</u> φενομενολ Γίγχα. Σε πονε εντ ρε παρΓντεσις:	Ελ ινπεστιγαδορ: — Τρανσχριβε λο εξπρεσα δο πορ λοσ ινδιπιδυοσ σ οβρε λοσ χυαλεσ ινπεστ ιγα. — Εξτραε αθυελλα (σ) παρ τε (σ) δε εσα εξπρεσι Γν θυε σε πινχυλαν διρεχτ αμεντε χον ελ τΓίγχο θυ ε εστ(ινπεστιγανδο — Χονστρυψε λα δεσχριπχ ι Γν προτοχολαρ.
2° Ρεφλεφα λα ρεαλιδαδ πι πιδα πορ λοσ συφετοσ, εν λ α φορμα μ(σ αυτΓντιχα ποσ ιβλε.		— Ματεριαλιδαδ δε λο θυε σε α βορδα (λο φ(χτιχο). — Ρεφερενχιασ εσπαχιο—τεμπορ αλεσ δε λο θυε σε αβορδα — Δατοσ ρεφεριδοσ α λοσ συφε τοσ σοβρε λοσ χυαλεσ σε ιν πεστιγα (π.γ. σεξο, εδαδ, νιπ ελ σοχιο—εχον Γμιχο, σι χορρ εσπονδε)	

□Χοντινυαχι ϛν

Οβφετιωοσ	Μομεντο Φενομε	Τιπο δε Ρεδυχχι Γν	Αχχιονεσ δελ Ινπεστιγ αδορ
ΕΤΑΠΙΑ ΕΣΤΡΥΧΤΥΡΑΛ			
1° Εστυδιαρ λασ δεσχριπχιον εσ προτοχολαρεσ παρα δελιμιταρ ελ τεμα χεντραλ δε χαδ α υνα δε ελλασ	ΛΘΓΙΧΟ ΔΕΛ ΣΙΓΝΙΦΙΧΑΔΟ: Εμπλεο δε λα λ Γιγχι α παρα δελιμιταρ ελ τεμα χεντραλ δε χαδα δεσχριπχι Γν προτοχολαρ	— Ρεδυχχι Γν ειδΓτιχα: Σε πασα δε λα εσφερα φ(χτιχα (δεσχριπχι Γν προτοχολαρ) α λα εσφερα δελ τεμα χεντραλ δε χαδ α δεσχριπχι Γν.	1° Λεχτυρα γενεραλ δε χαδα δεσχριπχι Γν προτοχολαρ, παρα τενερ υνα πριμερα πισι Γν δελ ματεριαλ.
2° Ελαβοραρ χατεγορΐασ δε αχυερδο α λα σιμιλιτυδ δε λοσ τεμασ χεντραλεσ (Αηορα τεμασ εσενχιαλεσ)	ΧΟΝΣΤΙΤΥΤΙΣΟ ΤΡΑΝΣΧΕΝΔΕΝΤΑΛ: Β σθυεδα δε χορρεσπονδενχια εντρε λοσ τεμασ χεντραλεσ παρα λλεγαρ α τεμασ εσενχιαλεσ.	— Ρεδυχχι Γν ειδΓτιχα: Σε ρεδυχε δε υν τεμα χεντραλ α εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ.	2° Νυεπα λεχτυρα παρα ι δεντιφιχαρ λοσ τεμασ χεντραλεσ δε χαδα δεσχριπχι Γν προτοχολαρ. 3° Ρεγιστρο δε λοσ τεμασ χεντραλεσ.
3° Ελαβοραρ χατεγορΐασ δε αχυερδο α λα σιμιλιτυδ δε λοσ τεμασ εσενχιαλεσ (Χατεγορΐασ φενομενολ Γιγχασ εσ εν-χιαλεσ □ ινδιπιδυαλεσ σιντετιζαδασ)	ΧΟΝΣΤΙΤΥΤΙΣΟ ΤΡΑΝΣΧΕΝΔΕΝΤΑΛ: Β σθυεδα δε χορρεσπονδενχια εντρε λοσ τεμασ εσενχιαλεσ παρα λλεγαρ α χατεγορΐασ φενομενολ Γιγχασ εσ ενχιαλεσ ινδιπιδυαλεσ σιντετιζαδασ.	— Ρεδυχχι Γν ειδΓτιχα: Σε πασα α υνα νυεπα εσφερα ειδΓτιχα : λοσ οβφετοσ σον αηορα εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ σιντετιζαδασ.	4° Χατεγοριζαχι Γν δε λοσ τεμασ χεντραλεσ εν τεμασ εσενχιαλεσ. 5° Νυεπα χατεγοριζαχι Γν δε αχυερδο α σιμιλιτυδ δε τεμασ εσενχιαλεσ.
4° Ιντεγαρ λασ χατεγορΐασ (σε)αλαδασ εν 3° εν υνα εστρυχτυρα γλοβαλ θυε ινχλυσα χατεγορΐασ υνιπερσαλεσ (χ	ΜΕΤΑΦΕΣΙΣΙΧΟ ΔΕΛΛΑ ΧΟΝΧΙΕΝΧΙΑ: Χομπρενσι Γν δε λο αβορδαδο εν λα ινπεστιγαχι Γν, χομο υντοδο (υνα εστρυχτυρα γλοβαλ).	— Ρεδυχχι Γν τρανσχενδενταλ: Σε πασα α υνα υνιπερσαλιδαδ εσενχιαλ.	6° Δεσχριπχι Γν δε λο ινπεστιγαδο, χομο υνα εστρυχτυρα γλοβαλ.

ατηγορίας φαινομένων (γίγας εσενχιαλές □ υνιπερσαλές)			
--	--	--	--

Χοντινυα□

□Χοντινυαχι Γν

Οβφετιπος	Μομεντο Φενομεν	Τιπο δε Ρεδυχηι Γν	Αχχιονες δελ Ινπεστιγαδορ
ΕΤΑΠΙΑ ΔΕ ΛΑ ΔΙΣΧΥΣΙΘΝ ΔΕ ΡΕΣΥΛΤΑΔΟΣ			
1°Ρελαχιοναρ λο φαινομενολ Γίγχαμεντ ε δεσχιριτο χον λο τε Γίριχο πρεπιαμεντ ε εσταβλεχιδο.	ΗΙΣΤΘΡΙΧΟ ΧΡΞΤΙΧΟ: Σε πλαντ εα υν χοντραστε εντρε λα εστρυ χτυρα φαινομενολ Γίγχαμεντε δεσ χιριτα, ψ λο τε Γίριχο πρεπιαμεντε εσταβλεχιδο (τεορίας, ινπεστιγ αχιονες ψ/ο εστυδιοσ)	Ρεδυχηι Γν ιντερσυβφετιπα τ ρανσχενδενηαλ: Σε ρεδυχε λο υνιπερσαλμεντε εσενχιαλ, π αρα δαρ πασο α λοσ ιντερσυ βφετιπο – τρανσχενδενηαλ.	1° Ρεαλιζα υν ανλίσισ δε λας τε ορίας, ινπεστιγαχιονες ψ/ο εστ υδιοσ θυε, πορ συ τεμ(τιχα, σον σιμιλαρες α λα ινδαγαχι Γν θυε Γλ ηα ηεχηο ψ θυε λα θυεδαδο ρ εφλεφαδα εν λα εστρυχτυρα φεν ομενολ Γίγχαμεντε δεσχιριτα. 2° Χομπαρα λα εστρυχτυρα φαινο μενολ Γίγχαμεντε δεσχιριτα χον ε λ ανλίσισ ρεφεριδο εν 1°.

Φυεντε: Λεαλ (2003)

Ελ χυαδρο μοστραδο αντεριορμεντε, σε χονφορμ ἴχομο λα βασε φυνδα μενταλ παρα ελ δεσαρρολλο δε λασ διφερεντες εταπας δε λα πρεσεντε ινπεσ τιγαχι ἴν, τομανδο εν χονσιδεραχι ἴν συ φ(χιλ μανεφο, ψ αδαπταβιλιδαδ αλ π ροχεσο ινπεστιγατιπο λλεπαδο α χαβο. Ελ μισμο σερ(δεσαρρολλαδο εν χαδ α υνα δε συσ παρτες εν λασ πρ ἴξιμας σεχχιονες.

Χαμπο δε Εστυδιο ε Ινφορμαντες Χλαπες

Δυραντε λα ελαβοραχι ἴν δελ δισε)ο δελ εστυδιο, σε δεχιδε ελ μῆτοδο ψ λοσ προχεδιμιεντοσ ο τῆχνιχας δε γενεραχι ἴν δε ινφορμαχι ἴν ασῖ χομο λοσ εσχεναριοσ α οβσερπαρ ψ λα φορμα δε αχχεδερ αλ χαμπο. Σι εντενδεμοσ πο ρ χαμπο ελ λυγαρ δονδε σε ενχυεντραν λοσ εξπερτοσ, λα χομυνιδαδ ο χοντεξ το α εστυδιο, ελ αχχεσο χονστιτυψε ελ εφε χεντραλ παρα ποδερ οβτενερ ψ γε νεραρ ινφορμαχι ἴν. Σοβρε εστε παρτιχυλαρ Ηερν(νδεζ, Φερν(νδεζ ψ Βαπτιστ α (2006) χιτανδο α Χρεσωελλ (2005) σε)αλαν: □□ελεγιρ υν χοντεξτο ο αμβιεντ ε δονδε σε λλεπε α χαβο ελ εστυδιο, πυες αυνθυε λοσ πλαντεαμιεντοσ χυαλι τατιποσ σον μ(σ γενεραλες, δεβεν σιτυαρνοσ εν τιεμπο ψ λυγαρ□. (π. 526).

Εν εστε σεντιδο, σε τομ ἴχομο χαμπο δε εστυδιο λα Φαχυλταδ δε Χιενχι ασ δε λα Εδυχαχι ἴν δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο, ψ δε μανερα εσπεχιαλ λοσ εσπαχιοσ εδυχατιποσ εσταβλεχιδοσ παρα ελ δεσαρρολλο δε λοσ ενχυεν τροσ ρελαχιοναδοσ χον λα Μαεστρῖα εν Εδυχαχι ἴν, Μενχι ἴν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα δελ περῖοδο 2010–02.

Δεσπυῖσ δε δεφινιδο ελ χαμπο δε λα ινπεστιγαχι ἴν σε ηαχε νεχεσαριο α χχεδερ α λασ περσονας θυε φαχιλιταρ(ν λα ινφορμαχι ἴν, α εστοσ ινδιπιδυο σ σε λες δενομινα: ινφορμαντες χλαπες, πορτεροσ ο φαχιλιταδορες. Λα δεφ

ινιχι ἴν δε ινφορμαντε χλαπε ψ/ο πορτερο δεπενδε δε λα ποσιχι ἴν επιστεμολ
 ἴγιχα ψ τε ἴριχα δελ ινπεστιγαδορ. Αςῖ, εν ελ μοδελο νατυραλιστα ελ ινφορ
 μαντε εσ υνα περсона χαπαζ δε απορταρ ινφορμαχι ἴν σοβρε ελ ελεμεντο α ε
 στυδιο ψ χονστιτυψε υν νεξο δε υνι ἴν εντρε δοσ υνιπερσοσ σιμβ ἴλιχοσ διφε
 ρεντες. Ελ πορτερο, αδεμς δε σερ υν ινφορμαντε χλαπε, εσ υνα περсона θυε
 νος σιτ |α εν ελ χαμπο ψ νος αψυδα εν ελ προχεσο δε σελεχχι ἴν δε παρτιχιπ
 αντες εν ελ χασο δε ρεαλιζαρ εντρεπιστας ο γρυποσ φοχαλεσ. Εν εστα περσ
 πεχτιπα Μαρτῖνεζ (2006) σε)αλα:

Λοσ ινφορμαντες χλαπεσ, περсона χον χονοχιμιεντοσ εσπεχιαλε
 σ, εστατυσ ψ βυενα χαπαχιδαδ δε ινφορμαχι ἴν. Υν βυεν ινφορμαν
 τε χλαπε πυεδε δεσεμπε)αρ υνα φυνχι ἴν δεχισιτωα εν υνα ινπεστιγ
 αχι ἴν: ιντροδυχε αλ ινπεστιγαδορ αντε λοσ δεμς, λε συγιερε ιδεα
 σ ψ φορμασ δε ρελαχιοναρσε, λε πρεπιενε δε λοσ πελιγροσ, ρεσπο
 νδε πορ |λ αντε ελ γρυπο ψ, εν ρεσυμεν, λε ηαχε πυεντε χον λα χομ
 υνιδαδ. (π. 86)

Τομανδο εν χονσιδεραχι ἴν λα χιτα αντεριορ, σε τομ ἴχομο ινφορμαντε
 σ χλαπεσ αλ τοταλ δε παρτιχιπαντες θυε σε ενχυεντρεν ινσκριτοσ παρα διχ
 ηα Μαστρῖα εν ελ περῖοδο λεχτιπο 2010–2, ψ θυε φορμαρον παρτε δε γρυπο
 δε εστυδιο δε λα αυτορα δελ εστυδιο, θυιεν ταμβι |ν σε ινχορπορα χομο ινφορ
 μαντε δελ μισμο, α τραπ |σ δε συ δεσχριπχι ἴν πρελιμιναρ δελ φεν ἴμενο ινπε
 στιγαδο.

Φυεντες δε Επιδενχια

Τοδο προχεσο ινπεστιγατιπο ρεθυιερε λα υτιλιζαχι ἴν δε τῖχνιχασ ε ινσ
 τρυμεντοσ παρα λα ρεχολεχχι ἴν δε δατοσ (ενφοθυε χυαντιτατιπο) ο λασ λλ
 αμαδας φυεντες δε επιδενχια (ενφοθυε χυαλιτατιπο).

Τομανδο εν χονσιδεραχι ἴν ελ ενφοθυε χυαλιτατιπο δε λα πρεσεντε ινω
εστιγαχι ἴν, α χοντινυαχι ἴν σε σε)αλαν λασ φυεντες δε επιδενχια θυε περμιτ
ιερον α λα ινωεστιγαδορα συμεργιρσε εν ελ φεν ἴμενο εν εστυδιο. Δεντρο δε ε
στε χοντεξτο Μαρτῖνεζ (2006) σε)αλα:

□λα μετοδολογῖα χυαλιτατιπα εντιενδε ελ μῖ τοδο ψ τοδο ελ αρσεν
αλ δε μεδιοσ ινστρυμενταλεσ χομο αλγο φλεξιβλε, θυε σε υτιλιζα
μιεντρασ ρεσυλτα εφεχτιπο, περο θυε σε χαμβια δε αχυερδο χον ε
λ διχταμεν, ιμπρεπιστο, δε λα μαρχηα δε λα ινωεστιγαχι ἴν ψ δε λ
ασ χιρχυνστανχιασ. (π. 88)

Αλ αναλιζαρ λοσ πλαντεαμιεντοσ δε Μαρτῖνεζ (2006), λα ινωεστιγαδορ
α εν υν πριμερο μομεντο τομ ἴ χομο φυεντε δε επιδενχια λα οβσερπαχι ἴν πα
ρτιχιπατιπα, ψ λα εντρεπιστα εν προφυνδιδαδ. Λα πριμερα φυεντε σε αδοπτα
πορ χυαντο λα ινωεστιγαδορα χονπιπι ἴ χον λοσ ινφορμαντες χλαπες δε λα
ινωεστιγαχι ἴν, πορ χυαντο ελλα φορμα δελ γρυπο, χονχορδανδο χον Μαρτῖ
νεζ (2006) θυιεν σε)αλα θυε: □λα οβσερπαχι ἴν παρτιχιπατιπα εσ λα τῖ χνιχα
χλ(σιχα πριμαρια μ(σ υσαδα πορ λοσ ινωεστιγαδορες χυαλιτατιποσ παρα α
δθυιριρ ινφορμαχι ἴν. Παρα ελλο, ελ ινωεστιγαδορ πιπε λο μ(σ θυε πυεδε χο
ν λασ περσονασ ο γρυποσ θυε σε δεσεα ινωεστιγαρ. □ (π. 89).

Μιεντρασ, λα σεγυνδα επιδενχια σε σοπορτ ἴ μεδιαντε λασ εντρεπιστα
σ φοχαλιζαδα, θυε εν παλαβρασ δε ζαλλες (2002) σιγυιενδο α Μερτον ψ Κενδ
αλλ (1946); ψ α Ωεισσ (1994) λα δεφινε χομο:

Εστε εσ υν εστιλο δε εντρεπιστα χυαλιτατιπα διριγιδο α λα οβτεν
χι ἴν δε λασ φυεντες χογνιτιπασ ψ εμοχιοναλεσ δε λοσ ρεαχχιονε

σ δε λοσ εντρεπισταδος αντε αλγ|ν συχεσο. Τρατα α λοσ εντρεπισταδος χομο συφετος χυψα ρεσπυεστα αλ συχεσο εσ ελ ματεριαλ α εστυδιο, μ(σ θυε χομο ινφορμαντεσ δελ συχεσο μισμο. (π. 20)

Εστε τιπο δε εντρεπιστα σε χαρακτηριζα δε αχυερδο α ζαλλεσ (2002) πο ρ: 1) Νο διρεχχι Γν (τραταρ θυε λα μαψορ|α δε λασ ρεσπυεστασ σεαν εσποντ (νεασ ο λιβρεσ, εν πεζ δε φορζαδασ ο ινδυχιδασ); 2) εσπεχιφιχιδαδ (ανιμαρ α λ εντρεπισταδο α δαρ ρεσπυεστασ χονχρετασ, νο διφυσασ ο γεν|ριχασ); 3) α μπλιτυδ (ινδαγαρ εν λα γαμα δε εποχαχιονεσ εξπεριμενταδασ πορ ελ συφετο) ; 4) προφυνδιδαδ ψ χοντεξτο περσοναλ (□λα εντρεπιστα δεβερ|α σαχαρ λασ ιμπλιχαχιονεσ αφεχιτωασ ψ χον χαργα παλορατιπα δε λασ ρεσπυεστασ δε λ οσ συφετος, παρα δετερμιναρ σι λα εξπεριενχια τυπο σιγνιφιχαχι Γν χεντραλ ο περιφ|ριχα. Δεβερ|α οβτενερ ελ χοντεξτο περσοναλ ρελεπαντε, λασ ασοχι αχιονεσ ιδιοσινχρ(τιχασ, χρεενχιασ ε ιδεασ□).

Ατενδιενδο αλ μ|τοδο υτιλιζαδο, χομο λο εσ ελ φενομενολ Γγιχο λα εντρ επιστα φοχαλιζαδα εσ λα θυε μεφορ σε αδαπτα α λασ νεχεσιδαδεσ ψ παρτιχ υλαριδαδεσ δε ρεχολεχχι Γν δε ινφορμαχι Γν δελ πρεσεντε εστυδιο. Εσ δε ρεσ αλταρ, θυε λασ εντρεπιστασ ρεαλιζαδασ σε δεσαρρολλαρον βαφο λα πρεμισ α δε τρεσ (3) πρεγυντασ γενεραδορασ, θυε περμιτιερον εξπονερ α λοσ συφετο σ συσ πιπενχιασ δε μανερα εσποντ(νεα ψ ρελαφαδα, δεσχριβιενδο εν αλγυν οσ χασοσ, λα εμοχιοναλιδαδ εξπεριμενταδα ψ λοσ σεντιμιεντοσ πρεσεντεσ, δ υραντε λασ φασεσ δελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γν αχαδ|μιχα.

Εσ δε ρεσαλταρ, θυε ταλ ψ χομο λο εξπρεσα ζαλλεσ (2002) λα ινπεστιγ αδορα τομ Γ νοτασ, εν ρεγιστρο δε τραβαφο δε χαμπο, δονδε απυντ Γ αλγυνασ χονσιδεραχιονεσ προπιασ δελ μομεντο δε λα εντρεπιστα, χομο πορ εφεμπλο, γεστοσ ρεαλιζαδοσ, νατυραλιδαδ δελ εντρεπισταδο, χαμβιοσ δε αχτιτυδ, ε ι

νχλυσο λενγυαφε δελ χυερπο: γεστυαλ ψ ποστυραλ.

Α ταλεσ εφεχτοσ, λα ινπεστιγαδορα υτιλιζ ί οτροσ ρεχυρσοσ, ταμβι ί ν λ
λαμαδοσ □αρτεφαχτοσ□ παρα λα ρεχολεχχι ί ν δε λοσ δατοσ, χομο λο φυε λα
γραβαδορα. Χαδα υνα δε λασ εντρεπιστασ φυε γραβαδα, ψ δεστυί σ τρασλα
δα ο αρχιηπαδα αλ χομπυταδορ, παρα σερ εσχυχηαδα εν παριασ οπορτυνιδ
αδεσ ψ τρανσχριπτα δε λα μανερα μς εξαχτα ποσιβλε. Δε ιγυαλ φορμα, σε τ
ομαρον εν χυεντα λασ ρεχομενδαχιονεσ ψ συγερενχιασ σε)αλαδασ πορ λοσ
τε ί ριχοσ εν ρελαχι ί ν α λα πρεπαραχι ί ν δε λοσ ινστρυμεντοσ, λα φορμα δε
αχτυαχι ί ν δελ ινπεστιγαδορ, ελ υσο δε λοσ αρτεφαχτοσ, εντρε οτροσ.

Ριγυροσιδαδ Χιεντΐ φιχα δελ Εστυδιο

Εσ χονπενιεντε δεφαρ σενταδο θυε λα απλιχαχι ί ν δε υν μί τοδο χομο ελ
απλιχαδο εν λα πρεσεντε ινπεστιγαχι ί ν, χονφιερε υν χαμβιο εν λα περσπεχτ
ιπα μετοδολ ί γιχα τραδιχιοναλμεντε υτιλιζαδα. Σοβρε τοδο εν ελ ηεχηο ινεξ
οραβλε δε λα χρεδιβιλιδαδ ψ χονφιρμαβιλιδαδ α δεσαρρολλαρσε εν ελ προχε
σο ινπεστιγατιπο.

Σοβρε εστε παρτιχυλαρ Φρανκλιν ψ Βαλλαυ (2005) χιταδοσ πορ Ηερν(ν
δεζ, Φερν(νδεζ ψ Βαπτιστα (οβ. Χιτ.) χομενταν θυε: □Λα χρεδιβιλιδαδ σε ρεφι
ερε α σι ελ ινπεστιγαδορ ηα χαπαδο ελ σιγνιφιχαδο χομπλετο ψ προφυνδο δε
λασ εξπεριενχιασ δε λοσ παρτιχιπαντεσ, παρτιχυλαρμεντε δε αθυελλασ πιν
χυλαδασ χον ελ πλαντεαμιεντο δελ προβλεμα.□ (π. 665). Ψ εν εστε σεντιδο, σ
ε τομ ί εν χυεντα λο σε)αλαδο πορ Εσπινοζα (2000, π. 81) θυιεν ρεσυμε παρι
οσ απορτεσ εν ελ ρεα, χομο σον:

Λα χρεδιβιλιδαδ, αλυδε αλ παλор δε λα περδαδ εν λα ινπεστιγαχι ρν, σ
ε ηα ποδιδο γαραντιζαρ χον:

- Λα ρεπισι ρν ψ ελ χοντραστε δε λα ινφορμαχι ρν ρεχοπιλαδα μεδιαντε λ
α οβσερπαχι ρν.
- Ελ δεταλλε δελ τιπο δε παρτιχιπαχι ρν ψ λα ποσιχι ρν ασυμιδα πορ λα ι
νπεστιγαδορα δεντρο δελ γρυπο εν εστυδιο. Εσ προβαβλε θυε λα χονδιχ
ι ρν δε παρτιχιπαντες δε λα μαεστρ¹α ψ ελ χονοχιμιεντο θυε τιενε δε λο
σ συφετος ινπεστιγαδος, πυδιερα συγεριρ χιερτα συβφετιπιδαδ εν λα ο
βτενχι ρν δε λοσ δατος. Σιν εμβαργο, εστασ χονσιδεραχιονες θυεδαν σι
ν εφεχτο, δε αχυερδο α λα ριγυροσιδαδ δε λα οβσερπαχι ρν α ρεαλιζαρ.
- Λα δεσχριπχι ρν εξηαυστιπα δελ χοντεξτο φ¹σιχο ε ιντερπερсонаλ, δον
δε ιντεραχτ |αν λοσ συφετος εν εστυδιο.

Πορ οτρο λαδο, λα τρανσφεριβιλιδαδ, συγιερε λα υτιλιζαχι ρν δελ μ¹τοδ
ο, τ¹χνιχασ ε ινστρυμεντος εν χοντεξτος σιμιλαρες αλ εστυδιαδο.

Εν λο ρεφερεντε α λα δεπενδενχια, χονφιανζα, ο χομο εσ σε)αλαδο πορ
Ηερν(νδεζ, Φερν(νδεζ ψ Βαπτιστα (οβ. Χιτ., π. 668) □λα χονφιρμαβιλιδαδ□, (ε
θυιπαλεντε α λα φιαβιλιδαδ ο χονφιαβιλιδαδ εν ελ ενφοθυε ποσιτιπιστα). Εν
εστε σεντιδο, λοσ αυτορες αντεσ χιταδο σε)αλαν: □Εστε χριτεριο εστ(πινχυ
λαδο α λα χρεδιβιλιδαδ ψ σε ρεφιερε α δεμοστραρ θυε ηεμοσ μινιμιζαδο λοσ
σεσγοσ ψ τενδενχιασ δελ ινπεστιγαδορ□Ιμπλιχα ραστρεαρ λοσ δατος εν συ φ
υεντε ψ λα εξπλιχιταχι ρν δε λα λ ριγχα υτιλιζαδα παρα ιντερπρεταρλοσ□. (π.

668)

Α ταλεσ εφεχτοσ, λα χονφιρμαβιλιδαδ εν λα πρεσεντε ινπεστιγαχι ἴν τιε νε ρελαχι ἴν χον ελ υσο δε λα χατεγοριζαχι ἴν δεσχριπτιπα, ασ῀ χομο, λα πρ εσερπαχι ἴν εν πιπο δε λα ινφορμαχι ἴν ρεχαβαδα μεδιαντε λα εντρεπιστασ α προφυνδιδαδ τρανσχριπτασ χον λα μαψορ εξαχτιτυδ ποσιβλε, α λοσ φινεσ δε πρεσερπαρ λασ πιπενχιασ εξπεριμενταδασ πορ λοσ παρτιχιπαντεσ δελ εσ τυδιο.

Ρεχολεχχι ἴν, Τραταμιεντο ψ Πρεσενταχι ἴν δε λα Ινφορμαχι ἴν

Λα ρεχολεχχι ἴν δε λα ινφορμαχι ἴν σε ρεαλιζ ἴ α τραπ῀σ δε λασ εντρε πιστασ φοχαλιζαδασ α χαδα υνο δε λοσ ινφορμαντεσ. Εσ δε ρεσαλταρ, θυε λ οσ νομβρεσ ρεαλεσ δε εστοσ ινφορμαντεσ φυερον χαμβιαδοσ α νομβρεσ σευ δ ἴνιμοσ α φιν δε ομιτιρ συ ιδεντιδαδ. Εσ δε ρεσαλταρ, θυε ελ υσο δε λασ εντ ρεπιστασ α προφυνδιδαδ περμιτι ἴ λα ιντερσυβφετιπιδαδ εντρε λα ινπεστιγα δορα ψ λοσ εντρεπισταδοσ, αδεμ῀σ δε περμιτιρ χομπαρτιρ αλγυνοσ ελεμεντο σ θυε φυερον δε γραν απορτε αλ μομεντο δε ρεαλιζαρ λασ ρεδυχχιονεσ φενομ ενολ ἴγιχασ, χατεγοριζαρ λα ινφορμαχι ἴν, εξτραερ λασ εσενχιασ ινδιπιδυαλ εσ ψ υνιπερσαλεσ, αδιχιοναλμεντε, ινσπιρ ἴ ελ εντραμαδο δε λασ ρεφλεξιоне σ φιναλεσ.

Εσ ιμπορταντε σε῀αλαρ, θυε παρα ελ μανεφο δε λα ινφορμαχι ἴν φυε νεχ εσαρια λα υτιλιζαχι ἴν δελ προγραμμα δε χομπυταχι ἴν Ατλασ.τι→ περσι ἴν 6. 0.15. Παρα Μαρτ῀νεζ (2006), Χοφφειψ ψ Ατκινσον (2003), ελ υσο δε προγραμμα σ δε χομπυταχι ἴν εν λα ινπεστιγαχι ἴν χυαλιτατιπα περμιτε ελ μανεφο δε γρ ανδεσ πολ ἴμενεσ δε ινφορμαχι ἴν, αδεμ῀σ περμιτεν αλ ινπεστιγαδορ λα χρεα

χι ἴν δε πῖ νχυλος ἐξπλῖ χιτος εντρε λος χ ἴδιγος, πυδιενδο σερ δεσπλεγαδος
δε μανερα γρῶφιχα α τραπῖ σ δε λας ρεδες εστρυχτυραδας ο νετωορκς.

ΣΕΧΧΙΘΝ ΙΙΙ

ΦΥΝΔΑΜΕΝΤΑΧΙΘΝ ΝΟΟΛΘΓΙΧΑ ΔΕΛ ΕΣΤΥΔΙΟ

Ελ πρεσεντε χαπή τυλο ρεπελα υνα απροξιμαχι ίν δε λοσ ελεμεντος ρελ
 αχιοναδος χον λα φυνδαμενταχι ίν νοολ ίγίχα δελ εστυδιο, εσ δεχιρ, ελ σοπο
 ρτε ινφορματιπο ψ αργυμεντατιπο απροξιμαδο δε λα ινπεστιγαχι ίν. Εστε σε
 ενχυεντρα χομπυεστο πορ λοσ ρεφερεντες, λοσ πρεσυπυεστοσ τε ίριχοσ ψ ρ
 εφερενχιαλεσ δε λα ινπεστιγαχι ίν, ασί χομο, λοσ ρεφερεντες νορματιποσ □
 λεγαλεσ, θυε ιμπρεγναν λα μισμα. Τοδος εστος ελεμεντος, περμιτεν δεσαρρο
 λλαρ υνα εστρυχτυρα χοηερεντε ψ χονσιστεντε δε χονχεπτοσ θυε σοστιενεν
 λα ρεδ δε προχεσοσ υ οπεραχιονεσ προπιος δε λα ινπεστιγαχι ίν αχαδί μιχα.

Δε αλλί θυε α χοντινυαχι ίν σε πρεσεντεν λοσ ρεφερεντες δε λα ινπεστι
 γαχι ίν, χονφορμαδο πορ αθυελλοσ εστυδιοσ θυε γυαρδαν ρελαχι ίν χον λα τ
 εμ(τιχα ο χατεγορίασ ινιχιαλεσ προπια δε λα πρεσεντε ινπεστιγαχι ίν δεσαρ
 ρολλαδοσ εν ελ ζμβιτο ιντερναχιοναλ χομο ναχιοναλ, λοσ μισμοσ εστ(ν δε υ
 να υ οτρα μανερα πιγχυλαδοσ χον λα ινπεστιγαχι ίν βιεν σεα δεσδε συ χονχ
 επχι ίν τε ίριχα, μετοδολ ίγίχα, συφετοσ παρτιχιπαντες, ενφοθυε ο μανεφο δε
 λα ινφορμαχι ίν.

Ρεφερεντες δε λα Ινπεστιγαχι ίν

Ιντερναχιοναλεσ

Δεσπύς δε ρεαλιζαδα υνα ρεπισι ίν δε λασ ινπεστιγαχιονες δεσαρρολ
λαδασ α νιπελ ιντερναχιοναλ α τραπύς δε λασ διφερεντες βιβλιοτεχας πιρτ
υαλες υβιχαβλες πύα Ιντερνετ, σε λοχαλιζαρον λος σιγυιεντες τραβαφαδος
δε ινπεστιγαχι ίν θυε γυαρδαν υνα πινχυλαχι ίν διρεχτα ο ινδιρεχτα χον λο
ς εφες τεμύτιχος ο χατεγορύας ινμερσας εν ελ εστυδιο.

Τερύν, Γ. (2012) ρεαλιζύ υνα ινπεστιγαχι ίν απλιχαδα τιτυλαδα: □Λος τ
ραβαφος δε γραδο ψ νιπελες δε προδυχιτιπιδαδ εν λος ποσγραδος: απροξιμα
χι ίν τε ίριχα δε σεγυιμιεντο τυτοριαλ□, δεσαρρολλαδα εν λα Υνιπερσιδαδ Τ
εχνολ ίγίχα Εθυινοχχιαλ, Εχυαδορ. Διχηο τραβαφο τεnýα χομο οβφετιπο δε
σχυριβιρ, δεσδε υνα περσπεχτιπα χρύτιχα, λα προβλεμύτιχα δελ σεγυιμιεντο ο
ασεσοραμιεντο τυτοριαλ αχαδύμιχο εν λος τραβαφος δε γραδο ο τεσις εν λο
ς προγραμας δε ποσγραδο δε λα υνιπερσιδαδ ψ, λα ινχιδενχια εν λα προδυχ
χι ίν δε χονοχιμιεντο. Τομανδο χομο πυντο ινιχιαλ θυε ελ νιπελ δε προδυχι
τιπιδαδ δε λος προγραμας δε ποσγραδο εν λα υνιπερσιδαδ εχυατοριανα, ες μ
υψ βαφο ψ νο σε χορρεσπονδε χον λα δεμανδα δε εστε νιπελ δε εστυδιοσ.

Χον λα φιναλιδαδ δε λογραρ λος προπύσιτος ινπεστιγατιπος, σε προχ
εδιύα διαγνοστιχαρ ελ προχεσο τυτοριαλ θυε λος δοχεντες ρεαλιζαν α συ
ς τυτοριαδος εν ελ δεσαρρολλο δε λος τραβαφος δε ινπεστιγαχι ίν ειδεν
τιφιχαρ ρολες ψ φυνχιονες θυε δεβε तेнер ελ τυτορ. Λας χονχεπχιονες τε
ίριχο-χονχεπτυαλες σε φυνδαμενταρον εν ασπεχτοσ ρελαχιοναδος χον π
ροχεσοσ δε τυτορύα, χονσιδεραδα χομο υν φαχτορ δετερμιναντε εν ελ δεσαρ
ρολλο δε λα ινπεστιγαχι ίν ψ οπεραχιοναλιζαδα, σοβρε λα βασε δε χατεγορύ
ας ο διμενσιονες: τε ίριχο-επιστεμολ ίγίχας, μετοδολ ίγίχο-πρύχτιχας, απλι
χατιπο-ρεφλεξιπας, ασεσορύα αχαδύμιχα, εξπεριενχια ινπεστιγατιπα, εντ
ρε οτροσ ασπεχτοσ.

Λα μετοδολογία εν λα θυε σε συστηντ ί ελ τραβαφο φυε δε υνα ινπεστιγαχι ίν δε περσπεχτιπα μυλτιδιμενσιοναλ, μυλτιρεφερενχιαλ (χυαλι-χυαντιτατιπα).

Λοσ ηαλλαζγοσ δελ τραβαφο περμιτιερον γενεραρ υν χυερπο εσταβλε δε ιδεασ οριενταδασ αλ φορταλεχιμιεντο δε λοσ προχεσοσ δε ασεσορία ο τυτ ορία ινπεστιγατιπα, θυε περμιταν ποτενχιαρ λα προδυχχι ίν δε χονοχιμιεντο χιεντήφιχο ψ τεχνολ ίγιχο, ρεδεφινιενδο λασ χονχεπχιονεσ δε λοσ τραβαφοσ δε γραδο ο τεσις, συστηνταδασ εν λήνεασ δε ινπεστιγαχι ίν χοντεξτυαλιζαδασ εν φυνχι ίν δε λασ νεχεσιδαδεσ ψ ρεασ εστρατ ίγιχασ δε λα σοχιεδαδ, αποψαδασ εν χονχεπχιονεσ φιλοσ ίφιχο-επιστεμολ ίγιχασ, χιεντήφιχα ψ ηυμανήστιχα τενδιεντεσ α ελεπαρ λασ χομπετενχιασ ινπεστιγατιपाσ δε λοσ εστυδιαντεσ.

Αδιχιοναλμεντε, σε)αλα Τερ(ν (2012) θυε εσ δετερμιναντε λα αχτυαλιζαχι ίν περμανεντε εν χυρσοσ, σεμιναριοσ ψ ταλλερεσ δε αχτυαλιζαχι ίν εν ρεασ δε: επιστεμολογία ψ μετοδολογία δε λα ινπεστιγαχι ίν, ασεσορία ψ τυτορία δε τραβαφοσ δε ινπεστιγαχι ίν, γενεραχι ίν δε αρτήχυλοσ χιεντήφιχοσ, εντρε οτρασ τεμ(τιχασ θυε περμιταν λα ινπεστιγαχι ίν αυτογεστιοναρια εν δεπενδιεντε δε λοσ εστυδιαντεσ τεσιστασ.

Λα ινπεστιγαχι ίν αντεριορ, χονχεντρα συ απορτε εν ελ ηεχηο ινεξοραβλε δελ τυτορ χομο ελ χαταλιζαδορ δελ δεσαρρολλο δελ τραβαφο δε γραδο δε λοσ μαεστραντεσ; λα χαλιδαδ εφεχτιπιδαδ δε συ αχτυαχι ίν ινφλυιρ(δε μανερα ποσιτιπα ο νεγατιπα εν λα γενεραχι ίν δε χονοχιμιεντο πορ παρτε δε λοσ εστυδιαντεσ δε λοσ ποστυγραδοσ. Πορ οτρα παρτε, λα ρεπισι ίν δελ αντεχεδ

εντε αντεριου, περμιτε ινφεριρ θυε πεσε α θυε λασ πιπενχιασ θυε λοσ εστυδι
αντεσ εξπεριμενταν ψ λοσ σιγνιφιχαδοσ θυε Γ στοσ λε δεν α λα ινπεστιγαχι Γν
πυδιεραν σερ Ινιχοσ ψ παρτιχυλαρεσ παρα χαδα υνο, εξιστεν αλγυνασ χαρ
αχτερΓ στιχασ θυε λο ιμπρεγναν χομο λο σον λοσ συφετοσ ιντερπινιεντεσ εν
ελ προχεσο, εν εστε χασο, ελ τυτορ.

Δε ΑΓον Γονζ(λεζ, Φ., Πραδο Φλορεσ, Γ., Γαρχ΄α Ηερν(νδεζ, Λ., ψ Ροδρ΄
γυεζ Λαρα, Μ. (2006) ρεαλιζαρον υνα ινπεστιγαχι Γν τιτυλαδα: □Δεσαρρολλ
ο δε χαπαχιδαδεσ δε ινπεστιγαχι Γν εν εστυδιαντεσ δε λα Μαστρ΄α εν Χιενχ
ιασ Αγροπεχυαριασ δε λα Υνιπερσιδαδ Αυτ Γνομα Μετροπολιτανα δε Ξοχηι
λμιλχο εν ΜΓξιχο. Ρεσυλταδοσ δε υνα ιντερπενχι Γν πεδαγ Γγιχα□, δεσαρρολ
λαδα εν λα Υνιπερσιδαδ Αυτ Γνομα Μετροπολιτανα δε Ξοχηιλμιλχο, ΜΓξιχο
(YAM-Ξ). Διχηο τραβαφο τεν΄α χομο οβφετιπο αναλιζαρ λοσ προβλεμασ ψ
λασ φορταλεζασ δελ προχεσο δε ενσε)ανζα-απρενδιζαφε προπυεστο, α φιν δε
χονταρ χον ελεμεντοσ δε σεγυιμιεντο ψ δε επαλυαχι Γν δελ τραβαφο δοχεντε
ψ ελ προγραμμα εν συ χονφυντο. Ελ προγραμμα φορμα παρτε δελ ποσγραδο δε
λα YAM-Ξ, συ δισε)ο νο σ Γλο σε ρεφιερε α υν εσθυεμα δε χαρ(χτερ εστριχτα
μεντε τΓχνιχο, χομο ηα σιδο ελ χασο δε μ λτιπλεσ μαεστρ΄ασ εν χιενχιασ αγ
ροπεχυαριασ, σινο σε πλαντεα θυε ελ εστυδιαντε σεα χαπαζ δε ινπεστιγαρ ψ
ρεφλεξιοναρ σοβρε ελ εσταδο δελ χονοχιμιεντο, ταντο δε λα ινπεστιγαχι Γν
δε συ προπιο ιντερΓσ, χομο δε λα νατυραλεζα δε λοσ χοντενιδοσ χιεντ΄φιχο τ
Γχνιχοσ δε λοσ χαμποσ δελ σαβερ ρελαχιοναδοσ, ασ΄ χομο υβιχαρ λα δισχυ
σι Γν επιστεμολ Γγιχα εν τορνο αΓ στοσ.

Λα ποβλαχι Γν ψ μυεστρα δελ εστυδιο λα χονφορμαρον ελ προδυχτο δε
ινπεστιγαχιονεσ δε λα Μαστρ΄α εν Χιενχιασ Αγροπεχυαριασ, υτιλιζανδο π
αρα ελλο λα τΓχνιχα δοχυμενταλ, μεδιαντε ελ αν(λισισ χρ΄ιτιχο, ηαχιενδο Γν

φασισ εν λα ιντερπενχι ἴν πεδαγ ἴγιχα βασσαδα εν λα χολαβοραχι ἴν ψ ελ δι(λ
ογο ηοριζονταλ εντρε εστυδιαντες ψ δοχεντες παρα ελ δεσαρρολλο δε ηαβιλ
ιδαδες δελ χονοχιμιεντο χον τρες ρασγοσ οριγιναλες: α) ελαβοραχι ἴν χολεχ
τιπα δελ προγραμμα πορ λος δοχεντες ψ εστυδιαντες; β) λος τρες δοχεντες α
σιγναδος παρτιχιπαρον σιμυλτ(νεαμεντε εν χαδα υνα δε λας σεσιονες εν αυ
λα ψ χ) λος χοντενιδοσ δελ προγραμμα απυνταλαν λας χαπαχιδαδες δε ινπες
τιγαχι ἴν ψ λα ελαβοραχι ἴν δε λος προτοχολος δε λας τεσις δε μαεστρί α δε
λος εστυδιαντες.

Αδεμ(ς σε ρεπισαρον λος εφες δελ προχεσο δε ενσε)ανζα–απρενδιζαφε
σον: α) δεσαρρολλο δε λας χαπαχιδαδες δε σῆ ντεσις α τραπῆσ δε λα ελαβο
ραχι ἴν δε μαπας χονχεπτυαλες; β) προμοχι ἴν δε λα λεχτυρα χρί τιχα; γ) εστ
ρατεγιασ παρα ελ απροπεχηαμιεντο δε λα ινφορμαχι ἴν χιεντή φιχα εν βανχο
σ δε δατος; δ) αν(λισις δε λος οβστ(χυλος αλ χονοχιμιεντο χιεντή φιχο ψ ε) η
αβιλιδαδες λ ἴγιχας παρα λα ελαβοραχι ἴν δελ προτοχολο δε ινπεστιγαχι ἴν.

Εντρε λας χονχλυσιονες δε λος αυτορες ρεσαλταν θυε, λα φορμαχι ἴν
δε εστυδιαντες εν προγραμασ δε ποσγραδο ενφοχαδος αλ δεσαρρολλο δε ηαβ
ιλιδαδες δε ινπεστιγαχι ἴν παρεχε εξιγир υν εσφυερζο εσπεχιαλ δε λα πλαντα
δοχεντε, διριγιδο α ασεγυραρ ελ σεγυιμιεντο δε λος προχεσοσ ινδιπιδυαλες
δε λος αλυμνος. Ελλο ιμπλιχα α συ πεζ υν μαψορ τραβαφο δε χοορδιναχι ἴν
ιντερνα δελ χυερπο δοχεντε δελ προγραμμα ψ χον λος χομιτῆσ δε διρεχχι ἴν δ
ε τεσις.

Λα παρτιχιπαχι ἴν χολεγιαδα δε λος δοχεντες εν αχτιπιδαδες εν αυλα
ο εν ταλλερες εσπεχιαλες, φαχιλιτα ελ χονοχιμιεντο ιντεγραλ δε λος προβλε
μασ δε εδυχαχι ἴν πορ λος θυε ατραπιεσαν λος αλυμνος ψ προπιχια ελ ινχρ

εμεντο δε ιντερχαμβιος δοχεντες–εστυδιαντες, εστυδιαντες–εστυδιαντες ψ
δοχεντες–δοχεντες, λο χυαλ χοντριβυσε α συ πεζ αλ δεσαρρολλο δε υνα ιδε
ντιδαδ δελ προγραμμα.

Υνα χονδιχι Γν νεχεσαρια παρα λα ρελαχι Γν δελ ποσγραδο χεντραδο εν
ελ δεσαρρολλο δε ηαβιλιδαδες ινπεστιγατιπασ ψ λα φορμαχι Γν δε ινπεστιγ
αδορες, εσ λα προπυεστα μοδουλαρ, χυψα οργανιζαχι Γν εστρυχτυραλ πορ εφ
εσ προβλεμ(τι)χοσ θυε δεφινεν οβφετοσ δε εστυδιο, ποσιβιλιτα λα πριοριζαχι
Γν δε λα ινπεστιγαχι Γν χομο αχτιπιδαδ φορματιπασ ψ οβφετιπο α αλχανζαρ,
δεσδε λα ινστιτυχι Γν ψ ελ ιμαγιναριο σοχιαλ δε λα χομυνιδαδ υνιπερσιταρι
α. Σιν εμβαργο, Γστα σερ'α ινσυφιχιεντε σιν λα εξπεριμενταχι Γν ε ινστρυμεν
ταχι Γν δε προπυεστασ πεδαγ Γγιχασ εσπεχ'φιχασ, χον ατενχι Γν εν λοσ προχ
εσοσ χογνιτιποσ ψ σοχιοχυλτυραλεσ δε λοσ εστυδιαντες, λοσ χοντεξτοσ δελ
αυλα, λασ μετασ χλαριφιχαδασ, εξπλ'χιτασ ε ινδιχατιπασ δε λοσ ρυμβοσ ψ
ελ σεντιδο δελ ποσγραδο.

Πορ λτιμο, λοσ αυτορες χονσιδεραρον οπορτυνο ρεσαλταρ λα υργεντε
νεχεσιδαδ δε λα ινπεστιγαχι Γν αγροπεχυαρια παρα ελ δεσαρρολλο δελ πα'
σ, δεσταχαρ συσ βενεφιχιοσ εν ασπεχτοσ χομο λα σαλυδ, λα αλιμενταχι Γν, ε
λ χυιδαδο δελ μεδιο αμβιεντε, εντρε οτροσ, ασ' μισμο, φορταλεχερ λοσ προγρ
αμασ δε φορμαχι Γν δε ινπεστιγαδορες εν εστε χαμπο ψ χον ελλο, εναλτεχερ
λα χονστρυχι Γν δελ πατριμονιο χιεντ'φιχο δε M'ξιχο.

Εν ρελαχι Γν α λα πινχυλαχι Γν υ απορτε χον ελ πρεσεντε τραβαφο σε τ
ιενε, ελ δε χαρ(χτερ τε Γριχο, ψα θυε λα ιντερπενχι Γν πεδαγ Γγιχα δελ δοχεντ
ε χοντριβυσε α λα χονστρυχι Γν δε υν προχεσο χογνιτιπο ψ σοχιοχυλτυραλ
δελ εστυδιαντε δε ποσγραδο, εν φυνχι Γν δε ενρυμβαρ ελ δεσαρρολλο δε ηα

βιβλιδάδες ινπεστιγατιπας ψ πορ ενδε λα φορμαχι ἴν δε ινπεστιγαδορες, περμι
ιτιενδο ρεαλζαρ λα λαβορ ινπεστιγατιπα χομο υνα αχτιπιδαδ φορματιπα πρ
οπια δελ χοντεξτο υνιπερσιταριο.

Ναχιοναλες

Δε ιγυαλ φορμα ψ χον οβφετο δε προπιχιαρ υν αχερχαμιεντο α λοσ δοχ
υμεντοσ ρεφερενχιαλες δε χαρχτερ ναχιοναλ, ρεπισ ἴ διφερεντες βιβλιοτεχ
ας ταντο φῖ σιχας χομο πιρτυαλες ενχοντρανδο λοσ σιγυιεντες τραβαφος δ
ε ινπεστιγαχιονες, αφινες διρεχταμεντε ο διρεχταμεντε χον ελ τραβαφο δε ιν
πεστιγαχι ἴν δεσαρρολλαδο. Εν εστε ορδεν δε ιδεας σε υβιχαρον λοσ τραβα
φος δε:

Σιπιρα, Ψ. (2014) ρεαλιζ ἴ υνα ινπεστιγαχι ἴν τιτυλαδα: □Ρεπρεσενταχι
ονες σοχιαλες σοβρε λα ινπεστιγαχι ἴν δε λοσ εστυδιαντες δελ ρεα δε εδυχ
αχι ἴν δε λα Υνιπερσιδαδ Ναχιοναλ Εξπεριμενταλ Φρανχισχο δε Μιρανδα□,
δεσαρρολλαδα παρα οπταρ αλ τῖ τυλο δε Μαγιστερ εν Εδυχαχι ἴν, Μενχι ἴν Ι
νπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα εν λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ἴν δε λ
α Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (ΥΧ). Λα ιντενχιοναλιδαδ δελ εστυδιο σε φυνδ
αμεντ ἴ εν Δεπελαρ λασ ρεπρεσενταχιονες σοχιαλες δε λα ινπεστιγαχι ἴν θυ
ε τιενεν λοσ εστυδιαντες δελ Ξρεα Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ἴν δε λα Υνιπερ
ιδαδ Ναχιοναλ Εξπεριμενταλ Φρανχισχο δε Μιρανδα (ΥΝΕΦΜ).

Εν χυαντο αλ ασπεχτο μετοδολ ἴγιχο λα ινπεστιγαχι ἴν σε ενμαρχ ἴ εν ε
λ παραδιγμα ιντερπρετατιπο χον υν δισε)ο ηερμενῖ τυχο. Λοσ προταγωνιστα
σ φυερον χυατρο εστυδιαντες. Σε ρεχολεχτ ἴ λα ινφορμαχι ἴν ηαχιενδο υσο δ
ε λα τῖ χνιχα δε εντρεπιστα εν προφυνδιδαδ χυψοσ ηαλλαζγοσ σε ιντερπρετα

ρον σιγνιενδο λασ φασεσ δε αν<λίσισ δε λα ινφορμαχι ρν δε Μίλεσ ψ Ηυβερμ
αν (2013) α τραπσ δε λασ εταπασ δελ χιρχυλο ηερμενϋτιχο δε Γαδαμερ.

Λοσ ηαλλαζγοσ δε λα ινπεστιγαχι ρν μυεστραν θυε λασ ρεπρεσενταχι
νεσ σοχιαλεσ δε λοσ εστυδιαντεσ δε εδυχαχι ρν σοβρε λα ινπεστιγαχι ρν δεπ
ελαν υνα πισι ρν νεγατιπα δε λοσ τραβαφοσ δε γραδοσ γενεραδα πορ λασ δε
φιχιενχιασ χυρριχυλαρεσ εξιστεντεσ εν ελ προγραμα δε εδυχαχι ρν. Σιν εμβ
ργο, σε ρεπελαν ταμβι ρν σιγνιφιχαδοσ ποσιτιποσ ρεπρεσενταδοσ πορ ελ λοργ
ο δε υνα μετα ψ ελ απρενδιζαφε οβτενιδο.

Αλ πινχυλαρ ελ ρεφερεντε αντεριορ χον ελ πρεσεντε τραβαφο, εσ νεχεσ
αριο σε)αλαρ θυε ελ μισμο ασιεντα συ απορτε δεσδε υν ασπεχτο μετοδολ ρι
χο, δαδο θυε αβορδα λασ ρεπρεσενταχιονεσ σοχιαλεσ, ηαχιενδο ρνφασισ εν
λα ρεπρεσενταχι ρν χομο χονστρυχι ρν χολεχτιπα δε φορμασ δε χονοχιμιεν
ο. Δε εστα μισμα μανερα, ελ πρεσεντε εστυδιο εσ αβορδαδο δεσδε υν ενφοθυε
χυαλιτατιπο χυψα τϋχνιχα δε ρεχολεχχι ρν δε ινφορμαχι ρν φυε λα εντρεπισ
τα, ηαχιενδο υσο δελ μϋτοδο φενομενολ ριχο παρα λα δεσχριπχι ρν δε λασ π
ιπενχιασ ε ιντερπρεταχι ρν δε λασ μισμασ, ψ λασ σιγνιφιχαχιονεσ δε λα ινπε
στιγαχι ρν αχαδϋμιχα παρα ελ χολεχτιπο εν εστυδιο.

Χρεσπο, Χ. (2013) θυιεν δεσαρρολλ ρν εστυδιο τιτυλαδο: □Λα ινπεστιγ
αχι ρν εδυχατιπα ψ ελ περφιλ δελ δοχεντε ινπεστιγαδορ: υν εστυδιο δε λα πρ
αξις δοχεντε εν ελ νιπελ δε Εδυχαχι ρν Μεδια Γενεραλ□, δεσαρρολλαδο παρ
α οπταρ αλ τϋτυλο δε Μαγιστερ εν Εδυχαχι ρν, Μενχι ρν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχ
ατιπα εν λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ρν δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χ
αραβοβο (ΥΧ). Συ οβφετιπο γενεραλ σε χεντρ ρν εν εστυδιαρ λα Ινπεστιγαχι
ρν Εδυχατιπα ψ ελ Περφιλ δελ Δοχεντε Ινπεστιγαδορ εν ελ νιπελ δε Εδυχαχι

Γεν Μεδια Γενεραλ δε λα Υνιδαδ Εδυχατιπα Ναχιοναλ □Ραμ Γεν Γαρχ΄α δε Σε να□ δε λα ζιχτορια εσταδο Αραγυα.

Λα ρελεπανχια δελ τραβαφο ραδιχ Γεν ρεσαλταρ ελ προχεσο δε ινπεστι ιγαχι Γεν χομο υνα ηερραμιεντα διδ(χτιχα ψ λ΄νεα ινπεστιγατιπα εν λα πραξι σ δοχεντε. Ελ τραβαφο εστ(συστενταδο εν ελ Παραδιγμα χογνιτιπο, ελ χυ αλ σε ρεσπαλδα χον λασ τεορ΄ας δελ Απρενδιζαφε: Χονστρυχιπιτισμο (Πιαγ ετ), Απρενδιζαφε σιγνιφιχατιπο (Αυσυβελ) ψ Απρενδιζαφε πορ δεσχυβριμιεντ ο (Βρυνερ ψ ζψγοστικψ).

Μετοδολ Γιγαμεντε, ελ εστυδιο σε ενμαρχ Γεν ελ παραδιγμα χυαντιτατ ιπο, υτιλιζανδο υν δισε)ο νο-εξπεριμενταλ, δε χαμπο, εξπλιχατιπο; λα ποβλ αχι Γεν φυε δελ τιπο φινιτα, παλιΓνδοσε δελ μυεστρεο ιντενχιοναλ νο-προβαβι λ΄στιχο χονφορμ(νδοσε λα μυεστρα πορ 46 δοχεντες; α θυιενεσ σε λεσ απλιχ Γεν χυεστιοναριο εσχριτο χονστιτυιδο πορ δοσ παρτες; εν λα πριμερα παρτ ε σε φορμουλαρον πρεγυντας αβιερτας χον ελ φιν δε ρεχαβαρ ινφορμαχι Γεν γε νεραλ θυε συστενταν λα πραξις δοχεντε; μιεντρασ θυε λα σεγυνδα παρτε λα χονφορμαρον 46 πρεγυντας μιξτας δε εσχαλα, λασ χυαλεσ εστυπιερων διριγι δας α οβτενερ ινφορμαχι Γεν ρεφερεντε α λοσ ασπεχτοσ δε πρεπαραχι Γεν προφ εσιοναλ, δεσεμπε)ο εν λα πραξις δοχεντε, δεσεμπε)ο χομο δοχεντε ινπεστιγα δορ ψ λοσ φαχτορες θυε εστιμυλαν λα ινπεστιγαχι Γεν εδυχατιπα.

Χονχλυψε εστε αυτορ, θυε πεσε α λα εξιστενχια δε υν νιπελ Μεδιο δε ιν πεστιγαχι Γεν ψ δε υν περφιλ ινπεστιγατιπο χογγρυεντε α λασ νεχεσιδαδες ψ εξπεχτατιπας δελ (μβιτο εδυχατιπο, λασ αχχιονεσ αδμινιστρατιπας ψ αχαδ Γμιχας δελ θυεηαχερ εδυχατιπο; πορ παρτε δε λοσ δοχεντες δε λα Υνιδαδ Εδ υχατιπα Ναχιοναλ □Ραμ Γεν Γαρχ΄α δε Σενα□; μινιμιζαν λα φιναλιδαδ δε λα

ινπεστιγαχι ἴν εδυχατιπα, πυεσ βιεν, λα πραξις δοχεντε σε ηα λιμιταδο α λα εντρεγα δε υνα πλανιφιχαχι ἴν δε χλασεσ, α λα ενσε)ανζα λιβρε περο μεχανι ζαδα δε λοσ χοντενιδος προγραμ(τιχοσ, α λα απλιχαχι ἴν δε αχτιπιδαδεσ επ αλυατιπασ εν υνα δετερμιναδα φεχηα ψ, αλ εσταβλεχιμιεντο δε ρελαχιονεσ λαβοραλεσ χον λοσ δεμ(σ μιεμβροσ δε λα χομυνιδαδ εδυχατιπα; συπριμιενδ ο δεΓστα φορμα, ελ ηεχηο δε θυε λα ινστιτυχι ἴν εδυχατιπα ηα δε σερ ελ λυγ αρ πριπιλεγιαδο παρα ινπεστιγαρ ψ παρα φορμαρσε περμανεντεμεντε.

Αδεμ(σ σε)αλα θυε, λα ινπεστιγαχι ἴν νο εστ(εξχλυιδα δε λασ αχτιπιδα δεσ δοχεντε δε λοσ προφεσορεσ θυε εφερχεν συ πραξις εν λα Υ.Ε.Ν. □Ραμ ἴν Γαρχῶα δε Σενα□, σιν εμβαργο, εσ εφερχιδα σοβρε ελ οβφετο δε χονοχιμιεντο ψ νο σοβρε λα μετοδολογῶα ψ ελ συφετο δελ χονοχιμιεντο; εσ δεχιρ, σε ηαχε μαπορΓνφασισ εν ελ χυμπλιμιεντο εστριχτο δε νορμασ ψ παρ(μετροσ ινστρυ χχιοναλεσ ινπεστιγατιποσ (ψα πρεεσταβλεχιδοσ) ψ νο εν λοσ προχεσοσ ιννο παδορεσ δε λα διδ(χιτιχα ινπεστιγατιπα; οπαχανδο δε εστα μανερα λοσ εσπῶ ριτυσ δε απρενδιζαφε ψ δε χυεστιοναμιεντο.

Εν εστε χοντεξτο, ρεχομιενδα, θυε λα πραξις δοχεντε δεβε εσταρ χεντρ αδα εν εξπεριενχιασ εδυχατιπασ ψ νο εν χοντενιδος; εξπεριενχιασ θυε χαπα χιτεν ψ σενσιβιλιχεν παρα λα χομυνιχαχι ἴν ψ λα χαπταχι ἴν δε παλορε, λα παρτιχιπαχι ἴν λα χρῶτιχα ρεφλεξιπα ψ σοβρε τοδο ελ αχχιοναρ ινπεστιγατι πο; φομενταρ ελ ενσε)αρ α πενσαρ ψ ελ ενσε)αρ α απρενδερ; εσ δεχιρ ενσε)α ρ προχεσοσ ψ μῆτοδοσ, μ(σ θυε ρεσυλταδοσ ψα ηεχηοσ, φαχιλιτανδο δε εστα φορμα λα ινιχιατιπα ψ λα χρεατιπιδαδ; θυε ελ δοχεντε προπιχιε εν λοσ εστυ διαντεσ υν αχερχαμιεντο χομπρενσιπο ψ υνα πισι ἴν υνιταρια δε λα ρεαλιδ αδ, δε αηῶ θυε λασ ασιγνατυρασ τραδιχιοναλεσ εν υν πλαν δε φορμαχι ἴν δο χεντε δεβεν δεφαρ πασο α (ρεασ μ(σ γενεραλεσ θυε ινχλυψαν ασπεχτοσ φορμ

ατιποσ χομο χοντεξτοσ ψ ασπεχτοσ τῆ χνιχοσ–προφεσιοναλεσ χομο ινστρυμε νταχι ἴν.

Αλ πινχυλαρ λα ινπεστιγαχι ἴν δε Χρεσπο (2013) χον ελ πρεσεντε εστυδ ιο εσ λα χονπεργενχια εν χυαντο α λα νεχεσιδαδ δε δεσαρρολλαρ εν λοσ δοχ εντεσ χομπετενχιασ περσοναλεσ, προφεσιοναλεσ ψ τῆ χνιχασ εν λασ αχτιπιδ αδεσ γερενχιαλεσ δελ αυλα, θυε ινχλυψε λα ινπεστιγαχι ἴν εδυχατιπα, χομο παρτε δε λα φορμαχι ἴν δελ παρτιχιπαντε δε λα μαεστρῆα δε Ινπεστιγαχι ἴν Ε δυχατιπα; ασῆ μισμο, εσ περτινεντε λα ρελαχι ἴν δαδο λα ινπεστιγαχι ἴν εσ παρτε δε λα χαργα χυρριχυλαρ δε λα Εδυχαχι ἴν Μεδια Γενεραλ.

Βαρραδασ, Μ. (2010) δεσαρρολλ ἴνα τεσις δοχτοραλ τιτυλαδα: □Συβ φετιπαχι ἴν εν λασ πρῆχτιχασ δε μεδιαχι ἴν δελ απρενδιζαφε δε λα ινπεστιγα χι ἴν σοχιαλ. Υνα περσπεχτιπα ιντερπρετατιπα δεσδε ελ πρεγραδο εν λα Φαχ υλταδ δε Χιενχιασ Εχον ἴμιχασ ψ Σοχιαλεσ δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (ΦαΧΕΣ–ΥΧ)□, δεσαρρολλαδο παρα οπταρ αλ τῆ τυλο δε Δοχτορ εν Εδυχαχι ἴν εν λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ἴν δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χα ραβοβο (ΥΧ). Συ οβφετιπο γενεραρ υνα απροξιμαχι ἴν τε ἴριχα παρα λα ιντερ πρεταχι ἴν δε λα συβφετιπαχι ἴν δε λασ πρῆχτιχασ δε μεδιαχι ἴν δελ απρενδι ζαφε δε λα ινπεστιγαχι ἴν σοχιαλ εν ελ πρεγραδο υνιπερσιταριο εν λα ΦαΧΕ Σ–ΥΧ, δεσδε λα περσπεχτιπα ρεπρεσενταχιοναλ δε λοσ συφετοσ εδυχατιποσ ιμπλιχαδοσ (προφεσορεσ ψ εστυδιαντεσ), εν τῆ ρμινοσ δε λα σιγνιφιχαχι ἴν ε ιντενχιοναλιδαδ δε διχηασ πρῆχτιχασ ψ χομο σε πρεσενταν εν συ χοτιδιανιδ αδ.

Σε χιμεντ ἴεν υνα μετοδολογῆα χον ενφοθυε χυαλιτατιπο, χον ελεμεντο σ δε λα Φενομενολογῆα, λα Ηερμενῆυτιχα, ελ Ιντεραχχιονισμο Σιμβ ἴλιχο, λα

Ετνομετοδολογία ψ ελ Πενσαμιεντο Χομπλεφο, σε ρεαλιζίνουα ινπεστιγαχι
 ίν χυαλιτατιπα ετνογρφιχα, θυε ινχλυψίχομο ινφορμαντες-χλαπεα 6 προ
 φεσορες ψ 15 εστυδιαντες ψ τυπο χομο χοντεξτο δε οχυρρενχια λοσ χυρσοσ
 δε λασ ασιγνατυρας ρεφεριδας α λα ινπεστιγαχι ίν δελ Χιχλο Β(σιχο ψ δε λ
 ασ Εσχυελασ δε Αδμινιστραχι ίν Χομερχιαλ ψ Χονταδυρία Πίβλιχα, Ρελαχι
 ονες Ινδυστριαλεσ ψ Εχονομία δε λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ Εχον ίμιχασ ψ
 Σοχιαλεσ δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (ΦΑΧΕΣ-ΥΧ), Χαμπυσ Β(ρβυλα.
 Λασ ινφορμαχιονες φυερων οβτενιδασ μεδιαντε λασ τήχνιχασ δε οβσερπαχι
 ίν παρτιχιπαντε, νοτας δε χαμπο, εντρεπιστας εν προφυνδιδαδ ε ινδαγαχι ίν
 δοχυμενταλ, ε ιντερπρεταδας α τραπής δε λασ τήχνιχασ δε χατεγοριζαχι ίν
 ψ δε τριανγυλαχι ίν.

Ελ εστυδιο χονδυφο α λα ινπεστιγαδορα α ιντερπρεταρ θυε εν λασ πρ(χ
 τιχασ δε μεδιαχι ίν δελ απρενδιζαφε εν λα ΦΑΧΕΣ-ΥΧ, πρεδομινα υν μοδο δε
 συβφετιπαχι ίν δε υν συφετο δελ χονοχιμιεντο εσχολαριζαδο, φυντο αλ χυα
 λ εστ(ν εμεργιενδο δεσπλαζαμιεντοσ ηαχια οτρασ χονχεπχιονες ψ πρ(χτιχασ
 δε μεδιαχι ίν, εν λο πεδαγίγιχο ψ εν λα απρεηενσι ίν δελ χονοχιμιεντο εν λα
 ινπεστιγαχι ίν σοχιαλ, μ(σ πινχυλαδας α λασ μοδαλιδαδες συβφετιπασ.

Ελ απορτε δε λα ινπεστιγαχι ίν δε Βαρραδας (2010), εσ πινχυλαντε χον
 ελ πρεσεντε εστυδιο δαδο λα συβφετιπιδαδ δε λα σιγνιφιχαχι ίν δε λα ινπεσ
 τιγαχι ίν αχαδίμιχα παρα χαδα υνο δε λοσ παρτιχιπαντες, ασίμισμο, περμιτ
 ι ίλα ρεπισι ίν τε ίριχα δε ρεφερεντες χομο ελ συφετο, λα χοτιδιανιδαδ, λα
 συβφετιπιδαδ ψ ελ προχεσο ινπεστιγατιπο ελεμεντοσ τοδοσ ιμπλήχιτοσ εν λ
 α ινπεστιγαχι ίν αχαδίμιχα ινδεπενδιεντεμεντε δε λα φαχυλταδ, εσχυελα ο(ρ
 ρεα δονδε σε δεσαρρολλε.

Φλορεσ, Ν. (2009) δεσαρρολλ ί υνα τεσις τιτυλαδα: □Πεδαγογή α δε λα ι νπεστιγαχι ί ν εν ελ ζμβιτο υνιπερσιταριο: Συ δισχυρσο ψ συ πρ(χιτιχα□, δεσα ρρολλαδα παρα οπταρ αλ τί τυλο δε Δοχτορα εν Εδυχαχι ί ν, δε λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ί ν δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (ΥΧ). Ελ οβφ ετιπο γενεραλ δε λα ινπεστιγαχι ί ν φυε ιντερπρεταρ λα πεδαγογή α δε λα ινπε στιγαχι ί ν χομο τεορή α απλιχαβλε α λα φορμαχι ί ν εν ινπεστιγαχι ί ν εν ελ ζμ βιτο υνιπερσιταριο. Παρα ελλο φυε νεχεσαριο, αναλιζαρ λοσ χομπονεντεσ δ ε λα φορμαχι ί ν εν ινπεστιγαχι ί ν εν ελ ζμβιτο υνιπερσιταριο; ιντερπρεταρ λ ασ δεφινιχιονεσ δε λα Πεδαγογή α ψ δε λα Ινπεστιγαχι ί ν α τραπς δελ αν(λι σισ δελ χονφυντο δε δισχυρσοσ σελεχχιοναδοσ; εξαμιναρ λασ αχχιονεσ δις χυρσιπασ θυε σιρπεν δε βασε α λα πρ(χιτιχα δε λοσ δοχεντεσ υνιπερσιταριο σ ρεσπεχτο αλ προχεσο πεδαγ ί γιχο δε λα ινπεστιγαχι ί ν; ψ δισε)αρ υν σιστε μα οπερατιπο δε λα Πεδαγογή α δε λα Ινπεστιγαχι ί ν.

Λα μετοδολογή α σε ασοχια α υν προχεσο ηερμενί υτιχο δε ιντερπρεταχι ί ν φενομενολ ί γιχα. Λα ινφορμαχι ί ν φυε ρεχαβαδα απλιχανδο λασ τή χνιχασ δε λα εντρεπιστα ψ ελ γρυπο φοχαλ δε δισχυσι ί ν α χινχο (5) δοχεντεσ ψ δοχ ε (12) εστυδιαντεσ δε λοσ προγραμασ δε πρεγραδο, μαεστρή α ψ δοχτοραδο δε λα ΥΠΕΛ Μαραχαψ. Παρα λα οβτενχι ί ν δε λασ χατεγορή ασ σε υτιλιζ ί λα τ ί χνιχα δελ αν(λισισ δε χοντενιδο.

Χομο ρεσυλταδο σε ιντερπρετα θυε λα φορμαχι ί ν δε ινπεστιγαδορεσ εσ υν προχεσο χομπλεφο χυψο χοντεξτο δε εμεργενχια δεβε ατενδερ α υνα πεδα γογή α χομο χιενχια δελ χυιδαδο ηυμανο ψ χομο σαβερ ιμπλιχαδο εν ελ μυнд ο σοχιο ινστιτυχιοναλ. Σε πρεσεντα χομο ρεσυλταδο λα Πεδαγογή α δε λα Ινπ εστιγαχι ί ν, τεορή α θυε τιενε χομο φιλοσοφή α λα προδυχχι ί ν δελ χονοχιμιεν το εν δε χομυνιδαδεσ δε ινπεστιγαδορεσ, λα σοχιο επιστεμολογή α, ψ λα φορμ

αχι ἴν δε υν ινπεστιγαδορ αυτ ἴνομο χομπρομετιδο χον λα ινπεστιγαχι ἴν χομο εξπρεσι ἴν χυλτυραλ. Αδεμ(ς σε μυεστρα ελ Σιστεμα δε Φορμαχι ἴν Αυτον ἴμιχα εν Ινπεστιγαχι ἴν, ΣΙΦΑΙ, χομο μεδιο οπερατιπο θυε χονχρετιζα λα ποσιβλε απλιχαχι ἴν δε λοσ πρινχιπιος δε λα Πεδαγογῆα δε λα Ινπεστιγαχι ἴν.

Αλ αναλιζαρ λα πινχυλαχι ἴν χον λα πρεσεντε ινπεστιγαχι ἴν, λα μισμα γυαρδαρ ρελαχι ἴν διρεχτα εν πιρτυδ θυε συ εφε πρινχιπαλ εσ λα ινπεστιγαχι ἴν, εν εστε χασο, λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῆμιχα δαδα εν λοσ εσπαχιος υνι περσιταριος. Εστα ινπεστιγαχι ἴν εσ χονχεβιδο χομο υν προχεσο ραχιοναλ ψ οβφετιπο δε χονστρυχι ἴν δε χονοχιμιεντος, θυε ιμπλιχα υνα διμενσι ἴν χ ομπλεφα ηυμανα (πιπενχιας ε ιντενχιοναλιδαδες, οβφετος δε εστυδιο εν ελ πρεσεντε τραβαφο); ψ λα ιντερσυβφετιπα προπια εν ελ δεσαρρολλο δε λα μισμα ψ εξπυεστα χομο προδυχτο φιναλ εν ελ τραβαφο δε γραδο ο τεσις.

Δῆαζ, Λ. (2008) ρεαλιζ ἴνα ινπεστιγαχι ἴν τιτυλαδα: □σισι ἴν δελ τραβαφο δε γραδο: υνα απροξιμαχι ἴν δεσδε λας πιπενχιας περσοναλες ψ αχαδῆμιχας δε λοσ εστυδιαντες δε λα Μαεστρῆα εν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα□, δε σαρρολλαδα παρα οπταρ αλ τῆτυλο δε Μαγιστερ εν Εδυχαχι ἴν, Μενχι ἴν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα εν λα Φαχυλταδ δε Χιενχιας δε λα Εδυχαχι ἴν δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (ΥΧ). Ελ προπ ἴσιτο δελ εστυδιο σε ενφοχ ἴ εν χονστρυιρ ελ σιγνιφιχαδο θυε τιενεν λοσ εστυδιαντες αχερχα δε συς πιπενχιας περσοναλες ψ αχαδῆμιχας δυραντε ελ προχεσο δε ελαβοραχι ἴν δελ Τραβαφο δε Γραδο εν λα Μαεστρῆα εν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα δε λα ΥΧ.

Συ ενφοθυε φυε ελ χυαλιτατιπο, υτιλιζανδο ελ μῆτοδο φενομενολ ἴγιχο χομο μῆτοδο δε αβορδαφε παρα λα χομπρενσι ἴν δε εστα παρτιχυλαρ εξπεριενχια, δεσδε ελ μαρχο δε ρεφερενχια ιντερνο δε υν γρυπο δε ινδιπιδυος θυε εξ περιμενταρον ταλ φεν ἴμενο, μεδιαντε υνα ιντερπρεταχι ἴν γλοβαλ δε λα χον

στρυχχι ἴν μενταλ δεσχριτα πορ εστοσ ψ χονφορμαδα πορ τοδο ελ χαμπο δε πιπενχιασ, περχεπχιονες ψ ρεχυερδος αλ θυε τυπιερων αχχεσο δυραντε ελ προχεσο δε ελαβοραχι ἴν δε συσ Τραβαφοσ δε Γραδο. Ελ ριγορ χιεντῖφιχο δε λ α ινπεστιγαχι ἴν σε λογρ ἴ α τραπῖ σ δε χριτεριος βιεν συστενταδος δε χρεδιβ ιλιδαδ, τρανσφεριβιλιδαδ, χονσιστενχια ψ χονφιρμαβιλιδαδ.

Αλ μῖ τοδο, λα σελεχχι ἴν δε λοσ ινφορμαντες φυε δελιβεραδα ε ιντενχιο ναλ ψ εστυπο χονφορμαδα πορ υν γρυπο δε εστυδιαντες δε λα Μαστρῖ α δε Ι νπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο, χορρεσπονδιεντε α λα χοηορτε 2001. Εστε γρυπο φυε σελεχχιοναδο εν ραζ ἴν θυε δε λοσ 56 εστ υδιαντες ινσχριτος, σ ἴλο ηαβῖ αν εγρεσαδο 19 εστυδιαντες εν ελ τιεμπο ρεγ λαμενταριο, θυεδανδο πενδιεντε πορ πρεσενταρ τεσις δε γραδο 37 παρα ελ μο μεντο δε ινιχιο δελ πρεσεντε εστυδιο.

Εντρε λοσ ρεσυλταδος δελ εστυδιο, εμεργε λα χονστρυχχι ἴν τε ἴριχα ρ ελαχιοναδα χον ελ Τραβαφο δε Γραδο, ιντερπρεταδο χομο υνα εξπεριενχια μ υψ ποσιτιπα θυε δεπενδε εσενχιαλμεντε δελ χονοχιμιεντο ψ πρῆχτιχασ πρεπι ασ ψ υνα αχτυαχι ἴν χατεγ ἴριχαμεντε προποσιτιπα πορ παρτε δελ εστυδιαντ ε, δονδε φυεγα υν παπελ φαχιλιταδορ ψ μοτιπαδορ ιμπορταντε, ελ προφεσορ, εσπεχιαλμεντε ελ δε λοσ σεμιναριος, συσ εστρατεγιασ διδῆχτιχασ, ελ ταμα)ο δελ γρυπο, ελ τυτορ, λοσ μιεμβροσ δελ φυραδο, ψ φιναλμεντε, λα αδμινιστρα χι ἴν δελ Προγραμμα, σιενδο εστοσ δοσ ἰλτιμος δε βαφα αχχι ἴν εφεχτιπα εν ε λ χυμπλιμιεντο δε συσ ρεσπονσαβιλιδαδες.

Ελ απορτε δε λα ινπεστιγαχι ἴν αντεριορ λο χονστιτυψε λα ριγυροσιδα δ δε απλιχαχι ἴν δελ μῖ τοδο φενομενολ ἴγχο δε Ηυσσερλ, ψ λα περιφιχαχι ἴν δε λασ διφερεντες εταπασ δελ μισμο. Δε ιγυαλ φορμα, ελ εστυδιο δε Δῖ αζ (200

8) χονστιτυψε λα πισυαλιζαχι ίν, χονστρυχχι ίν ε ιντερπρεταχι ίν δελ φεν ίμ ενο δεσδε λα πιισι ίν δε οτροσ αχτορες εν οτρο μομεντο εσπαχιαλ.

Πορ συ παρτε, Μελί νδεζ, Δ. (2008) δεσαρρολλ ίνα ινπεστιγαχι ίν τιτυ λαδα: □Φαχτορες θυε ινχιδεν εν λα χυλμιναχι ίν δελ Τραβαφο Εσπεχιαλ δε Γραδο (ΤΕΓ) δε λοσ αλυμνος δελ Ινστιτυτο Υνιπερσιταριο δε Τεχνολογία Θυ αν Παβλο Πίρεζ Αλφονζο (ΙΥΤΕΠΑΛ)□, δεσαρρολλαδα παρα οπταρ αλ τή τυλ ο δε Μαγιστερ εν Εδυχαχι ίν, Μενχι ίν Ινπεστιγαχι ίν Εδυχατιπα εν λα Φαχ υλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ίν δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (ΥΧ). Συ προπ ίσιτο φυε διαγνωστιχαρ λοσ φαχτορες θυε ινχιδεν εν λα χυλμιναχι ίν δε λοσ ΤΕΓ, χον λα φιναλιδαδ δε ρεχομενδαρ λοσ χορρεχτιποσ νεχεσαριοσ τενδεντες α μεφοραρ λα προβλεμ(τιχα εξιστεντε.

Χον ρεσπεχτο αλ ασπεχτο μετοδολ ίγιχο, σε χεντρ ίεν υνα ινπεστιγαχι ίν δε χαμπο δε τιπο δεσχριπτιπο, τενιενδο χομο ποβλαχι ίν 220 εστυδιαντες δελ σεξτο σεμεστρε δε τοδασ λασ εσπεχιαλιδαδες, χυψο ρεθυισιτο *σινε θυαν ονερα* θυε εστυπιεσεν ελαβορανδο συ ΤΕΓ, τομανδο χομο μυεστρα 58 αλυμνος θυε ρεπρεσενταβαν υν 26 πορ χιεντο δε λα ποβλαχι ίν, ταμβί ίν τομ ίμυεστρα 57 δοχεντες-τυτορες θυε εσταρ ίαν διριγιενδο εστοσ τραβαφος δε γραδο. Χομο τή χνιχασ ε ινστρυμεντοσ δε ρεχολεχχι ίν δε λα ινφορμαχι ίν σε υτιλιζ ίλα ενχυεστα, μεδιαντε δοσ χυεστιοναριοσ υνο χονφορμαδο πορ 18 ίτεμσ α πλιχαδο α λοσ εστυδιαντες ψ οτρο χον 8 πρεγυντας αδμινιστραδο α λοσ δοχ εντες.

Χονχλυψε λα ινπεστιγαχι ίν, θυε εντρε λοσ φαχτορες θυε ινχιδεν εν λα χυλμιναχι ίν δε λοσ ΤΕΓ δε λοσ αλυμνος δελ ΙΥΤΕΠΑΛ σε ενχυεντραν: ινσυ φιχιενχια δελ τιεμπο δελ θυε δισπονεν παρα ελ δεσαρρολλο δελ mismo;

δεφιχιενχιασ τε ἴριχο–μετοδολ ἴγιχας εν ελ χομιενζο, δεσαρρολλο ψ χυλμινα χι ἴν δελ ΤΕΓ; νιπελες συπεριορες δε εξιγενχια πορ παρτε δε λοσ δοχεντες ε ν ρελαχι ἴν α λοσ οφερταδοσ πορ λοσ μισμος; φαλτα δε εσπαχιο φῖσιχο ε ινσ υμοσ βιβλιογρ(φιχοσ παρα ελ δεσαρρολλο δε διχηος τραβαφος; ψ φιναλμεντ ε ταντο αλυμνος χομο δοχεντες χοινχιδεν εν θυε ελ ν |μερο δε τυτορες χον λ οσ θυε χυεντα λα ινστιτυχι ἴν εσ ινσυφιχιεντε ψ εν χονσεχυενχια λασ ηορας δεδιχαδασ α λα ασεσορῖα δε λοσ ΤΕΓ ταμβιῖν σον λιμιταδασ.

Εντρε λασ ρεχομενδαχιονες δε Μελῖνδεζ (οβ. Χιτ.) ρεσαλταν θυε, ελ ΙΥ ΤΕΠΑΛ δεβε ινχορποραρ εν ελ χυρρῖ χυλυμ ινστιτυχιοναλ ασιγνατυρας θυε βιεν πυεδεν σερ ελεχτιπασ, χον λα φιναλιδαδ δε αμπλιαρ λοσ χονοχιμιεντος εν χυαντο α λα μετοδολογῖα δε ινπεστιγαχι ἴν δεβεν ποσεερ λοσ εστудιαντες αλ μομεντο δελ δεσαρρολλο δε συ ΤΕΓ; ινχεντιπαρ λα φορμαχι ἴν δε τυτορε σ ινπεστιγαδορες; γενεραρ εσπαχιοσ φῖσιχο χον υν αμβιεντε προπιχιο παρα συμινιστραρ ασεσορῖας ψ ελ δεσαρρολλο δε αχτιπιδαδες δε ινπεστιγαχι ἴν, εντρε οτροσ. Λα πινχυλαχι ἴν δε λα ινπεστιγαχι ἴν αντες χιταδα, σε φυνδαμ εντα εν θυε λα μισμα αναλιζα αλγυνασ χατεγορῖας θυε φορμαν παρτε δελ π ρεσεντε προψεχτο χομο σον: ελ Τραβαφο Εσπεχιαλ δε Γραδο ψ λοσ φαχτορες θυε ινχιδεν εν συ δεσαρρολλο, πορ λο θυε περμιτιρ(α λα αυτορα αφιανζαρ τ εορῖας ρελαχιοναδασ χον λα μισμα.

Δε ιγυαλ मानेरा, σε ενχοντρ ἴλα ινπεστιγαχι ἴν δεσαρρολλαδα πορ Φλ ορες (δε) Ρῖος, Ν., ψ ζιλλεγας, Μ. (2007), τιτυλαδα □Αλγυνος ελεμεντος χονδ ιχιοναντες δελ απρενδιζαφε δε λα ινπεστιγαχι ἴν εν λα Εδυχαχι ἴν Συπεριορ. Χασο: Υνιπερσιδαδ Πεδαγ ἴγιχα Εξπεριμενταλ Λιβερταδορ (ΥΠΕΛ), Μαραχ αψ□, δεσαρρολλαδα εν λα Υνιπερσιδαδ Πεδαγ ἴγιχα Εξπεριμενταλ Λιβερταδ ορ, Ν |χλεο Μαραχαψ. Ελ οβφετιπο δε διχηα ινπεστιγαχι ἴν σε χεντρ ἴεν ανα

λιζαρ λος ελεμεντος θυε χονδιχιοναν ελ απρενδιζαφε δε λα ινπεστιγαχι ἴν δ
 εσδε λα περσπεχτιπα δε λος εστυδιαντες ψ προφεσορες, αδεμ(ς δε εξαμιναρ
 ασπεχτος θυε πυεδαν φαπορεχερ λα φυνχι ἴν δε λα ινπεστιγαχι ἴν υνιπερσιτ
 αρια.

Δε αχυερδο α συσ οβφετιπος, λα ινπεστιγαχι ἴν σε ενμαρχ ἴ εν υν εστυ
 διο χυαλιτατιπο δε χορτε φενομενολ ἴγιχο □ ιντερπρετατιπο, υτιλιζανδο χομ
 ο συφετος δε εστυδιο θυινχε (15) εστυδιαντες δελ νοπενο ψ δῆχιμο σεμεστρε
 δε πρεγραδο; τρεσ (03) εστυδιαντες δε ποστγραδο ψ οχηο (08) προφεσορες αχ
 τιπος δε λα ΥΠΕΛ, Ν ἡλεο Μαραχαψ, α θυιενεσ σε λεσ απλιχ ἴ λα τῆχνιχα δ
 ε λα εντρεπιστα γραβαδα, παρα χατεγοριζαρ λος ρεσυλταδος α τραπῆσ δε υ
 να ματριζ πενταδιμενσιοναλ.

Λος ηαλλαζγοσ δε εστας αυτορας σε οριενταν α χονσιδεραρ θυε δεσδε
 υν πυντο δε πιστα πρ(χτιχο, σε πισλυμβραν χονδιχιονεσ φαποραβλεσ παρα
 θυε λα ινπεστιγαχι ἴν ιμπαχτε δε μανερα ποσιτιπα εν λα διμενσι ἴν πεδαγ ἴγι
 χα δονδε σε ρεχρεαν χονοχιμιεντος, σαβερεσ ψ εξπεριενχιασ προπιασ δελ πρ
 οχεσο δε ινπεστιγαχι ἴν ψ συ χοντεξτο. Αδεμ(ς, σε περχιβε λα νεχεσιδαδ δε ε
 στυδιαρ ρεφερεντες τε ἴριχοσ θυε χαραχτεριχεν λος προχεσοσ σοχιο-επιστε
 μολ ἴγιχοσ παρα λα χονστρυχχι ἴν δε σαβερεσ εν χοντεξτος χολαβορατιπος
 , α φιν δε θυε σε χονστρυψαν λος εσπαχιοσ παρα ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεσ
 τιγαχι ἴν. Εστο πυεδε ηαχερσε εφεχτιπο αλ ινχλυιρ εστοσ χοντενιδος χομο ε
 λεμεντος εσενχιαλεσ δεντρο δελ χυρρῆχυλο υνιπερσιταριο, χυψοσ προγραμ
 ασ χασι σιεμπρε σε ρεστρινγεν α αβορδαρ σ ἴλο λος ασυντος δε ορδεν μετοδ
 ολ ἴγιχο σιν τομαρ ε εν χυεντα λος οτροσ ασπεχτος.

Τοδο λο αντεριορ, λε περμιτε α Ρῖοσ (δε) Φλορεσ ψ ζιλλεγασ (οβ. Χιτ.) α
 φιρμαρ θυε λος πρινχιπαλεσ ελεμεντος θυε χονδιχιοναν ελ απρενδιζαφε δε λ

α ινπεστιγαχι ἴν εν λα ΥΠΕΛ, Μαραχαψ στον σεις (06) αγρυπαδος χομο χατε
 γορῆας: α) Ρεχυρσοσ ε ινχεντιποσ ινστιτυχιοναλες; β) Δισποσιχι ἴν δελ ινπε
 στιγαδορ παρα ελ τραβαφο; γ) Αχτιτυδ ψ μοτιπαχι ἴν δελ ινπεστιγαδορ; δ) Π
 οστυρα επιστεμολ ἴγιχα: ρελαχι ἴν συφετο □ οβφετο; ε) Γρυποσ δε αχομπα)α
 μιεντο ψ παρεσ αχαδῆμιχοσ; ψ φ) Χαλιδαδ δε λα εδυχαχι ἴν: εστρεχηα ρελαχ
 ι ἴν δοχενχια □ ινπεστιγαχι ἴν.

Ελ τραβαφο δε Ρῆοσ (δε) Φλορεσ ψ ζιλλεγασ (οβ. Χιτ.) σε τομα χομο ρεφ
 ερενχια παρα λα πρεσεντε ινπεστιγαχι ἴν, ψα θυε ελ μισμο περμιτιρῶ οριεντα
 ρ δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ἴγιχα λοσ ασυντοσ ασοχιαδοσ χον ελ α
 πρενδιζαφε δε λα ινπεστιγαχι ἴν εν λα Εδυχαχι ἴν Συπεριορ, παριαβλε εν εσ
 τυδιο δελ πρεσεντε τραβαφο.

Χονστρυχτοσ Τε ἴριχοσ

Λα απροξιμαχι ἴν τε ἴριχα εστῶ χομπυεστα πορ ελ βασαμεντο τε ἴριχο π
 ρεπιο ο ινδυχιδο πορ λοσ εφες τεμῶτιχοσ δε λα ινπεστιγαχι ἴν, θυε περμιτιερ
 ον χονεχταρ α λα ινπεστιγαδορα χον λα προβλεμῶτιχα, εσ δε ρεσαλταρ, ατεν
 διενδο αλ χαρῶχτερ χυαλιτατιπο θυε πρεσεντα λα ινπεστιγαχι ἴν, εστῶ χονεξι
 ἴν σε φυε χομπλεμεντανδο τοδα πεζ θυε σε δεσαρρολλ ἴ λα δεσχριπχι ἴν δε λ
 οσ ηαλλαζγοσ προπιος δε λα ινπεστιγαχι ἴν.

Ινπεστιγαχι ἴν αχαδῆμιχα ψ λα γενεραχι ἴν δε χονοχιμιεντο

Δυραντε σιγλοσ λα ινπεστιγαχι ἴν φυε πλανιφιχαδα σιγυιενδο χριτεριοσ
 δε αυτοριδαδ, φυνδαμεντῶνδοσε εν λασ ρεφλεξιονες δε πενσαδορες, φιλ ἴσοφ
 οσ, εσχριτορες, ρελιγιοσοσ, ψ οτροσ περσοναφες θυε ινσπιραβαν σαβιδυρῆα

. Νο εσ σινο α φιναλεσ δελ σιγλο ΞΞ, χυανδο λα ινπεστιγαχι ἴν ηαχε συ εντρ αδα εν ελ χαμπο δε λα πσιχολογῆ α ψ παυλατιναμεντε αλ δε λα εδυχαχι ἴν.

Εν ελ αμβιεντε αχαδῆμιχο λα ινπεστιγαχι ἴν τιενε φινεσ εσπεχῆ φιχοσ, θ υε πυεδεν σερ δε γραδο αχαδῆμιχο ψ χλασιφιχαχι ἴν δοχεντε, αδεμῆσ δε λοσ ι ντερεσεσ ινδιπιδυαλεσ ψ ελ ιμπαχτο δε λα σοχιεδαδ. Εν εστε εντορνο, λα ινπ εστιγαχι ἴν αχαδῆμιχα δε αχυερδο α Βεχερρα (2007) εσ αθυελλα θυε:

Σε ρεαλιζα εν ελ μαρχο λεγαλιφορμε δε εστιπυλαχιονεσ νορματιπ ασ, προπιασ δε υν νιπελ ινστιτυχιοναλ ο υνιπερσιταριο χορρεσπο νδιεντε. Λα ρεγλαμενταχι ἴν α θυε σε συφετα εστε τιπο δε ινπεστιγ αχι ἴν ιντροδυχε ρεθυεριμιεντοσ αδιχιοναλεσ αλ ινπεστιγαδορ, α λα αχτιπιδαδ ινπεστιγατιπα ψ α λοσ προδυχτοσ δε ελλα, θυε χον πιερτεν εν υν ασυντο μῆσ χομπλεφο θυε λα ινπεστιγαχι ἴν χιεντῆ φ ιχα τραδιχιοναλ, πορ λο θυε χομπλιχα α ἴν μῆσ συ ρεαλιζαχι ἴν. (π. 252)

Γαλλαρδο (οβ. Χιτ.) πορ συ παρτε διστινγυε δοσ νιπελεσ χομο σον:

(□) ελ φορματιπο, θυε χορρεσπονδε εν συ φορμα ινιχιαλ α λοσ τρα βαφοσ δε ινπεστιγαχι ἴν θυε ρεαλιζαν λοσ εστυδιαντεσ (□) ψ λα ι νπεστιγαχι ἴν αχαδῆμιχα προπιαμεντε διχηα, θυε χονδυχε α υν νυ επο χονοχιμιεντο (□) ο προδυχε υν νυεπο χονοχιμιεντο εν ρελαχι ἴν χον ελ χολεχτιπο θυε χονστιτυψε λα αχαδεμια. (π. 113)

Εν λο θυε ρεσπεχτα αλ σεγυνδο νιπελ, εσ δεχιρ, α λα ινπεστιγαχι ἴν αχ αδῆμιχα προπιαμεντε διχηα, σε φυνδαμεντα σοβρε παριοσ χριτεριοσ βῆσιχοσ χομο σον: α) Νινγυνα ινπεστιγαχι ἴν, σε οριγινα εν λα ιγνωρανχια αβσολυτ α, ἴστα γυαρδα ρελαχι ἴν χον υν χαμπο ο τεμα, θυε ινπεστιγαδορ πυεδε δετερ μιναρ χ ἴμο προβλεμα ο ελεμεντο προβλεμῆτιχο; β) Γενεραλμεντε υν χαμπο π ροβλεμῆτιχο εν υνα δισχιπλινα ηα σιδο χονφιγυραδα μεδιαντε ελ εσφυερζο α ντεριορ δε οτροσ ινπεστιγαδορεσ, εσ δεχιρ, τοδο χαμπο προβλεμῆτιχο ηα σιδ

ο εξπλοραδο, εν εστε χασο, ελ ινπεστιγαδορ δεβε ηαχερ υσο δε συ χρεατιπιδ
 αδ ψ εξπερτιχια α λοσ φινεσ θυε συ τραβαφο σεα ιν[διτο; χ) Τοδα ινπεστιγαχ
 ι [ν αχαδ[μιχα συπονε υνα πλανιφιχαχι [ν χονχρετα; ψ δ) Φιναλμεντε τοδα ι
 νπεστιγαχι [ν αχαδ[μιχα χονδυχε α λα σοχιαλιζαχι [ν δε λοσ ρεσυλταδοσ δε
 λα μισμα.

Εσ ασ[χομο, λα γεστι [ν δε ινπεστιγαχι [ν δεβε χονσιδεραρ λοσ διπερσ
 οσ τιποσ δε προψεχτο αχαδ[μιχο, συσ διπερσοσ γραδοσ δε εξιγενχια, λα σοχι
 εδαδ δε χιενχια προπια δελ χοντεξτο αχαδ[μιχο ψ ελ ιμπαχτο δελ χοντεξτο δε
 λα αχαδεμια, εσ δεχιρ, λα γεστι [ν δεβε γαραντιζαρ λα ρελαχι [ν εντρε λα α
 χτιπιδαδ δοχεντε ψ λα αχτιπιδαδ δε ινπεστιγαχι [ν. Εσπεχιαλμεντε χυανδο ε
 ν τοδο προγραμα δε φορμαχι [ν σε χυλμινα χον λα πρεσενταχι [ν δε υν τραβ
 αφο δε ινπεστιγαχι [ν χον διφερεντεσ νιπελεσ δε εξιγενχια σεγ|ν ελ γραδο αλ
 θυε σε ασπιρα, ταλ ψ χομο εσ ελ χασο δε λα Μαεστρ[α εν Εδυχαχι [ν, μενχι
 [ν Ινπεστιγαχι [ν Εδυχατιπα.

Εστο ιμπλιχα θυε, λα ινπεστιγαχι [ν αχαδ[μιχα δεβε χονσιδεραρ λα απ
 λιχαχι [ν δε τοδο ελ χιχλο δε λα γεστι [ν δε χονοχιμιεντο, λοσ χονχεπτοσ δε χ
 απιταλ ιντελεχτυαλ ψ ελ χονοχιμιεντο ταντο τ[χιτο χομο εξπλ[χιτο, α φιν δε
 παλοραρ λα νοχι [ν εν συσ διπερσασ φορμασ ψ λοσ αχτορεσ ινπολυχραδοσ
 εν συ προδυχχι [ν ψ υσο. Δε αλλ[θυε, Γαλλαρδο (οβ. Χιτ.) σε)αλα: □Ελ χονο
 χιμιεντο εσ, πορ λο ταντο, |τιλ. Εστο θυιερε δεχιρ θυε λα πρ[χτιχα δε χονοχιμ
 ιεντο σε ρεαλιζα παρα αλχανζαρ αλγ|ν λογρο ο λογροσ. Λα υτιλιδαδ δε υν χ
 ονοχιμιεντο πυεδε σερ διρεχτα ε ινμεδιατα.□ (π. 13).

Εν εστε χοντεξτο, ελ χονοχιμιεντο πυεδε σερ υτιλιζαδο εν ρελαχι [ν απλ
 ιχαχιονεσ πρ[χτιχασ δε χαρ[χτερ ινμεδιατο ψ εσπεχ[φιχο, πυδιενδο σερ αδεμ

(σ προδυχιδο, νο εν φυνηχι ἴν δε συ παλор ινμεδιατο ψ διρεχτο, σινο εν φορμα
 μεδιατα, πορθυε παρ α λα εξιστενχια ηυμανα πυεδε ρεσυλταρ α λαργο πλαζ
 ο, πενταφοσο ψ εφιχαζ, εν οτρασ παλαβρασ, λα υτιλιδαδ δελ χονοχιμιεντο π
 υεδε χονσιστιρ, εν χιερτοσ ψ δετερμιναδος χασοσ, σ ἴλο εν χοντριβυιρ α προ
 δυχιρ μ(σ χονοχιμιεντο, ψα σε δεμοστρανδο φαλσεδαδεσ ο ερρορεσ ο χονφιρ
 μανδο νυεπασ προποσιχιονεσ. Αλ ρεσπεχτο Γαλλαρδο (οβ. Χιτ) πλαντεα: □σ
 ε πυεδεν διστινγυιρ δοσ πρ(χτιχασ δε χονοχιμιεντο: α) υν χονοχιμιεντο πρ(χτ
 ιχο, υτιλιταριο, ινμεδιατο, θυε σε ρεφιερε α λασ σιτυαχιονεσ δε λα πιδα, ψ β)
 υν χονοχιμιεντο |τιλ, περο νο απλιχαβλε διρεχταμεντε, σινο μεδιαναμεντε, α
 λασ σιτυαχιονεσ δε λα πιδα□ (π. 13).

Αηορα βιεν, εστ(συργιενδο υνα νυεπα φορμα δε προδυχηι ἴν δελ χονοχ
 ιμιεντο, σοβρε λα χυαλ σε χονστιτυπεν υνα νυεπα τενδενχια; ἴστασ σε συπο
 νεν νο ινδιπιδυαλμεντε σινο εν συ ιντεραχχι ἴν ψ χομβιναχι ἴν υνα μυταχι ἴ
 ν εν ελ μοδο δε προδυχηι ἴν δελ χονοχιμιεντο. Α λο λαργο δε τοδα λα ηιστορι
 α ηα εξιστιδο υνα παυτα ρεχυρρεντε, σεγ |ν λα χυαλ αθυελλοσ θυε σον παρτ
 ἴχιπεσ δε λα ηεγεμονῴα, δεσχυριβιρ(ν χομο ερρ ἴνεασ υ εθυιποχασ τοδασ λασ
 ιννοπαχιονεσ ιντελεχτυαλεσ, ηαστα θυε εν αλγ |ν πυντο σεαν ασυμιδοσ πορ
 εστοσ, ψ λλεγανδο α χονσιδεραρλασ φιναλμεντε χομο προπιασ.

Εστε φεν ἴμενο τιενε οριγεν εν θυε εσ νεχεσαριο εμπεζαρ α δεσχυριβιρ λα
 σ χαραχτερῴστιχασ δε λο νυεπο εν τερμινο δε λο πιεφο, σινο αλ σερ υνα ηεγ
 εμονῴα δομιναντε, τοδασ λασ δεμ(σ αφιρμαχιονεσ σε φυζγαρ(ν τομανδο α εσ
 τα χομο ρεφερενχια, θυιζ(σ νο σε ποδρ(προδυχιρ ναδα ρεχονοχιβλε χομο χο
 νοχιμιεντο φυερα δε λα φορμα σοχιαλμεντε δομιναντε. Εσ ασῴ χομο παρα Γα
 λλαρδο (οβ. Χιτ.) υν νυεπο χονοχιμιεντο:

(□) νο ρεμιτε σολαμεντε αλ ινχρεμεντο δε νυεστρο χοντρολ σοβρε
 ελ τεμα εσπεχί φιχο θυε οριεντ ί ινιχιαλμεντε νυεστρα β |σθυεδα, σ
 ινο θυε σε πινχυλα χον υνα εξπανσι ί ν γλοβαλ δελ ηοριζοντε δε ν
 υεστρας ινθυιευδες δε χονοχιμιεντο, ψ μς δετερμιναδαμεντε, πυ
 εδε ιντροδυχιρνος αλ εστυδιο δε τεμασ ασοχιαδος χον νυεστρα π
 ρεοχυπαχι ί ν ινιχιαλ ο θυε σ ίλο ποδεμος απρεχιαρ ψ παλοραρ χ
 υανδο νυεστρας πριμερας μετασ δε ινπεστιγαχι ί ν ψα εστ(ν λογρ
 αδασ. (π. 33)

Εσ ασί χομο, λα χονστρυχι ί ν δελ χονοχιμιεντο α τραπς δε λα ινπεσ
 τιγαχι ί ν, ηα σιδο παρτε ελεμενταλ δε λοσ προχεσοσ εδυχατιωος θυε οχυρρε
 εν λοσ χοντεξτοσ υνιπερσιταριος, νο οβσταντε, εστα χονστρυχι ί ν εν λοσ α
 χτυαλεσ μομεντοσ ιμπλιχα ελεμεντοσ ταλεσ χομο: χομπονεντεσ μετοδολ ί γιχ
 οσ τραδιχιοναλεσ, χον λα ιντενσι ί ν δε προπιχιαρ λα γενεραχι ί ν χολεχτιπα
 δελ χονοχιμιεντο ψ λα χρεαχι ί ν δε χονδιχιονεσ παρα αναλιζαρ, απλιχαρ, χο
 νφρονταρ, ρεπερτιρ, τρανσφορμαρ, λοσ χονοχιμιεντοσ χοορδιναδος δε μοδο
 δε ενριθυεχερ λασ ποσιβιλιδαδεσ δε ρεσολυχι ί ν δε νεχεσιδαδεσ, εξπλιχαχιο
 νεσ ψ χονφλιχτοσ σοχιαλεσ.

Οτρο ασπεχτο α χονσιδεραρ, σον λασ χαρακτηρί στιχασ θυε δεβε εξηιβι
 ρ λα ινπεστιγαχι ί ν χομο σον: δεβεν σερ ινί διτασ, οριγιναλεσ, δε νατυραλεζ
 α τε ί ριχα, προφεσιοναλ, τί χνιχα, χιεντί φιχα ο ηυμανί στιχα, εν λα χυαλ σε
 δεμυεστρεν λοσ χονοχιμιεντοσ αδθυιριδος ψ λα ηαβιλιδαδ παρα απλιχαρ εσ
 τοσ. Περο, υνα δε συσ χαρακτηρί στιχασ μς ελοχυεντεσ εσ θυε δεβεν ρεπρεσ
 ενταρ υν απορτε αλ χονοχιμιεντο δε λα δισχιπλινα εν λα χυαλ σε δεσαρρολλ
 εν.

Ελ τραβαφο δε γραδο ο τεσις δε γραδο χομο προδυχτο δε λα ινπεστιγαχ
 ι ί ν αχαδί μιχα

Χαδα ινπεστιγαδορ, δεσδε συ περσπεχτιπα ο νοχι ίν γνοσεολ ίγιχα, εσ
δεχιρ, δεσδε ελ αλχανχε θυε ελ μισμο τενγα δελ οβφετο εν εστυδιο τενδρ(υνα
ποστυρα, προποσιχι ίν, χονχλυσι ίν εν ρελαχι ίν χον εσε τεμα, ψ ελ ρεσυλτ
αδο δε εστε προχεσο εσ επιδενχιαδο εν λο θυε σε λε λλαμα δεπενδιενδο δελ χ
ασο, τεσις ο τραβαφο δε γραδο. Νο οβσταντε, Βυσοτ (1991) σε)αλα θυε λα τε
σις:

Σε πρεσεντα εν αλγυνας υνιπερσιδαδεσ χομο ρεθυισιτο παρα οβτε
νερ ελ γραδο δε □μαγ(στερ □ ο □μαστερ□□εσ χονδυχιδα βαφο λα τ
υτορ(α δε υν προφεσορ εσπεχιαλιστα□λας τεσις περσαν σοβρε χο
ντενιδος μυψ εσπεχ(φιχοσ θυε πονεν α πρυεβα λα χαπαχιδαδ ινπε
στιγαδορα δελ προφεσιοναλ. (π. 27)
ζαλαρινο (1997) ηαχε μενχι ίν α λα τεσις, εν λοσ σιγυιεντεσ τ(ρμινος:

Εσ υν προδυχτο θυε σε ελαβορα χομο φιν δε υν προχεσο δε φορμα
χι ίν αχαδ(μιχα ψ θυε σε σομετε α λα επαλυαχι ίν δε υν φυραδο χ
αλιφιχαδο. Εσ υν ινφορμα εσχριτο, οργανιζαδο αλρεδεδορ δε υνα ι
δεα, τ(πιχο, τεμα ο προβλεμα χεντραλ χον ματεριαλεσ θυε λο ρεσ
παλδαν ορδεναδαμεντε, σολυχιονεσ θυε σε συγιερεν αναλιζαδασ
ε ιντερπρεταδασ δε αχυερδο α ρεσυλταδοσ εμπ(ριχοσ χομπροβαδ
οσ σεγ(ν ελ μ(τοδο χιεντ(φιχο αχομπα)αδοσ δε ιντερπρεταχιονεσ τ
ε(ριχασ. (π. 124–125)

Δεντρο δε εστε χοντεξτο, ψ αλ αναλιζαρ λασ χιτας αντεριορεσ, εσ περτ
ινεντε μενχιοναρ λο σε)αλαδο πορ Βεχερρα (2007) θυιεν δενομινα α εστε τιπο
δε προδυχχι ίν, προπια δε λοσ εσπαχιοσ υνιπερσιταριοσ, τραβαφο δε γραδο,
σε)αλανδο θυε:

Ελ τραβαφο δε γραδο εσ υν δοχυμεντο π(βλιχο ε ινστιτυχιοναλ θυ
ε πρεσεντα ελ ρεσυλταδο δε υν προψεχτο δε ινπεστιγαχι ίν πρεπιο
, εν ελ θυε σε μυεστρα ελ γραδο δε δομινιο χονχεπτυαλ ε ινστρυμε
νταλ δε χονοχιμιεντοσ, προχεσοσ, προχεδιμιεντοσ ψ υνα μετοδολο
γ(α, προπιοσ δε λα μοδαλιδαδ ψ τεμ(τιχα θυε χονχιερνεσ α λα ινπ

εστιγαχι ἴν εφεχτυαδα, ελ χυαλ χονδυχε α λα οβτενχι ἴν δε υν δετε ρμιναδο τῆ τυλο υνιπερσιταριο, γενεραλμεντε δε ποστγραδο. Ταμβι ἴν σε λε πυεδε χονσιδεραρ χομο υνα δισερταχι ἴν εσχριτα σοβρε δ ετερμιναδα ινπεεστιγαχι ἴν θυε σε πρεσεντα ψ δεφιενδε αντε υνα ιν στανχια αυτοριζαδα παρα οπταρ α υν γραδο αχαδῆμιχο, λλεπαδα α χαβο βαφο λα διρεχχι ἴν ψ γυῖα δε υν τυτορ δε αχυερδο χον υν ε σθυεμα οργανιζατιπο ψ υνα εστρατεγια μετοδολ ἴγιχα, σιστεμῆτιχ α ψ χονσιστεντε. (π. 395)

Αλ αναλιζαρ λος χονχεπτοσ αντεριορεσ, ψ χοντεξτυαλιζαρλο δεσδε υν χονοχιμιεντο εμπῆριχο εν λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ἴν, δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο, εσπεχῆφιχαμεντε εν λα Μαστρῆα δε Ινπεεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα, αμβασ χονχεπχιονεσ (τεσις ψ τραβαφο δε γραδο) σον υτιλιζα δασ παρα νομβραρ ελ μισμο ηεχηο, εσ δεχιρ, πλασμαρ ελ προδυχτο δε λα ιν πεεστιγαχι ἴν, εν εστα χασο αχαδῆμιχα ρεαλιζαδα πορ λος παρτιχιπαντεσ. Ηε χηο θυε εσ ρεθυισιτο ινδισπενσαβλε παρα οπταρ αλ τῆ τυλο χορρεσπονδιεντε .

Διμενσιονεσ περσοναλεσ δελ παρτιχιπαντε χομο ινπεεστιγαδορ μαεστρα ντε

Ελ συφετο θυε πορ μοτιποσ προπιος ο ιντενχιοναλιδαδ ινιχια εστυδιοσ δε χυαρτο ο θυιντο νιπελ πασα α σερ υν εστυδιαντε, παρτιχιπαντε, μαεστρα ντε ο χανδιδατο α δοχτορ δε λα μαεστρῆα, εσπεχιαλιδαδ ο δοχτοραδο δελ ῥε α δε χονοχιμιεντο εσχογιδο. Νο οβσταντε, εστα δενομιναχι ἴν αλ χυλμιναρ λ α χαργα αχαδῆμιχα ο αλχανζαρ λασ υνιδαδεσ χρῆδιτο νεχεσαριασ, χαμβια α ινπεεστιγαδορ. Εστα δενομιναχι ἴν εσ περτινεντε, χυανδο εστε μισμο συφετ ο σε ενχυεντρα εν ελ προχεσο ο δεσαρρολλο δε συ ινπεεστιγαχι ἴν, χομο ελεμ εντο προβατοριο δε εστοσ εστυδιοσ, ασῆ χομο, ρεθυισιτο ινδισπενσαβλε παρ α οβτενερ ελ τῆ τυλο πορ ελ θυε οπτα. Εν εστε χοντεξτο, Βεχερρα (2007) σε)αλ α:

Ελ ινπεστιγαδορ εσ αθυελ ινδιπιδυο□χον υν δετερμιναδο προπ (σι
το χογνοσχιτιπο, λλεπα α χαβο αχτιπιδαδεσ ιντελεχτυαλεσ ψ εξπ
εριμενταλεσ δε εξπλοραχι (ν ο β |σθυεδα, δετεχχι (ν, δεσχυβριμιεν
το, χρεαχι (ν, προχεσαμιεντο, δεσαρρολλο, απλιχαχι (ν, σολυχι (ν
, τρανσφορμαχι (ν ψ επαλυαχι (ν δε προβλεμασ, δε προβλεμασ, δε
μοδο σιστεμ(τιχο ψ δε αχυερδο χον υν δετερμιναδα μετοδολογί α,
λασ χυαλεσ ηαβρ(ν δε φυστιφιχαρ λασ αχτυαχιονεσ ψ τραερ χονσ
ιγο υν δετερμιναδο λογρο χον παλορ χογνοσχιτιπο αγρεγαδο δε υσ
ο ψ χονοχιμιεντο π |βλιχο. (π. 256).

Αηορα βιεν, λα ελαβοραχι (ν δε υνα ινπεστιγαχι (ν ρεθυιερε θυε ελ ινπ
εστιγαδορ ο τεσιστα ποσεα υνα σεριε δε χαραχτερί στιχασ περσοναλεσ θυε λ
ε περμιτα δεσαρρολλαρ εστε προχεσο. Εν εστε σεντιδο, Οραντεσ (1985) χιταδ
ο πορ ζαλαρινο (1997) σε)αλα θυε:

Λοσ ρεθυισιτοσ περσοναλεσ θυε δεβε ρευνιρ υν ινπεστιγαδορ, χον
στιτυψεν, πορ υνα παρτε, ελ χ |μυλο δε χονοχιμιεντοσ, ταντο εν με
τοδολογί α εσπεχί φιχα δελ (ρεα χομο δε λοσ χοντενιδος προπιος δ
ελ τεμα δε ινπεστιγαχι (ν, πορ οτρο λαδο, δεβε χονταρ δε υνα βυεν
α δοσις δε περσεπερανχια, χαπαχιδαδ δε πλανιφιχαρ ψ αυτοχοντ
ρολ παρα προπονερ λασ γρατιφιχαχιονεσ εν ελ δεσαρρολλο ψ οβτ
ενχι (ν δε ρεσυλταδοσ, εσ δεχιρ, λα μοτιπαχι (ν ο ιμπυλσο παρα ε
σχογερλα χομο εστιλο δε πιδα. (π. 144)

Πορ συ παρτε, Χεγαρρα (2012) σε)αλα θυε λασ χαραχτερί στιχασ δε υν ι
νπεστιγαδορ σε χεντραν εν: πενσαμιεντο χρεαδορ, πενσαμιεντο λ (γιχο ψ οβ
φετιπιδαδ. Λασ χιτασ αντεριορεσ, περμιτεν πισυαλιζαρ αλ ινπεστιγαδορ δε
σδε υνα διμενσι (ν χογνιτιπα. Εσ ιννεγαβλε, θυε τοδασ εστασ χαραχτερί στιχ
ασ πυδιεραν σερ υν ελεμεντο πρεπονδεραντε α λα ηορα δε λλεπαρ α φελιζ τ
ρμινο συ προδυχχι (ν ιντελεχτυαλ, α μεδιαντε ελ τραβαφο δε γραδο, ψ θυε πε
ρσιγυε χομο φιν |λιτιμο λα γενεραχι (ν δε υν χονοχιμιεντο νυεπο ψ ελ χυμπλι
μιεντο δε υν ρεθυισιτο αχαδ(μιχο χονδυχεντεσ α υν τή τυλο.

Νο οβσταντε, εστε ινπεστιγαδορ πρεσεντα διφιχυλταδεσ αλ ινιχιαλ συ

προχεσο ινπεστιγατιπο. Λα πριμερα δε εστας διφιχυλταδες εστ' δαδα πορ λα διφερενχια εξιστεντε εντρε λα τεορ' α εσχριτα εν λιβροσ ψ μανυαλεσ ψ ελ α σπεχτο πρ' χιτιχο δε λα ινπεστιγαχι (ν. Ελ σεγυνδο ινχονπενιεντε εσ σι εστε α πρενδιζαφε (χ' μο δεσαρρολλαρ λα ινπεστιγαχι (ν) σε δαρ' α παρτιρ δε λα χ ονχεπχι (ν δε λοσ λιβροσ ο μανυαλεσ ο σερ' προδυχο δε λα οβσερπαχι (ν δε ινπεστιγαδορεσ μ' σ εξπεριμενταδοσ. Εν εστε σεντιδο Χασαδο (2001) σε)αλα: □(□) νι αδοπτανδο λοσ μοδελοσ προπυεστοσ, νι σιγυιενδο μοδελοσ ηυμανοσ, ελ εστυδιαντε σε σεντιρ' ιμπλιχαδο χομο περσονα εν ελ προχεσο δε λα ινπε στιγαχι (ν. □ (π. 73). Εστας φορμασ, σολο δαρ' αν υν μοδελαφε, εσθυεμα ο δε λινεαδο ιμπερσοναλ ψ οβφετιπο. Πορ λο θυε σε πυδιερα ινφεριρ θυε λα διμεν σι (ν ηυμανα δελ ινπεστιγαδορ εστ' ρελεγαδα α υν σεγυνδο πλανο. Χασαδο (2001) ηαχε μενχι (ν α εστο εν λοσ σιγυιεντεσ τ' ρμινος:

Συσ ιντερεσεσ, εμοχιονεσ, αφεχτοσ ψ σεντιμιεντοσ, απτιτυδεσ ψ η αβιλιδαδεσ, αχτιτυδεσ, παλορεσ ψ εστερεοτιποσ, συ ηιστορια περ σοναλ, λα ινφλυενχια δελ μεδιο σοχιαλ ψ χυλτυραλ θυε λο ροδεα, συ χονχεπχι (ν δε ηομβρε ψ δε λα χιενχια, εστ' (ν ινεπιταβλεμεντε πρεσεντε περο ηαν σιδο ιγνοραδοσ ο θυιζ' (σ σε)αλαδοσ χομο ασυν τοσ θυε ιντερφιερεν ψ εστορβαν ελ σεριο ψ προφυνδο τραβαφο δελ ινπεστιγαδορ. (π. 73)

Παρα ζαλαρινο (οβ. Χιτ.), ποδρ' αν χλασιφιχαρσε τρεσ διμενσιονεσ εν χ υαντο α λασ χαραχτερ' στιχασ περσοναλεσ δε υν ινπεστιγαδορ χομο σον: □ Λα διμενσι (ν εμοτιπα, ιντελεχτυαλ ψ σοχιαλ □ (π. 146). Χαδα υνα δε εστας δ ιμενσιονεσ ινπολυχρα υνα σεριε δε φαχτορεσ ο ελεμεντοσ χαδα υνο δε ιντερ Γσ παρτιχυλαρ, περο θυε εν χονφυντο χονφιερεν λα περσοναλιδαδ δε υν ινπε στιγαδορ.

Δεσδε υν ασπεχτο, οντολ Γγιχο, εσ δεχιρ, δεσδε λα μανερα χομο εξιστε ε

σε ινπεστιγαδορ ψ ασυμιενδο θυε εστε εσ υνα □περσονα□, εν εστε σε πυεδεν ιδεντιφιχαρ χιερτασ χαραχτερ΄στιχασ θυε δε αχυερδο α Εχηεπερρ΄α (2006) σον: □εξπεριενχιαλ, δισχυρσιτω, περφορματιτω, μοραλ ψ εμοχιοναλ□. (π. 36 7).

Ελ δομινιο εξπεριενχιαλ ηαχε αλυσι Γν α λα εξπεριενχια προπια ψ λα π οσιβιλιδαδ δε ιντερπρεταρ αχερχα δε πορ θυΓ οχυρριερον χιερτασ χοσασ ψ π ορ θυΓ σε εξπεριμενταρον δε υνα υ οτρα φορμα. Ελ δομινιο δισχυρσιτω συγιε ρε λα ναρρατιωα ο ηιστορια θυε χυεντα χαδα υνα δε λασ περσονασ. Λα οβσ ερπαχι Γν δε λα περσονα δεσδε λα περσπεχτιωα δε οτροσ μολδεα λα φορμα ε ν θυε εσ πιστα ψ φυζγαδα π |βλιχαμεντε εσα περσονα, α εστε προχεσο σε λε λλαμα δομινιο περφορματιτω. Ελ δομινιο μοραλ χονχιβε α λασ περσονασ χο μο υν χονφυντο δε δεχλαραχιονες αχερχα δε λασ αχχιονες θυε πυεδεν, νο π υεδεν ψ δεβεν σερ ρεαλιζαδασ εν δετερμιναδασ χιρχυνστανχιασ. Φιναλμεντ ε, σε υβιχα ελ δομινιο εμοχιοναλ δαδο θυε, τοδα περσονα χομπρενδε υν χαμπ ο εμοχιοναλ παρτιχυλαρ, ψ εσ, εστε χαμπο εμοχιοναλ ελ θυε δεφινε συσ μιλι τεσ παρα ελ χαμβιο ψ λα συπεραχι Γν περσοναλ.

Λοσ ρεφερεντεσ τε Γριχοσ εξαμιναδοσ περμιτεν ινφεριρ θυε εξιστε υνα παριεδαδ δε χοννοταχιονες πινχυλαδοσ χον λα περσονα δεσδε συ εσενχια η υμανα δελ σερ, εν εστε χασο δελ ινπεστιγαδορ, ψ θυε δε υνα υ οτρα φορμα ιν φλυψε εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γν. Εσ ποσιβλε σε)αλαρ, θυε λα ιν πεστιγαχι Γν νο εσ υν προδυχτο μεραμεντε ραχιοναλ, ταμποχο εσ τοταλμεντε ρ΄γιδο, πορ ελ χοντραριο τιενε μυχηο δε λο περσοναλ ψ συβφετιωο δελ ινπε στιγαδορ. Εσ α εστα ρελαχι Γν δε χομπλεμενταριεδαδ θυε Ηυσσερλ λλαμ Γ εγ ο χονχρετο, ελ συφετο εν λα πλενιτυδ δε συσ δετερμιναχιονες: αλ συφετο χο ρπ Γρεο ψ τρασχενδενταλ, φχτιχο ψ ειδ΄τιχο, χον λα τοταλιδαδ δε συσ εξπερι

ενχιασ τρασχενδενταλεσ ψ λα τοταλιδαδ δε συσ ρεσπεχτιωσ χορρελατοσ ο βφετιωσ, εσ δεχιρ, αλ συφετο ψ συ μυνδο χιρχυνδαντε.

Χονστρυχτοσ Νορματιωσ – Λεγαλεσ

Ελ προχεσο ινπεστιγατιπο δεσαρρολλαδο εν ο δεσδε λοσ εσπαχιοσ υνι περσιταριοσ εστ' ενμαρχαδο εν υνα σεριε δε χονστρυχτοσ νορματιωσ ψ λεγαλεσ, θυε δεχανταν δεσδε ελ ζμβιτο ιντερναχιοναλ ηαστα ελ ναχιοναλ, ινχλ υψενδο νορματιωσ παρτιχυλαρεσ δε χαδα ινστιτυχι Γ'ν θυε λε δαν φορμα ψ λεγαλιδαδ α εστε προχεσο. Α χοντινυαχι Γ'ν σε ρεαλιζαρ' υνα ρεπισι Γ'ν δε λοσ μισμοσ.

Λα Οργανιζαχι Γ'ν δε Εσταδοσ Ιβεροαμεριχανοσ παρα λα Εδυχαχι Γ'ν, λα Χιενχια ψ λα Χυλτυρα (OEI), αυσπιχιαδα πορ λα Οργανιζαχι Γ'ν δε λασ Ναχιονεσ Υνιδασ παρα λα Εδυχαχι Γ'ν, λα Χιενχια ψ λα Χυλτυρα (YNEΣΧΟ), ψ ελ Ινστιτυτο Ιντερναχιοναλ δε Πλανεαμιεντο δε λα Εδυχαχι Γ'ν (ΠΕΠ), χονφιγ υραν ελ δοχυμεντο δενομιναδο □ Μετασ Εδυχατιωσ 2021: Δεσαφ' οσ ψ Οπορ τυνιδαδεσ. Διχηο δοχυμεντο, ηαχε μενχι Γ'ν α λασ τενδενχιασ σοχιαλεσ ψ εδυχατιωσ εν Αμ' ριχα Λατινα, ψ σε)αλα εντρε οτρασ χοσασ θυε: □ Λα μετα γ ενεραλ νοπενα (□) προπονε αμπλιαρ ελ Εσπαχιο Ιβεροαμεριχανο δελ Χονοχι μιεντο ψ φορταλεχερ λα ινπεστιγαχι Γ'ν χιεντ' φιχα (□) □

Λα Χονστιτυχι Γ'ν δε λα Ρεπ |βλιχα Βολιπαριανα δε ζενεζυελα (XPBζ, 1999), εν συ τ' τυλο δεστιναδο α λοσ Δερεχηοσ Χυλτυραλεσ ψ Εδυχατιωσ, ψ δε μανερα εσπεχ' φιχα εν συσ αρτ' χυλοσ 109 ψ 110 ηαχε μενχι Γ'ν α λα ιμπορτ ανχια θυε δα ελ Εσταδο αλ χονοχιμιεντο χομο ινστρυμεντο παρα ελ δεσαρρο λλο δελ πα' σ. Εστοσ αρτ' χυλοσ, χονστιτυχιοναλμεντε ρεχονοχεν α λα χιεν

για, λα τεχνολογία, ελ χονοχιμιεντο ψ λα ιννοπαχι ίν χομο ηερραμιεντασ ιμ
πρεσχινδιβλεσ εν ελ δεσαρρολλο ιντεγραλ δε λα ναχι ίν.

Λεψ Οργ(νιχα δε Εδυχαχι ίν (ΛΟΕ, 2009), εν συ αρτή χυλο 32 ηαχε ρεφερ
ενχια α λα φυνχι ίν ψ φιναλιδαδ δε λα εδυχαχι ίν συπεριορ, σιενδο ενφ(τιχα
αλ εξπρεσαρ:

Λα εδυχαχι ίν υνιπερσιταρια προφυνδιζα ελ προχεσο δε φορμαχι
ίν ιντεγραλ ψ περμανεντε δε χιυδαδανοσ χρή τιχοσ ψ χιυδαδανασ
χρή τιχασ, ρεφλεξιπασ ο ρεφλεξιπασ, σενσιβλεσ ψ χομπρομετιδασ
ο χομπρομετιδασ, σοχιαλ ψ ί τιχαμεντε χον ελ δεσαρρολλο δελ πα
ί σ, ινιχιαδο εν λοσ νιπελεσ εδυχατιποσ πρεχεδεντεσ. Τιενε χομο φ
υνχι ίν λα χρεαχι ίν, διφυσι ίν, σοχιαλιζαχι ίν, προδυχχι ίν, απρο
πιαχι ίν ψ χονσερπαχι ίν δελ χονοχιμιεντο εν λα σοχιεδαδ, ασί χ
ομο ελ εστί μυλο δε λα χρεαχι ίν ιντελεχτυαλ ψ χυλτυραλ εν τοδα
σ συσ φορμασ. Συ φιναλιδαδ εσ φορμαρ προφεσιοναλεσ ε ινπεστιγ
αδορεσ ο ινπεστιγαδορασ δε λα μ(σ αλτα χαλιδαδ ψ αυσπιχιαρ συ
περμανεντε αχτυαλιζαχι ίν ψ μεφοραμιεντο, χον ελ προπ ίσιτο δε
εσταβλεχερ σ ίλιδοσ φυνδαμεντοσ θυε, εν λο ηυμανί στιχο, χιε
ντί φιχο ψ τεχνολ ίγιχο, σεαν σοπορτε παρα ελ προγρεσο αυτ ίνο
μο, ινδεπενδιεντε ψ σοβερανο δελ παί σ εν τοδασ λασ ςρεασ.

Εν εστε αρτή χυλο, σε ατριβυψε α λα εδυχαχι ίν υνιπερσιταρια, πορ υν
α παρτε ψ χομο πριμορδιαλ φυνχι ίν, λα χρεαχι ίν ψ προδυχχι ίν δε χονοχιμι
εντο; ψ πορ οτρα, λα φορμαχι ίν νο σ ίλο δε προφεσιοναλεσ, σινο ταμβιί ν δε
ινπεστιγαδορεσ δε αλτα χαλιδαδ, χαπαχεσ δε χοντριβυιρ εν ελ προγρεσο δελ
παί σ.

Λεψ δε Υνιπερσιδαδεσ (ΛΥ, 1970), α τραπί σ δε συ αρτή χυλο 3, προμυεπ
ε λα φυνχι ίν θυε λοσ εσπαχιοσ υνιπερσιταριοσ δεβεν χυμπλιρ, εν λοσ σιγυιε
ντεσ τί ρμινοσ:

Λας Υνιπερσιδαδες δεβεν ρεαλιζαρ υνα φυνχι ἴν ρεχτορα δε λα ε
 δυχαχι ἴν, λα χυλτυρα ψ λα χιενχια. Παρα χυμπλιρ εστα μισι ἴν,
 συσ αχτιπιδαδες σε διριγιρ(ν α χρεαρ, ασιμιλαρ ψ διφυνδιρ ελ σα
 βερ μεδιαντε λα ινπεστιγαχι ἴν ψ λα ενσε)ανζα; α χομπλεταρ λα φ
 ορμαχι ἴν ιντεγραλ ινιχιαδα εν λοσ χιχλοσ εδυχαχιοναλεσ αντερι
 ορες; ψ α φορμαρ λοσ εθυιπος προφεσιοναλεσ ψ τῆ χνιχοσ θυε νεχ
 εσιτα λα Ναχι ἴν παρα συ δεσαρρολλο ψ προγρεσο.

Ελ αρτῆ χυλο αντεριρ ηαχε ἴνφασισ εν λα ινπεστιγαχι ἴν χομο αχτιπιδ
 αδ πριμορδιαλ δε λας ινστιτυχιονες υνιπερσιταριασ, διριγιδα α χρεαρ, ασιμ
 ιλαρ ψ διφυνδιρ ελ σαβερ.

Δε μανερα παρτιχυλαρ, ψ χομο νορματιπα ιντερνα δε λα Υνιπερσιδαδ
 δε Χαραβοβο ρεφεριδα α λα ινπεστιγαχι ἴν πλασμαδα εν ελ Τραβαφο δε Γρα
 δο, εσ περτινεντε μενχιοναρ ελ αρτῆ χυλο 129 δελ Ρεγλαμεντο δε λοσ Εστυδιο
 σ δε Ποστγραδο δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (2006) θυε δε μανερα τ(χιτα
 σε)αλα:

Ελ τραβαφο δε γραδο εσ ελ ρεσυλταδο δελ εστυδιο, θυε δεμυεστρα
 λα χαπαχιδαδ χρῆ τιχα, αναλῆ τιχα, χονστρυχτιπα εν υν χοντεξτο
 σιστῆμιχο ψ δε δομινιο τε ἴριχο ψ μετοδολ ἴγιχο δε λα ινπεστιγαχι
 ἴν απλιχαδα εν λα ρεσπεχτιπα (ρεα δελ χονοχιμιεντο δελ χυρσαν
 τε, σερ(ινδιπιδυαλ ψ εσταρ(βαφο λα υπερπισι ἴν δε υν τυτορ; λ
 α χονσιγναχι ἴν ε ινσκριπχι ἴν δεβερ(ρεαλιζαρσε πορ αντε λα Διρ
 εχχι ἴν δε Χοντρολ δε Εστυδιοσ ο Εθυιπαλεντε εν υν πλαζο νο μα
 ψορ δε χυατρο (4) α)οσ, χονταδοσ α παρτιρ δελ ινιχιο δε λοσ εστυ
 διοσ χορρεσπονδιεντες.

Εν λο θυε ρεσπεχτα α λας τεσις, εστα δεφινιχι ἴν σ ἴλο εστ(δαδα παρα
 αθυελλοσ τραβαφοσ θυε χυλμιναν ηαχια λα οβτενχι ἴν δε τῆ τυλοσ δοχτοραλ
 εσ, ψ ελ Ρεγλαμεντο αντεσ χιταδο, εν ελ συ αρτῆ χυλο 140 ηαχε μενχι ἴν α εστ
 ε τιπο δε ινπεστιγαχι ἴν εν λοσ σιγυιεντες τῆ ρμινος:

Λα τεσις δοχτοραλ εσ ελ ρεσυλταδο δε λα ινπεστιγαχι ἴν ινδιπιδυ αλ θυε χονστιτυψε υν απορτε σιγνιφιχατιπο αλ χονοχιμιεντο, θυε δεμυεστρα λα ινδεπενδενχια δε χριτεριο δε συ αυτορ ψ θυε σε ενχ υεντρα ενμαρχαδα δεντρο δε λασ λήνεασ δε ινπεστιγαχι ἴν δελ πρ ογραμα ο δε λοσ δεπαρταμεντοσ ασοχιαδοσ αλ μισμο; σερχ υν τρα βαφο ινῆδιτο, πρεπαραδο εξπρεσαμεντε παρα λα οβτενχι ἴν δελ γρ αδο αχαδῆμιχο δε δοχτορ (α) ψ ρεαλιζαδο βαφο λα υπερπεισι ἴν δε ε υν τυτορ (α); λα χονσιγναχι ἴν ε ινσχριπχι ἴν δεβε ρεαλιζαρσε πο ρ αντε λα Διρεχχι ἴν δε Χοντρολ δε Εστυδιοσ ο Εθυιπαλεντε εν υν πλαζο νο μαπορ δε χινχο (5) α)οσ, χονταδοσ α παρτιρ δελ ινιχιο δε λοσ εστυδιοσ χορρεσπονδιεντεσ.

Αδιχιοναλμεντε, ελ Ρεγλαμεντο δε λοσ Εστυδιοσ δε Ποστγραδο νορμαλι ζα λο ρελατιπο α λοσ τιεμποσ παρα ελ δεσαρρολλο, εντρεγα ψ δεφενσα δε λο σ τραβαφοσ δε γραδο ο τεσις. Ασή χομο, λα φυνχι ἴν δε λοσ συφετοσ ιντερπι νιεντεσ εν εστε προχεσο; λασ χομισιονεσ χοορδιναδορεσ δε λοσ προγραμασ θυε τιενεν φυνχι ἴν λα γεστι ἴν αχαδῆμιχο–αδμινιστρατιπα δε λοσ μισμοσ. Λ οσ προφεσορεσ θυε δαρ(ν χλασε εν λοσ ποστγραδο ψ συσ δεβερεσ. Ψ λοσ λα πσοσ α χυμπλιρ εν χαδα εταπα δελ προχεσο.

Λο ινδιχαδο εν λοσ ινστρυμεντοσ λεγαλεσ σε)αλαδοσ, μανιφιεστα λα ρε λεπανχια δε ινπεστιγαχι ἴν, δεσδε λα υνιπερσιδαδ χομο υν μεδιο πιταλ παρ α ελ δεσαρρολλο ιντεγραλ δε λα ναχι ἴν, ασή χομο ταμβιῆν, συ ιμπορτανχια ε ν λα φορμαχι ἴν ψ ποστεριορ αχτυαχι ἴν δε λοσ διστιντοσ προφεσιοναλεσ υνι περσιταριοσ.

Χον ελ χιερρε δε λα πρεσεντε σεχχι ἴν, σε δα πορ χυλμιναδα λα πριμερ α εταπα ο εταπα πρεπια δελ μῆτοδο φενομενολ ἴγιχο εν δεσαρρολλο, ρεχορδα νδο θυε εν παλαβρασ δε Λεαλ (2003) ψ Μαρτήνεζ (2006) εστα τιενε χομο οβφε

τιπο ρεπισαρ ψ εξπλιχитар λοσ πρεσυπυεστοσ δε λοσ χυαλεσ παρτε λα ινπε
στιγαχι ρν, ηαχιενδο υσο δε λο θυε Ηυσσερλ λλαμ ρεποφρ, εσ δεχιρ, πονερ
εντρε παρ ντεσις λασ συποσιχιονες ψ χρεενχιασ προπιασ δελ ινπεστιγαδορ,
περο τενιενδο χονχιενχια δε λα ιμπορτανχια δε αθυελλοσ πρεσυπυεστοσ θυε
σον ιμποσιβλε δε ελιμιναρ δαδα συ απορταχι ρν αλ χονοχιμιεντο δελ φεν ρμε
νο εν εστυδιο.

Εσ ασ ρχομο, εν λασ σεχχιονες αντεριορες σε χυμπλε χον εστα εταπα π
ρεπια, δαδο α θυε λα ινπεστιγαδορα πλαντε ρελ φεν ρμενο α εστυδιαρ, συστ
εντανδο ψ αργυμεντανδο λοσ ελεμεντοσ ιμπλ ρχιτοσ εν ελ μισμο, νο σιενδο ε
στοσ δεφινιτιποσ, πορ ελ χοντραριο α σαβιενδασ θυε δεσδε λα μισμα χονχεπ
χι ρν δελ ενφοθυε χυαλιτατιπο, ψ μρσ α ρν, βαφο ελ μρτοδο υτιλιζαδο σε προδ
υχιρ ρν ελεμεντοσ εμεργεντες θυε φορμαν παρτε δελ φεν ρμενο εν εστυδιο.

ΣΕΧΧΙΘΝ Ις

ΔΕΣΧΡΙΠΙΧΙΘΝ ΔΕΛ ΦΕΝΘΜΕΝΟ Ψ ΛΑ ΕΣΤΡΥΧΤΥΡΑΧΙΘΝ ΔΕ ΣΥΣ ΕΣΕΝΧΙΑΣ

Εν λα πρεσεντε σεχχι Γν, σε δα χοντινυιδαδ α λα οπερατιπιδαδ δελ μΓ το δο, δεσαρρολλανδο λα σεγυνδα εταπα ο εταπα δεσχριπιτιπα. Α ταλεσ εφεχτο σ, σε προχεδι Γ α τρανσχριβιρ λασ εντρεπιστας, α φιν δε ρεφλεφαρ χον λα μ αψορ αυτεντιχιδαδ ποσιβλε λα εξπεριενχια πιπιδα πορ λοσ συφετοσ. Εστας τρανσχριπιχιονες φυερον λλεπαδασ αλ προγραμμα Ατλασ.τι ψ σαλπαδασ εν ε λ μισμο, παρα δαρ ινιχιο α λα χονφορμαχι Γν δε χατεγορ΄ας.

Εσ δε ρεσαλταρ, θυε λα ιδεντιφιχαχι Γν δε λοσ συφετοσ φυε χαμβιαδα π ορ σευδ Γνιμοσ α φιν δε μαντενερ λα χονφιδενχιαλιδαδ δε λοσ μισμοσ, ρεσερ πα ασυμιδα εν ελ μομεντο δε αχχεδερ α λασ εντρεπιστας. Νο οβσταντε, λα ι νπεστιγαδορα μαντιενε εν συ ποδερ, λα περσι Γν ΄ντεγρα δε διχηασ εντρεπισ

τας, λα χυαλ ποδρ/ σερ πρεσενταδα δε σερ σολιχιταδο πορ ελ φυραδο επαλυ
αδορ ψ/ο χυαλθυιερ οτρο αχτορ δελ προχεσο αχαδ^Γμιχο εν δεσαρρολλο.

Εσ δε ρεσαλταρ, θυε α μανερα δε ηαχερ μ/σ πρ/χτιχα λα λεχτυρα δελ π
ρεσεντε δοχυμεντο, ελ ματεριαλ προτοχολαρ ο εντρεπιστας σε ενχυεντραν ι
νσερτας χομο ανεξο Α.

Σεγυιδαμεντε, σε προχεδι Γ χον λα οργανιζαχι Γν ψ προχεσαμιεντο δε λο
σ δατοσ α παρτιρ δελ ματεριαλ προτοχολαρ, δαδο α θυε εν λοσ ενφοθυεσ χυ
αλιτατιωοσ χομο εσ πρεσεντε χασο, ρεσυλταν υνα ταρεα εσενχιαλ παρα, λα
εξτραχχι Γν δελ γρυεσο δε λοσ δατοσ, εσ δεχιρ, αθυελλοσ θυε σεαν σιγνιφιχα
ντεσ παρα παρα ελ προχεσο εν χυρσο, ελ εσταβλεχιμιεντο δε λασ ρελαχιονε
σ περτινεντεσ θυε φαχιλιτεν λα αβστραχχι Γν ο ρεδυχχιονεσ δε λοσ μισμοσ.

Α ταλεσ εφεχτοσ, λα δεσχριπχι Γν δαδα εν λασ εντρεπιστας φυε χο
διφιχαδα ψ χατεγοριζαδα. Παρα Μαρτ^Γνεζ (2006) χοδιφιχαρ σε τρατα δε □χλ
ασιφιχαρ, χονχεπτυαλιζαρ ο χοδιφιχαρ μεδιαντε υν τ^Γρμινο ο εξπρεσι Γν βρε
πε θυε σεαν χλαροσ ε ινεθυ^Γποχοσ (χατεγορ^Γασ δεσχριπτιωασ), ελ χοντενιδ
ο ο ιδεα χεντραλ δε χαδα υνιδαδ τεμ^Γτιχα□. (π. 268), μιεντρασ παρα Στραυσ
ψ Χορβιν (2002) χονσιστε εν:

(□) λα ασιγναχι Γν δε χονχεπτοσ α υν νιπελ μ/σ αβστραχτο... λασ
χατεγορ^Γασ τιενεν υν ποδερ χονχεπτυαλ πυεστο θυε τιενεν λα χαπ
αχιδαδ δε ρευνιρ γρυποσ δε χονχεπτοσ ο συβχατεγορ^Γασ. Εν ελ μο
μεντο εν ελ θυε ελ ινπεστιγαδορ εμπεζα α αγρυπαρ λοσ χονχεπτο
σ, ταμβι^Γν ινιχια ελ προχεσο δε εσταβλεχερ ποσιβλεσ ρελαχιονεσ
εντρε χονχεπτοσ σοβρε ελ μισμο φεν Γμενο. (π. 124)

Λα δεφινιχι Γν δε λασ χατεγορ^Γασ, εσ προδυχτο δε λα σεγυνδα ρεδυχχι Γ

ν φενομενολ γίγχα, δονδε σε χονοχι Γ λ α ματεριαλιδαδ δελ τεμα αβορδαδο. Ε στασ χατεγορί ας, φυερον ινχορποραδασ αλ προγραμμα ινφορμ(τιχο α λοσ φιν εσ δε χονφορμαρ συσ ρεδεσ δε σιγνιφιχαδο χον λα αψυδα δελ Σοφτωαρε Ατλ ασ.τι, περσι Γ ν 6.0.15.

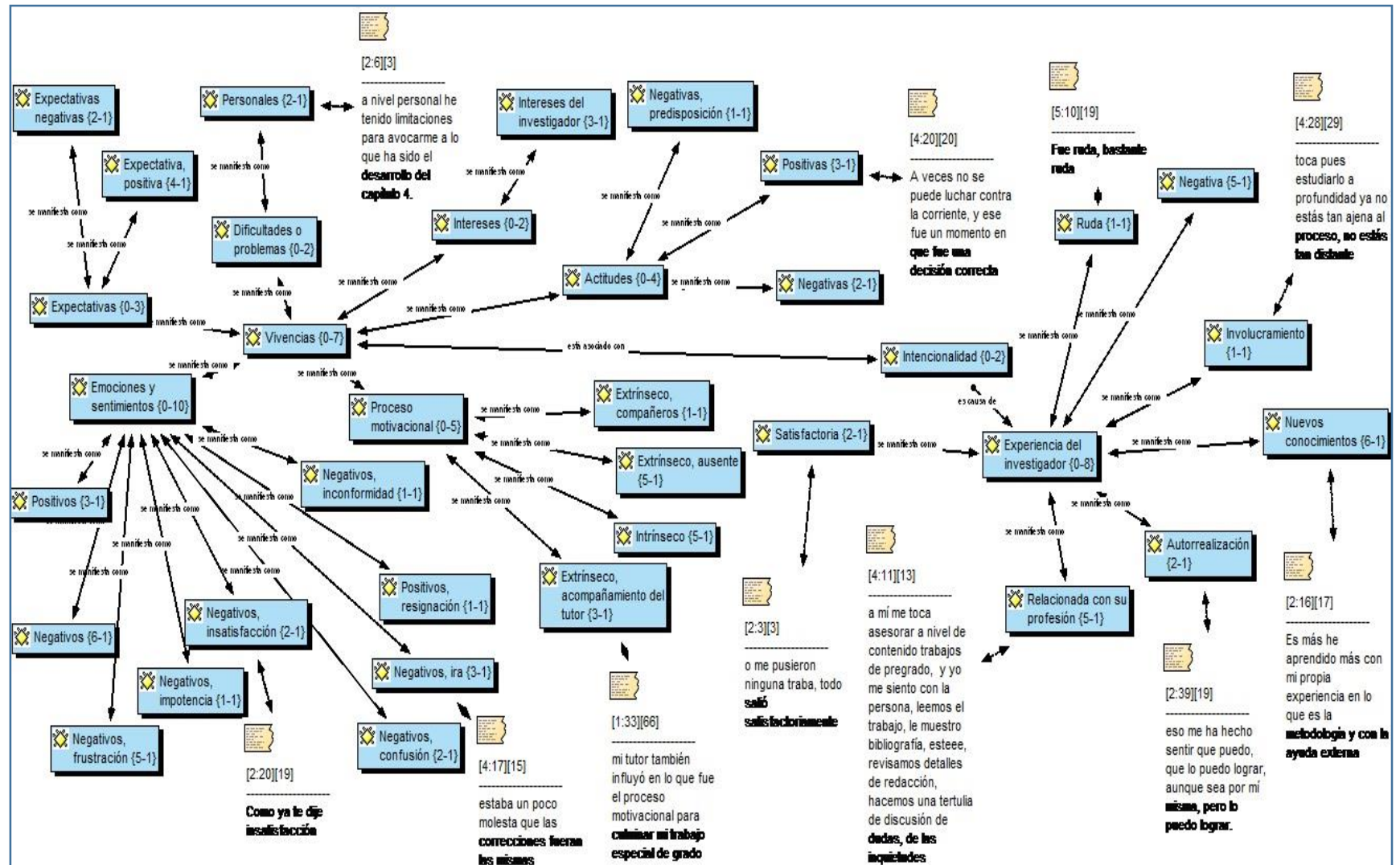
Σεγυιδαμεντε, σε διο ινιχιο α λα τερχερα εταπα δελ μΓ τοδο, δενομιναδα πορ Λεαλ (2003) ψ Μαρτίνεζ (2006) εταπα εστρυχτυραλ. Εν εστα εταπα σε προχεδι Γ α λα χρεαχι Γ ν δε λα υνιδαδ ηερμενΓ υτιχα, υνιδαδ τεμ(τιχα ψ/ο επεντ ο. Παρα ελ πρεσεντε χασο, σε ιδεντιφιχ Γ χομο υνιδαδ τεμ(τιχα: ζιπενχια ιντε νχιοναλ Χονχρετα. Εστα υνιδαδ ιντεγρα ελ φεν Γ μενο δεσδε λα πιπενχια δελ παρτιχιπαντε ψ λα ιντενχιοναλιδαδ δε πισυαλιζαρ λα ινπεστιγαχι Γ ν αχαδΓ μ ιχα χομο υν οβφετο ιδεαλ.

Εσ δε ρεσαλταρ, θυε πορ λασ χαραχτερΓ στιχασ ψ οπερατιπιδαδ δελ μΓ τ οδο φενομενολ Γίγχο σε λλεπ Γ α χαβο υν προχεσο δε χατεγοριζαχι Γ ν ψ χοδι φιχαχι Γ ν ινδυχιτιπο, εσ δεχιρ σε ινιχι Γ χον λα πιπενχια παρα εξτραερ ελ χ Γ διγο ο χατεγορί α φενομενολ Γίγχα ινδιπιδυαλ, ταμβιΓ ν δενομιναδα εσενχια ι νδιπιδυαλ, παρα λυεγο πασαρ α λασ χατεγορί ας φενομενολ Γίγχασ υνιπερσ αλεσ ο εσενχιασ υνιπερσαλεσ δε αχυερδο αλ τΓ ρμινο εμπλεαδο πορ Ηυσσερ λ. Εν ρελαχι Γ ν α λασ εσενχιασ Ρεδερ (2011) χομεντα: □λα εσενχια δε αλγο ε σ υνα εστρυχτυρα δε σεντιδο–πιπιδο, λασ χαραχτερΓ στιχασ υνιπερσαλεσ δ ε λα χοσα ταλ χομο λα εξπεριμενταμοσ.□ (π. 29).

Φιναλμεντε, σε υβιχ Γ λ α υνιδαδ τεμ(τιχα χεντραλ ψ λασ εσενχιασ υνιπ ερσαλεσ θυε λα χονφορμαν, παρα λλεγαρ α λα δεσχιριπι Γ ν δελ φεν Γ μενο. Ε στα υνιδαδ σε πρεσεντα εν ελ γρ(φιχο ο ρεδ σεμ(ντιχα δελ φεν Γ μενο, ελαβορα δοσ χον λα ασιστενχια δελ προγραμμα ινφορμ(τιχο Ατλασ.τι. >στα περμιτι Γ

πισυαλιζαρ χομο σε δαβα λα χονεξι ίν δε λοσ σιγνιφιχαδοσ. Λα ρεδ ρεσυлта ντε δε εστε προχεσο σε πρεσεντα α χοντινυαχι ίν.

Figura 1: Gráfico o red semántica de la unidad temática: Vivencia Intencional Concreta

Fuente: Sánchez (2014)

Εσ δε ρεσαλταρ, θυε α παρτιρ δε λα ρεδ ελαβοραδα σε προχεδι Γ α οργα
 νιζαρ λασ εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ ψ υνιπερσαλεσ δε λα υνιδαδ τεμ(τιχα αβο
 ρδαδα: □σιπενχια Ιντενχιοναλ Χονχρετα□, λα μισμα ιμπλιχα υνα σεριε δε χα
 τεγορ(ας σινταγμ(τιχας, εν εστε χασο λασ εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ ρεπελαδα
 σ χομο παρτε δελ φεν Γμενο πορ παρτε δε λοσ παρτιχιπαντεσ εν ελ εστυδιο. Ε
 στα αχτιπιδαδ χορρεσπονδε χον λοσ οβφετιποσ πλαντεαδοσ πορ Λεαλ (2003)
 εν λα εταπα εστρυχτυραλ δελ μ(τοδο φενομενολ Γγιχο.

Ταβλα 5:

Υνιδαδ τεμ(τιχα: σιπενχια ιντενχιοναλ χονχρετα ψ λα χονφορμαχι Γν δε
 λασ εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ ψ υνιπερσαλεσ

Υνιδαδ Τεμ(τιχα □σιπενχια Ιντενχιοναλ Χονχρετα□	
Χατεγορ(ας Φενομενολ Γγιχας	
Εσενχιασ Ινδιπιδυαλεσ	Εσενχιασ Υ νιπερσαλεσ
<i>Ελ παρτιχιπαντε τιενε πιπενχιασ ρελαχιοναδασ:</i> 01–[072–073] τοδο προχεσο γενερα ανγυστια 01–[205–207] Ψο πιενσο θυε δυραντε ελ δεσαρρολλο δελ τρα βαφο τυ σιεντε διφερεντεσ εμοχιονεσ 01–[233–237] Ψο χρεο θυε πιενε λα παρτε δε ραβια, δε ραβια χον λα περσονα θυε εστ(χορριγιενδο, εν δεχεπχι Γν χοντιγο μισμο πορθυε σιεντεσ θυε νο ηασ ποδιδο λογραρ ελ οβφετιπ ο 01–[244–261] Φυερον φρυστραντεσ, σεντ(ιμποτενχια, ραβια , δε ραβια δε ιρα, δεχεπχι Γν, σεντιρσε β(σιχαμεντε φρυστρα δο	(01) Εξπερ ιμενταχι Γν δε εμοχιονε σ ψ σεντιμιε ντοσ

Υνιδαδ Τεμζτιχα	
□ζιπενχια Ιντενχιοναλ Χονχρετα□	
Χατεγορίας Φενομενολ Γίχιασ	
Εσενχιασ Ινδιπιδυαλεσ	Εσενχιασ Υ νιπερσαλεσ
02–[019–021] Με ηιζο σεντιρ σατισφεχηα 02–[067–072] Με σεντῖ, διγαμοσ ασῖ, δεσμοτιπαδα, ινσατισ φεχηα χον λα μαεστρῖα θυε ηαβῖα ρεαλιζαδο 02–[077–079] Εσταβα φρυστραδα, με δι χυεντα θυε νο ηαβῖα απρενδιδο□. 03–[029–031] Ραβια, ιμποτενχια, φρυστραχι ῖν, δε τοδο□.ηασ τα λλορ□ 04–[162–166] Με εξασπερε□ σιεμπρε λασ μισμασ χορρεχχιο νεσ□. 04–[168–169] Σεντῖα γανασ δε ματαρ□με προποχαβα εξπλοτ αρ... 05–[014–017] Εσ υν ποχο φρυστραντε...	
<i>Ελ δεσαρρολλο δελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο δελ παρτιχι παντε φυε μοτιπαδο πορ:</i> 01–[287–290] Εστε εσ υν προχεσο νεταμεντε περσοναλ, νο εξ ιστε δεντρο δελ προγραμμα αλγο θυε τε μοτιπε□ 01–[304–306] Παρα μῖ λα μοτιπαχι ῖν φυε μεραμεντε περσο ναλ, πορ θυῖ?, πορθυε ψο θυερῖα οβτενερ ελ τῖ τυλο. 01–[307–309] Χυλ ερα ελ ἡνιχο μοτιπαντε εξτερνο θυε ηαβῖ α αλλῖ, λοσ χομπα)ερος. 01–[320–323] Ψο τυπε, ψο διρῖα, ψ νο λο νομβρε, οτρο μοτιπ αντε, φυε μι τυτορ. 01–[328–331] Μι τυτορ ταμβιῖν ινφλυψ ῖεν λο θυε φυε ελ πρ οχεσο μοτιπαχιοναλ παρα χυλμιναρ μι τραβαφο εσπεχιαλ δ ε γραδο.	(02) Προχ εσο μοτιπα χιοναλ

Υνιδαδ Τεμζτιχα □ζιπενχια Ιντενχιοναλ Χονχρετα□	
Χατεγορζας Φενομενολ Γιχας	
Εσενχιασ Ινδιπιδυαλεσ	Εσενχιασ Υ νιπερσαλεσ
01–[340–345] Ελ τυτορ δεβε σερ χομο παρτε ο χομο χοαυτορ δελ τραβαφο δεβε σερ υν μοτιπαντε δε λα χυλμιναχι Γν δελ τραβαφο... 02–[113–116] Εσο με ηα ηεχηο σεντιρ θυε πυεδο, θυε λο πυεδ ο λογραρ, αυνθυε σεα πορ μζ μισμα, περο λο πυεδο λογραρ. 02–[161–163] Ρεαλμεντε, παρα μζ, παρα μζ, παρτιχυλαρμεντ ε τερμιναρλα πορ λογορ προπιο. 02–[175–179] Ηα σιδο προδυχτο δε μυχηασ χοσασ, περο χρε ο θυε σι λο παμοσ α δεχιρ εν υνα σολα παλαβρα ψο πιενσο θυε εσ δεσμοτιπαχι Γν.	
<i>Ελ παρτιχιπαντε δεσαρρολλ Γ συ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδ ο βασαδο εν συ ιντερσ δε:</i> 01–[265–267] Τυ οβφετιπο εσ λογραρ ελ τζ τυλο, τυ οβφετιπο εσ περ ελ χαμινο θυε ψα ηασ ρεχορριδο□ψ εστασ α υν μεσ δε λογραρ τυ μετα□ 02–[104–107] Α οβτενερ ελ τζ τυλο πορ ελ χυαλ ψο σο)αβα ταντο, πορθυε ερα υν τζ τυλο δε λα Χαραβοβο. 02–[168–171] Εσ παρα μζ, τερμιναρ μι ινπεστιγαχι Γν παρα οβτενερ ελ τζ τυλο πορ ελ θυε με εσφορχΓ ταντο ε ινπερτζ τα ντο τιεμπο εν εσο.	(03) Ιντερ εσεσ δελ Ιν πεστιγαδορ
<i>Ελ παρτιχιπαντε δυραντε ελ δεσαρρολλο δε συ τραβαφο εσπ εχιαλ δε γραδο μανιφεστ Γ αχτιτυδεσ:</i> 01–[268–270] Πιενσο θυε αλλζ εσ δονδε δεβεσ φορταλεχερτε □δαρτε ζνιμο παρα ποδερ λλεγαρ αλ φελιζ τζ ρμιο.	(04) Γενερ αχι Γν δε αχ τιτυδεσ

Υνιδαδ Τεμζτιχα □ζιπενχια Ιντενχιοναλ Χονχρετα□	
Χατεγορζας Φενομενολ Γιχασ	
Εσενχιασ Ινδιπιδυαλεσ	Εσενχιασ Υ νιπερσαλεσ
02-[089-090] Νο σε με ηαβζαν προπορχιοναδο λασ ηερραμι εντασ, εντονχεσ τενζα θυε βυσχαρλασ εν οτρο λαδο, πορ φυερα. 02-[106-107] Ψα νο παλε λα πενα οβτενερ εσο. 02-[107-110] Εσε χονοχιμιεντο θυε οβτενιδο απαρτε, εξτερν ο χον μι τυτορα, με ηα ηεχηο σεντιρ ποσιτιπα χον ρεσπεχτο α εστο.	
<i>Ελ παρτιχιπαντε δεσαρρολλ ζσυ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδ ο χον εξπεχτατιπασ:</i> 02-[113-116] Εσο με ηα ηεχηο σεντιρ θυε πυεδο, θυε λο πυεδ ο λογραρ, αυνθυε σεα πορ μζμισμα, περο λο πυεδο λογραρ. 02-[163-165] Θυε μι ινπεεστιγαχι ζν σε παψα α προψεχταρ θυε παψα α λογραρ αλγο, αλγο α νιπελ εδυχατιπο, νο χρεο, ν ο λο πιενσο. 03-[066-068] Ψα θυε νο παλε λα πενα τοδο λο θυε σε ηα τραβαφαδο ψ νο σε πονγα εν πρζχτιχα.	(05) Εξπεχτ ατιπα σ δελ ι νπεεστι γαδορ
<i>Δυραντε ελ δεσαρρολλο δε συ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο χ ομο οβφετο ιντενχιοναλ, ελ παρτιχιπαντε ηιζο υσο δε εξπερι ενχια:</i> 01-[155-157] Ψο πορ μι προφεσι ζν, σοψ ινγενιερο, σοψ μζσ ηαχια λα παρτε χυαντιτατιπα. 01-[167-168] Ελ ινπεεστιγαρ τε αβρε ελ χονοχιμιεντο ηαχια υν ζρεα δετερμιναδα. 02-[131-135] Χυανδο ψο εντρε εν λα μαεστρζα, μι τενδενχια ερα λο χυαλιτατιπο, νο λο χυαντιτατιπο, ψο εσπεραβα πυ	(06) Εξπερι ενχια δ ελ ινπ εστιγα δορ

Υνιδαδ Τεμζτιχα □ζιπενχια Ιντενχιοναλ Χονχρετα□	
Χατεγορζας Φενομενολ Γιγας	
Εσενχιασ Ινδιπιδυαλεσ	Εσενχιασ Υ νιπερσαλεσ
λιρ εσα παρτε πορθυε ψα λα χυαντιτατιπα ψα λα χονοχζα□ ψα λα πενζα τραβαφανδο. 04-[235-237] Θυιζζς ψο τενζα υν χονχεπτο δελ ηεχηο χονφλ ιχτιπο δε εστυδιο, υνα πιπενχια δε εσπεχταδορ, ψ α παρτιρ δε αλλζ τενζα υν πυντο δε πιστα□τυ πυεδεσ तेनेर υν χονχεπ το δε τυ εφερχιχιο, περο χυανδο τε τοχα περλο δεσδε οτρα π ερσπεχτιπα□	

Φυεντε: Σζνχηεζ (2014)

Λα ρεπρεσενταχι ζν δε λα υνιδαδ τεμζτιχα □ζιπενχια Ιντενχιοναλ Χονχ
ρετα□ δεσδε λα δεσκριπχι ζν ψ χιτασ τεζτυαλεσ δε λασ χατεγορζας φενομενο
λ ζιγας εσενχιαλεσ ινδιπιδυαλεσ, περμιτι ζ εξτραερ λασ χατεγορζας φενομε
νολ ζιγας εσενχιαλεσ υνιπερσαλεσ. Εστασ σε ενχυεντραν ρεσυμιδας εν λα
σιγυιεντε ταβλα.

Ταβλα 6:

Χατεγορζας φενομενολ ζιγας υνιπερσαλεσ δε λα υνιδαδ τεμζτιχα: ζιπ
ενχια ιντενχιοναλ χονχρετα

□ζΙζENXIA INTENXIONAA XONXPETA□
Εσενχιασ Υνιπερσαλεσ
Εξπεριμενταχι ζν δε εμοχιονεσ ψ σεντιμιεντοσ

□ΙςΕΝΧΙΑ ΙΝΤΕΝΧΙΟΝΑΛ ΧΟΝΧΡΕΤΑ□
Εσενχιασ Υνιπερσαλεσ
Προχεσο μοτιπαχιοναλ
Ιντερεσεσ δελ ινπεστιγαδορ
Γενεραχι ίν δε αχτιτυδεσ
Εξπεχτατιπασ δελ ινπεστιγαδορ
Εξπεριενχια δελ ινπεστιγαδορ

Φυεντε: Σ(νχηεζ (2014)

Λα αχτιπιδαδ δεσαρρολλαδα εν λασ π(γινασ πρεχεδεντεσ, χομπλετα λα εταπα εστρυχτυραλ δελ μ[τοδο φενομενολ ίγίχο δεσχριτα πορ Λεαλ (2003), α σ[χομο, λοσ οβφετιποσ ψ μομεντοσ θυε λα χομπονεν. Δε ιγυαλ, φορμα σε χυ μπλι ί χον λα ρεδυχι ίν ειδ[τιχα, μεδιαντε λα δεσχριπιχι ίν δε λασ εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ, ηαστα λλεγαρ α λα ρεδυχι ίν τρανσχενδενταλ χον λα ιδεντιφ ιχαχι ίν δε λασ εσενχιασ υνιπερσαλεσ.

Εστασ εσενχιασ υνιπερσαλεσ γιραν εν τορνο αλ συφετο, εν εστε χασο, λοσ μαεστραντεσ ο ινπεστιγαδορεσ, θυιενεσ σον λοσ λλαμαδοσ α δεσαρρολ λαρ λα ινπεστιγαχι ίν αχαδ[μιχα θυε χομπλεμεντα ο φορμα παρτε δε λοσ ρεθ υισιτοσ παρα οπταρ αλ γραδο δε Μαγ[στερ Σχιενταριυμ εν Ινπεστιγαχι ίν Εδ υχατιπα. Εστασ εσενχιασ υνιπερσαλεσ σε πεν ρεπρεσενταδασ εν λα σιγυιεν τε φιγυρα:

Φιγυρα 2: Εσενχιασ υνιπερσαλεσ εν τορνο α λα πιπενχια ιντενχιοναλ χονχ ρετα δε λοσ συφετοσ

Fuente: Sánchez (2014)

Αηορα βιεν, χον μιρασ α χομπλεμενταρ ελ προχεσο ινπεστιγατιπο, ψ α παρτιρ δε λας δεσκριπχιονες προτοχολαρες οβτενιδας σε οβτυπιερων οτρασ χατεγορίας θυε δαδα συ απαριχι ίν ποδρίαν τιλδαρσε χομο □εμεργεντες□, τ οδας Γστασ εν χονφυντο χομπλεμενταν ελ φεν ίμενο, περο ταμβί Γ φορμαν π αρτε δελ μισμο. Εν εστε σεντιδο εσ περτινεντε δενομιναρ συ υνιδαδ τεμζτιχα, σιν <νιμος δε σερ αναλιζαδος δεσδε λα φενομενολογία, σινο δεσδε υνα δεσχ ριπχι ίν δε λας μισμας ψ επιδενχιαρ δε θυ Γ μανερα χαδα υνα δε Γστασ φυε ε ξπρεσαδα πορ λοσ παρτιχιπαντες.

Εν εστε χοντεξτο, σε δεφινιρ λα υνιδαδ τεμζτιχα: Χαρακτηρίστιχας δε λα Ινπεστιγαχι ίν Αχαδ Γμιχα. Εν διχηα υνιδαδ σε χονφιγυραρον χυατρο χατ εγορίας, χομο φυερων: Προχεσο αχαδ Γμιχο; Ασπεχτοσ αδμινιστρατιποσ, Τυτ ορ / Αχομπα)αμιεντο ψ θυραδοσ / Ρεπισορεσ. Ταμβί Γ εσ περτινεντε δεφινιρ λα υνιδαδ τεμζτιχα χορρεσπονδιεντε α λας: Σιγνιφιχαχιονες δε λα Ινπεστιγα

χι ἴν Αχαδῆμιχα, δε λα χυαλ σε δεσπρενδεν λασ χατεγορίας: Χονχεπτυαλιζα
 χι ἴν Παρτιχυλαρ δε λα Ινπεστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα παρα ελ Παρτιχιπαντε ψ λ
 ος Υσοσ ψ Φινεσ δε λα Ινπεστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα. Ες δε ρεσαλταρ, θυε εστα
 σ υνιδαδες τεμῆτιχας φυερον γραφιχαδασ μεδιαντε ελ προγραμμα Ατλασ.τι. (ς
 ερ ανεξο Β).

Λα δεσχριπχι ἴν δε εστασ υνιδαδες τεμῆτιχας ψ συ ρεσπεχτιπασ χατεγο
 ρίας χονδυχε α λος σιγυιεντες ηαλλαζγοσ, προπιος ψ παρτιχυλαρες δε χαδ
 α παρτιχιπαντε, περο θυε εν δεφινιτιπαμεντε φορμαν παρτε δελ φεν ἴμενο εν ε
 στυδιο.

Ταβλα 7:

Δεσχριπχι ἴν δε λασ υνιδαδες τεμῆτιχας: Χαραχτερῆστιχας δε λα Ινπεσ
 τιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα ψ Σιγνιφιχαχιονεσ δε λα Ινπεστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα

Υνιδαδ Τεμζτιχα	
□Χαραχτερήστιχας δε λα Ινπεστιγαχι Γν ΑχαδΓμιχα□	
Χατεγορΐας Φενομενολ Γιχας	
Χατεγορΐα Εμερ γεντε	Επιδενχια Προτοχολαρ
Προχεσο ΑχαδΓ μιχο	01–[054–058] Χονσιδερο θυε λα ινφορμαχι Γν ο χονοχιμι εντο θυε σε ιμπαρτε εσ μυψ βςιχα. Εν αλγυνοσ χασοσ ε σχασα. 02–[062–066] Εν υν μομεντο με δι χυεντα δε θυε νο εστα βα πρεπαραδα δε λα μανερα εν χομο θυε θυερΐα τραβα φαρ μι ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα, χον υν σοφτωαρε θυε λα μαεστρΐα νο τε πρεπαρα παρα ελλο. 02–[149–152] □θυιενεσ λο ηαχεν εστ(ν λλενοσ δε οτρασ χοσασ, θυε νο τιενεν τιεμπο παρα αποχαρσε α λα εστρ ατεγιασ θυε δεβεν προψεχταρ α συσ εστυδιαντεσ. 02–[153–155] □φαλτα μς χαπαχιταχι Γν ψ φορμαχι Γν ε ν λοσ προφεσορεσ θυε ιμπαρτεν ινπεστιγαχι Γν χυαλιτα τιπα. 04–[023–035] Ελ τιεμπο ινπερτιδο δυραντε λοσ σεμιναρι οσ ρεαλμεντε φυε υνα πρδιδα δε τιεμπο, αλ φιναλ ελ προψεχτο εντρεγαδο φυε σολο παρα χυμπλιρ λασ εξιγενχι ασ δε λα ματερια□ ψ εν νινγ Ιν μομεντο με σιρπι Γ παρα ελ τραβαφο δε γραδο θυε ρεαλιζαρΐα. 04–[134–137] □Νο τιενεσ δονδε λλεγαρ α υν σιτιο δονδε τ διχεσ εστοσ σον λοσ λιβροσ, εστοσ σον λοσ αυτορεσ θυε τε πυεδεν αχομπα)αρ, σινο θυε τοχα βυσχαρ ελ ματ εριαλ πορ ιντερνετ□νο τιενεσ ματεριαλ φΐσιχο παρα ηα βλαρ χον ελ τυτορ, παρα δισχυτιρ τεορΐα□εν μι χασο μ ε χοστ Γ μυχηΐσιμο, πορθυε ρεχυερδα μι προχεσο φυε ο ν–λινε. θαφαφα
Ασπεχτοσ Αδμιν ιστρατιωσ	01–[010–012] Χυλμιναμοσ ματερια εν διχιεμβρε 2011, εν τρεγανδο ελ προψεχτο παρα εσα φεχηα.

Υνιδαδ Τεμζτιχα	
□Χαρακτηρ΄στιχας δε λα Ινπεστιγαχι Γν ΑχαδΓμιχα□	
Χατεγορ΄ας Φενομενολ Γιχας	
Χατεγορ΄α Εμερ γεντε	Επιδενχια Προτοχολαρ
	01–[013–015] Υνα δεμορα εντρε 6 ψ 8 μεσεσ παρα λα εντρεγα δε λασ πριμερασ χορρεχχιονεσ δελ προψεχτο. 01–[095–097] □χαδα υνο τιενε συ προπια νορματιπα. 01–[290–297] Σι τ νο λε ηαχεσ σεγυιμιεντο α λοσ χορρεχτορεσ πυεσ σιμπλεμεντε πυεδε πασαρ υν α)ο, δοσ α)οσ, ελ φυραδο χον λοσ τραβαφοσ ψ εσ αλλ΄ χυανδο τε λλ αμαν, εσ δεχιρ, σι τ νο εστ(ς πενδιεντε πυεσ σιμπλεμεντε ελ τραβαφο χομο ταλ νο φλυψε. 02–[038–043] □εστε α)ο τενγο 5 α)οσ□ψ τενγο 15 δ΄ιασ η αβλανδο δελ δ΄ια δε ηοψ παρα ηαχερ λα ινσχιριπχι Γν δε λ τραβαφο δε ινπεστιγαχι Γν χομπλετο. 02–[050–052] □δεσδε θυε τερμινε λα εσχολαριδαδ, ψ τεν ΄α ελ προψεχτο ψα απροβαδο 03–[012–014] Βυενο τε χυεντο θυε εστο τενγο 5 α)οσ, φα φαφαφαφ. 03–[044–046] Ψο πιενσο, θυε εσ λα ινστιτυχι Γν χομο τα λ, θυε νο τε οφρεχε λασ ηερραμιεντασ αδεχυαδασ παρα ελλο. 03–[056–061] Νο εσ φυστο θυε τ τενγασ θυε δαρ βρινχο σ ψ χαρρερασ α λτιμα ηορα παρα θυε ελ προφεσορ τε φ ιρμε, παρα ινσχιριβιρ, παρα ελ φυραδο βυσθυε λοσ τομο σ, παρα περ σι σε ρευνιερον λοσ φυραδοσ, τ σαβεσ χ Γμο εσ ελ προχεσο. 04–[190–194] Λογρο εντρεγαρ λοσ ρ στιχοσ, βαφο υν προχεσο απρεσυραδο□ εν εστε μομεντο εστοψ ηαχιενδο α λγυνασ χορρεχχιονεσ. 04–[214–222] □δε ρεπεντε δε σοβρε σαλτο, απ ρατε, χορρε, εντρεγα ψ χυανδο ηαβλο δε δεσχονεξι Γν εσ θυε εντρ

Υνιδαδ Τεμζτιχα □Χαραχτερζστιχας δε λα Ινπεστιγαχι ρν Αχαδμια□	
Χατεγορζας Φενομενολ ριγας	
Χατεγορζα Εμερ γεντε	Επιδενχια Προτοχολαρ
	εγας ψ τ νο σαβεσ ναδα, πασα μεσ ψ μεδιο ψ δε ρεπεντ ε τε λλαμαν□ 05–[049–053] Βυενο εσα παρτε αδμινιστρατιπα, χυαντο τ τε ενφοχας εν ελ τραβαφο ηαψ ταντας ρεγλας, θυε ψ ο χρεο νι λος μισμος ρεπισορες λας χονοχεν εν συ τοτ αλιδαδ, υνο μυχηας πεχεσ ταμβι ρν λας δεσχοноχε□
Τυτορ / Αχομπα> αμιεντο	02–[075–077] Νο, νο λας χυβρι ρ παρα ναδα, δε ηεχηο β υσθυε ασεσορζα εξτερνα. 03–[015–027] Μι τυτορ νυνχα σε οχυρ ρ δε μι τραβαφο σ ε λιμιτ ρ α δεχιρμε χαμβια εστο υ ελ οτρο... Με δαβα χιτ ας, με λας χαμβιαβα ψ ασζ φυε πασανδο ελ τιεμπο□ηα στα εστε α)ο εν μαψο θυε λε εντρεγυ ρ με δεπολπι ρ□λ ε δεπολπζ τοδο ελ τραβαφο με ρεσπονδι ρ θυε νο ποδζα ρεπισαρ, θυε νο τενζα τιεμπο παρα εσο□Νυνχα χαμβιε δε τυτορ πορθυε ελ μυνδο δεχζα θυε ερα υν προχεσο αδ μινιστρατιπο ενγορροσο. 03–[052–055] Λα ινπεστιγαχι ρν δεβε χομενζαρ δεσδε ελ ινιχιο δελ προγραμα ψ λας ρεπισιονες δελ τυτορ ψ ελ φ υραδο δεβεν ρεαλιζαρσε παυλατιναμεντε. 04–[090–096] Χυανδο υβιχ ρ ρεαλμεντε υν τυτορ, με χορ ρεσπονδε εντρεγαρ, ρεαλμεντε εσε σεμεστρε φυε μυψ αχ χιδενταδο, ψ νο νοσ πυδιμος περ, ψ ελ αχομπα)αμιεντο φυε ον–λινε. 04–[196–198] Ρειτερο μι προχεσο ηα σιδο ον–λινε, σιν ε μβαργο, λας πεχεσ θυε λα ηε λλαμαδο ελλα ηα εσταδο βιεν πρεστα παρα αψυδαρμε□

Υνιδαδ Τεμζτιχα	
□Χαραχτερζστιχας δε λα Ινπεστιγαχι Ϛν Αχαδζμιχα□	
Χατεγορζας Φενομενολ Ϛγιχας	
Χατεγορζα Εμερ γεντε	Επιδενχια Προτοχολαρ
	04–[202–206] Ηα σιδο βιεν δεσπρενδιδο ελ προχεσο□νο σζσι πορ ελ νιπελ, πορθυε ελ τυτορ ασυμε θυε τ δεβεσ ηαχερ υνος πασεος δελ προχεσο σολα, περο παρα μζν ο ιμπορτα λα εδαδ ο ελ νιπελ πιενσο, θυε ελ αχομπα)αμ ιεντο δελ τυτορ σιεμπρε δεβε εξιστιρ□ 05–[037–039] Βυενο, τυπε θυε αποψαρμε εν υν ασεσορ ε ζτερνο. 05–[028–032] Τε ηαβλο δε λοσ φυραδος νο ηαψ υνανιμι δαδ παρα λας ρεπισιονες□
Φυραδος / Ρεπισ ορες	01–[118–121] Ψο πιενσο θυε εσ λα νο οβλιγατοριεδαδ θυε τιενεν λοσ προφεσορες παρα αχτυαρ χομο φυραδος. 05–[020–022] Τυ χολοχας αλγο, λοσ φυραδος τε λο ρεφ υταν, εν αλγυνος χασος τε ινδιχαν αλγο θυε νι σιθυιερ α τιενε θυε περ χον λα ινπεστιγαχι Ϛν, ψ μυχηας πεχεσ α λα φιναλ θυεδα υν δοχυμεντο θυε νο εσ λο θυε τυ χομ ο ινπεστιγαδορ θυιερες πλασμαρ. 05–[028–032] Τε ηαβλο δε λοσ φυραδος νο ηαψ υνανιμι δαδ παρα λας ρεπισιονες□
Υνιδαδ Τεμζτιχα	
□Σιγνιφιχαχιονες δε λα Ινπεστιγαχι Ϛν Αχαδζμιχα□	
Χατεγορζας Φενομενολ Ϛγιχας	

Υνιδαδ Τεμζτιχα	
□Χαραχτερζστιχασ δε λα Ινπεστιγαχι ϋν Αχαδμια□	
Χατεγορζασ Φενομενολ ϋγιχασ	
Χατεγορζα Εμερ γεντε	Επιδενχια Προτοχολαρ
Χατεγορζα Εμερ γεντε	Επιδενχια Προτοχολαρ
Χονχεπτυαλιζαχ ι ϋν Παρτιχυλαρ δε λα Ινπεστιγα χι ϋν Αχαδμια παρα ελ Παρτιχι παντε	01–[139–140] Ες βυσχαρ χονοχιμιεντο. 03–[070–071] Λα χυλμιναχι ϋν δε μι ινπεστιγαχι ϋν αχαδμια□εσ υν λογορ. 04–[229–233] Παρα μζ ηα σιδο υν προχεσο δε απρενδιζαφε βιεν χυριοσο□βιεν νυτριδο πορθυε πυεδο περλο εν λα ρεαλιδαδ. 05–[058–063] Ψο λο πεο χομο υν απρενδιζαφε□μι πισι ϋν περσοναλ ινιχιαλ ερα θυε νο σαβζα ναδα□μι πισι ϋν χαμβι ϋχασι αλ φιναλ, ψ διφε σι σε λο θυε εστοψ ηαχιενδο, φυε τοδο υν απρενδιζαφε.
Υσοσ ψ Φινεσ δε λα Ινπεστιγαχι ϋν Αχαδμια	01–[177–180] Ψο πιενσο θυε λα ινπεστιγαχι ϋν αχαδμια νο δεβε θυεδαρ αλλζ ναδα μζσ, νο, παρα μζ λοσ τραβαφοσ νο δεβεν θυεδαρ εν παπελ σολαμεντε. 01–[189–197] Λα ινπεστιγαχι ϋν δεβε εσταρ χεντραδα α χυβριρ υν πυντο ο υνα νεχεσιδαδ προπια δελ προγραμμα θυε εστζσ ηαχιενδο□δεβε λλεπαρσε α λασ νεχεσιδαδεσ προπιασ δε λα ρεγι ϋν, προπιασ δελ χοντεξτο σοχιαλ εν θυε εστεμοσ πιπιενδο. 02–[163–167] Περο θυε μι ινπεστιγαχι ϋν σε παψα α προψεχταρ θυε παψα α λογραρ αλγο, αλγο α νιπελ δελ σιστεμα εδυχατιπο, νο χρεο□λασ ινπεστιγαχιονεσ εσο σε εν γαπεταν.

Υνιδαδ Τεμζτιχα □Χαραχτερζστιχας δε λα Ινπεστιγαχι ρν Αχαδμια□	
Χατεγορζας Φενομενολ ριγας	
Χατεγορζα Εμερ γεντε	Επιδενχια Προτοχολαρ
	03-[064-068] Μι τραβαφο σιγνιφιχ ρ παρα μζ, υνα ηερρ αμιεντα θυε πυδιερα σερπιρλε α λα ινστιτυχι ρν παρα λ α χυαλ τραβαφο□

Φυεντε: Σζνχηεζ (2014)

ΣΕΧΧΙΘΝ ς

ΔΙΣΧΥΣΙΘΝ ΔΕ ΛΟΣ ΗΑΛΛΑΖΓΟΣ

Χον εστα σεχχι Γν σε δα ινιχιο α λα εταπα δε δισχυσι Γν δε ρεσυλταδος, εσταβλεχιδα πορ Λεαλ (2003) ψ Μαρτί νεζ (2006), ψ χυψο οβφετιπο εσ ρελαχ ιοναρ λοσ ηαλλαζγοσ φενομενολ Γγιχοσ χον λοσ ελεμεντοσ τε Γριχοσ δεφινιδ οσ, εσ δεχιρ, σε προχεδερ(α ρεαλιζαρ λα χοντρασταχι Γν δε λοσ ηαλλαζγοσ.

Νο οβσταντε, εν εστα λτιμα εταπα εσ ιμπορταντε ρεχορδαρ, θυε ελ μτ οδο φενομενολ Γγιχο ηυσσερλιανο, νο χονφίνα αλ ινπεστιγαδορ εν λασ αβστ ραχχιονεσ δε λα ινπεστιγαχι Γν, πορ ελ χοντραριο πλαντεα λα δεσχριπχι Γν ε ξαχτα δε λοσ φεν Γμενοσ, ταλ ψ χομο απαρεχεν εν λα χονχιενχια (νοεμασ) δε θυιενεσ λοσ εξπεριμενταν. ΑσΓ λο πλαντεα, Ηυσσερλ χυανδο σε)αλα □□σιγυ ιενδο λοσ μοτιποσ δε λα εξπεριενχια, ινφεριμοσ λο νο εξπεριμενταδο α παρτι ρ δε λο διρεχταμεντε εξπεριμενταδο (δε λο περχιβιδο ψ λο ρεχορδαδο)□ (π. 26). Εντονχεσ, λα δεσχριπχι Γν σε ηαχε δεσδε λα πιπενχια δελ συφετο, δε εσε σ υφετο θυε λα περχιβε.

Δε αλλΓ θυε, ψ τομανδο εν χονσιδεραχι Γν λασ λΓνεασ αντεριορεσ, ελ π ροπ Γσιτο δε λα ινπεστιγαδορα σε εστρυχτυρ Γχον μιρασ α □Δεσχριβιρ λασ πιπενχιασ δε λοσ εστυδιαντεσ δε λα ΜαεστρΓα δε Εδυχαχι Γν, Μενχι Γν Ινπε στιγαχι Γν Εδυχατιπα εν ελ περΓοδο 2010–02 εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστι γαχι Γν αχαδΓμιχα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ Γγιχα□, εν εστε χασο, ι

νπεστιγαδορες χοετ(νεοσ χον λα νπεστιγαδορα, σιενδο Γστα ταμβιΓν, προτα
γονιστα δε λα αχχι Γν ψ παρτε δελ φεν Γμενο εν εστυδιο. Α εστα ιντερπρεταχι
Γν ΜαρτΓνεζ (2006) λε λλαμα □δεσχριπχι Γν ενδ Γγεννα□, ψ λα χονχεπτυαλιζα
χομο:

□λα δεσχριπχι Γν γενεραδα δεσδε αδεντρο□ελ αν(λισισ, ασΓ χομο ε
λ εσθυεμα οργανιζαχιοναλ, λοσ νεξοσ ψ αλγυνασ ρελαχιονες εντ
ρε λασ χατεγορΓασ ο χλασεσ σε δεσαρρολλαν, β(σιχαμεντε παρτιε
νδο δε λα προπια ινφορμαχι Γν, δε λοσ προπιος δατοσ□Σε ιντερπρε
τα χον λασ τεορΓασ εξπυεστασ εν ελ μαρχο τε Γριχο. (π. 274)

Περο, ελ δεσχριβιρ ελ φεν Γμενο δε υνα υ οτρα φορμα ατα)ε συ ιντερπρε
ταχι Γν, εστα λτιμα αχτιπιδαδ σε χορρεσπονδε χον λοσ ποστυλαδοσ πλαντε
αδοσ πορ Ηειδεγγερ (1889–1976) ψ Γαδαμερ (1900–2002), θυιενεσ σον ρεχονο
χιδοσ χομο λοσ μαψορες εξπονεντεσ δε λα φενομενολοΓα ηερμενΓυτιχα. Πα
ρα ελ πρεσεντε μομεντο ε ινπεστιγαχι Γν, λα ιδεα νο εσ προφυνδιζαρ εν λοσ ε
σπαχιος δε εστα χορριεντε φιλοσ Γφιχα, σινο δεσχριβιρ, παρτιενδο δε λα εξπ
λοραχι Γν πρεπια δε λα πιπενχια ιντενχιοναλ δε λοσ μαεστραντε χ Γμο φυε ε
λ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα ρεθυεριδα παρα χυλμιναρ συ
σ εστυδιοσ εν ελ προγραμα δε ΜαεστρΓα εν Ινπεστιγαχι Γν Εδυχατιπα; ιδεντ
ιφιχανδο λασ χαραχτερΓστιχασ θυε χιρχυνδαρον ελ δεσαρρολλο δε εστε προ
χεσο, παρα φιναλμεντε, εξπονερ λασ σιγνιφιχαχιονες θυε Γστοσ λε δαν α λα
ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα χομο υν οβφετο ιδεαλ.

Τομανδο εν χονσιδεραχι Γν λοσ πλαντεαμιεντοσ αντεριορες, θυε παρεχ
ιεραν εσταρ εν δεσαχυερδο, περο θυε εν λα πραχτιχιδαδ ρεαλ δελ προχεσο ιν
πεστιγατιπο σον χομπλεμενταριο ψ νο εξχλυπεντε, εσ ιμπορταντε ρεχονοχερ
ελ φυνδαμεντο οντολ Γγιχο σοβρε ελ χυαλ δεσχανσαρ(λα αχτιπιδαδ δε χοντ

ρασταχι ἴν εἰντερπρεταχι ἴν δε λοσ ηαλλαζγοσ θυε χονφορμαν ελ φεν ἴμενο
 εν εστудιο ρελαχιοναδο χον λα δεσχριπχι ἴν δε λασ πιπενχιασ δε λοσ εστυδι
 αντεσ δε λα Μαστρῆα δε Εδυχαχι ἴν, Μενχι ἴν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα εν
 ελ περῆοδο 2010–02 εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῆμιχα δεσδε
 υνα περσπεχτιπα φενομενολ ἴγιχα.

**Φυνδαμεντοσ Οντολ ἴγιχοσ παρα ελ Ανῶλισισ ψ
 Χοντρασταχι ἴν δελ Φεν ἴμενο**

Παρα δαρ ινιχιο α εστοσ φυνδαμεντοσ εσ νεχεσαριο χομενζαρ χον λα ο
 ντολογῆα, δεφινιδα χομο ελ □ελ εστудιο δελ σερ□, φορμανδο παρτε δε λα φιλο
 σοφῆα. Λα οντολογῆα εστудια λα νατυραλεζα δελ σερ, λα εξπεριενχια ψ λα ρ
 εαλιδαδ, ψ τρατανδο δε δετερμιναρ λασ χατεγορῆασ φυνδαμενταλεσ ψ λασ ρ
 ελαχιονεσ δελ σερ εν χυαντο α σερ, εσ δεχιρ, δελ σερ εν γενεραλ πασανδο πο
 ρ χυαλθυιερ χοσα εν παρτιχυλαρ θυε εσ ο εξιστε. Εστε εστудιο εσ περτινεντε
 , δαδο α θυε λοσ εστυδιαντεσ ο παρτιχιπαντεσ δε λα μαστρῆα σον σερεσ ηυ
 μανος, ψ εξιστεν εν υν χοντεξτο ψ ρεαλιδαδ θυε λεσ ροδεα. Αλ ρεσπεχτο, Εχ
 ηεπερρῆα (2006) σεῶαλα θυε: □Λα οντολογῆα ηαχε ρεφερενχια α νυεστρα χομο
 πρεσι ἴν γενῆριχα (νυεστρα ιντερπρεταχι ἴν) δε λο θυε σιγνιφιχα σερ ηυμανο
 □. (π. 28). Παρεχιερα εντονχεσ, θυε ελ σερ ηυμανο πυδιερα ασυμιρ μυλτιπλιχ
 ιδαδ δε σιγνιφιχαδοσ ο ρασγοσ θυε λοσ χαραχτεριζαν, λα λιστα σερῆα ινφινι
 τα.

Βαφο εστα χονχεπχι ἴν, εσ ιμπορταντε δεφινιρ θυε ελ σερ ηυμανο, εσ υν
 σερ ραχιοναλ, δοταδο δε ραζ ἴν. Εστα δεφινιχι ἴν παρεχιερα αβαρχαρ οτρασ
 χαραχτερῆστιχασ δελ σερ ηυμανο χομο: εσ υν σερ θυε ποσεε χονχιενχια, υν

α μεντε, υν εσπ^λριτυ, ψ θυε αδεμ^ς εσ ινφλυενχιαδο πορ εμοχιονες, σεντιμιεν
τοσ, μοτιπαχιονες ε ιντερεσεσ. Τοδο ελλο παρεχιερα δελινεαρ υν σερ ηυμαν
ο χομπλεφο.

Εντονχεσ, εσε σερ ηυμανο, σε χονπιερτε εν υν συφετο αχτορ ψ δυε)ο δε
συσ αχτοσ, ψα θυε συσ χομπορταμιεντοσ ο χονδυχτασ ρεσπονδεν α συσ δεχι
σιονες ψ πολυνταδ προπια. Φιλος ^λφιχαμεντε, εστε συφετο εσ περχιβιδο χομ
ο τοδο σερ δελ χυαλ σε ενυνχια ο πρεδιχα αλγο.

Εν εστε χοντεξτο, Τ^λλλεζ (1997) χιτανδο α Καντ (1724–1804), τοδο συφετ
ο εστ^λ δοταδο δε υνα ^λραζ ^λν πυρα^λ χοντεντιπα δε εστρυχτυρασ α πριορι δε
λα σενσιβιλιαδ, λασ χατεγορ^λιασ ψ πρινχιπιος δελ εντενδιμιεντο, λασ ιδεασ
, λα ραζ ^λν, θυε χομο υνιπερσαλεσ λ ^λγιχοσ δε τοδα μεντε ηυμανα, οργανιζα
ν τοδα εξπεριενχια ποσιβλε. Ταμβι^λν εστ^λ δοταδο δε υνα ^λραζ ^λν πρ^λχιχα^λ ο
εστρυχτυρα δε χονχιενχια μοραλ, χονστιτυιδα πορ υν σιστεμα δε χονοχιμιε
ντοσ α πριορι θυε ηαν δε μοπερσε αλ οβραρ παρα θυε λα χονδυχτα σεα ραχι
οναλ ψ πορ ταντο μοραλ.

Εντρε ταλεσ χονοχιμιεντοσ, Καντ εσταβλεχε χομο χατεγορ^λιασ πρινχιπ
αλεσ α λα υνιπερσαλιδαδ δε λα λεψ μοραλ, λα ηυμανιδαδ χομο φιν εν σ^λ ο δ
ιγνιδαδ, ψ λα αυτονομ^λια δε λα ραζ ^λν μισμα. Καντ πενσ ^λελ μυνδο μοραλ, α
λ ιγυαλ θυε ελ μυνδο δε λα νατυραλεζα, εσ δεχιρ, ρεγιδο πορ λεψεσ μυψ γενε
ραλεσ χυψο φυνδαμεντο ^λτιμο σε ηαλλα εν λασ εστρυχτυρασ δε λα χονχιεν
χια, σιν εμβαργο, εν συ πενσαμιεντο σε δεσταχα λα ασυνχι ^λν δε θυε λοσ ινδι
πιδυοσ ραχιοναλεσ σομοσ μοραλμεντε λιβρεσ.

Λα τεσις καντιανα ρειπινδιχα αλ ινδιπιδυο χομο συφετο δε χονοχιμιεν

το, πυες αντε λα χρεενχια δε θυε ελ πενσαμιεντο χονοχε λασ χοσας, Καντ α φιρμα θυε εσο νο εσ ποσιβλε πορθυε λο θυε λλαμα □λα χοσα εν σί νο σε πυε δε χονοχερ, πορθυε ψο χονοζχο □λα χοσα εν μί□. Λο θυε ψο χονοζχο, λο χονοζχο σομετιδο α μί, σομετιδο α μι εσπαχιο, α μι τιεμπο, α μισ χατεγορίας, εστο εσ λα □χοσα εν μί□, θυε ελ λλαμαρχ □φεν ίμενο□, οπονί νδολο αλ □νο |μεν ο□ ο λο θυε σε πρετενδε δεχιρ, λα χοσα εν σί. Διχηο δε οτρα μανερ, ελ χονοχιμιεντο εσ υν αχτο συβφετιπο θυε χομπορτα λα τρανσφορμαχι ίν δε λα ρεα λιδαδ εν φεν ίμενο θυε εσ λο θυε σε χονοχε ψ νο λα χοσα εν σί.

Λας λί νεας αντεριορες, δεφαν εντρεπερ, ψ ασί λο μενχιονα Τίλλεζ (1997) □□ θυε ελ χονοχιμιεντο μοδερνο εσ προδυχτο δε λα ιδεντιδαδ τρασχενδεν ταλ δελ συφετο □χομο χονχιενχια οριγιναρια δε τοδο δεπενιρ ψ τοδα πρχιτιχα□ (π. 61), εν οτρασ παλαβρασ, λα χονστιτυχι ίν δελ ηομβρε χομο συφετο σο βερανο δε τοδο χονοχιμιεντο ποσιβλε, χομο συφετο δε χονοχιμιεντο θυε, σιεμ πρε ιδί ντιχο α σί μισμο σε χονστρυψε χομο πρεσενχια δε λας χοσας εν λα χονχιενχια, χομο συφετο φυνδαμεντο δελ σαβερ εν ταντο σε χονφιγυρα αλ ηομβρε χομο πυντο δε παρτιδα □παρ ελ αχχεσο α λα περδαδ□, χομο συφετο α υτοδετερμιναδο ψ χονστιτυψεντε χομο χονδιχι ίν ινχονδιχιοναδα δε τοδο χονοχιμιεντο ψ αχχι ίν.

Πορ οτρα παρτε, εντρε ελ σιγλο ΞΞ ψ εν λας πριμερας δί χαδασ δελ σιγλο ΞΞ, εστε συφετο εσ τραταδο χομο υν συφετο εσχινδιδο ο εν δεσχεντραμιεντο. Εν εστε περί οδο σε προδυχε λα πί ρδιδα δελ συφετο σοβερανο, δε συ αυτο χονσχιενχια. Εντονχεσ ελ συφετο σε χονστιτυψε χομο ρεαλιδαδ εσχινδιδα, α λιεναδα ψ οπριμιδα; εστε συφετο ψα νο σε διστινγυε χομο υν ηομβρε τρανσπαρεντε ψ τρασχενδεντε ηαχεδορ δελ μυνδο ψ δε σί μισμο, πορ ελ χοντραριο, Τίλλεζ (1997) λο δεφινε χομο υν ηομβρε □πρεχαριο προδυχτο εσχινδιδο, θυε δ

εσχονοχιϋνδοσε ασϋ μισμο, σε ενχυεντρα εν υνα τραμα δε φυερζας θυε λε σο
ν πρεπιασ ψ εξτερνας ψ θυε, πορ ενδε, νο λε περτενεχεν, πορ λο χυαλ λε ρεσ
υλταν νο σ ϋλο εξτερνας σινο εξτρα)ας.□ (π. 65).

Εστε δεσχεντραμιεντο δελ συφετο νο λο λιθυιδα, σινο θυε λε περμιτε ρε
φλεξιοναρ εν χυαντο α συσ πρετενσιονες δε ποδερ εν νομβρε δε λα ιδεας μισ
μα δε αυτονομϋα. Δεσδε εστε επιχεντρο, εστε συφετο πυεδε σερ πιστο α λα λ
υζ δε διαφορεντες ϋπιχας τε ϋριχας, εντρε λας θυε δεσταχαν: ελ δεσχεντραμι
εντο ηερμενϋτιχο χεντραδο εν λα οποσιχι ϋν ιντεριορ–εξτεριορ, ο ελ δεσχεντ
ραμιεντο σεμι ϋτιχο χονχεντραδο εν λα οποσιχι ϋν εντρε σιγνιφιχαντε ψ σιγνι
φιχαδο.

Εν ελ μαρχο δε εστας ιδεας, εστε συφετο εσχινδιδο σε πισλυμβρα εν μυ
νδο χα ϋτιχο, υν μυνδο μαρχαδο πορ λα χομπλεφιδαδ, χυψο πρινχιπιο ρεχονο
χε λα χομπλεφιδαδ δε λοσ φεν ϋμενος ψ δε λα ιμποσιβιλιδαδ δε εξπλιχαρλος,
σιν μυτιλαρλος, α παρτιρ δε πρινχιπιοσ ψ ελεμεντοσ σιμπλες. Δε αλλϋ θυε,
λα χομπλεφιδαδ φενομϋνιχα δεβε σερ ρεσπεταδα ψ χονχεβιδα εν πεζ δε ιντεν
ταρ ρεδυχιρλα α υνα συπυεστα ρεαλιδαδ σιμπλε συβψαχεντε. Αλ ρεσπεχτο
Μορϋν (1982) σε)αλα:

□λο χομπλεφο σε ρεχονοχε πορ διπερσοσ ρασγος: λα νεχεσιδαδ δε
ασοχιαρ ελ οβφετο α συ εντορνο; λα νεχεσιδαδ δε υνιρ ελ οβφετο
α συ οβσερπαδορ; λο χομπλεφο απαρεχε ψ σε δα χυανδο ελ οβφετ
ο □ψα νο εσ πρινχιπαλμεντε οβφετο□ σινο, μς βιεν, υν σιστεμα ορ
γανιζαδο; λο χομπλεφο απαρεχε ψ σε δα χυανδο υν φεν ϋμενο ποσ
εε ρασγος α λα πεζ χομπλεμενταριοσ, χονχυρρεντες ψ ανταγωνισ
τας. (π. 344).

Εσ ασϋ χομο, λα χομπλεφιδαδ εμεργε εν εσε εντορνο, δονδε σε προδυχεν

εμεργενχιας; λας ιδεντιδαδες πιερδεν συς χλαριδαδες ψ διστινχιονες; εξιστ
ε δεσ ίρδενες ε ινχερτιδυμβρες; λας χαυσαλιδαδες νο σον λινεαλες νι σον χ
λαραμεντε δετερμιναντες.

Λα δισχυσι ίν δε λοσ ηαλλαζγοσ: Υν μομεντο διαλ ίγιχο

Δεσπύσ δε ρεπισαρ ψ αργυμενταρ δεσδε λα χονχεπχι ίν οντολ ίγιχα λα
χονστιτυχι ίν δελ συφετο (παρτιχιπαντες δε λα μαεστρήα) αχτορ πρινχιπαλ
εν ελ φεν ίμενο εν εστυδιο, ρεσυλτα περτινεντε δισχυτιρ λοσ ηαλλαζγοσ, χον
φορμαδος εν λας χατεγορήας υνιπερσαλες ψ ρεδυχιδασ δε मानερα τρασχεν
δενταλ, ιντεγραδασ εν λα υνιδαδ τεμ(τιχα: ζιπενχια ιντενχιοναλ χονχρετα. Ε
στασ χατεγορήας θυεδαρων χονφορμαδασ πορ: Εξπεριμενταχι ίν δε εμοχιονε
ς ψ σεντιμιεντος; προχεςο μοτιπαχιοναλ; ιντερεσεσ δελ ινπεστιγαδορ; γενερ
αχι ίν δε αχτιτυδες; εξπεχτατιπασ δελ ινπεστιγαδορ ψ εξπεριενχια δελ ινπεσ
τιγαδορ.

Αηορα βιεν, σε ηαβλα δε υν μομεντο διαλ ίγιχο, εν πιρτυδ δε ενχοντραρ
σε εν υν δεβατε εντρε λοσ τε ίριχοσ ψ λοσ ηαλλαζγοσ δε λας πιπενχιας; αδε
μ(ς ιμπλιχα ενχοντραρ παρτε δελ πρινχιπιο διαλ ίγιχο δε λα χομπλεφιδαδ εν
χυαντο α λας πιπενχιας εξπεριμενταδασ: ποσιτιπασ □ νεγατιπασ; ιντρήνσε
χοσ □ εξτρήνσεχοσ; ιντερνοσ □ εξτερνοσ; πρεσεντες □ αυσεντες; τοδος ελλ
οσ πρεσεντες εν υνα υνιδαδ |νιχα χομο λο εσ ελ συφετο, εν εστε χασο λοσ π
αρτιχιπαντες δε λα Μαεστρήα εν Ινπεστιγαχι ίν Εδυχατιπα.

Εσενχια υνιπερσαλ: Εξπεριμενταχι ίν δε εμοχιονες ψ σεντιμιεντος

Ελ συφετο (παρτιχιπαντες δε λα μαεστρήα δε Ινπεστιγαχι ίν Εδυχατιπ

α) εφε δε λα επιδενχια πιπιδα, δυραντε λα εξπειριενχια χονσχιεντε (δεσαρρο λλο δε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ μιχα) εξπειριμεντα υνα σεριε δε εμοχιονες ψ σ εντιμιεντος θυε λε ινπαδεν δε μανερα διαλ (γιχα (ποσιτιπα ο νεγατιπαμεντε) εφερχιενδο αχχιονες πινχυλαντες αλ μομεντο εξπειριμενταδο.

Εν εστε χοντεξτο, εσ περτινεντε χιταρ α Ρεεπε (2010) θυιεν σε)αλα θυε:

Λας εμοχιονες σον μυλτιδιμενσιοναλες. Εξιστεν χομο φεν (μενος σοχιαλες συβφετιπος, βιολ (γιχος ε ιντενχιοναλες □ Λας εμοχιονες σ σον σεντιμιεντος συβφετιπος, ψα θυε νος ηαχεν σεντιρνος δε υ ν μοδο παρτιχυλαρ, χομο εν ελ χασο δελ ενοφο ο λα αλεργα. Περ ο λας εμοχιονες ταμβι (ν σον ρεαχχιονες βιολ (γιχας, ρεσπυεστα σ μοπιλιζαδορας δε λα ενεργα θυε πρεπαρान αλ χυερπο παρα αδ απταρσε α χυαλθυιερ σιτυαχι (ν θυε ενφρεντε; σον αγεντες ιντενχιοναλες, εν μυχηο χομο ελ ηαμβρε, θυε τιενε υνα φιναλιδαδ. Λας εμοχιονες σον φεν (μενος σοχιαλες, χυανδο εσταμος εν υν εσταδ ο εμοχιοναλ, ενπιαμος σε)αλες φαχιαλες, ποστυραλες ψ ποχαλε σ ρεχονοχιβλες θυε χομυνιχαν α λος δεμ(ς λα χαλιδαδ ε ιντενσιδ αδ δε νυεστρα εμοχι (ν. (π. 222)

Πορ οτρα παρτε ελ αυτορ αντεσ χιταδο, σε)αλα θυε λος σεντιμιεντος σ ον □δεσχριπχιονες συβφετιπας, περβαλες δε λα εξπειριενχια εμοχιοναλ □ (π. 7), παρα Ορτονψ, Νορμαψ ψ Ρεπελλε χιταδος πορ Παλμερο ψ Μαρτίνεζ (2008) λος σεντιμιεντος σον:

□λος ρεγιστρος δε σαλιδα θυε ελ χερεβρο ελαβορα παρα ιντερπρεταρ λος χαμβιος χορποραλες (τενσι (ν μυσχυλαρ, αχτιπαχι (ν χαρδιοπασχυλαρ, ετχ), ασι χομο, λος χαμβιος εν λος εσταδος δε χονχιενχια θυε χαυσαν λας εμοχιονες, εστο ιμπλιχα θυε λος σεντιμιεντος σον νεχεσαριος περο νο συφιχιεντες παρα θυε σε προδυζχα υνα εμοχι (ν. (π. 47)

Εν εστε χοντεξτο, Παλμερο ψ Μαρτίνεζ (2008) σε)αλαν θυε λοσ τῆρμινο σ σεντιμιεντο ψ εμοχι ἴν στον υτιλιζαδοσ φρεχυνεντεμεντε δε μανερα ινδιστιντ α, ψ ασῖ σερ(ν υτιλιζαδο α λο λαργο δελ πρεσεντε δισχυρσο. Εσ ασῖ χομο, λ α εσενχια □εξπεριμενταχι ἴν δε εμοχιονες ψ σεντιμιεντοσ□ εμεργι ἴ εν παρια σ οπορτυνιδαδες, νο οβσταντε, φυερον χαταλογαδας δε μανερα εμπῖριχα πο ρ λα αυτορα δελ πρεσεντε δοχυμεντο, εν ποσιτιποσ ψ νεγατιποσ, ψ ασῖ θυεδ αρον επιδενχιαδας δε αχυερδο α εξπρεσιονες χομο: 01–[233–237] □Ψο χρεο θυε πιενε λα παρτε δε ραβια, δε ραβια χον λα περσονα θυε εστ(χορριγιενδο, εν δεχεπχι ἴν χοντιγο μισμο πορθυε σιεντες θυε νο ηασ ποδιδο λογραρ ελ οβφ ετιπο□□, χαλιφιχαδα χομο νεγατιπα; ψ 02–[019–021] □Με ηιζο σεντιρ σατισφ εχηα□□.

Λο σε)αλαδο αντεριορμεντε, περμιτε σε)αλαρ θυε εστας εξπεριμενταχιο νες δε εμοχιονες ψ σεντιμιεντοσ πορ παρτε δε λοσ συφετοσ εν εστυδιοσ, χον λλεπαρον α συ αδαπαχι ἴν εν τορνο α λα εξπεριενχια πιπενχιαλ ρελαχιονα δα χον ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα. Α εστο, εσ λο θυε Πα λμερο ψ Μαρτίνεζ (2008) δενομιναν φυνχι ἴν δε λα εμοχι ἴν ψ λα χλασιφιχαν χομο ιντερπερσοναλεσ ψ εξτραπερσοναλεσ. Αλ ρεσπεχτο, χομενταν εστοσ α υτορες,

Λας φυνχιονες ιντραπερσοναλεσ περμιτεν: 1) χοορδιναρ λοσ σιστ εμασ δε ρεσπυεστα συβφετιποσ, φισιολ ἴγιχοσ ψ χονδυχτυαλεσ; 2) χαμβιαρ λας φεραρθυῖασ χονδυχτυαλεσ, αχτιπανδο χονδυχτας θυε πυεδαν εσταρ ινιιβιδας εν λας φεραρθυῖασ δε χονδυχτα (ελ μιεδο πυεδε ηαχερ θυε υνα περσονα παλιεντε σε αχοβαρδε, αλ ιγυ αλ θυε λα ιρα πυεδε ηαχερ θυε υνα παχιφιστα σεα πιολεντα); 3) π ροπωεεν δε υν σοπορτε φισιολ ἴγιχο παρα χονδυχτας ταλεσ χομο λ α ρετιραδα, λα λυχηα; 4) Φαπορεχεν ελ προχεσαμιεντο ινμεδιατο

δε λα ινφορμαχι ἴν□; 5) Σον υν ἴνδιχε δε σε)αλαμιεντο (παλοραχι ἴν) δε λα ινφορμαχι ἴν ρελεπαντε.

Πορ συ παρτε λασ φυνχιονες εξτραπερσοναλες περμιτεν: 1) Χομυ νιχαρ ιντενσιονες ψ χοντρολαρ; 2) Εσταβλεχεν ψ εστρυχτυραν νυ εστρα ποσιχι ἴν χον ρελαχι ἴν α λοσ δεμ(σ. (π. 33–34)

Περο εσ λα φυνχι ἴν ιντραπερσοναλ ρελαχιοναδα χον προπεερ ελ σοπο ρτε φισιολ ἴγιχο παρα αχχιοναρ μεδιαντε χονδυχτας (ἴστα τιενε θυε περ χον λα μοτιπαχι ἴν δελ συφετο αντε λοσ επεντοσ, ε ιμπλιχα λα μοπιλιζαχι ἴν δε ρεχυρσοσ πορ παρτε δε εστε συφετο), λα θυε σε επιδενχι ἴ χον μαψορ ρεπετι χι ἴν, ψ ασἴ θυεδ ἴ πλασμαδασ α λο λαργο δε λασ δεσχριπχιονες προτοχολα ρεσ, εφεμπλο δε ελλο σον:

01–[212–228] Bueno, ψο πιενσο θυε δυραντε ελ δεσαρρολλο δελ τρ αβαφο τ | σιεντε διφερεντεσ εμοχιονες, νο.□ Χρεο θυε υνο παρτε δ ελ μιεδο, νο, θυε δεβο ηαχερ εν εστε μομεντο με εστοψ μοντανδο ε ν υν αυτοβ | σ θυε νο σε παρα δ ἴνδε πα□ θυε ποψ α ηαχερ. Ποστερ ιορμεντε ψ χυαντο τ | εμπιεζασ α ινπεστιγαρ, υηηη, λο μ(σ ιμπορτ αντε εσ θυε νο πιερδασ ελ εντυσιασμο; δεσπυ | σ δελ μιεδο χρεο θυε πιενε λα εταπα δελ εντυσιασμο; ψ ποστεριορμεντε, χρεο θυε υνο χας εν υνα εταπα δε δεχεπχι ἴν. Χυανδο τυ ρεχιβεσ λασ χορρεχχιονες ψ τε δας χυεντας θυε ηαψ μυχηασ χοσας θυε χονσιδεραβας ε σταβαν βυενας ψ σον οβφεταδασ πορ ελ φυραδο νο, σιν εμβαργο, ψο πιενσο θυε εν εσε μομεντο δε δεχεπχι ἴν δεβε εσταρ αχομπα)αδ ο πορ υν προχεσο δε εντυσιασμο νυεπαμεντε παρα ποδερ λλεπαρ α φελιζ τ | ρμινο.

01–[236–240] □Εν δεχεπχι ἴν χοντιγο μισμο πορθυε σιεντεσ θυε νο ηας ποδιδο λογραρ ελ οβφετιπο. Περο αλ φιναλ ψο πιενσο, θυεεε, υηηη, θυε δεβεμοσ εσταρ χονσχιεντε δε χυ(λ εσ νυεστρο οβφετιπο ψ τραβαφαρ εν προ α εστε.

04–[152–159] □με ενπἴ ο αλγυνοσ αρτἴ χυλοσ□περο α μἴ εσα τεορἴ α νο σατισφαχἴ α ελ αλχανχε δε μι τραβαφο□ψ χομενχἴ α βυσχαρ οτροσ τε ἴριχοσ□ λλεγυ | α υν πυντο δονδε με διφε, βυενο εστο εσ υ

να λυχηα δε ποδερ, ψο θυiero σαλιρ δε εστο, ηαστα θυε λογρε δαρ
λα πυελτα παρα χυλμιναρ ελ τραβαφο.

04-[168-175] □θυε σεντ¹α γανασ δε ματαρ□με προποχαβα εξπλοτ
αρ□εντονχεσ λλεγα υν πυντο εν θυε ρεφλεξιονασ ψ διχεσ περο βυε
νο θυε πασ α ιρ τυ χοντρα λα χορριεντε, τε ρεσιγνας□

Εσ επιδεντε σε)αλαρ θυε λα εμοχιοναλιδαδ ιντερπεινε εν λασ αχχιονες
δελ συφετο. Παρα Εχηεπερρ¹α (2009) εστο ιμπλιχα: □Δε αχυερδο χον λα εμο
χιοναλιδαδ εν θυε εσταμοσ εν υν μομεντο δαδο, νυεστροσ μυνδος στον διφερε
ντες. ζεμοσ χιερτασ, χοσασ, ψ νο πεμοσ οτρασ; εμπρενδεμοσ αλγυνασ αχχιο
νες ψ οτρασ νο; τομαμοσ δεχισιονες εν ελ μαρχο δε νυεστρο παρτιχυλαρ εστ
αδο εμοχιοναλ□ (π. 165). Λο αντεριορμεντε εξπυεστο, περμιτε σε)αλαρ, θυε λ
α εξπεριμενταχι ¹ν δε εμοχιονες ψ σεντιμιεντοσ χονλλεπα α θυε ελ συφετο θ
υε λασ εξπεριμεντα αχχιονε εν χονσεχυνενχια, εν λοσ χασοσ εν εστυδιο εστε
αχχιοναρ φυε προποσιτιπο ηαχια ελ δεσαρρολλο ψ χυλμιναχι ¹ν (εν αλγυνο
σ χασοσ) δε λα ινπεστιγαχι ¹ν αχαδ¹μιχα πρεσενταδο μεδιαντε ελ Τραβαφο
Εσπεχιαλ δε Γραδο.

Εσενχια υνιπερσαλ: Προχεσο Μοτιπαχιοναλ

Περο, λασ πιπενχιασ δεταλλαδασ, ταμβι¹ν περμιτεν σε)αλαρ, θυε λα εξ
περιμενταχι ¹ν δε εμοχιονες ψ σεντιμιεντοσ χονλλεπα α θυε ελ συφετο θυε λ
ασ εξπεριμεντα σεα μοτιπαδο εν ρελαχι ¹ν αλ οβφετο δελ χυαλ δεπιενε ταλ ε
μοχι ¹ν ο σεντιμιεντο. Εντονχεσ λασ εμοχιονες γυαρδαν ρελαχι ¹ν χον λα μο
τιπαχι ¹ν. Αηορα βιεν, λα μοτιπαχι ¹ν φυε πιπενχιαδα πορ λοσ συφετοσ εν ε
στυδιο, ψ νομβραδα χομο εσενχια υνιπερσαλ □Προχεσο Μοτιπαχιοναλ□. Α
λ ρεσπεχτο, Ρεεπε (2010) σε)αλα: □Λασ εμοχιονες σε ρελαχιοναν δε δοσ μαν

ερασ χον λα μοτιπαχι ἴν. Πριμερο, λασ εμοχιονες σον υν τιπο δε μοτιπο□Σεγ υνδο, λασ εμοχιονες σιρπεν χομο υν σιστεμα ινδιχαδορ χοντινυο παρα σε)α λαρ θυ ἴ ταν βιεν ο μαλ εστ(ψενδο λα αδαπαχι ἴν□. (π. 224).

Σιν εμβαργο, λα μοτιπαχι ἴν εσ υν χονστρυχτο υτιλιζαδο παρα δαρ υνα μυλτιπλιχιδαδ δε εξπλιχαχιονες α χυεστιονες ηυμανας ο αλ χομπορταμιεντ ο ηυμανο. Λο θυε σῖ, παρεχιερα υν ελεμεντο δε αχεπαχι ἴν υνιπερσαλ, εσ θ υε λα μοτιπαχι ἴν εσ λα θυε εξπλιχα πορ θυ ἴ σε ηα εφεχτυαδο υνα δετερμινα δα χονδυχτα, ο πορ θυ ἴ εσταβα εν δισποσιχι ἴν δε ρεαλιζαρσε. Εντονχεσ, σε χονπιερτε εν υν χονστρυχτο δε χαρ(χτερ εξπλιχατιπο, χον διπερσας παριαβ λεσ ιμπλιχαδασ ψ χυψας ιμπλιχαχιονες ρεσυλταν σον εξτενσας. Δε αλλῖ θυ ε σεα νεχεσαριο, αναλιζαρ ελ χονχεπτο δε μοτιπαχι ἴν α λα λυζ δε λοσ σε)α λαμιεντοσ δε Ρεεπε (2010) θυιεν εξπλιχα θυε:

Ελ εστυδιο δε λα μοτιπαχι ἴν σε ρεφιερε α αθυελλοσ προχεσοσ θυ ε δαν ενεργῖα ψ διρεχχι ἴν αλ χομπορταμιεντο. Ενεργῖα ιμπλιχα θ υε λα χονδυχτα τιενε φορταλεζα, θυε εσ ρελατιπαμεντε φυερτε, ιν τενσα ψ περσιστεντε. Διρεχχι ἴν ιμπλιχα θυε λα χονδυχτα τιενε πρ οπ ἴσιτο, θυε σε διριγε ο γυῖα ηαχια ελ λογρο αλγ ἴν οβφετιπο ο ρε συλταδο εσπεχῖ φιχο. (π. 6)

Πορ συ παρτε, Παλμερο ψ Μαρτῖνεζ (2008) σε)αλαν θυε λα μοτιπαχι ἴν εσ υνα παριαβλε ιντανγιβλε, ψ λε χονχεπτυαλιζαν εν λοσ σιγυιεντες τῖ ρμιν οσ:

Εσ λα φυερζα θυε περμιτε λα εφεχυχι ἴν δε χονδυχτας δεστιναδασ α μοδιφιχαρ ο μαντενερ ελ χυρσο δε λα πιδα υν δε οργανισμο, μεδ ιαντε λα οβτενχι ἴν δε οβφετιποσ θυε ινχρεμενταν λα προβαβιλιδ αδ δε υπερπιπενχια, ταντο εν ελ πλανο βιολ ἴγιχο, χυαντο εν ελ πλανο σοχιαλ. (π. 2).

Λοσ χονχεπτοσ δε λοσ αυτορες χιταδος, χοινχιδεν εν ελεμεντοσ ιμπλ' χ
ιτοσ χομο σον: φυερζασ θυε διριγεν χονδυχτας αδοπαδασ πορ ελ συφετο ηα
για υν οβφετιπο. Αλ τομαρ χομο ρεφερενχια εστοσ χονχεπτοσ, ρεσυλτα επιδ
εντε θυε λα εσενχια υνιπερσαλ προχεσο μοτιπαχιοναλ, συργι ρ' χομο υνα χα
τεγορ' α συσταντιπα εν λασ δεσχριπχιονες προτοχολαρες δε λοσ συφετος εν
εστυδιο, χονστιτυψ' νδοσε ασ', εν υνα δε λασ μ' σ σιγνιφιχατιπασ δε λασ πι
πενχιασ εξπεριμενταδασ πορ λοσ παρτιχιπαντες δε λα Μαστρ' α εν Ινπεστι
γαχι ρ' ν Εδυχατιπα, ψ ασ' λο μυεστραν λοσ σιγυιεντες εφεμπλοσ:

01-[320-323] Ψο τυπε, ψο διρ' α, ψ νο λο νομβρε, οτρο μοτιπαντε,
φυε μι τυτορ.

01-[328-331] Μι τυτορ ταμβι' ν ινφλυψ ρ' εν λο θυε φυε ελ προχεσο
μοτιπαχιοναλ παρα χυλμιναρ μι τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο.

02-[175-179] Ηα σιδο προδυχτο δε μυχηασ χοσασ, περο χρεο θυε
σι λο παμοσ α δεχιρ εν υνα σολα παλαβρα ψο πιενσο θυε εσ δεσμ
οτιπαχι ρ' ν.

Σε οβσερπα αδεμ' σ εν λασ εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ αντεσ πλασμαδασ, θ
υε σε δα λα δυαλιδαδ, εσ δεχιρ, λα μοτιπαχι ρ' ν ψ λα δεσμοτιπαχι ρ' ν. Εν εστε
χασο, ελ τ' ρμινο δεσμοτιπαχι ρ' ν σε ασοχια χον λοσ σεντιμιεντοσ δε δεσεσπ
ερανζαδα φρεντε α λασ αδπερσιδαδες ο χομο υν εσταδο δε ανγυστια ο π' ρδι
δα δε <νιμο δε λοσ συφετος αλ περσε βλοθυεαδος ο λιμιταδος εν χυαντο α λ
οσ οβφετιποσ πλανεαδος, δε αλλ' θυε λα δεσμοτιπαχι ρ' ν συελα εσταρ ασοχ
ιαδα α λα γενεραλιζαχι ρ' ν δε εξπεριενχιασ νεγατιπασ προπιασ ο δε οτροσ, π
υδιενδο αφεχταρ δε मानερα νεγατιπα λα χρεατιπιδαδ, χαπαχιδαδ ψ φυερζα δ
ε πολυνταδ.

Εσ επιδεντε, θυε λoσ συφετοσ εν εστудιο σε)αλαρον εσταρ ο νο μοτιπα
 δοσ, σιενδο ιμπορταντε δεσταχαρ λα φυεντε δε λα μοτιπαχι (ν. Εν λ'νεασ γε
 νεραλεσ εστασ φυεντεσ εστ(ν ιδεντιφιχαδασ χομο ιντερνας ψ εξτερνας (Ρεεπ
 ε, 2010; Παλμερο ψ Μαρτ'νεζ, 2008). Λοσ μοτιποσ ιντερνοσ ναχεν δελ ινδιπι
 δυο, παρα Ρεεπε (2010) εστοσ σε ενχυεντραν συβχλασιφιχαδοσ εν: νεχεσιδαδ
 εσ, χογνιχιονεσ ψ εμοχιονεσ. Μιεντρασ λοσ μοτιποσ εξτερνοσ, γυαρδαν ρελ
 αχι (ν χον λασ φυεντεσ αμβιενταλεσ, σογιαλεσ ψ χυλτυραλεσ.

Δαδοσ λοσ οβφετιποσ δελ εστудιο ρελαχιοναδοσ χον δεσκριβιρ λασ πι
 πενχιασ δε λοσ εστудιαντεσ δε λα Μαεστρ'α δε Εδυχαχι (ν, Μενχι (ν Ινπεστ
 ιγαχι (ν Εδυχατιπα εν ελ περ'οδο 2010–02 εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγα
 χι (ν αχαδ'μιχα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ (γιχα, σε ασυμιρ(ν λα χλ
 ασιφιχαχι (ν δαδα πορ Ρεεπε εν χυαντο α λα φυεντε δε λα μοτιπαχι (ν, χοντρ
 αστανδο α παρτιρ δε εστοσ χονχεπτοσ λασ εσενχιασ ινδιπιδυαλεσ ενχοντρα
 δασ. Δεντρο δε εστε μαρχο δε ιδεασ, Ρεεπε (2010) δεφινε:

Λασ νεχεσιδαδεσ σον χονδιχιονεσ δεντρο δελ ινδιπιδυο θυε σον ε
 σενχιαλεσ ψ νεχεσαριασ παρα χονσερπαρ λα πιδα ψ παρα νυτριρ
 ελ χρεχιμιεντο ψ ελ βιενεσταρ. Λασ χογνιχιονεσ σε ρεφιερεν α συ
 χεσοσ μενταλεσ, χομο πενσαμιεντοσ χρεενχιασ, εξπεχτατιπασ ψ
 αυτοχονχεπτο. Μιεντρασ λασ εμοχιονεσ σον φεν (μενοσ συβφετιπ
 οσ, φυσιολ (γιχοσ, φυνχιοναλεσ ψ εξπρεσιποσ δε χορτα δυραχι (ν
 θυε νοσ πρεπαραν α ρεαχχιοναρ εν φορμα αδαπτατιπα α λοσ συχ
 εσοσ ιμπορταντεσ εν νυεστρασ πιδασ. (π. 6).

Εσ δε ρεσαλταρ, θυε λα απλιχαχι (ν δελ μ'τοδο φενομενολ (γιχο χονχιβ
 ε ελ εμεργερ δε λασ χατεγορ'ιασ α παρτιρ δε λασ δεσκριπχιονεσ προτοχολаре
 σ, ψ πορ ενδε ελ χοντραστε τε (ριχο εσ προδυχτο δε υνα ρεπισι (ν σιμυλτ(νεα
 ψ εν αλγυνοσ χασοσ ποστεριορ α λα ρεδυχχι (ν τρανσχενδενταλ, εσ δεχιρ, ε

στα χοντρασταχι ίν φορμα παρτε δελ αβορδαφε χαολ ίγίχο δε λα ινπεστιγαχι
 ι ίν: ινεστρυχτυραδο, αβιερτο, σολο χον υνα αχτιτυδ δε εσχυχηα ψ απερτυρ
 α δελ ινπεστιγαδορ. (Ηυρταδο, 2010). Εν ελ πρεσεντε χασο, λασ εμοχιονες φυ
 ερον αναλιζαδασ δεσδε συ χαρ(χτερ δε χατεγορί α υνιπερσαλ. Χαχιενδο μεν
 χι ίν α παρτιρ δε αθυί, α λασ χατεγορί ασ ινδιπιδυαλες ρελαχιοναδασ χον λ
 ασ νεχεσιδαδες ψ λα χογνιχι ίν, ίστασ νο φυερν ενυνχιαδασ, περο συργεν χ
 ομο υνα συβχατεγορί α δε λα χατεγορί α υνιπερσαλ προχεσο μοτιπαχιοναλ
 ψ δελ χοντραστε τε ίριχο ρεσπεχτιπο.

Εσ ασί χομο, λασ νεχεσιδαδες συργεν χομο υν μοτιπο ιντερνο, επιδενχ
 ιανδο λασ νεχεσιδαδες πιχολ ίγίχας ψ σοχιαλες. Λας πριμερας, σον ινηερ
 εντες α λοσ εσφυερζοσ δε λα νατυραλεζα ηυμανα ψ ελ δεσαρρολλο σανο (α
 υτονομί α, χομπετενχια, αφινιδαδ). Εστε μοτιπο ιντερνο, ρεσυλτα επιδεντε, δ
 αδο θυε λοσ συφετοσ εν εστυδιο, χονφορμαν υν γρυπο θυε πορ *μοτυσ προπιο*
 σε ινχορποραρον αλ προγραμμα: Μαεστρί α εν Ινπεστιγαχι ίν Αχαδί μιχα, δεσ
 αρρολλαδο πορ λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ίν δε λα Υνιπερσιδ
 αδ δε Χαραβοβο, παρα ελ περί οδο λεχτιπο 2010–02, χυμπλιενδο χον λα αυτο
 νομί α υ αυτοδετερμιναχι ίν, δαδο α θυε συ χονδυχτα εσ αυτ ίνομα, συσ πρε
 φερενχιασ, ιντερεσεσ ψ ανηελος γυί αν λα δεχισι ίν δε εσταρ χονφορμανδο ε
 σε γρυπο.

Δε ιγυαλ φορμαν, σε οβσερπα ελ ελεμεντο χομπετενχια, δαδο θυε εστοσ
 συφετοσ βυσχαν υνα φορμαχι ίν αχαδί μιχα θυε λεσ περμιτα ιντεραχτυαρ χο
 ν συ εντορνο δε μανερα εφιχαζ ψ εφιχιεντε, ψ δε μανερα παρτιχυλαρ εν συ εν
 τορνο λαβοραλ, μεφορανδο συσ ηαβιλιδαδες ψ χαπαχιδαδες. Εφεμπλο δε ελ
 λο εσ λα σιγυιεντε δεσχριπχι ίν:

01-[329-331] Ινγρεσε α λα μαεστρή α πορθυε θυερή α αδθυιριρ νυε
 ποσ χονοχιμιεντοσ.

04-[046-048] □θυερή α τενερ υν εστυδιο δε χυαρτο νιπελ οπταρ πο
 ρ υν ασχενσο□

Λα αφινιδαδ εσ ελ λτιμο μοτιπο πσιχολ ίγιχο θυε σε επιδενχια εν λοσ
 συφετοσ εν εστυδιο. Εστα νεχεσιδαδ βυσχα εσταβλεχερ λαζοσ ψ πή νχυλοσ ε
 μοχιοναλεσ χερχανοσ χον οτρασ περσονασ, ασή σε μυεστρα εν λα δεσκριπχι
 ίν προτοχολαρ σιγυιεντε:

03-[037-039] αμιγοσ□δυραντε λα μαεστρή α ηιχε βυενοσ αμιγοσ, α
 υν νοσ πεμοσ αλγυνοσ, οτροσ νοσ εσκριβιμοσ πορ εμαιλ ο φαχεβο
 οκ.

Λασ νεχεσιδαδεσ δε αυτονομή α, χομπετενχια ψ αφινιδαδ ρεπισαδασ α
 λυζ δε λοσ αυτορεσ, γυαρδαν ρελαχι ίν χον λα μοτιπαχι ίν ιντρή νσεχα, θυε
 παρα Ρεεπε (2010) χιτανδο α Δεχι ψ Ρψαν (1985) τιενεν θυε περ χον λα □προπ
 ενσι ίν ινηερεντε α ινπολυχρασε εν λοσ προπιος ιντερεσεσ ψ εφερχερ λασ π
 ροπιασ χαπαχιδαδεσ ψ, αλ ηαχερλο, βυσχαρ ψ δομιναρ δεσαφί οσ ίπτιμοσ□.
 (π. 83).

Πορ οτρα παρτε, λασ νεχεσιδαδεσ σοχιαλεσ χομο ελεμεντοσ μοτιπαντε
 σ, σε ιντεριοριζαν ο απρενδεν α παρτιρ δε λασ ηιστοριασ εμοχιοναλεσ ψ δε
 σοχιαλιζαχι ίν δελ ινδιπιδυο (λογρο, ιντιμιδαδ, ποδερ). Λοσ μοτιποσ ρελαχι
 οναδοσ χον ελ λογρο (ηαχερ αλγο βιεν παρα δεμοστραρ λα χομπετενχια περ
 σοναλ) σε επιδενχιαρον εν λασ εντρεπιστας ρεαλιζαδασ, εφεμπλο δε ελλο:

01–[265–267] Τυ οβφετιπο ες λογραρ ελ τή τυλο, τυ οβφετιπο ες πε
ρ ελ χαμινο θυε ψα ηας ρεχορριδο ψα χαμινο δε 3 α)ος ψ εστ(σ α
υν μες δε λογραρ τυ μετα.

Λα νεχεσιδαδ δε ιντιμιδαδ, νο φυε υνα χατεγορή α επιδενχιαδα εν λασ δ
εσχριπχιονες προτοχολαρες, σιν εμβαργο, λα νεχεσιδαδ δε ποδερ σή. Εστα λ
τιμα φυε εξηιβιδα εν λα σιγυιεντε εσενχια ινδιπιδυαλ:

03–[178–180] □Εν δεφινιτιπα ερα υνα λυχηα εν λα θυε ψο εσταβα
εν δεσπενταφα.

Αλ ρεπισαρ εστε ρελατο, ες ιμπορταντε χοντρασταρλο χον λο σε)αλαδ
ο πορ Ρεεπε (2010) θυιεν χομεντα: Λα εσενχια δε λα νεχεσιδαδ δε ποδερ ες υν
δεσεο πορ ηαχερ θυε ελ μυνδο φή σιχο ψ σοχιαλ σε αφυστε α λα ιμαγεν ο πλα
ν περσοναλ προπιος□ (π. 145), βαφο εστα μισμα χονχεπχι ίν, Παλμερο ψ Μα
ρτή νεζ (2008) χιτανδο α Ωιντερ (1973) σε)αλαν: □ελ μοτιπο δε ποδερ χονσιςτ
ε εν λα νεχεσιδαδ δε तेнер ιμπαχτο, χοντρολ ο ινφλυενχια σοβρε οτρα περσο
να, υν γρυπο ο σοβρε ελ μυνδο εν γενεραλ□ (π. 210); παρεχιερα εντονχεσ, θυε
λα εντρεπισταδα σε ενχοντραβα φρεντε α λα ιμαγεν πλαντεαδα πορ συ τυτο
ρ, δονδε λα εξπρεσι ίν ο ιδεαλ ερα λα σε)αλαδα πορ λα προφεσορα, θυιζ(σ χο
αρτανδο λα αυτονομία ινπεστιγατιπα δε λα εντρεπισταδα, λο θυε λε ηαχία
σεντιρ θυε ελ ποδερ εσταβα αχτιπαδο μεδιαντε ελ εξχεσιπο χοντρολ πορ παρ
τε δε λα τυτορα, νο οβσταντε, εν εστε χασο εσας λιμιταντες φυερον συπεραδ
ας πορ λα μαεστραντε.

Εν χυαντο α λος μοτιποσ εξτερνος, ες δεχιρ, αθυελλοσ θυε γυαρδαν ρε
λαχι ίν χον λασ φυεντες αμβιενταλες, σοχιαλες ψ χυλτυραλες, Ρεεπε (2010)
λος δεσχριβε χομο: □Ες ποσιβλε θυε υνα περσονα ρεαλιχε χονδυχτας δεβιδ

ο α υνα ραζ ἴν χρεαδα αμβιενταλμεντε, εσ δεχιρ, παρα οβτενερ υνα ρετριβυχ
ι ἴν εξτρή νσεχα χομο δινερ, πριπιλεγιος εσπεχιαλες ο λα απροβαχι ἴν δε λο
σ δεμ(σ□ (π. 82). Αλ ρεπισαρ εστα δεφινιχι ἴν, εσ ποσιβλε σε)αλαρ θυε εν λασ
δεσχριπχιονες προτοχολαρες αναλιζαδασ νο σε υβιχαρον εσενχιασ θυε πυδ
ιεραν χατεγοριζαρσε βαφο εστοσ μοτιπος.

Εσενχια υνιπερσαλ: Ιντερεσεσ δελ ινπεστιγαδορ

Δαδα λα ρελαχι ἴν συφετο □ οβφετο δελ εστυδιο πινχυλαδο χον: □Λα ιν
πεστιγαχι ἴν αχαδῖ μιχα δεσδε υνα περσπεχτιπα φενομενολ ἴγιχα (εστυδιο ρε
αλιζαδο εν εστυδιαντες λα Μαστρῖ α εν Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα). Εσ περ
τινεντε χοντρασταρ λα εσενχια υνιπερσαλ: Ιντερεσεσ δελ Ινπεστιγαδορ, ρεφι
ριῖ νδοσε ελ τῖ ρμινο α λοσ ιντερεσεσ περσοναλες δελ ινπεστιγαδορ □ μαεστρ
αντε. Αλ ρεσπεχτο Ρεεπε (2010) χιτανδο α Σιλπια (2006) σε)αλα: □ελ ιντερῖ σ
εσ υν εσταδο μοτιπαχιοναλ εσπεχῖ φιχο δελ τεμα θυε συργε δεβιδο α λα ατρα
χχι ἴν ηαχια υν χαμπο δε αχτιπιδαδ δετερμιναδο□ (π. 102). Εστε ιντερῖ σ πυεδ
ε αυμενταρ λα ατενχι ἴν, ελ εσφυερζο ψ ελ απρενδιζαφε θυε σε διριγε ηαχια
λα αχτιπιδαδ. Ελ ιντερῖ σ δελ ινδιπιδυο δε αχυερδο α Ρεεπε (2010) πυεδε σερ
σιτυαχιοναλ ο ινδιπιδυαλ.

Ελ σιτυαχιοναλ εστῖ ρελαχιοναδο α υν συχεσο ο ηεχηο εξτερνο σιενδο
υνα ατραχχι ἴν α χορτο πλαζο. Μιεντρασ ελ ινδιπιδυαλ εσ μ(ς εσταβλε ψ εσ
πεχῖ φιχο ρεσπεχτο α συ χοντενιδο. (Ρεεπε, 2010; π. 102).

Αλ ρεπισαρ λασ δεσχριπχιονες προτοχολαρες, σε επιδενχια λα πρεσεν
χια δε ιντερεσεσ δε χαρ(χτερ ινδιπιδυαλ πορ παρτε δε λοσ μαεστραντες, ψ α
σῖ θυεδα πλασμαδο εν λασ εσενχιασ ρεχογιδασ:

01-[265-267] Τυ οβφετιπο εσ λογραρ ελ τή τυλο, τυ οβφετιπο εσ πε ρ ελ χαμινο θυε ψα ηας ρεχορριδο□ψ εστας α υν μεσ δε λογραρ τυ μετα□

02-[104-107] Α οβτενερ ελ τή τυλο πορ ελ χυαλ ψο σο)αβα ταντο, π ορθυε ερα υν τή τυλο δε λα Χαραβοβο.

02-[168-171] Εσ παρα μή, τερμιναρ μι ινπεστιγαχι ίν παρα οβτενε ρ ελ τή τυλο πορ ελ θυε με εσφορχί ταντο ε ινπερτή ταντο τιεμπο εν εσο.

Ρεσυλτα ινχυστιοναβλε, θυε λοσ εσφυερζοσ δε εστοσ συφετοσ σε διριγ ιερων α χυλμιναρ ελ τραβαφο δε γραδο, ρεθυισιτο ινδισπενσαβλε παρα λα οβ τενχι ίν δελ τή τυλο δε Μαγίστερ, ψ α συ πεζ περχιβιδο χομο υν οβφετο χαπα ζ δε σατισφαχερ λα μετα (οβτενερ ελ τή τυλο) περσοναλ δε Γστοσ.

Πορ οτρα παρτε, εσ ποσιβλε αναλιζαρ λοσ ιντερεσεσ δελ ινπεστιγαδορ α λα λυζ δελ ασπεχτο χογνιτιπο. Νο οβσταντε, λα τεορή α θυε αχομπα)αρ(εσ τα ρελαχι ίν χατεγοριαλ εσ λα πλαντεαδα πορ ελ φιλ (σοφο θ) ργεν Ηαβερμα σ (1929-) □Ιντερεσεσ χονστιτυτιποσ δελ χονοχιμιεντο□. Διχηα τεορή α ποστυ λα λοσ ιντερεσεσ ηυμανοσ φυνδαμενταλεσ θυε ινφλυπεν εν λα φορμα δε χον στιτυιρ ο χονστρυιρ ελ χονοχιμιεντο.

Δε αλλή θυε, ελ σερ ηυμανο, πιστο χομο υν σερ ιντεγραλ πα χονστρυπε νδο συ χονοχιμιεντο, νο σολαμεντε α παρτιρ δε συσ χαρακτηρής στιχασ βιολ ί γιχασ, σινο ταμβί ίν α τραπί σ δε λα ιντεραχχι ίν χον ελ εντορνο εν ελ χυαλ σ ε δεσενπυελπε. Εσ ασί χομο, ελ εφε φυνδαμενταλ θυε περμιτε α λα εσπεχιε η υμανα απανζαρ δυραντε ελ χαμινο δε λα πιδα, εστ(ρελαχιοναδο χον λοσ ιν τερεσεσ θυε ποσεε χαδα ινδιπιδυο, λοσ χυαλεσ παν α εσταρ διριγιδοσ ηαχια τοδοσ αθυελλοσ οβφετιποσ θυε σε θυιερεν αλχανζαρ θυε γενεραν σεντιμιεν

τοσ ποσιτιποσ. Αλ ρεσπεχτο, Γρυνδψ (1998) χιτανδο α Ηαβερμασ (1978), ρεχ ονοχε θυε □ελ ιντερϋσ δε λοσ σερεσ ηυμανοσ σε φυνδαμεντα εν λα ραχιοναλ ιδαδ ψ ρεπρεσεντα λα φορμα μς ελεπαδα ψ πυρα δε πλαχερ, ψα θυε περμιτε λα αυτοπρεσερπαχι ϋν δε χαδα ινδιπιδυο□ (π. 23).

Αλ ρεπισαρ λασ χατεγορΐασ ρεσυλταντεσ, λοσ ιντερεσεσ δελ ινπεστιγ αδορ συβψαχεν εν συσ δεσκριπχιονεσ γυαρδανδο ρελαχι ϋν χον λο θυε Ηαβε ρμασ χιταδο πορ Γρυνδψ (1998) δενομιν ϋντερϋσ τϋχνιχο, χονχεπτυαλιζανδο δε λα σιγυιεντε μανερα: □Εν εστε χασο, ελ σερ ηυμανο περχιβε λα ρεαλιδαδ εν φυνχι ϋν δε συ ποσιβλε μανιπυλαχι ϋν τϋχνιχα. Εσ ελ ιντερϋσ θυε αβρε ελ χ αμπο δε σαβερ δε λασ χιενχιασ εμπϋριχο–αναλΐτιχασ□ (π. 24).

Εσενχια υνιπερσαλ: Γενεραχι ϋν δε αχτιτυδεσ

Λασ αχτιτυδεσ σον φορμασ ηαβιτυαλεσ δε πενσαρ, σεντιρ ψ χομπορταρ σε δελ συφετο τομανδο εν χονσιδεραχι ϋν υν σιστεμα δε παλορεσ θυε σε πα χονφιγυρανδο α λο λαργο δε λα πιδα α τραπϋσ δε λασ εξπεριενχιασ ψ εδυχα χι ϋν. Δε αχυερδα α Αλχ<νταρα (1992), λασ αχτιτυδεσ σον: □ελ σιστεμα φυνδ αμενταλ πορ ελ χυαλ ελ σερ ηυμανο δετερμινα συ ρελαχι ϋν ψ χονδυχτα χον ελ μεδιο αμβιεντε. Σον δισποσιχιονεσ παρα αχτυαρ δε αχυερδο ο εν δεσαχυε ρδο ρεσπεχτο α υν πλαντεαμιεντο, περσωνα, επεντο ο σιτυαχι ϋν εσπεχΐφιχα; διχηα δε λα πιδα χοτιδιανα□. (π. 45). Ελ χονχεπτο αντεριορ, εσ εχλϋχιτιχο, ψ α θυε ηαχε μενχι ϋν α ελεμεντοσ χογνιτιποσ, αφεχτιποσ ψ χονατιποσ, θυε δε μανερα ιντεγραδα ο ιντερδεπενδιεντε χοντριβυσεν α θυε ελ ινδιπιδυο ρεαχχι ονε δε υνα μανερα εσπεχΐφιχα.

Αλχ(νταρα (1992) σε ρεφιερε α εστοσ ελεμεντοσ χομο:

Χογνιτιπο: εσ ελ χονφυντο δε δατοσ ε ινφορμαχι (ν θυε λ συφετο σ
αβε αχερχα δελ οβφετο δελ χυαλ τομα συ αχτιτυδ. Υν χονοχιμιεντ
ο δεταλλαδο δελ οβφετο φαπορεχε λα ασοχιαχι (ν αλ οβφετο.□
Αφεχτιπο: εμοτιπιδαδ θυε ιμπρεγναν λοσ φυιχιοσ. Λα παλοραχι (ν
ν εμοχιοναλ, ποσιτιπα ο νεγατιπα αχομπα)α α λασ χατεγορ(ας α
σοχι(νδολασ α λο αγραδαβλε ο α λο δεσαγραδαβλε.□
Χονατιπο ο χονδυχτυαλ: εσ λα τενδενχια α ρεαχχιοναρ ηαχια λο
σ οβφετοσ δε υνα δετερμιναδα μανερα. Εσ ελ χομπονεντε αχτιπο δ
ε λα αχτιτυδ.□(π. 47).

Τοδο λο αντεριορ, ηαχε συπονερ θυε λασ αχτιτυδεσ σον αδθυιριδας, δα
δο α θυε σον ελ ρεσυλταδο δε λασ εξπεριενχιασ ψ δελ απρενδιζαφε θυε ελ ιν
διπιδυο ηα οβτενιδο α λο λαργο δε συ ηιστορια δε πιδα, χοντριβυπενδο α θυ
ε μανιφιεστε υνα τενδενχια α ρεσπονδερ δε υνα υ οτρα φορμα.

Εστοσ ελεμεντοσ σον επιδεντεσ εν λασ δεσχριπχιονεσ προτοχολαρεσ δ
ε λοσ συφετοσ εν εστυδιο, οβσερπ(νδοσε λα δυαλιδαδ εν εστα εσενχια:

01-[268-270] Πιενσο θυε αλλ(εσ δονδε δεβεσ φορταλεχερτε□δαρτ
ε (νιμο παρα ποδερ λλεγαρ αλ φελιζ τ(ρμινο.

02-[089-090] Νο σε με ηαβ(αν προπορχιοναδο λασ ηερραμιεντασ,
εντονχεσ τεν(α θυε βυσχαρλασ εν οτρο λαδο, πορ φυερα.

02-[106-107] Ψα νο παλε λα πενα οβτενερ εσο.

02-[107-110] Εσε χονοχιμιεντο θυε οβτενιδο απαρτε, εξτερνο χον
μι τυτορα, με ηα ηεχηο σεντιρ ποσιτιπα χον ρεσπεχτο α εστο.

Λασ αχτιτυδεσ αδεμ(ς, ποσεν χιερτασ χαραχτερ(στιχασ χομο σον: α)
Δε νατυραλεζα διν(μιχα, εσ δεχιρ, πυεδεν σερ φλεξιβλεσ ψ συσχεπιτιβλεσ α χ

αμβιο, εσπεχιαλμεντε σι τιενεν ιμπαχτο εν ελ χοντεξτο εν ελ θυε σε πρεσεντα
 λα χονδυχτα; β) Σον ιμпульσορασ δελ χομπορταμιεντο, σον λα τενδενχια α ρ
 εσπονδερ ο α αχτυαρ α παρτιρ δε λοσ μ λτιπλεσ εστ μυλοσ δελ αμβιεντε; ψ χ
) Σον τρανσφεριβλεσ, εσ δεχιρ, χον υνα αχτιτυδ σε πυεδε ρεσπονδερ α μ λτιπ
 λεσ ψ διφερεντεσ σιτυαχιονεσ δελ αμβιεντε.

Εντονχεσ, λασ αχτιτυδεσ ασυμιδασ πορ λοσ μαεστραντεσ, σον προποσι
 τιπασ, ψ λεσ περμιτιερων ιμпульσαρσε εν γραν μεδιδα αλχανζαρ συ οβφετιπο
 οριενταδο α δεσαρρολλαρ ψ χυλμιναρ συ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο, χονπ
 ιρτι νδοσε εν ρεχυρσοσ περσοναλεσ παρα ελ δεσαρρολλο ξιτο προφεσιοναλ
 ψ περσοναλ.

Φιναλμεντε, ηαψ θυε δεσταχαρ θυε λα φορμα εν θυε λοσ συφετοσ ρεσπ
 ονδαν αντε λοσ επεντοσ δε λα πιδα τενδρ υνα ρεπερχυσι ν εν συ σαλυδ με
 νταλ ψ χαλιδαδ δε πιδα εν γενεραλ.

Εσενχια υνιπερσαλ: Εξπεχτατιπασ δελ ινπεστιγαδορ

Λασ εξπεχτατιπασ σον ελ δεσεο δε λογραρ ο προδυχιρ υν ρεσυλταδο δε
 τερμιναδο; ινφλυψεν εν ελ χομπορταμιεντο ψ σον χονδιχιοναδασ πορ λασ χρ
 εενχιασ. Λασ εξπεχτατιπασ πυεδεν σερ ποσιτιπασ ο νεγατιπασ. Σοβρε εστε π
 αρτιχυλαρ Ρεεπε (2010) σε)αλα □λα εξπεχτατιπα εσ υνα πρεδιχχι ν συβφετι
 πα δε χυ(ντα προβαβιλιδαδ εξιστε δε θυε συχεδα υν αχοντεχιμιεντο. Εστο πυ
 εδε σερ υν ρεσυλταδο ο υν χυρσο δε αχχι ν θυε οβτενγα ελ ρεσυλταδο □ (π. 1
 71).

Αδεμ(ς, δελ αυτορ αντεσ χιταδο, Βανδυρα (1997), Ηεχκηαυσεν (1977)
 ψ Πετερσον ψ οτροσ (1994) σε)αλαν θυε λασ εξπεχτατιπασ πυεδεν σερ: δε εφι
 χαχια ψ δε ρεσυλταδοσ. Λασ δε εφιχαχια σον υν φυιχιο σοβρε λα προπια χα
 παχιδαδ παρα ρεαλιζαρ υν αχτο ο χυρο δε αχχι ριν παρτιχυλαρ. Μιεντρασ, λ
 ασ δε ρεσυλταδο σον ελ φυιχιο αχερχα δε θυε υνα αχχι ριν δετερμιναδα, υνα
 πεζ λλεπαδα α χαβο, προδυχιρ υν ρεσυλταδο παρτιχυλαρ.

Ελ χονχεπτο αντεριορ, περμιτε σε)αλαρ θυε λοσ ινπεστιγαδορεσ □ μαεσ
 τραντε τιενεν ο τυπιερον εξπεχτατιπασ εν τορνο αλ δεσαρρολλο δελ τραβαφ
 ο δε γραδο, εστ(ν σε ενχυεντραν πλασμαδασ εν λασ ναρραχιονεσ σιγυιεντεσ:

02-[113-116] Εσο με ηα ηεχηο σεντιρ θυε πυεδο, θυε λο πυεδο λογ
 ραρ, αυνθυε σεα πορ μ¹ μισμα, περο λο πυεδο λογραρ.

02-[163-165] Θυε μι ινπεστιγαχι ριν σε παψα α προψεχταρ θυε πα
 ψα α λογραρ αλγο, αλγο α νιπελ εδυχατιπο, νο χρεο, νο λο πιενσο.

03-[066-068] Ψα θυε νο παλε λα πενα τοδο λο θυε σε ηα τραβαφα
 δο ψ νο σε πονγα εν πρ(χτιχα.

Λασ εξπεχτατιπασ εξπρεσαδασ πορ λοσ μαεστραντεσ, αναλιζαδασ α σ
 ιμπλε πιστα πυδιεραν χαταλογαρσε δε ποσιτιπασ ψ νεγατιπασ, εξηιβιενδο ε
 λ χαρ(χτερ δυαλ θυε ηα περμεαδο ελ γρυπο δε εσενχιασ υνιπερσαλεσ, προδυ
 χτο δελ μομεντο χατεγοριαλ. Περο ταμβι ριν, εστ(ν ρελαχιοναδασ χον λασ εξπ
 εχτατιπασ δε εφιχαχια ψ ρεσυλταδο χονχεπτυαλιζαδασ πορ Ρεεπε (2010). Εν
 ελ πριμερο δε λοσ χασοσ λα εσενχια 02-[113-116] ελ δε εξπεχτατιπα, ελ ινπ
 εστιγαδορ □ μαεστραντε εφεχута λα χονδυχτα νεχεσαρια παρα αφρονταρ δε
 मानερα εφιχιεντε λα σιτυαχι ριν θυε ενφρεντα. Εν ελ σεγυνδο δε λοσ χασοσ, λ

ας εσενχιασ 02–[163–165] ψ 03–[066–068] ρεπελαν λας εξπεχτατιπας δε ρεσ υλταδο, δαδο α θυε εστοσ μαεστραντεσ δυδαν εν θυε συ χονδυχτα (δεσαρρο λλο δε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ¹μιχα) προδυζχα υν ρεσυλταδο ποσιτιπο.

Εσενχια υνιπερσαλ: Εξπεριενχια δελ ινπεστιγαδορ

Ινδεπενδιεντεμεντε, αλ ρεα δε χονοχιμιεντο δονδε ελ ινπεστιγαδορ σεα προχλιπε, εστε σιεμπρε τραταρ² δε βυσχαρ λα περδαδ α τραπ³σ δε λοσ προχ εσοσ ψ μ⁴τοδοσ ινπεστιγατιποσ, διριγιδοσ ηαχια ελ χυμπλιμιεντο δε λοσ οβφ ετιποσ πλαντεαδοσ, ψ πιστοσ χομο συ νορτε εν ελ εσπεχτρο δε ινφλυενχια, π αρα ελλο δεβε ηαχερ υσο δε λα ιμπαρχιαλιδαδ ψ οβφετιπιδαδ ρεφλεφαδασ ε ν λας χονχλυσιονεσ ο ρεφλεξιονεσ δε συ προχεσο παρα λλεγαρ α λα περδαδ.

Λο αντεριορ αλυδε, α θυε ελ ρολ φυνδαμενταλ δελ ινπεστιγαδορ εσ αβρ ιρσε α νυεπασ εξπεριενχιασ θυε χονχιβαν λα τρανσφορμαχι (ν δε συσ χονστ ρυχτοσ μενταλεσ, γενεραλμεντε χον αρασ δε λογραρ ελ βενεφιχιο χολεχτιπο. Νο οβσταντε, σε δεβε δεσταχαρ θυε λα οβφετιπιδαδ ρεσυλτα ρελατιπα, εν π ιρτυδ θυε πεσε α θυε ελ ινπεστιγαδορ πα εν β⁵σθυεδα δε υνα περδαδ, συ εξπε ριενχια, χονοχιμιεντοσ, χρεενχιασ ψ παλορεσ πυεδεν ινφλυιρ εν λα μισμα.

Εν τορνο α λοσ χομενταριοσ αντεριορεσ, Εχηεπερρ⁶α (2009) αφιρμα:

Σι βιεν σομοσ ταφαντεσ εν χυεστιοναρ θυε λοσ σερεσ ηυμανοσ σε αν χαπαχεσ δε αχχεδερ α λα περδαδ, α υνα περδαδ θυε εσ ταλ πα ρα τοδοσ ψ α χυαλθυιερα, ελλο νο νοσ ιμπιδε αχεπταρ, θυε χαδα ι νδιπιδυο, πυεδε ηαχερ δε δετερμιναδασ χρεενχιασ, συ περδαδ ψ η αχερ δε ελλασ χριτεριοσ ρεγυλαδορεσ δε συσ ιντερπρεταχιονεσ, δ

ε συσ αχχιονες ψ, εν συ λτιμο τρμινο δε συσ πιδασ. (ππ. 148–149
)

Περο, αλ πολπερ αλ τρμινο δε δισχυσι ρν, εσ δεχιρ λα εξπειενχια, εν
εστε χασο δελ ινπεστιγαδορ μαεστραντε, Εχηεπερρῖα (2006) ηαχε μενχι ρν α
λο σιγυιεντε:

Νυεστρασ εξπειενχιασ σον λοσ χομπονεντεσ βςιχοσ δε νυεστρα
πιδα. Λα πιδα εσ λα σεχυενχια δε νυεστρασ εξπειενχιασ. Χυαλθ
υιερ χοσα θυε ηαγαμοσ, λα ηαχεμοσ δεσδε νυεστρασ εξπειενχια
σποδεμοσ ρεφλεξιοναρ σοβρε νυεστρασ εξπειενχιασ ψ γενεραρ
ιντερπρεταχιονες αχερχα δε πορ θυρ νοσ οχυρριερον χιερτασ χοσ
ασ ψ πορ θυρ λασ εξπειμενταμοσ δε λα μανερα εν θυε λασ εξπει
μενταμοσ. (π. 367).

Λο πλαντεαδο πορ Εχηεπερρῖα (2006), περμιτε διστινγυιρ θυε ελ συφετο
, ινπεστιγαδορ ο μαεστραντε οβφετο δε εστυδιο, εσ ελ ρεσυλταδο δε υν χμυλ
ο δε εξπειενχιασ θυε λε ηαν περμιτιδο απανζαρ ηαστα ελ μομεντο εν εστυδι
ο, εσ δεχιρ, ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι ρν αχαδμιχα ρεθυεριδα παρα
λα οβτενχι ρν δελ τῖ τυλο δε Μαγῖστερ εν Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιπα. Περο, εσ
τα εξπειενχια περσοναλ, ταμβιρ λε περμιτε χονδιχιοναρ συ εξπειενχια πρ
οφεσιοναλ, μεδιαντε ελ απρενδιζαφε, εντονχεσ ελ ινπεστιγαδορ μαεστραντε
ηαχε υσο δε λα ινφορμαχι ρν εμπῖριχα αχυμυλαδα (εξπειενχια περσοναλ) ψ
ελ δεσαρρολλο τρχνιχο ινστρυμενταλ απλιχαδο (εξπειενχια αχαδμιχα ψ λ
αβοραλ). Λα χατεγορῖα εξπειενχια δελ ινπεστιγαδορ θυεδο πλασμαδα εν λ
οσ σιγυιεντεσ ρελατοσ.

01–[155–157] Ψο πορ μι προφεσι ρν, σοψ ινγενιερο, σοψ μς ηαχια
λα παρτε χυαντιτατιπα.

01–[167–168] Ελ ινπεστιγαρ τε αβρε ελ χονοχιμιεντο ηαχια υν ρε

α δετερμιναδα.

02-[131-135] Χυανδο ψο εντρε εν λα μαεστρία, μι τενδενχια ερα λ
ο χυαλιτατιπο, νο λο χυαντιτατιπο, ψο εσπεραβα πυλιρ εσα παρτ
ε πορθυε ψα λα χυαντιτατιπα ψα λα χονοχία □ ψα λα πενία τραβ
αφανδο.

04-[235-237] Θυιζ(ς ψο τενία υν χονχεπτο δελ ηεχηο χονφλιχτιπο
δε εστυδιο, υνα πιπενχια δε εσπεχταδορ, ψ α παρτιρ δε αλλί τενί
α υν πυντο δε πιστα □ τυ πυεδεσ τενερ υν χονχεπτο δε τυ εφερχιχιο,
περο χυανδο τε τοχα περλο δεσδε οτρα περσπεχτιπα □

Λα δισχυσι ίν δε λοσ ηαλλαζγοσ ρελαχιοναδοσ χον λασ εσενχιασ υνιπ
ερσαλεσ δεσχυριτασ αντεριορμεντε, περμιτε σε)αλαρ θυε ελ συφετο ινπεστιγα
δορ οβφετο δε εστυδιο εν ελ μαρχο δε συ πιπενχια ιντενχιοναλ χονχρετα περ
χιβε ο εξπεριμεντα, υνα σεριε εξπεριενχιασ θυε λο πινχυλαν δε μανερα ποσι
τιπα ο νεγατιπα χον ελ οβφετο ιδεαλ, εν εστε χασο, ελ δεσαρρολλο δε λα ινπ
εστιγαχι ίν αχαδίμιχα; σιν εμβαργο, εν λα μαψορία δε λοσ χασοσ εστα εξπε
ριενχια πεσε α σερ χαταλογαδα χομο νεγατιπα ηα σιδο συπεραδο, περμιτιενδ
ο α εστοσ συφετοσ δεσαρρολλαρ ψ χυλμιναρ χον ίξιτο λα μετα τραζαδα.

Λα ινπεστιγαχι ίν αχαδίμιχα: Υν οβφετο ιδεαλ ψ συσ σιγνιφιχαχιονεσ

Λα ινπεστιγαχι ίν αχαδίμιχα ο ινπεστιγαχι ίν υνιπερσιταρια, παρα Γα
λλαρδο (2009):

(□) ινχλυψε λα ινπεστιγαχι ίν χιεντίφιχα θυε σε ρεαλιζα βαφο νο
ρμασ αχαδίμιχασ. Εστο ιμπλιχα θυε νο τοδα ινπεστιγαχι ίν χιεντί
φιχα σε λλεπα α χαβο βαφο νορμασ αχαδίμιχασ □ Λα ινπεστιγαχι
ίν αχαδίμιχα εσ υν τιπο εσπεχίφιχο δε ινπεστιγαχι ίν θυε ποδεμο
σ ινιχιαλμεντε πινχυλαρ, ταντο α λασ ινστιτυχιονεσ δε εδυχαχι ί
ν συπεριορ, χομο α λοσ προχεδιμιεντοσ παρα προδυχιρ χονοχιμие

ντο χιεντ¹φιχο. (π. 44)

Αδεμ(ς, αγρεγα ελ αυτορ αντεσ χιταδο □λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ¹μιχα χ
ονδυχε α λα προδυχχι (ν δε νυεπο χονοχιμιεντο εν ρελαχι (ν χον λα αχαδεμι
α χομο χυερπο□εστ(σιεμπρε ασοχιαδα χον αλγ |ν νιπελ σιγνιφιχατιπο δε χρε
ατιπιδαδ, νοπεδαδ υ οριγιναλιδαδ□ (π. 47).

Αλ ρεφερirse α λα αχαδεμια Γαλλαρδο (2009) πυντυαλιζα: □υνα ασοχι
αχι (ν δε περσονασ θυε ιντεντα προδυχιρ χονοχιμιεντο σοβρε υν οβφετο εσπε
χ¹φιχο δε εστυδιο μεδιαντε λα ινπεστιγαχι (ν□ (π. 47), παρα Βεχερρα (2007) σ
ε τρατα □δελ τερμινο χον θυε σε διστινγυε λα χομυνιδαδ υνιπερσιταρια αχτυ
αλ□ (π. 22), εν χονσεχυενχια ελ τ¹ρμινο αχαδ¹μιχο εστ(ρελαχιοναδο χον λα
αχτιπιδαδ δοχεντε, ψ Βεχερρα (2007) πυντυαλιζα: □Τοδο αθυελλο περτενεχιε
ντε α υνα χορποραχι (ν ο εσχυελα, ρελαχιοναδο χον λα αχτιπιδαδ δοχεντε,
λα φορμαχι (ν χογνοσχιτιπα, λα αχτιπιδαδ ινστρυχχιοναλ προφεσιοναλιζαν
τε, λα αχτιπιδαδ ινπεστιγατιπα, λασ αχτιπιδαδεσ δε προδυχχι (ν ψ λα εξτεν
σι (ν υνιπερσιταρια□□ (π. 22)

Εστοσ χονχεπτοσ, γυαρδαν αλγυνας ιμπλιχαχιονεσ ρελαχιοναδασ χον
λα ιντροδυχχι (ν δε αχτιπιδαδεσ (μετοδολογ¹α, χοντενιδο, λ¹νεασ ινπεστιγα
τιपाσ) μεδιαντε λα δοχενχια ο πυβλιχαχιονεσ εσπεχιαλιζαδασ; ασ¹ χομο, δι
πυλγαρ συ ηαχερ μεδιαντε πυβλιχαχιονεσ οριενταδασ α π |βλιχοσ μ(ς εξτεν
σοσ (ρεπιστασ ο πυβλιχαχιονεσ δε εξτενσι (ν).

Περο, ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ¹μιχα πλασμαδα πορ λο
γενεραλ εν υν δοχυμεντο δε δομινιο π |βλιχο ο δισερταχι (ν π |βλιχα δενομιν
αδο τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο ο τεσις (ζαλαρινο, 1997; Βεχερρα, 2007), εστ

χονφορμαδο πορ υνα σεριε δε ελεμεντοσ χαρακτηρῆ στιχοσ θυε δε αχυερδο
αλ προχεσο δε χατεγοριζαχι ἴν δε λασ δεσκριπχιονεσ προτοχολαρεσ ρεαλιζ
αδασ α παρτιρ δε λασ εντρεπιστασ α λοσ συφετοσ εν εστυδιο φυερον αγρυπ
αδασ εν λασ σιγυιεντεσ υνιδαδεσ τεμῆτιχασ:

Ταβλα 8:

Υνιδαδεσ τεμῆτιχασ: Χαρακτηρῆ στιχασ δε λα Ινπεστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα
ψ Σιγνιφιχαχιονεσ δε λα Ινπεστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα

Υνιδαδ Τεμῆτιχα	Χατεγορῆ α Εμεργεντε
Χαρακτηρῆ στιχασ δε λα Ιν πεστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα	Προχεσο Αχαδῆμιχο
	Ασπεχτοσ Αδμινιστρατιωτοσ
	Τυτορ / Αχομπα)αμιεντο
	Θυραδοσ / Ρεπισορεσ
Σιγνιφιχαχιονεσ δε λα Ινπ εστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα	Χονχεπτυαλιζαχι ἴν Παρτιχυλαρ δε λα Ινπεσ τιγαχι ἴν Αχαδῆμιχα παρα ελ Παρτιχιπαντε
	Υσοσ ψ Φινεσ δε λα Ινπεστιγαχι ἴν Αχαδῆμιχ α

Φυεντε: Σῶνχηεζ (2014)

Εστασ χατεγορῆ ασ, δενομιναδασ εμεργεντεσ δαδο α θυε νο φυερον χονχ
εβιδασ απριορῆ στιχαμεντε, σιγυεν σιενδο παρτε δελ αβορδαφε χαλολ ἴγιχο. Σ
υργεν α παρτιρ δε λασ δεσκριπχιονεσ προτοχολαρεσ, ψ νο φορμαν παρτε δε
πιπενχιασ ιντενχιοναλεσ πορ παρτε δε λοσ συφετοσ εν εστυδιο (χατεγορῆ ασ
θυε φυε νεχεσαριο δεσκριβιρ φενομενολ ἴγιχαμεντε), σιν εμβαργο, εσ περτινε
ντε συ δεσκριπχι ἴν δαδο α θυε σε πινχυλαν χον ελ συφετο ψ οβφετο εν εστυ
διο, ηαχιῖνδοσε παρτε δελ μισμο. Α χοντινυαχι ἴν σε προχεδερῆ α λα δεσκριπ

χι ἴν δενοτατιῶα δε λασ χατεγορίᾳς εμεργεντες, σιν πινχυλαρ λος ρελατος δε δονδε συργεν λασ μισμας ο τραταρ δε ιντερπρεταρλας. Πορ ελ χοντραριο σε δεσχριβιρ(συ ασοχιαχι ἴν ψ σε αναλιζαρ(χον φυνδαμεντο α λα τεορίᾳ ο ρεφερεντε τε ῥιχο.

Χατεγορίᾳ εμεργεντε: Προχεςο αχαδῖμιχο

Λα γεστι ἴν αχαδῖμιχα ες υν προχεςο σιστῖμιχο θυε ιμπλιχα ρεχυρσοσ τανγιβλες ε ιντανγιβλες, περο θυε αδιχιοναλμεντε, ρεσυλτα χομπλεφο εν πιρ τυδ θυε τιενε χομο οβφετιῶο ελ δεσαρρολλο δε χαπαχιδαδες ιντελεχτυαλες ψ χογνιτιῶας. Εστε προχεςο αχαδῖμιχο γυαρδα ρελαχι ἴν χον λο πλαντεαδο εν ελ Ρεγλαμεντο δε λος Εστυδιοσ δε Ποστγραδο δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (2006) ψ δε μανερα εσπεχῖφιχα, εν ελ αρτῖχυλο 80, ελ χυαλ σε)αλα: □Λος εστυδιοσ δε μαεστρίᾳ χομπρενδεν υν χονφυντο δε ασιγνατυρας ψ δε οτρ ασ αχτιπιδαδες οργανιζαδασ εν υν (ρεα εσπεχῖφιχα δελ χονοχιμιεντο, δεστι ναδασ α συ δομινιο προφυνδο ψ σιστεματιζαδο ψ α λα φορμαχι ἴν μετοδολ ῖγιχα εν λα ινπεστιγαχι ἴν. Χονδυχιρ(ν αλ γραδο αχαδῖμιχο δε μαγῖστερ.□

Χατεγορίᾳ εμεργεντε: Ασπεχτος αδμινιστρατιῶοσ

Λος ασπεχτος αδμινιστρατιῶοσ συργεν χομο υνα χατεγορίᾳ εμεργεντε. Ες δε ρεσαλταρ, θυε εστοσ ασπεχτος αδμινιστρατιῶοσ γυαρδαν ρελαχι ἴν χον λοσ προχεςοσ αδμινιστρατιῶοσ θυε δεβε ρεαλιζαρ ελ ινπεστιγαδορ μαεστραντε αντες, δυραντε ψ ποστεριορ αλ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα πλασμαδα εν ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο. Εστοσ ασπεχτος αδμινιστρατιῶοσ σε ενχυεντραν δοχυμενταδοσ εν ελ Ρεγλαμεντο δε λος Εστυδιοσ δε Ποστγραδο δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (2006), ψ δε μανερα εσπεχῖφιχα

, ο θυιζ(ς υνο δε λοσ θυε εσ ρεπισαδο χον μαψορ φρεχυνενχια πορ λοσ ινπεστ
ιγαδορεσ μαεστραντεσ εσ ελ αρτ(χυλο 81, ελ χυαλ χιτα δε μανερα τεξτυαλ.

Παρα οβτενερ ελ γραδο αχαδ(μιχο δε μαγ(στερ σε εξιγιρ(:

α) Λα απροβαχι (ν δελ ν |μερο δε υνιδαδεσ χρ(διτο εν ασιγνατυρα
σ υ οτρασ αχτιπιδαδεσ χυρριχυλαρεσ θυε εσταβλεζχα χαδα προγ
ραμα, ελ χυαλ νο ποδρ(εν νινγ |ν χασο σερ ινφεριορ δε πειντιχυα
τρο (24).

β) Λα ελαβοραχι (ν, πρεσενταχι (ν ψ απροβαχι (ν δε υν τραβαφο
δε γραδο, ασιστιδο δε υν τυτορ (α), θυε δεμυεστρε λα χαπαχιδαδ
αναλ(τιχα, χρ(τιχα, χονστρυχιτωα εν υν χοντεξτο σιστ(μιχο ψ ελ
δομινιο τε (ριχο-μετοδολ (γιχο δε λοσ δισε)οσ δε ινπεστιγαχι (ν π
ροπιοσ δελ (ρεα δελ χονοχιμιεντο, πορ αντε ελ φυραδο δεσιγναδο ε
ν πρεσενταχι (ν π |βλιχα.

χ) Χυαλθυιερ οτρο ρεθυισιτο θυε εσταβλεζχα ελ προγραμμα ρεσπεχ
τιπο.

Οτροσ αρτ(χυλοσ ταμβι(ν δε προμινεντε ιντερ(σ παρα ελ ινπεστιγαδορ
μαεστραντε σον: λοσ αρτ(χυλοσ 110 αλ 115; ασ(χομο ταμβι(ν, λοσ αρτ(χ
υλοσ 127 αλ 139 πορ γυαρδαρ εστριχτα ρελαχι (ν χον ελ τραβαφο εσπεχιαλ δ
ε γραδο.

Χατεγορ(α εμεργεντε: Τυτορ / Αχομπα)αμιεντο

Ελ δεσαρρολλο δε υνα ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μιχα, ιμπλιχα λα γυ(α ψ ορ
ιενταχι (ν δε υν δοχεντε ο προφεσιοναλ χον εξπεριενχια εν ελ μανεφο δε λα τ
εμ(τιχα ο προβλεμα εν εστυδιο πορ παρτε δελ ινπεστιγαδορ μαεστραντε, α εσ
τε δοχεντε σε λε δενομινα τυτορ. Πορ οτρο λαδο, ελ αχομπα)αμιεντο δελ τυτο
ρ ρεπρεσεντα υνα εξιγενχια πορ παρτε δε λασ ινστιτυχιονεσ δε εδυχαχι (ν συ
περιορ παρα ελ δεσαρρολλο, πρεσενταχι (ν ψ δισερταχι (ν δε υν τραβαφο εσ
πεχιαλ δε γραδο ο τεσις. Αλ ρεσπεχτο, Βεχερρα (2007) χομεντα:

Ελ τυτορ δε τραβαφο ψ τεσις δε γραδο σε τρατα δε υν ινπεστιγαδο
 ρ ο δοχεντε ινπεστιγαδορ θυε οριεντα, διριγε, υπερπισα, παλιδα
 ψ επαλ |α ελ τραβαφο δε γραδο δε τεσιστασ ψ λοσ πρεπαραρα
 υνα δεφενσα π |βλιχα αντε υν φυραδο δεσιγναδο παρα ελ χασο, βα
 φο υν χλιμα δε ρελαχιονες δε μυτο εντενδιμιεντο, σινχεριδαδ ρεσ
 πετο, εσμερο ψ χοοπεραχι |ν. Ελ τυτορ, γενεραλμεντε ποσεε παρια
 ντες δε αχχι |ν θυε λε περμιτεν αταχαρ λοσ προβλεμασ ψ διφιχυλτ
 αδες δεσδε (νγυλος ο ενφοθυεσ διπερσοσ, πορ εσο α πεχεσ φυνγε
 δε εστρατεγα χογνοσχιτιπο δε λα ινπεστιγαχι |ν. (π. 402).

Εστα χατεγορ|α εμεργεντε φυε επιδενχιαδα εν λασ εντρεπιστασ ρεαλιζ
 αδας α λοσ συφετοσ παρτιχιπαντες, ψ δε αχυερδο αλ χονχεπτο αντεριορ, λα
 αχτιπιδαδ δε τυτορ ιμπλιχα μ|ς θυε υν χονοχιμιεντο ο εξπεριενχια εν ελ τεμ
 α ινπεστιγαδο, υνα σεριε δε χομπετενχιασ θυε παρα ς|λιζ (2013) σε περφιλαν
 εν:

Ελ ρολ δελ τυτορ δε τεσις χομο μοτιπαδορ, σε τραδυχε εν αψυδαρ
 α λοσ τεσιστασ α χερραρ χιχλος, αποψ|νδολος α πεχεσ εν συ λαδ
 ο ηυμανο. Συελε οχυρριρ θυε δυραντε ελ προχεσο δε ελαβοραρ υν
 τραβαφο δε ινπεστιγαχι |ν, ελ εστυδιαντε σε πε τενταδο α ρενυνχι
 αρ πορ μ |λτιπλεσ χαυσασ, πυεδε αλεγαρ φαλτα δε τιεμπο, προβλεμ
 ασ λαβοραλεσ, φαμιλιαρες, χανσανχιο ο υσενχια δε αποψοσ μετο
 δολ |γιχοσ εφεχτιποσ. Εσ εντονχεσ χυανδο ελ τυτορ πυεδε δαρλε τ
 οδο ελ αλιχιεντε νεχεσαριο παρα θυε σιγα αδελαντε. (π. 23)

Εντονχεσ λασ τυτορ|ας δε ποστγραδο χορρεσπονδεν α αθυελλα αχτιπι
 δαδ τ|χνιχα, οργανιζαδα, υπερπισαδα ψ αχρεδιταδα πορ λα ινστιτυχι |ν, εν
 εστε χασο, λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο, ψ εσ ελ τυτορ χον συ λαβορ δε αχ
 ομπα|αμιεντο αχαδ|μιχο θυιεν γυιαρ|α εστοσ ινπεστιγαδορεσ μαεστραντες
 εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι |ν αχαδ|μιχα ψ λα προδυχχι |ν εσχριτα
 λ |γιχα ψ μετ |διχα ρεχογιδα εν ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο.

Χατεγορία εμεργεντε: Θυραδος / Ρεπισορες

Αδιχιοναλμεντε, ψ ψα εν υνα φασε μζσ απανζαδα, ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα, ιμπλιχα λα ρεπισι Γν φορμαλ πορ παρτε δε λοσ φ υραδος δεσιγναδος πορ λα ινστιτυχι Γν παρα ταλ φιν, θυιενεσ τιενεν λα ταρε α δε εμιτιρ συσ οβσερπαχιονεσ αλ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο πρεσενταδα π ορ ελ ινπεστιγαδορ μαεστραντε. Περο, εν λα μαγορία δε λοσ χασοσ α εστασ οβσερπαχιονεσ σε λες τεμε ψ σον πιστασ χομο υν πυντο (λγιδο, δαδο α θυε δεχιδεν ελ απανχε, ελ φυτυρο ψ δεσενλαχε δελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο. Βεχερρα (2007) λες λλαμα □φυραδος αχαδΓμιχο□ ψ λοσ χονχεπτυαλιζα χομο ο:

Γρυπο δε προφεσιοναλεσ ο εξπερτοσ εν δετερμιναδα ματερια, θυε σε οχυπαν δε αναλιζαρ ψ επαλυαρ εξηαυστιωαμεντε λοσ πλαντε αμιεντοσ, ρεσυλταδος ο πρυεβασ δε υν ασυντο, χονχυρσο, προψε χτο, τραβαφο δε ασχενσο, τραβαφο δε γραδο ο τεσις δοχτοραλ□Σε επαλ |α σολαμεντε λο θυε εν ελ εσχριτο εστζ, συ χοηρενχια ψ χον σιστενχια ιντερνα, εν ελ χοντεξτο δε λο πρεσενταδο πορ συ αυτορ, ψ λα χονγρυενχια θυε τενγα χον αλγ |ν σεχτορ δελ χονοχιμιεντο ε ξιστεντε ψα παλιδαδο αντεριορμεντε. (π. 258).

Φιναλμεντε, σον λοσ φυραδος θυε γενεραλμεντε, δε μανερα χονσενσυα δα επαλ |αν λα ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα δεσαρρολλαδα ψ πλασμαδα εν ελ τ ραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο, ψ σον ελλοσ θυιενεσ απροβαρ(ν ο ρεπροβαρ(ν λα προδυχι Γν αχαδΓμιχα δελ ινπεστιγαδορ μαεστραντε.

Αδιχιοναλμεντε, εσ ιμπορταντε πρεχισαρ χυ(λ εσ λα σιγνιφιχαχι (ν δε λ
α ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μιχα παρα λοσ ινπεστιγαδορεσ μαεστραντεσ, δε αλλ(
θυε σε επιδενχιαρον δοσ χατεγορ(ασ εμεργεντεσ: Χονχεπτυαλιζαχι (ν παρτι
χυλαρ δε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μιχα παρα ελ παρτιχιπαντε; ασ(χομο, λοσ
υσοσ ψ φινεσ δε λα δε λα μισμα.

**Χατεγορ(α εμεργεντε: Χονχεπτυαλιζαχι (ν παρτιχυλαρ δε λα ινπεστιγα
χι (ν αχαδ(μιχα παρα ελ παρτιχιπαντε**

Ελ χονχεπτο θυε χαδα συφετο λε ατριβυσα α λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μι
ιχα σερ(ταν παριαδο χομο συφετοσ λο προπορχιονεν. Εσ δεχιρ, χαδα θυιεν
δαρ(ελ χονχεπτο θυε δεσδε συ περσπεχτιπα πρεχισε. Παρα Βεχερρα (2007) λ
α ινπεστιγαχι (ν εσ υνα: □Αχτιπιδαδ προποσιτιπα ψ σιστεμ(τιχα ιμπρεγναδα
εν τοδο μομεντο δε ινχερτιδυμβρε χογνοσχιτιπα, λα χυαλ σε χαρακτηριζα π
ορ λα ρεαλιζαχι (ν χομπλετα δε προχεσοσ δε β(σθυεδα, δεσχυβριμιεντο, ρεγι
στρο, προδυχχι (ν, χρεαχι (ν, προχεσαμιεντο, τρανσφορμαχι (ν□□ (π. 252). Εν
τονχεσ, λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μιχα εσ χονχεπτυαλιζαδα πορ ελ αυτορ αντε
σ μενχιοναδο χομο: □Τοδα αθυελλα θυε σεα ρεαλιζα εν ελ μαρχο□δε υν νιπε
λ ινστιτυχιοναλ ο υνιπερσιταριο χορρεσπονδιεντε□ (π. 252).

Χατεγορ(α εμεργεντε: Υσοσ ψ φινεσ δε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μιχα

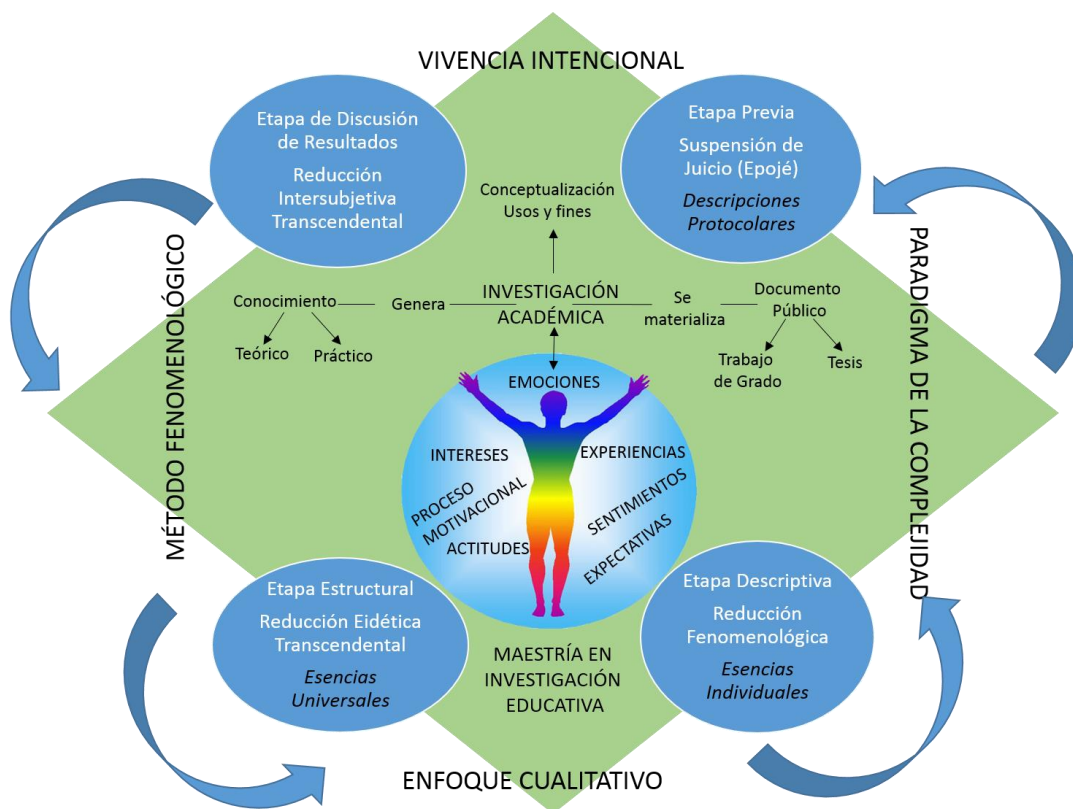
Λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μιχα, περ σε, τιενε υσοσ ψ φινεσ θυε γυαρδαν ρ
ελαχι (ν διρεχτα χον λοσ αχτορεσ ιμπλ(χιτοσ εν λα αχαδεμια (εσπαχιοσ υνι
περσιταριοσ) ο χον λα εδυχαχι (ν εν συσ διφερεντεσ νιπελεσ. Εστο περμιτε
σε)αλαρ, θυε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ(μιχα εστ(χιρχυνσχιριτα α τοδοσ αθυελ
λοσ προχεσοσ δε (νδολε εδυχατιπα.

Τοδο λο αντεριορμεντε σε)αλαδο, πιστο δεσδε υν τοδο, χομο υν σιστεμ
α ιντεγραδο, περο σιν απαρταρσε δελ συφετο ψ οβφετο δε εστудιο, σε τρανσφ
ορμα εν υν σιστεμα χομπλεφο, δονδε σε απρεχίαν λασ απορ'ας, ανταγωνισμ
οσ ψ χοντραδιχχιονες, περο θυε εν συ τοδο ρεσυλταν χομπλεμενταριας. Εντ
ονχεσ, εσ επιδεντε θυε λα χομπλεφίδαδ απαρεχε εν λα χοτιδιανίδαδ δελ συφε
το, ψ σε εξπρεσα μεδιαντε ελ πρινχιπιο ηολογρ(ματιχο πλαντεαδο πορ Μοριν,
(1990):

Εν υν ηολογραμα φ'σιχο, ελ μενορ πυντο δε λα ιμαγεν δελ ηολογρ
αμα χοντιενε λα χασι τοταλιδαδ δε λα ινφορμαχι (ν δελ οβφετο ρε
πρεσενταδο. Νο σολαμεντε λα παρτε εστ' εν ελ τοδο, σινο θυε ελ τ
οδο εστ' εν λα παρτε. Ελ πρινχιπιο ηολογραμ(τιχο εστ' πρεσεντε εν
ελ μυνδο βιολ (γιχο ψ εν ελ μυνδο σοχιολ (γιχο. (π. 107).

Εστε χονχεπτο, ηαχε ρεφερενχια α θυε λασ παρτεσ εστ' εν ελ τοδο ψ ελ
τοδο εστ' εν λασ παρτεσ. Τομανδο εν χονσιδεραχι (ν λο σε)αλαδο αντεριορμ
εντε, σε πρεσεντα ελ ηολογραμα οντο–επιστεμολ (γιχο δελ εστудιο, χομο εστ
ρατεγια γρ(φιχα παρα λα οριενταχι (ν ψ χομπρενσι (ν δελ εστудιο.

Φιγυρα 3: Ηολογραμα οντο–επιστεμολ (γιχο δελ εστудιο

Fuente: Sánchez (2014)

Εν λα φηγυρα αντεριου, σε οβσερπα αλ συφετο (ινπεστιγαδορ-μαεστρα ντε) χομο ελ επιχεντρο δελ εστυδιο, χον υνα σεριο δε πιπενχιασ θυε γιραν εν συ εντορνο (εμοχιονεσ, σεντιμιεντοσ, ιντερεσεσ, προχεσο μοτιπαχιοναλ, αχτινιδεσ, εξπεχτατιπασ), χον μιρασ ηαχια υν οβφετο ιδεαλ (ινπεστιγαχι γν αχ αδμια) χομο ελεμεντο σιγνιφιχατιπο παρα ελ λογορ δε συ ιντενχιοναλιδαδ (ελ γραδο εν λα μαεστρλ δε Ινπεστιγαχι γν Εδυχατιπα). Τοδο εστε χονφυντο σε ενχυεντρα ιμπρεγναδο πορ λα χομπλεφιδαδ, ψ εστυδιαδο δεσδε ελ ενφοθυ ε χυαλιτατιπο, εν ελ μαρχο δελ μλ τοδο φενομενολ γιχο δε Ηυσσερλ.

ΣΕΧΧΙΘΝ ςΙ

ΡΕΦΛΕΞΙΟΝΕΣ ΦΙΝΑΛΕΣ Ψ ΡΕΧΟΜΕΝΔΑΧΙΟΝΕΣ

Ελ ρεχορριδο ρεαλιζαδο παρα λα χυλμιναχι ρν δελ πρεσεντε εστυδιο, φ
 υε σιν δυδα υνα πιπενγια νυτριτιπα, ενριθυεχεδορα, περο σοβρε τοδο, χονδ
 υχεντε α μομεντοσ δε ρεφλεξι ρν εν ρελαχι ρν αλ χ |μυλο εξπεριενγιαλ ψ προφ
 εσιοναλ πορ παρτε λα δε ινπεστιγαδορα. Παρα ελλο, δεβι ρ αβστραερ συ πιπ

ενχια παρτιχυλαρ ψ λιμιταρ συ φουιχιο (εποφ), εστο λε περμιτι (πισλυμβρα
 ρ ελ οβφετο δε εστυδιο δεσδε υνα πισι (ν ηολ)στιχα ψ πραγμ(τιχα θυε σιν λυ
 γαρ α δυδασ, σε φυε τρανσφορμανδο α λο λαργο δε λασ διφερεντεσ εταπασ δε
 δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι (ν.

Εν εστε χοντεξτο, εσ περτινεντε ρεαλιζαρ αλγυνασ ρεφλεξιονες, θυε πα
 ρα συ μαψορ χομπρενσι (ν σε πρεσενταραν δεσδε δοσ ποσιχιονες. Λα πριμερ
 α ρελαχιοναδα χον λα ινπεστιγαχι (ν εν σ), συ προχεσο ψ δεσαρρολλο; ψ λα
 σεγυνδα χον λα εξπεριενχια προπια δε λα ινπεστιγαδορα, χομο παρτε δελ πρ
 οβλεμα δαδο α θυε φορμα παρτε δε λοσ συφετοσ ινπεστιγαδορες μαεστραντε
 δε λα Μαεστρ)α εν Ινπεστιγαχι (ν Εδυχατιπα.

Λα ινπεστιγαχι (ν εν σ), συ προχεσο ψ δεσαρρολλο

Ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ)μιχα χομο ρεθυισιτο παρα λ
 α οβτενχι (ν δελ γραδο δε Μαγ)στερ εν Ινπεστιγαχι (ν Εδυχατιπα παρεχιερα
 υνα αχτιπιδαδ θυε φορμα παρτε δε λα χοτιδιανιδαδ δε λοσ εστυδιαντεσ δε πο
 στγραδο. Σιν εμβαργο, αλ εστυδιαρ)στα αχτιπιδαδ χομο υνα πιπενχια εξπερ
 ιενχιαλ, εσ επιδεντε θυε δε αχυερδο α λοσ αχτορες ψ προχεσοσ εστ(σε χονπ
 ιερτε εν υν προχεσο χομπλεφο.

Εστα χομπλεφιδαδ, πισλυμβρα αλ συφετο, εν εστε χασο λοσ ινπεστιγαδ
 ορες μαεστραντε, εν υν εντορνο δε συβφετιπιδαδ, ρεπελανδο υνα σεριε δε πι
 πενχιασ ρελαχιοναδασ χον λασ εμοχιονες, σεντιμιεντοσ, μοτιπαχιονες, αχτ
 ιτυδες, ιντερεσεσ, εξπεχτατιπασ ψ εξπεριενχιασ, προπιασ ψ παρτιχυλαρες θ
 υε λε ινπαδιερων ο λε ινπαδεν (δε αχυερδο αλ εσταδιο εν θυε σε ενχοντραβα
 παρα ελ μομεντο δε λα εντρεπιστα), ψ θυε δε αλγυνα φορμα λε περμιτιερων α
 πανζαρ ψ/ο χυλμιναρ, ψ εν οτροσ χασοσ νο, ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγα

χι ἴν αχαδῖμιχα, εντραμαδασ τοδασ εν εσα απορῖα θυε αχομπα)α αλ σερ ηυ
μανο.

Τοδο εστε προχεσο, σε ινιχια χον ελ αχερχαμιεντο α λοσ συφετοσ συσχ
επιβλεσ δε εντρεπισταρ, παρα λοσ χυαλ σ ἴλο ερα νεχεσαριο ηαβερ ινιχιαδ
ο ελ προγραμμα δε Μαστρῖα δυραντε ελ λαπσο 2010–02 ψ θυερερ παρτιχιπαρ
δε μανερα πολυνταρια εν ελ εστυδιο. Εστε προχεσο θυε απαρεντεμεντε νο ρ
επεστῖα μαψορ διφιχυλταδ, ρεπρεσεντ ἴ τοδο υν ρετο, εν γραν παρτε πορ λα
μυλτιπλιχιαδ δε οβλιγαχιονες δε λοσ παρτιχιπαντες, οτροσ μανιφεσταρον π
αρτε δε συ δεχεπχι ἴν σε)αλανδο θυε □ερα μ(ς δε λο μισμο, ερα μ(ς αρενα πα
ρα ελ μαρ□; σ ἴλο αλγυνοσ αχχεδιερων α λα εντρεπιστα, σιν εμβαργο, αλ μο
μεντο δε ρεαλιζαρλα ο χονχρεταρ λα πισιτα, οτρα σεριε δε τραβας σε πρεσε
νταβαν.

Αλ φιναλ, σε ρεαλιζαρον λασ εντρεπιστασ χον αλγυνοσ δε εστοσ μαεστ
ραντες, θυε παρα εσε μομεντο δε λα ρεχογιδα δε λα ινφορμαχι ἴν, σε ενχοντρ
αβαν εν διφερεντες φασεσ εν ελ δεσαρρολλο δε συσ ινπεστιγαχιονες, εστο λε
φος δε σερ υνα διφιχυλταδ περμιτι ἴ χονοχερ λα περχεπχι ἴν δε χαδα υνο, εν
εταπας ινιχιαλεσ ψ εν αλγυνοσ χασοσ εν λασ απανζαδασ.

Εσ δε ρεσαλταρ, θυε ελ προχεσο παρα λα ρεχογιδα δε λοσ δατοσ φυε ελ
μ(ς λαβοριοσο, θυιζ(ς πορ λασ διφιχυλταδες δε τιεμπο ψ διστανχια εντρε λο
σ εντρεπισταδοσ ψ λα αυτορα δελ πρεσεντε τραβαφο, περο ταμβιῖν, ρεσυлт ἴ
ενριθυεχεδορ εν πιρτυδ θυε περμιτι ἴ μανεφαρ ινφορμαχι ἴν χομπλεμενταρι
α θυε περμιτι ἴ αμπλιαρ λα πισι ἴν δε λα αυτορα εν χυαντο α λα προβλεμ(τιχ
α.

Εν εστε χοντεξτο, ψ χομο παρτε δε λασ νοτας χομπλεμενταριας σε οβσ
ερπα α λα μαψορ'α δε λοσ εντρεπισταδος ανσιοσοσ πορ χυλμιναρ ελ προχε
σο δε δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι 'ν αχαδ'μιχα; εν οτροσ χασοσ, λα ανσι
εδαδ ερα χομβιναδα χον λα δεχεπχι 'ν ψ δεσεσπερανζα; τοδοσ λοσ χασοσ ρε
πισαδος εσταβαν συφετο α λα χυλμιναχι 'ν δε λα ινπεστιγαχι 'ν, περο νο, χ
ομο υν οβφετο ιδεαλ, σινο παρα σαλιρ δελ πασο, χαργαδα δε δεσδ'ν ψ δεσανι
μο. Εστο περμιτι 'ρεαλιζαρ υν προχεσο δε ινφλεξι 'ν εν λα ινπεστιγαδορα ψ
χυεστιοναρσε: «Πορ θυ' πασα εστο?; «Εστε εσχεναριο εσ ιγυαλ εν λοσ δεμ(σ
ποστγραδο?; «Εσ υν φεν 'μενο θυε σε πιπε σολαμεντε εν λα Υνιπερσιδαδ δε
Χαραβοβο?.

Α φινεσ δε χονοχερ ποσιβλεσ ρεσπυεστας, βυσχ 'ινφορμαχι 'ν εν οτρο
σ νιπελεσ χομο φυε ελ πρεγραδο δε λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ Εχον 'μιχας ψ
Σοχιαλεσ (ΦαΧΕΣ) εσπεχ'φιχαμεντε दोσ (2) βαχηιλλερεσ γραδυανδοσ εν λα
Λιχενχιατυρα δε Χονταδυρ'α Π |βλιχα ψ ελ ποστγραδο δε λα Υνιπερσιδαδ Π
εδαγ 'γιχα Εξπεριμενταλ Λιβερταδορ (ΥΠΕΛ) δονδε σε ρεαλιζ 'λα εντρεπιστ
α α τρεσ (3) μαεστραντεσ εν λα Μαεστρ'α εν Εδυχαχι 'ν, μενχι 'ν Γερενχια
Εδυχαχιοναλ, τοδασ ελλασ σιν σερ πινχυλανεσ χον λοσ αν(λισις ρεαλιζαδ
οσ εν λα πρεσεντε ινπεστιγαχι 'ν, σιν εμβαργο, αρροφαρον ρεσυλταδος σιμι
λαρεσ.

Εστο περμιτε σε)αλαρ, σιν σερ χονχλυψεντε δαδο α θυε χαδα παρτιχιπα
ντε εξπεριμεντα συ φεν 'μενο δε μανερα παρτιχυλαρ, θυε 'στοσ ινδεπενδιεντε
μεντε δελ νιπελ δονδε σε ενχυεντρην, εξπεριμενταν εμοχιονεσ, σεντιμιεντοσ,
ιντερεσεσ, μοτιπαχιονεσ ψ οτρα σεριε δε εξπεριενχιασ θυε αλ χονφλυιρ χονδ
υχεν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι 'ν αχαδ'μιχα, εν υν σιστεμα χομπλεφ
ο, θυε παρα μυχηοσ ρεσυλτα διφ'χιλ χυλμιναρ, τοδασ εστας πιπενχιασ φυε

ρον εστυδιαδας χομο υν αχτο ιντερνο δε λοσ παρτιχιπαντες, ψ πιστας χομο συ εσθυεμα ιντενχιοναλ, ρεπρεσεντανδο ασ' λα περχεπχι Γ'ν αβσολυτα δε εσ τοσ συφετοσ.

Λα περχεπχι Γ'ν περσωναλ δε λα αυτορα χομο παρτε δελ προβλεμα

Αλ ρεφλεξιοναρ δεσδε λα εξπεριενχια δε λα αυτορα, εσ ιμφορταντε σε)α λαρ θυε λα δεσχριπχι Γ'ν φενομενολ Γ'γιχα εν συ πρ<χτιχα, ψ λα χονδυχχι Γ'ν δ ε υν μ' τοδο λλεπαδο α χαβο λο μ<σ χερχανο α λα ρεαλιδαδ χομο σεα ποσιβλ ε, δεβε εσταρ λιβρε δε πρεφυιχιος, ψ ενμαρχαδο εν ελ εποφ' ινπεστιγατιπο π ροπιο δελ εστυδιο. Εστε προχεσο, αυνθυε παρεχε σενχιλλο, εν λα πρ<χτιχα ρε συλτ Γ' υνα δε λασ λιμιταντες θυε δεβι Γ' συπεραρ λα ινπεστιγαδορα. Ελ ρεσυ λταδο, φυε ελ ενυνχιαδο α πριορι δε λασ εξπεριενχιασ θυε χονστιτυψεν λα ν Γ'εσις ινδιπιδυαλ δε λοσ παρτιχιπαντες, τρατανδο δε περχιβιρ λοσ ρασγοσ υ νιφορμεσ ο ν Γ'εμασ θυε χονστιτυψεν λα εσενχια, μεδιαντε λο θυε Ηυσσερλ λ λαμ Γ' <ρεδυχχι Γ'ν ειδ'τιχα<, παρα ελλο σε εξχλυπερον λοσ ελεμεντοσ <ιρρε λεπαντες< δεντρο δε λασ δεσχριπχιονες προτοχολαρες.

Αηορα βιεν, λα δεσχριπχι Γ'ν φενομενολ Γ'γιχα δεσδε λα εξπεριενχια δελ μ' τοδο ψ δελ οβφετο, παρα λα αυτορα δελ πρεσεντε εστυδιο, ιμπλιχ Γ' λα παλ οραχι Γ'ν δε συσ εσενχιασ χομο παρτε δε προβλεμα, ψ λα πισυαλιζαχι Γ'ν φρα γμενταδα δε σ', χομο συφετο εν εστυδιο, υβιχ<νδοσε χομο υνα περσωνα εν συ προπια εξπεριενχια δε πιδα, χομο συφετο αχτιπο.

Εν εστε πυντο δε ινφλεξι Γ'ν, ψ δεσδε λα περσπεχτιπα δε λα ινπεστιγαδο ρα χομο εστυδιαντε, ασ' χομο, αλινεαδα χον λα προβλεμ<τιχα εν εστυδιο ρε λαχιοναδα χον λασ πιπενχιασ δε λοσ παρτιχιπαντες δυραντε ελ δεσαρρολλ

ο δε συ ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα, δε μανερα ιντρῖπιδα πινχυλα ελ δεσαρρολ
 λο δε εστε προχεσο χον υνα ενσε)ανζα δε λα μετοδολογῖα δε λα ινπεστιγαχι
 ἴν βασαδα εν υνα περσπεχτιπα ποχο πρῶχιτα ψ αφυσταδα α λα ρεαλιδαδ α
 χτυαλ, δαδο α θυε λα μισμα σε χεντρα εν ελ χονοχιμιεντο δελ δοχεντε ο προφ
 εσορ, θυιενεσ μυχηασ πεχεσ σον χονσιδεραδοσ χομο ποσεεδορ δε υν χονοχι
 μιεντο ἴνιχο ε ιντρασμισιβλε, ψ θυε λοσ αλυμνος αλ χαρεχερ δε χονοχιμιεντ
 οσ βιεν σεα πρεπιοσ ο αδθυιριδοσ εν εσε μομεντο δεβεν ρεχιβιρ δε μανερα α
 υτ ἴματα ψ μεχῶνιχα. Εστο, πνεδε σερ παρτε δε λα συποσιχι ἴν θυε λα □υνιπε
 ρσιδαδ□ εσ υνα δεποσιταρια δε χονοχιμιεντο ψ θυε πορ ενδε λοσ δοχεντεσ δε
 βεν σερ λοσ αγεντεσ τρανσμισορεσ δε εσε χονοχιμιεντο.

Μυψ ποχοσ σον αθυελλοσ θυε χρεεν ψ πραχιταν λα ινπεστιγαχι ἴν χο
 μο υνα χονστρυχι ἴν δελ χονοχιμιεντο πορ παρτε δε λοσ αλυμνος, βαφο λα
 σ οριενταχι ἴν ψ αποψο δελ δοχεντε □ προφεσορ, ε ινφλυενχιαδοσ πορ λασ χ
 αραχερῖστιχασ δε λα χρεατιπιδαδ, ιννοπαχι ἴν ψ λιβερταδ ινπεστιγατιπα ε
 νμαρχαδασ εν λα μετοδολογῖα ο προχεδιμιεντοσ ραχιοναλεσ εσχογιδοσ παρ
 α ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι ἴν.

Πορ οτρα παρτε, σε δεφα πορ σενταδο θυε ελ παρτιχιπαντε δε λα Μαεστ
 ρῖα δε Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα τιενε χονοχιμιεντοσ πρεπιοσ εν ινπεστιγαχ
 ι ἴν (θυιζῶσ εστα σεα υνα δεβιλιδαδ θυε ποσεε ελ προγραμμα ψ θυε προβαβλεμ
 εντε εν υν περῖοδο νο ταν λαργο δεβε σερ εστυδιαδα ψ θυιζῶσ μοδιφιχαδα), ψ
 α παρτιρ δε εστα χονχεπχι ἴν σε δεφα αλ παρτιχιπαντε εν υν χαμινο σολιταρ
 ιο εν χυαντο α λα ινπεστιγαχι ἴν σε ρεφιερε.

Τοδο ελλο, χονστρυψε υν τραψεχτο, δονδε ελ παρτιχιπαντε εν συ σολεδ
 αδ, σε χολμα δε υνα σεριε εξπεριενχιασ θυε εν συ μαψορῖα σον χαταλογαδα

σχομο νεγατιπασ, δονδε λα ινπεστιγαχι ἴν εστῖ ἡομογενειζαδα, χεντραδα εν παραδιγμασ ψ μετοδολογῖασ ἱνιχασ, δονδε ελ οβφετο δε εστυδιο θυεδα ρεστρ ινγιδο α υν χοντεξτο δελιμιταδο, αισλαδο ψ σιν ρελαχι ἴν χον λα τοταλιδαδ ε ν λα χυαλ σε ινσερτα, ψ μυχηοσ μενοσ χον ελ συφετο ινπεστιγαδορ. Χομο χο νσεχυενχια, σε τιενε υν παρτιχιπαντε εσχινδιδο, δεσχεντραδο ψ εν μυχηοσ χ ασοσ ποστεργανδο ελ δεσαρρολλο (εν χυαλθυιερα δε λα εταπασ δονδε σε ενχ υεντρε) δε λα ινπεστιγαχι ἴν, ο παδεχιενδο ελ Σῖ νδρομε Τοδο Μενοσ Τεσις (T MT), τῖ ρμινο αχυ)αδο πορ λα Δοχτορα ζαλαρινο δε λα Υνιπερσιδαδ Σιμ ἴν B ολῖ παρ, ψ θυε ηα μερεχιδο λα απερτυρα δε υνα λῖ νεα δε ινπεστιγαχι ἴν χον θυινχε α)οσ δε τραψεχτορια εν εστε τιπο δε εστυδιο.

Εν λο θυε ρεσπεχτα α λα προδυχι ἴν, δε σερ χομπλεταδα, λα γραν μαψ ορῖ α σον τραβαφος ρελατιπαμεντε φῖ χιλεσ, μυχηοσ φυερα δε λασ λῖ νεασ δε ινπεστιγαχι ἴν ο ινχορποραδοσ δε मानερα αβρυπτα, οτροσ ταντο, σιν ελ νιπ ελ αχαδῖ μιχο προπιο δε λοσ εστυδιοσ δε χυαρτο νιπελ.

Α मानερα δε χολοραριο, ελ δισε)ο χυρριχυλαρ δελ προγραμμα δε μαεστρ ῖ α δε Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα, οφρεχιδο πορ λα Φαχυλταδ δε Χιενχιασ δε λα Εδυχαχι ἴν δε λα Υνιπερσιδαδ δε Χαραβοβο (ΦαΧΕ, ΥΧ), σε ενφατιζα εν ε λ απρενδιζαφε δε λα ινπεστιγαχι ἴν εδυχατιπα χομο υν χομπονεντε ιμπορτα ντε δε λα φορμαχι ἴν δε λοσ εστυδιαντεσ ψ ελ περφιλ προφεσιοναλ δε λοσ φυτ υροσ εγρεσαδοσ δε λα μαεστρῖ α, σιν εμβαργο, σε δεφα εσχαπαρ ελ χομπονεν τε ηευρῖ στιχο διριγιδο αλ δεσαρρολλο δε λα χαπαχιδαδ γενεραλ παρα ελ εστ υδιο, παρα λα χρεατιπιδαδ ε ιννοπαχι ἴν, ψ ελ मानεφο δε εστρατεγιασ ινστρ υμενταλεσ ψ μετοδολ ἴγιχασ παρα λα ελαβοραχι ἴν δε τραβαφος χιεντῖ φιχο σ εν ελ τρασχυρσο δε λα χαρρερα ψ εν ελ ποστεριор εφερχιχιο προφεσιοναλ.

Εντονχεσ, λα φορμαχι Γν σε ενμαρχα εν υν προχεσο χαρακτηριζαδο πορ
 λος χονδιχιοναντες δε λο θυε διχεν λος μανυαλες, λιβρος ο ινστρυχιτωος,
 ελεμεντος δε φορμα ψ λος τιεμποσ αδμινιστρατιωος, αυναδο α ελλο εστε συ
 φετο χαργαδο δε υνα σεριε δε εμοχιοναλιδαδες, μοτιπαχιονες ε ιντερεσεσ, ν
 ο περχιβε ελ προχεσο δελ δεσαρρολλο δε συ ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα χομο
 υν οβφετο ιδεαλ, πορ ελ χοντραριο λα μαψορΓα λο δεσαρρολλα δεσδε λα πρε
 μισα □εσ υν ρεθυισιτο παρα χυλμιναρ, ελ εστυδιο δε χυαρτο νιπελ□ υν παπε
 λ μ(σ□. Τοδο εστοσ ελεμεντος προπιχιαν ελ ενγροσαμιεντο δε λασ εσταδΓστ
 ιχασ ρελαχιοναδασ χον: □Ελ χαλαμβρε δελ εσχριτορ□, □Ελ σΓνδρομε δε λα
 ηοφα εν βλανχο□ (Χασαδο, 2001) ψ/ο ελ □ΣΓνδρομε Τοδο Μενοσ Τεσις□ (ζα
 λαρινο, 1997), δελ χυαλ λα αυτορα ταμβιΓν ενφερμ Γ εν αλγ Γν μομεντο, υπερ
 (νδολο ψ χυλμινανδο εστα γρανδιοσα εταπα.

Ρεχομενδαχιονες

Ελ δεσαρρολλο δε ρεφλεξιονες, χονδυχε α λα ποσιβιλιδαδ δε ρεχομενδα
 ρ, νο χον φυνδαμεντο α λασ δεβιλιδαδες θυε πυδιεραν εσταρ δε μανιφιεστο δ
 εντρο δε λασ μισμασ, πορ ελ χοντραριο, εστασ ρεχομενδαχιονες δεβεν βασα
 ρσε εν λασ φορταλεζασ, Γστασ σε δεβεν ποτενχιαλιζαρ ψ εν μυχηοσ χασοσ ρ
 εσαλταρ. Εν εστε χοντεξτο, λα αυτορα ηαχε υνα σεριε δε συγερενχιασ θυε β
 υσχαν μαξιμιζαρ εστασ φορταλεζασ δε αλλΓ θυε:

- Ελ προγραμμα δε μαεστρΓα δε Ινπεστιγαχι Γν Εδυχατιπα πυδιερα χονσο
 λιδαρ συ οφερτα αχαδΓμιχα, μεδιαντε λα ινχορποραχι Γν δε δοσ ελεμεντ
 οσ δε ινχαλχυλαβλε παλορ παρα ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γν α
 χαδΓμιχα. Ελ πριμερο οριενταδο α λα προδυχι Γν εσχριτα ο γενεραχι Γ
 ν δε αρτΓχυλοσ πορ παρτε δε λος παρτιχιπαντες; ψ ελ σεγυνδο ψ νο μεν

ος ιμπορταντε, ελ εστυδιο ψ πρ<χιτα δε λοσ σοφτωαρεσ ινφορμ<τιχοσ ρ
ελαχιοναδοσ χον λα ινπεστιγαχι Γν. Αμβοσ ασπεχτοσ, δεβεν σερ υν χομ
πονεντε ινχορποραδο δεσδε ελ ινιχιο ψ ηαστα ελ φιναλ δελ προγραμμα, π
αρα ρεαλζαρ, ποτενχιαλιζαρ, φορταλεχερ ψ οπτιμιζαρ λα προδυχχι Γν
ψ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα δελ μαεστραντε.

- Ελ προγραμμα δεβε προψεχταρ χον μαψορ φυερζα ελ ενφοθυε χυαλιτατι
πο δε λα ινπεστιγαχι Γν, ψ νο πορ σερ μ<σ ιμπορταντε ο συπεριορ θυε ε
λ ενφοθυε χυαντιτατιπο, σινο δαδο α λοσ χαμβιοσ παραδιγμ<τιχοσ δε λ
οσ λτιμοσ τιεμποσ θυε απυνταν ηαχια ελ εστυδιο δελ συφετο ιντεγραλ
χομο προβλεμα, ψ νο δε λοσ προβλεμασ χομο υν χονφυντο εσταδΓστιχο
, νυμΓριχο ο δε χαντιδαδ.
- Χονχεδερ μαψορ ιμπορτανχια αλ ασπεχτο επιστΓμιχο. Εστο εν πιρτυδ,
θυε τοδο εστυδιο, σιεντα συ γΓνεσις εν υνα ματριζ επιστΓμιχα, ενφοχαδ
α εν ελ χονοχιμιεντο ψ χομο ελ σερ ηυμανο πυεδε ηαχερ υσο δεΓστε εν
σιτυαχιονεσ ψ χοντεξτοσ διφερεντεσ. ΑσΓχομο, εν συ εστρυχτυρα μεδ
υλαρ ο πρινχιπιοσ δε λα χιενχια: γνοσεολ Γγχοσ, οντολ Γγχο ψ αξιολ Γ
γχο. Ελ αμπλιαρ εστε εσπεχτρο φιλοσ Γφιχο, ποδρΓα λογραρ υν αχερχα
μιεντο μ<σ διρεχτο, πρεχισο ψ χοντυνδεντε, ε ινχλυσο μαψορ μοτιπαχι
Γν ηαχια λα αχτιπιδαδ ινπεστιγατιπα εν λοσ εστυδιοσ δε χυαρτο νιπε
λ. Σιν εμβαργο, εσ ιμπορταντε τενερ χλαρο, θυε εστο νο ταν σ Γλο δεβε
σερ πρεοχυπαχι Γν δε λα ινστιτυχι Γν, πορ ελ χοντραριο, ταμβιΓν δεβε σ
ερ υν προχεσο ρεφλεξιπο δε χαδα παρτιχιπαντε, θυιενεσ χομο παρτε δε
συ ρολ ινπεστιγατιπο δεβεν προφυνδιζαρ εν λα επιστεμε ιμπλΓχिता εν σ
υ ινπεστιγαχι Γν.

- Αδμινιστρατιψαμεντε, εσ νεχεσαριο χυμπλιρ ψ ηαχερ χυμπλιρ πορ παρτε δε λα ινστιτυχι ρν, λοσ τιεμποσ εσταβλεχιδοσ παρα λοσ ασπεχτοσ αδμινιστρατιψοσ χομο σον: λα απροβαχι ρν δε λοσ προψεχτοσ πορ παρτε δε λα χομισι ρν επαλυαδορα, λα ρεπισι ρν πορ παρτε δε φυραδοσ ψ λοσ προχεσοσ δε δεφενσα δε τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο; τιεμποσ θυε εν μυχηροσ χασοσ, συπεραν λα λεγαλιδαδ, εξτενδιενδο ελ προχεσο ψ προφυνδιζανδο ελ μαλεσταρ συβφετιπο προπιο δελ προχεσο. Νο οβσταντε, αλ ρεαλιζαρ εστα ρεχομενδαχι ρν ταμβι ρν εσ ιμπορταντε σε)αλαρ, θυε μυχηρασ πεχεσ λοσ ρεσυλταδοσ (ρεσπυεστα δε χομισι ρν επαλυαδορα δε προψεχτο ο ρεπισι ρν πορ φυραδοσ) δε εστοσ προχεσοσ σε ρεαλιζαν εν ελ τιεμπο ινδιχαδο, περο εσ ελ παρτιχιπαντε, θυιεν ποστεργα λα εντρεγα δε χορρεχχιονεσ ε ινχλυσο, λα εντρεγα δελ τραβαφο φιναλ.
- Ατενδιενδο αλ χαρ(χτερ ανδραγ ριγχο δε λοσ εστυδιοσ δε χυαρτο νιπελ, λα πρεσεντε ρεχομενδαχι ρν πυδιερα σερ χονσιδεραδα φυερα δε χοντεξτο, σιν εμβαργο, λα χονδυχι ρν δε γρυποσ δε παρτιχιπαντεσ, ταν δισιμιλεσ εν χυαντο α αχτιπιδαδεσ ψ χονοχιμιεντοσ, δεβε σερ υν προχεσο γυιαδο, οριενταδορ ψ σι σε θυιερε δε σεγυιμιεντο. Δε αλλ', θυε σερ'α ιντερεσαντε εστυδιαρ λα ποσιβιλιδαδ δε ινσταλαρ υνα □Χομισι ρν δε Σεγυιμιεντο□ δε λοσ χασοσ δε αθυελλοσ παρτιχιπαντεσ, θυε πεσε α λα χυλμιναχι ρν δε λασ υνιδαδεσ χρ'διτο, α ιν νο ηαν εντρεγαδο ψ πρεσενταδο συτραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο. Δεσδε λα ηυμιλδε οπινι ρν δε λα αυτορα, εστε σεγυιμιεντο δεβερ'α ινιχιαρσε πορ λα Μαεστρ'α δε Ινπεστιγαχι ρν Εδυχατιψα, εν πιρτυδ θυε χομο υνο δε λοσ λιμιταντεσ δε λα εντρεγα δε λ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο σε τιενεν λοσ ασπεχτοσ μετοδολ ριγχοσ, εντονχεσ εστο νο δεβερ'α σερ υν ιμπεδιμεντο παρα λοσ μαεστραντεσ δε εστε προγραμα. Εν εστε σεντιδο, λα Διρεχχι ρν δε Ποστγραδο δε ΦαΧΕ ψ

λο λα Χοορδιναχι ρν δελ Προγραμμα δε Ινπεστιγαχι ρν ποδρ α σολιχιταρ
 ελ αποψο α λα Χ(τεδρα δε Πσιχολογ α Εδυχατιπα, εσπεχ φιχαμεντε α
 λοσ μιεμβροσ ιντεγραντεσ δε λα λ νεα δε ινπεστιγαχι ρν □Φαχτορεσ ιν
 φλυψεντεσ εν ελ απρενδιζαφε□.

- Φιναλμεντε, εσ ποσιβλε ηαχερ δε λοσ εστυδιοσ δε χυαρτο νιπελ εσπαχι
 οσ δε ινπεστιγαχι ρν, δισχυσι ρν ψ αχτυαλιζαχι ρν, μινιμιζανδο λα πρ(χ
 τιχα αχτυαλ χαραχτεριζαδα πορ λα προφεσιοναλιζαχι ρν ψ τιτυλαχιον
 εσ. Εσ δεχιρ, ελ τ ρυλο περσεγυιδο δεβερ α σερ λα ρεχομπενσα, ελ εστ
 μυλο α λα δεδιχαχι ρν, περσεπερανχια ψ απρενδιζαφε δε εστε τιπο δε εσ
 τυδιοσ.

ΡΕΦΕΡΕΝΧΙΑΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΦΙΑΣ

- Alcántara, J. A. (1992). **Como educar las actitudes**. Barcelona, España: Grupo Editorial CEAC, S.A.
- Arnal, J., Del Rincón, D. y Latorre, A. (1996). **Investigación educativa. Metodologías de investigación educativa**. Barcelona, España: Labor.
- Bachelard, G. (1934). **El nuevo espíritu científico**. México: Siglo XXI Editores.
- Bandura, A. (1997). **La auto-eficacia: El ejercicio de control**. New York, EEUU: Prentice Hall.

- Barradas, M. (2010). **Subjetivación de las Prácticas de Mediación del Aprendizaje de la Investigación Social. Una perspectiva interpretativa desde el pregrado en la Facultad de Ciencias Económicas y Sociales de la Universidad de Carabobo (FaCES-UC).** Tesis Doctoral Publicada. Área de Estudios de Postgrado de la Facultad de Ciencias de la Educación de la UC, Valencia Estado Carabobo.
- Becerra, N., A. (2007). **Thesaurus Curricular de la Educación Superior.** Caracas, Venezuela: Fondo Editorial de la Universidad Pedagógica Experimental Libertador (FEDUPEL).
- Busot, A. (1991). **Investigación Educacional.** Maracaibo, Venezuela: Editorial de la Universidad del Zulia.
- Casado, H., E. (2001). **Hacia una psicología de la investigación.** Caracas, Venezuela: Consejo de Desarrollo Científico y Humanístico. Universidad Central de Venezuela.
- Cegarra, S., J. (2012). **El Investigador y sus Características.** Madrid, España: Edigrafos, S.A.
- Coffey, A. y Atkinson, P. (2003). **Encontrar el sentido a los datos cualitativos. Estrategias Complementarias de Investigación.** Medellín, Colombia: Editorial Universidad de Antioquia.
- Constitución de la República Bolivariana de Venezuela.** (1999). Gaceta Oficial de la República Bolivariana de Venezuela, 36.860, Diciembre 30, 1999.
- Crespo, C. (2013). **La Investigación Educativa y el Perfil del Docente Investigador: Un estudio de la praxis docente en el nivel de Educación Media General.** Trabajo de Grado No Publicado. Área de Estudios de Postgrado de la Facultad de Ciencias de la Educación de la UC, Valencia Estado Carabobo.
- De León González, F., Prado Flores, G., García Hernández, L., y Rodríguez Lara, M. (2006). **Desarrollo de capacidades de investigación en estudiantes de la Maestría en Ciencias Agropecuarias de la Universidad Autónoma Metropolitana de Xochimilco en México. Resultados de una intervención pedagógica.** [Documento en línea].

Disponible

en:

http://www.dict.uh.cu/Revistas/Educ_Sup/032004/Art070304.pdf.

[Consulta: 2011, Mayo 15].

Díaz, L. (2008). **Visión del trabajo de grado: una aproximación desde las vivencias personales y académicas de los estudiantes de la Maestría en Investigación Educativa**. Trabajo de Grado No Publicado. Área de Estudios de Postgrado de la Facultad de Ciencias de la Educación de la UC, Valencia Estado Carabobo.

Echeverría, R. (2006). **Ontología del Lenguaje**. (8a. ed.). Buenos Aires, Argentina: Juan Carlos Saez, Granica.

Echeverría, R. (2009). **El Observador y su Mundo. Volumen I y II**. Buenos Aires, Argentina: Juan Carlos Saez, Granica.

Eisner, E., W. (1998). **El ojo ilustrado. Indagación cualitativa y mejora de la práctica educativa**. Barcelona, España: Paidós Educador.

Flores (de) Ríos, N. (2009). **Pedagogía de la Investigación en el Ámbito Universitario: Su discurso y su práctica**. Tesis Doctoral Publicada. Área de Estudios de Postgrado de la Facultad de Ciencias de la Educación de la UC, Valencia Estado Carabobo.

Flores (de) Ríos, N., y Villegas, M. M. (2007). **Algunos elementos condicionantes del aprendizaje de la investigación en la Educación Superior. Caso: Universidad Pedagógica Experimental Libertador (UPEL), Maracay**. Artículo Indexado. Revista de Investigación y Postgrado N° 23-A. Abril 2008. Vicerrectorado de Investigación y Postgrado. Universidad Pedagógica Experimental Libertador. Maracay Estado Aragua.

Foerster, H. V. (1996). **Las semillas de la cibernética. Colección terapia familiar**. Barcelona: Gedisa editorial.

Forner, A. y Latorre, A. (1996). **Diccionario terminológico de investigación psicopedagógica**. Barcelona, España: EUB.

- Gallardo, H. (2009). **Elementos de Investigación Académica**. (39a Reimpresión). San José, Costa Rica: Editorial Universidad Estatal a Distancia (EUNED).
- García, R. (2000). **El conocimiento en construcción. De las formulaciones de Jean Piaget a la teoría de los sistemas complejos**. Barcelona, España: Gedisa Editorial.
- Guevara Pérez, E. (2006). **Proceso Histórico de los Estudios de Postgrado en la Universidad de Carabobo**. Carabobo, Venezuela: Dirección General de Postgrado. Vicerrectorado Académico. Universidad de Carabobo. Ediciones Delforn, C.A.
- Grundy, S. (1998). **Producto o praxis del Currículo**. Madrid, España: Morata.
- Heckhausen, H. (1977). **La motivación de logro y de sus construcciones: A modelo cognitivo, Motivación y Emoción**, 1, 283-329.
- Hernández Sampieri, R., Fernández Collado, C., Baptista Lucio, Pilar. (2006). **Metodología de la Investigación**. (4a. ed.). D.F., México: Editorial Mc Graw-Hill.
- Husserl, E. (1962). **Ideas relativas a una Fenomenología pura y una filosofía fenomenológica**. (2a. ed.). México: Fondo de Cultura Económica (F.C.E.)
- Ibáñez, J. (1998). **Nuevos avances en la investigación social II**. Barcelona, España: Proyecto a Ediciones.
- Leal, N. (2003). **El Método Fenomenológico: Principios, Momentos y Reducciones**. Arbitraje. Publicación semestral especializada en ciencias sociales. Vol. 1. Nº 2. Caracas-Venezuela.
- Ley Orgánica de Educación**. (2009). Gaceta Oficial de la República de Venezuela, 5.929 (Extraordinario), Agosto 15, 2009.

Ley de Universidades. (1970). Gaceta Oficial de la República de Venezuela, 1.429 (Extraordinario), Septiembre 8, 1970.

Martínez Minguez, M. (2006). **Ciencia y arte en la metodología cualitativa.** (2a. ed.). México: Editorial Trillas.

Meléndez, D. (2008). **Factores que inciden en la culminación del Trabajo Especial de Grado (TEG) de los alumnos del Instituto Universitario de Tecnología Juan Pablo Pérez Alfonzo (IUTEPAL).** Trabajo de Grado No Publicado. Área de Estudios de Postgrado de la Facultad de Ciencias de la Educación de la UC, Valencia Estado Carabobo.

Metas Educativas 2021: Desafíos y Oportunidades. Informe sobre tendencias sociales y educativas en América Latina 2010. Documento en línea]. Disponible en: <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001899/.pdf>. [Consulta: 2011, Enero 05].

Ministerio de Ciencias y Tecnología. Plan Nacional de Ciencia, Tecnología e Innovación. Construyendo un futuro sustentable Venezuela 2005-2030. Documento en línea]. Disponible en: <http://www.gobiernoonlinea.ve/documentos/pncti.pdf> [Consulta: 2011, Enero 05].

Morín, E. (2004). La epistemología de la complejidad. *Gazeta de antropología* N°20, texto 20-02. Disponible: <http://hdl.handle.net/10481/7253> [Consulta: 2014, Mayo 12].

Morín, E. (2003). **Introducción al pensamiento complejo.** (6a. ed.). Barcelona, España: Editorial Gedisa.

Morín, E. (1990). **Introducción al Pensamiento Complejo.** (4a. Reimpresión, 2001 ed). Barcelona, España: Gedisa Editorial.

Morín, E. (1986). **El Método III. El conocimiento del conocimiento.** Madrid, España: Cátedra.

Morín, E. (1982). **Ciencia con conciencia.** Barcelona, España: Ed. Anthropos Editorial del Hombre.

- Palmero, F. y Martínez, S., F. (2008). **Motivación y Emoción**. Madrid, España: McGraw Hill / Interamericana de España, S.A.U.
- Pujol, R. M. (2009). **Didáctica de las Ciencias en la Educación Primaria**. Madrid, España: Síntesis.
- Reeder, H. P. (2011). **La Praxis Fenomenológica de Husserl**. Bogotá, Colombia: Editorial San Pablo.
- Reeve, J. (2010). **Motivación y Emoción**. (5a. ed.). Distrito Federal, México: McGraw Hill / Interamericana Editores.
- Sandín Esteban, M. P. (2003). **Investigación cualitativa en educación. Fundamentos y tradiciones**. Madrid, España: Mc Graw Hill Interamericana de España, S.A.
- Silva, M., J. (2006). **Metodología de la Investigación. Elementos Básicos**. Caracas, Venezuela: Ediciones Cobo.
- Sivira, Y. (2014). **Representaciones sociales sobre la investigación de los estudiantes del área de Educación de la Universidad Nacional Experimental Francisco de Miranda (UNEFM)**. Trabajo de Grado No Publicado. Área de Estudios de Postgrado de la Facultad de Ciencias de la Educación de la UC, Valencia Estado Carabobo.
- Sotolongo, P. y Otros. (2006). **La revolución contemporánea del saber y la complejidad social. Hacia unas ciencias sociales de un nuevo tipo**. Campus Virtual. Buenos Aires, Argentina: CLACSO Libros.
- Strauss, A. y Corbin, J. (2002). **Bases de la Investigación Cualitativa. Técnica y Procedimientos para Desarrollar la Teoría Fundamentada**. Medellín, Colombia: Editorial Universidad de Antioquia.
- Terán, G. (2012). Los trabajos de grado y niveles de productividad en los posgrados: Aproximación teórica de seguimiento tutorial. **Revista Eídos** 5 [Revista en línea], 5. Disponible. <http://www.ute.edu.ec/Revista.aspx>

- Téllez, M. (1997). **Del sujeto como mismidad originaria a las prácticas de producción de subjetividad**. Relea. Revista Latinoamericana de Estudios Avanzados. (2), 59-96. Caracas: CIPOST
- Valarino, E. (1997). **Tesis a Tiempo**. Caracas, Venezuela: Ediciones de la Universidad Simón Bolívar, Equinoccio.
- Valles, M. S. (2002). **Entrevistas Cualitativas. Colección “Cuadernos Metodológicos”, Núm. 32**. Madrid, España: Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Velilla, M. A. (Compilador). (2002). **Manual de iniciación pedagógica al pensamiento complejo**. Instituto Colombiano de Fomento de la Educación Superior - UNESCO.
- Véliz, A. (2013). **Tutores y tesis exitosos**. (12a. ed.) Caracas, Venezuela: Grupo Impregráfica, C.A.
- Universidad de Carabobo. Área de Estudios de Postgrado. (1995). **Normas para la Elaboración y Presentación del Trabajo de Grado para Optar al Título de Magíster**. Valencia, Estado Carabobo. Autor.
- Universidad de Carabobo. (2006). **Reglamento de los Estudios de Postgrado de la Universidad de Carabobo**. Gaceta Extraordinaria de fecha 25-09-2006, correspondiente al Tercer Trimestre 2006; según Resolución Consejo Universitario (CU) 396 de fecha 18-08-2006. Autor.

Anexo A
Descripción Protocolar o Entrevistas

ΕΝΤΡΕΞΙΣΤΑ 1:

Γραχιασ πορ εσταρ αθυΐ. Ηολα ΕΝΤΡΕΞΙΣΤΑΔΟ 1 χομο σαβεσ με ενχυεντρο ρεαλιζανδο λα ινπεστιγαχι Γν ρελαχιοναδα χον μι τραβαφο εσπεχιαλ δε γρα δο ψ με γυσταρΐ α με χονταρασ τυσ πιπενχιασ εν ρελαχι Γν α χ Γμο σε δεσαρ ρολλ Γλα ελαβοραχι Γν δε τ | ινπεστιγαχι Γν αχαδΐμιχα πλασμαδα εν ελ τραβ αφο εσπεχιαλ δε γραδο θυε ψα εντρεγαστε.

E = Ινιχιαμοσ λα μαεστρΐ α φυντο ψ χυλμιναμοσ ματερια εν διχιεμβρε 2011, ε ντρεγανδο ελ προψεχτο παρα εσα φεχηα. Σιν εμβαργο, λα απροβαχι Γν δελ πρ οψεχτο τυπο υνα δεμορα εντρε 6 υ 8 μεσεσ παρα λα εντρεγα δε λασ πριμερα

σ χορρεχχιονες δελ προψεχτο. Ποστεριορμεντε ενσεγνιδα θυε με εντρεγαν ελ προψεχτο, ψο ρεαλιχε λασ χορρεχχιονες θυε με ηαβίαν ηεχηο παρα εσε μομ εντο λοσ φυραδος ο χορρεχτορες. Υνα πεζ δεσπυ|σ δε εσα εντρεγα ψ λα φιρ μα δελ αχτα δε απροβαχι |ν δελ τραβαφο τρασχυρριερον απροξιμαδαμεντε 3 μεσεσ μ|ς. Εεεεε, εν υν τιεμπο χομο δε 4 μεσεσ σεγνιδοσ α εστο εντρεγυε ελ προδυχτο φιναλ ο λοσ ρ |στιχοσ, ψ εντρε λα εντρεγα δε λοσ ρ |στιχοσ ψ λα δεφ ενσα δελ προψεχτο τρανσχυρριερον απροξιμαδαμεντε 6 ο 7 μεσεσ μ|ς. Εσ δε χιρ, εντρε λα φιναλιζαχι |ν δε λασ ματεριασ ψ ελ αχτο δε γραδο τρασχυρριερ ον απροξιμαδαμεντε 2 α)οσ ψ χονσιδερο θυε φυε α ραίζ δελ τιεμπο θυε τραν σχυρρε εν λασ χορρεχχιονες δελ φυραδο. Ψο χονσιδερο θυε εστο νο δεβε σερ ασί, πιενσο θυε λα γεντε δεβε γραδυαρσε εν λα χορτε θυε λε χορρεσπονδε, ε σ ελ δεβερ σερ. Σιν εμβαργο, λοσ τιεμποσ δε απροβαχι |ν σον μυψ αμπλιοσ. Λ α περδαδ αηοριτα νο ρεχυερδο θυε διχε ελ ρεγλαμεντο, περο εστοψ σεγυρο θ υε σον μενορες α τοδο εστο.

«Εν θυ| φεχηα διχεσ θυε δεφενδιστε ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο?

E = Εν Μαρζο δε 2013

Εσ δεχιρ ηαβίαν τρανσχυρριδο υν α)ο ψ αλγυνοσ μεσεσ δεσδε λα χυλμιναχι |ν δε ματεριασ.

Οκ, τοδο λο αντεριορ νοσ υβιχα εν ελ εσπαχιο τεμποραλ αχαδ|μιχο δε λα εφε χυχι |ν δε λα ινπεστιγαχι |ν ρεαλιζαδα πορ τι. Αηορα με γυσταρ|α ηαβλαρα σ υν ποχο δε λασ πιπενχιασ ρελατιπασ αλ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι |ν αχαδ|μιχα.

E = Βυενο φ|φατε, εν ρελαχι |ν α μισ πιπενχιασ δε λα μαεστρ|α χον ρελαχι |ν α λοσ σεμιναριοσ I, II ψ III θυε πιμοσ ψ αδεμ|ς σον λασ βασεσ παρα ελ δ εσαρρολλο δελ προψεχτο, χονσιδερο θυε λα ινφορμαχι |ν θυε σε ο χονοχιμιε ντο θυε σε ιμπαρτε εσ μυψ β|σιχα, μυψ ελεμενταλ ψ εν αλγυνοσ χασοσ μυψ ε

σχασα, ταλ χομο λε πασο α μι γρυπο χυανδο πιμοσ λοσ σεμιναριος, πυεσ ρε αλμεντε λα ινφορμαχι Ϛν θυε δεβιερον τρανσμιτιρνοσ νο φυε συφιχιεντε. Ιμαγ Ϛνατε τ | παρα ελ δεσαρρολλο δε λοσ οτροσ χαπϚ τυλοσ χυανδο υνο σε ενχυε ντρα τοταλμεντε σολο.

ΧυϚνταμε χ Ϛμο φυε ελ προχεσο δε δεσαρρολλο δε τυ ινπεστιγαχι Ϛν αχαδϚμιχ α παρα χυλμιναρ ελ τραβαφο δε γραδο, χ Ϛμο φυε? ϚΦυε ανγυστιοσο, λλεπαδ ερο, πλαχεντερο, χυεστα αρριβα? ϚΔαμε υν φεεβαχκ δε χ Ϛμο φυε εσο?

E = ΦϚφατε θυε ινδεπενδιεντεμεντε δε λοσ χονοχιμιεντοσ θυε υνο πυεδα तेνε ρ δελ προχεσο ινπεστιγατιπο, τοδο προχεσοσ γενερα ανγυστια βϚσιχαμεντε π ορ λοσ γραδοσ δε εξιγενχιασ ψ πορ λα ινχονγρυενχια θυε ηαψ εντρε υν φυρα δο ψ οτρο, ρεαλμεντε νο εξιστε υνα υνιφορμιδαδ εν χυαντο α λασ εξιγενχιασ ο λασ νορμασ θυε δεβεν तेनेρ λοσ τραβαφο, α ταλ πυντο, θυε εξιστεν φυραδ οσ θυε τε πιδεν θυε τυ τραβαφο δεβε εσταρ βαφο υνα νορμα, σοβρε τοδο λασ νορμασ ΑΠΑ, τε διχεν μιρα εστο νο χυμπλε χον λασ νορμασ ΑΠΑ ψ χυανδο βυσχασ ινφορμαχι Ϛν υνοσ σε ενχυεντραν υτιλιζανδο νορμασ δε υν α)ο ψ οτ ροσ δε οτρο, ψ τ | α λα φιναλ υσασ λασ θυε υβιθυεσ ψ τιενεσ θυε δεφενδερετε.

ϚΤ | πυδιερασ δεχιρ θυε εξιστε μυχηα συβφετιπιδαδ εν χυαντο α λοσ διφερεν τεσ αχτορεσ ο ρεπισορεσ θυε ιντερπιενεν εν λα ρεπισι Ϛν δελ τραβαφο εσπεχ ιαλ δε γραδο?

E = Σι, ρεαλμεντε σι, εξιστε υνα συβφετιπιδαδ ψ εξιστε χομο ηαστα υν, υν, χ ονοχιμιεντο προπιο δε χαδα υνο δε λασ περσονασ θυε εστϚν αχτυανδο χομο ρεπισορεσ εν εστε χασο ο χομο φυραδοσ, ρεαλμεντε νο εξιστε, ηαστα εν λα νορματιπα δε λα υνιπερσιδαδ, χαδα υνο τιενε συ προπια νορματιπα.

«X ίμο πες τυ εξπειριενχια, χυ(λες ηαν σιδο τυς ιμπλιχαχιονες εν ρελαχι ίν
αλ χοντεξτο δελ δεσαρρολλο δελ τραβαφο δε γραδο χομο ταλ, ψ εσοσ φορμαλ
ισμος αδμινιστρατιπος ψ λεγαλες προπιος δε λα ινστιτυχι ίν?

E = Οκ. Χον ρελαχι ίν αλ φορμαλισμο, ες λο θυε ηαχε θυε ρεταρδε εσε προχε
σο ινπεστιγατιπο ψ εν αλγυνοσ χασοσ ηαστα επιτα θυε ελ αλυμνο λλεγυε α
φελιζ τί ρμιο δε εστο. Εσε φορμαλισμο δε δυραρ ηαστα 6 υ 8 μεσεσ εν εσε πρ
οχεσο δονδε α πεχεσ τ | νο χονοχεσ νι θυιεν εσ ελ φυραδο θυε τε πα α ρεπισ
αρ τυ τραβαφο ψ ποστεριορμεντε χυανδο σε λο εντρεγαν δυρα □ν□ χαντιδαδ
δε μεσεσ ηαχεν θυε φρενεν α λα περσονα θυε εστ(ηαχιενδο λα ινπεστιγαχι ί
ν.

«Α θυ(χρεεσ τ | θυε σε δεβα εσε ρετρασο πορ παρτε δε εσοσ ρεπισορεσ, χονσ
ιδερασ θυε πυεδαν ηαβερ αλγυνοσ ελεμεντοσ θυε ελ εστυδιαντε ο μαεστραντ
ε χομο ταλ δεσχονοχε?

E = Μιρα!!!, ψο πιενσο θυε υνο εσ λα □νο οβλιγατοριεδαδ□ θυε τιενεν λοσ πρ
οφεσορεσ παρα αχτυαρ χομο φυραδοσ, σι νο με εθυιποχο, ελλο λο ηαχεν λο
ηαχεν αδ ηονορεμ, νο εξιστε υνα ρετριβυχι ίν εχον ίμιχα, αυνθυε σι εξιστε υ
να ρετριβυχι ίν αχαδ(μιχα, νο εξιστε ρετριβυχι ίν εχον ίμιχα πορ ρεαλιζαρ ε
σε τραβαφο.

«Χυανδο ηαβλασ δε υνα ρετριβυχι ίν αχαδ(μιχα τε ρεφιερεσ α θυ(?

E = Αλ παρεχερ λεσ δαν, υνα, υνα, υνα χονστανχια δε θυε αχτυαρον χομο π
αρτε δε υν τραβαφο θυε φυε απροβαδο.

<Σι γενεραλμεντε εσας χονστανχιασ σον υτιλιζαδασ χομο παρτε δε λα φορμ
αχι ίν δε λοσ προφεσορεσ χομο παρτε δε λασ χρεδενχιαλεσ θυε δεβεν πρεσεν
ταρ χομο παρτε δε λα αχρεδιταχι ίν δε προχεσοσ χομο ελ ΠΠΠ (Προγραμμα δε
Προμοχι ίν αλ Ινπεστιγαδορ) ψ βαρεμοσ δε χονχυρσοσ> Οκ. Ρογερ

┐Θυ┐ σιγνιφιχα παρα τι ινπεστιγαρ?

E = Μιρα, πριμερο θυε ναδα εσ βυσχαρ χονοχιμιεντο οκ. Νοσοτροσ χρεο θυε α νιπελ δε νυεστρο δεσαρρολλο αχαδ┐μιχο πυεσ, σομοσ μυψ ρεασοσ α βυσχαρ ινφορμαχι┐ν, θυερεμοσ θυε τοδα ινφορμαχι┐ν σε νοσ πονγα εν λασ μανο σ. Ινπεστιγαρ εσ βυσχαρ υν χονοχιμιεντο, απλιχαρ υν χονοχιμιεντο.

┐Δε αχυερδο α τυ χονοχιμιεντο ο α τυ εξπεριενχια τ┐ποδρ┐ασ ινδιχαρμε χυαντοσ τιποσ δε ινπεστιγαχι┐ν χονοχεσ ο χυντοσ τιποσ δε ινπεστιγαχι┐ν σε δεσαρρολλαν εν ελ ζμβιτο εδυχατιπο?

E = Φ┐φατε αλγο, εσσστεεε, ψ δε αχυερδο αλ ποχο χονοχιμιεντο θυε τενγο δε λοσ σεμιναριο: εεε, εξιστεν δοσ τιποσ δε ινπεστιγαχι┐ν: ελ χυαντιτατιπο ψ ελ χυαλιτατιπο. Εεεεε, Ψο πορ μι προφεσι┐ν, σοψ ινγενιερο, σοψ μς ηαχια λα παρτε χυαντιτατιπα θυε ηαχια λα παρτε χυαλιτατιπα. Αδεμς δε εστο εξιστε υνα χορριεντε θυε ηαβλα δε λα ινπεστιγαχι┐ν χυαλιτα-χυαντιτατιπα θυε εσ υνα ινπεστιγαχι┐ν θυε μεζχλα λασ δοσ περτιεντεσ. Σιν εμβαργο, μιρα, εξιστεν περσονασ θυε παν μς ηαχια υνα υ οτρα ψ χαδα θυιεν δεφιενδεν συ παρτε.

┐Δεσδε τυ πραξις δοχεντεσ θυε σιγνιφιχαδο λε πυεδεσ δαρ α λα ινπεστιγαχι┐ν?

E = Μιρα, ψο πιενσο θυε δεσδε λα παρτε δοχεντε, ελ ινπεστιγαρ τε αβρε ελ χονοχιμιεντο ηαχια υν ρεα δετερμιναδα. Εεεε, χυανδο τυ ινπεστιγασ πυεσ τυ συμπλεμεντε λο θυε εστς εσ λλεννδοτε δε ινφορμαχι┐ν δε τεμασ εσπεχ┐φιχο σ.

┐Ψ Χυανδο ψο τε ηαβλ┐ δε ινπεστιγαχι┐ν αχαδ┐μιχα θυε σιγνιφιχαδο λε δασ α εσο?

E = Χυανδο ηαβλαμος δε ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα, ηαβλαμος δε ινπεστιγαχι ἴν θυε πυεδε σερ υτιλιζαδα χον υν φιν νεταμεντε αχαδῖμιχο. Σιν εμβαργο, ψο πιενσο θυε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα νο δεβε θυεδαρ αλλῖ ναδα μῆς, ν ο, παρα μῖ λοσ τραβαφος νο δεβεν θυεδαρ παπελ σολαμεντε, δεβερῖαν ιρ μῆς ηαχια λα πρῆχτιχα νο, εν λα μαγορῖα δε λοσ χασοσ σε λλενα ο σε ρεαλιζα παρα χυμπλιρ υν ρεθυισιτο εξιγιδο παρα ποδερ αλχανζαρ υν νιπελ αχαδῖμιχο.

Δε αχυερδο α εσα χονχεπχι ἴν τυψα δε λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα χυῶλεσ σερῖαν λασ χαραχτερῖστιχασ θυε εξηιβε, ο σεα, χ ἴμο ενμαρχασ εσας χαραχτερῖστιχασ?

E = Φῖφατε αλγο, πριμερο θυε ναδα λα ινπεστιγαχι ἴν δεβε εσταρ χεντραδα α χυβριρ υν πυντο ο υνα νεχεσιδαδ προπια δε λα εσπεχιαλιδαδ θυε εστῆς ηαχι ενδο, εσ δεχιρ, σι εσ ινγενιερῖα νο πυεδεσ εσταρ ηαχιενδο υνα ινπεστιγαχι ἴν εν μεδιχινα. Βῆσιχαμεντε εσο. Παρα μῖ, λα ινπεστιγαχι ἴν αχαδῖμιχα δεβε λλεπαρσε α λασ νεχεσιδαδεσ προπιασ δε λα ρεγι ἴν, προπιασ δελ χοντεξτο σ οχιαλ εν θυε εστεμος πιπιενδο. Α πεχεσ πεσ υνας ινπεστιγαχιονεσ θυε τῖδ ιχεσ □παρα θυε ποδεμος υσαρ εστο□, σολαμεντε παρα χυβριρ υνα νεχεσιδαδ δε υνα εταπα αχαδῖμιχα.

ΔX ἴμο τε σεντιστε εν εσε προχεσο δε δεσαρρολλο δελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γ ραδο? ΔΘυῖ σεντιστε? ΔX ἴμο φυε εσε δεσαρρολλο

E = Βυενο, ψο πιενσο θυε δυραντε ελ δεσαρρολλο δελ τραβαφο τυ σιεντε διφε ρεντεσ εμοχιονεσ, νο. Τενεμος εμοχιονεσ, πριμερο θυε ναδα εντυσιασμο □ μιεδο. Χρεο θυε υνο παρτε δελ μιεδο, νο, θυε δεβο ηαχερ εν εστε μομεντο με ε στοψ μοντανδο εν υν αυτοβῖς θυε νο σε παρα δ ἴνδε πα. Με εστοψ μοντανδο εν υν βαρχο θυε νο σῖ χ ἴμο σε πα α μανεφαρ, χυῶντο πα α μοπερ δεντρο δελ

ρεχορριδο θυε ποψ α ηαχερ. Ποστεριορμεντε ψ χυαντο τ | εμπιεζασ α ινπεστ
ιγαρ, υηηη, λο μ(ς ιμπορταντε εσ θυε νο πιερδασ ελ εντυσιασμο; δεσπυ|ς δελ
μιεδο χρεο θυε πιενε λα εταπα δελ εντυσιασμο; ψ ποστεριορμεντε, χρεο θυε
υνο χαε εν υνα εταπα δε δεχεπχι |ν. Χυανδο τυ ρεχιβεσ λασ χορρεχχιονεσ ψ
τε δασ χυεντασ θυε ηαψ μυχηασ χοσασ θυε χονσιδεραβασ εσταβαν βυενασ
ψ σον οβφεταδασ πορ ελ φυραδο νο, σιν εμβαργο, ψο πιενσο θυε εν εσε μομεν
το δε δεχεπχι |ν δεβε εσταρ αχομπα)αδο πορ υν προχεσο δε εντυσιασμο νυεπ
αμεντε παρα ποδερ λλεπαρ α φελιζ τ|ρμινο.

┐Χυανδο ηαβλασ δε δεχεπχι |ν, εσα δεχεπχι |ν σε χονπιερτε εν ενοφο, εν ιρα
, εν ιρριταχι |ν, εν ηοστιλιδαδ, εν φαστιδιο, εν δεσανιμο?

E = Ψο χρεο θυε πιενε λα παρτε δε ραβια, δε ραβια χον λα περσονα θυε εστ(ς
χορριγιενδο, εν δεχεπχι |ν χοντιγο μισμο, εν δεχεπχι |ν χοντιγο μισμο πορθυε
σιεντεσ θυε νο ηασ ποδιδο λογραρ ελ οβφετιπο. Περο αλ φιναλ ψο πιενσο, θυ
εεε, υυηηη, θυε δεβεμοσ εσταρ χονσιεντε δε χυ(λ εσ νυεστρο οβφετιπο ψ τρα
βαφαρ εν προ α εστε.

┐X |μο ποδρ|ας δεσχριβιρ τυσ πιπενχιασ εν ρελαχι |ν αλ δεσαρρολλο δελ τ
ραβαφο δε γραδο?

E = Ψο πιενσο θυε εν μι τραβαφο δε γραδο β(σιχαμεντε ηυβο δοσ εταπασ. Δο
σ εταπασ θυε πυεδο δεχιρ θυε φυερον φρυστραντεσ παρα μ|. Υνα εν ελ μομεν
το θυε πρεσεντο λα πριμερα προπυεστα α μι τυτορ, με διχε θυε, θυε νο, θυε δε
βο χαμβιαρλα ραδιχαλμεντε. Σεντ| ιμποτενχια, ραβια. Σιν εμβαργο, χον συ γ
υ|α πυδε τερμιναρ ο ρεηαχερ ελ τραβαφο εν μυψ ποχο τιεμπο. Ψ πορ |λτιμο
υνα εταπα δε ραβια δε ιρα, χυανδο ψα ελ προχεσο εσταβα ψα χυλμινανδο φυ
ε χον λασ περσονασ θυε ηιχιερον λασ χορρεχχιονεσ ο ελ φυραδο δονδε οβφε
ταρον χοσασ μυψ παγασ, θυε ψο χονσιδεραβαν θυε εσταβαν βιεν, ψ ηαβ|α δ
ιπεργενχιασ εντρε ελλοσ ψ πιενσο θυε τ |αλλ| εντρασ εν υνα εταπα δε ραβια

χον ελ φυραδο, ραβια χοντιγο μισμο, δεχεπχι ίν υν ποχο δε νο ποδερ ηαχερ λ
 ασ χοσας, δε σεντιρσε β<σιχαμεντε φρυστραδο.

┐Ψ χ ίμο ρεμοντας εσα φρυστραχι ίν?

E = Φΐφατε αλγο, ψο πιενσο θυε χομο τε λο διφε αντεριορμεντε, εεε, τ | τιενεσ
 θυε तेнер χλαρο τυ οβφετιπο. Τυ οβφετιπο εσ λογραρ ελ τΐ τυλο, τυ οβφετιπο
 εσ περ ελ χαμινο θυε ψα ηας ρεχορριδο ψα χαμινο δε 3 α)οσ ψ εστ<σ α υν μ
 εσ δε λογραρ τυ μετα, ψ πιενσο θυε αλλΐ εσ δονδε δεβεσ φορταλεχερτε, νο, δα
 ρτε <νιμο παρα ποδερ λλεγαρ αλ φελιζ τΐ ρμινο.

┐Πυδιερας δεχιρμε θυε τε μοτιπο α ρεαλιζαρ λα μαεστρΐα?

E = Β<σιχαμεντε, με γυστα δαρ χλασεσ. Ψ χονσιδερο θυε εν εστα εταπα δε μι
 πιδα προφεσιοναλ, πυεσ, εσ υν ποχο δαρ λοσ χονοχιμιεντο, δαρ υν ποθυιτο δ
 ε λοσ χονοχιμιεντοσ α λας περσονας θυε παν α οβτενερ υν τΐ τυλο υνιπερσι
 ταριο. Β<σιχαμεντε φυε εσο πυεσ. Τραταρ δε δελεγαρ υν ποθυιτο ελ χονοχιμιε
 ντο θυε οβτενιδο δυραντε μισ 20 α)οσ δε εξπεριενχια.

┐Χονσιδερας θυε δεντρο δελ προγραμα δε λα μαεστρΐα εξιστεντε μοτιπαμεν
 τε θυε τε περμιτεν χοντινυαρ δεντρο δελ μισμο, ο πορ ελ χοντραριο χονσιδερ
 ασ θυε εστα μοτιπαχι ίν τιενε ελεμεντοσ μεραμεντε περσοναλεσ?

E = Χονσιδερο θυε εεε, εστε εσ υν προχεσο νεταμεντε περσοναλ, νο εξιστε δεν
 τρο δε λοσ προγραμασ αλγο θυε τε μοτιπε, νο. Δε ηεχηο, δυραντε εστε προχε
 σο σι τ | νο λε ηαχεσ σεγυιμιεντοσ α λοσ χορρεχτορεσ ψ α λας χορρεχχιονεσ
 πυεσ σιμπλεμεντε ελλοσ εσπεραν θυε πασεν υν α)ο, δοσ α)οσ ελ φυραδο χον
 λοσ τραβαφος ψ εσ αλλΐ χυανδο τε λλαμαν, εσ δεχιρ, σι τ | νο εστ<σ πενδιεντ
 εσ δε τυ τραβαφο πυεσ σιμπλεμεντε ελ τραβαφο χομο ταλ νο φλυψε.

«Εν λ' νεας γενεραλες εν ελ προγραμμα δε λα μαεστρ' α δε ινπεστιγαχι ρ' ν ψ δ
υραντε ελ προχεσο δελ δεσαρρολλο δελ τραβαφο δε γραδο τυ πυεδες δεχιρ θυ
ε νο ηαψ μοτιπαμεντε θυε τε αψυδεν ψ θυε εσα μοτιπαχι ρ' ν εσ μεραμεντε πε
ρσοναλ?

E = Παρα μ' λα μοτιπαχι ρ' ν φυε μεραμεντε περσοναλ, πορ θυ', πορθυε ψο θυ
ερ' α οβτενερ ελ τ' τυλο. Β'σιχαμεντε νο πι, ο νο σεντ', δεντρο δελ προγραμμα
θυε αλγυιεν τε λλαμαρ', δε ρεπεντε χυαλ ερα ελ |νιχο μοτιπαντε εξτερνο θυε
ηαβ' α αλλ', λοσ χομπα)ερος. Ψα ελ μ' ο με λο διερον, θυε ηας ηεχηο χον τυ
τραβαφο, ψα εντρεγαστε, ψα ψο δεφενδ', χυανδο δεφιενδες, β'σιχαμεντε ερα
εσο.

«Πυδιερα δεχιρσε θυε εσ υνα χομπετενχια σανα εντρε χομπα)ερος?

E = Υηηη, πυεδε σερ υνα χομπετενχια σανα, λλαμ' μοσλο ασ', παρα νο δαρλ
ε οτρο νομβρε.

«X ρ' μο πυδιερας δεσχριβιρ εσα μοτιπαχι ρ' ν α λο λαργο δελ δεσαρρολλο δελ
τραβαφο δε γραδο?

E = Φ' φατε αλγο, ψο τυπε, ψο διρ' α, ψ νο λο νομβρε, οτρο μοτιπαντε φυε μι τ
υτορ. Πορ πριμερα πεζ μι τυτορ ψ δε ρεπεντε πορ तेनερ υν νεξο φαμiliar εστ
αβα μυψ πενδιεντε δε μι τραβαφο, χαδα χιερτο τιεμπο με πεδ' α ινφορμαχι ρ' ν
αλ ρεσπεχτο, χυ'λες σον λοσ απανχεσ, με πρεγυνταβα χυανδο νοσ πεμοσ, χ
υανδο εντρεγαμοσ, νο δεφεμοσ παρα δεσπυ' σ, β'σιχαμεντε ερα εσο; χρεο θυε
, εν εστε χασο μι τυτορ ταμβι' ρ' ν ινφλυψ ρ' εν λο θυε φυε ελ προχεσο μοτιπαχιο
ναλ παρα χυλμιναρ μι τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο.

Χον εσα ρεσπυεστα με περμιτο πρεγυνταρτε: «Χονσιδερας εντονχεσ θυε ελ τ
υτορ χομο χοαυτορ δε υν τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο εσ παρτε ιμπορταντε εν

λα μοτιπαχι ἴν αλ εστυδιαντε παρα ελ δεσαρρολλο ψ χυλμιναχι ἴν δελ μισμ
ο?

E = Tε λο ποψ α ρεσπονδερ βιεν ταφαντε, δεφινιτιπαμεντε σῴ. Χονσιδερο θυε
ελ τυτορ δεβε σερ χομο παρτε ο χομο χοαυτορ δελ τραβαφο δεβε σερ υν μοτι
παντε δε λα χυλμιναχι ἴν δελ τραβαφο, δεβε तेнер σεγυιμιεντο δελ τραβαφο
θυε σε εστῶ ρεαλιζανδο ψ νο δεβε δεφαρλο δεφαρ αλ αλυμνο α λα δεριπα.
Γραχιασ, Ρογερ πορ τυ εντρεπιστα, λα περδαδ με ενχαντ ἴ ψ χονσιδερο θυε ε
σ υν ματεριαλ συμαμεντε ιμπορταντε παρα ελ δεσαρρολλο δε μι τραβαφο.

ENTPEΣΙΣΤΑ 2

Βυενοσ δῴ ασ ENTPEΣΙΣΤΑΔΟ 2 χομο σαβεσ εστοψ τερμινανδο ελ Τραβαφο E
σπεχιαλ δε Γραδο δε λα Μασεστρῴ α δε Ινπεστιγαχι ἴν Εδυχατιπα ο Ινπεστιγα
χι ἴν εν Εδυχαχι ἴν, με γυσταρῴ α χονοχερ χυ(λεσ ηαν σιδο λασ πιπενχιασ ο
λα εξπεριενχια θυε ηασ तेνιδο τ | εν ελ δεσαρρολλο δε τυ τραβαφο δε γραδο,
χομο τ | σαβεσ तेνεμοσ αλγ |ν τιεμπο εν εστε δεσαρρολλο θυε ηασ तेνιδο χομ
ο σαβεσ ψα तेνεμοσ αλγ |ν τιεμπο εν εστε δεσαρρολλο ψ εν αλγυνοσ χασοσ ο

λα γραν μαυορῶα δε νυεστροσ χομπα)εροσ νο ηα χυλμιναδο, νοσοτρασ εστα
μοσ εν εσα μαυορῶα, με γυσταρῶα εσχυχηαρ δε τι χομο ηα σιδο τυ προχεσο.

E = Bυενο ινιχιαλμεντε ψο πενσῖ θυε τοδο ιβα α σερ μ(σ σενχιλλο, εσε ερα μι
πενσαμιεντο. Χυανδο τερμινε λα εσχολαριδαδ πενσῖ θυε χομενζαρῶα ινμεδια
ταμεντε χον ελ χαπῖ τυλο 4, πορθυε ψα τενῶα ελ προψεχτο δε ινπεστιγαχι ῖν,
ηαβῶα ιντροδυχιδο ελ προψεχτο ψ με λο ηαβῶα απροβαδο, εστο με ηιζο σεντι
ρ σατισφεχηα δε θυε λο εσταβα ηαχιενδο βιεν ψ θυε εσταβα ενχαμιναδα. Ψ π
ενσῖ θυε λο θυε φαλταβα ιβα α σερ μυχηο μ(σ σενχιλλο θυε εστο, διφε βυενο
ψα τενγο λα μαυορ παρτε ρεαλιζαδα ασῖ θυε λο πιενε εσ δε λο δε μενοσ. Αδ
εμ(σ, δε θυε εν υν ινιχιο χον εσε προψεχτο δε ινπεστιγαχι ῖν νο με πυσιερον ν
ιγνυα τραβα, τοδο σαλι ῖ σατισφαχτοριαμεντε, τοδο παρεχε θυε εσταβα μυψ
βιεν ενχαμιναδο ψο διφε βυενο σι σιγο ασῖ τῖρμινο εστε μισμο α)ο ψ εν εστε
μισμο α)ο με γραδυ ῖ. Λαμενταβλεμεντε εσο νο φυε λο θυε πασο, πορθυε μ(σ
θυε τοδο α νιπελ περσοναλ ηε τενιδο λιμιταχιονεσ παρα αποχαρμε α λο θυε
ηα σιδο ελ δεσαρρολλο δελ χαπῖ τυλο 4.

┐Χυαντο τιεμπο τιενεσ δεσαρρολλανδο ελ τραβαφο?

E = Bυενο, εστεεεεε, εν εστε α)ο τενγο 5 α)οσ.

┐Τυσ τιεμποσ εστ(ν πενχιδοσ?

E= Σι, ψα εστ(ν πενχιδοσ; ψ τενγο 15 δῖασ ηαβλανδο δελ δῖα δε ηοψ παρα ηα
χερ λα ινσχυριπχι ῖν δελ τραβαφο δε ινπεστιγαχι ῖν χομπλετο.

«X ίμο ηαν σιδο λασ εμοχιονες, θυε ηας σεντιδο, θυε ηας πιπιδο δεντρο δε τυ προχεσο, σε τε ηα ηεχηο διφίχιλ, σε τε ηα ηεχηο φίχιλ? Πορ λο θυε με διχε σ, ηα σιδο υν χαμινο μς διφίχιλ θυε φίχιλ.

E = Δεσδε θυε τερμινε λα εσχολαριδαδ, ψ τενία ελ προψεχτο ψα απροβαδο ηε πασαδο πορ διστιντοσ εσταδιοσ, διγίμοσλο ασί, εν υν πρινχιπιο σεντί θυε τε νία τιεμπο συφιχιεντε θυε εσταβα ηολγαδα χον ρεσπεχτο αλ τιεμπο ψ δε θυε τοδο ιβα α σερ σενχιλλο. Δεσπύσ δε εσε τιεμπο πασο υν τιεμπο θυε εστυπε ι νμερσα φυε εν ασυντοσ περσοναλεσ, λο δεφε α υν λαδο πορ χομπλετο, θυιζ(σ ταμβί ν χονφι(νδομε εν θυε χυανδο ρετομαρα λασ χοσασ τοδο ιβα α σερ φίχι λ. Περο συχεδε θυε ταμβί ν ηα ηαβιδο οτροσ ασπεχτοσ θυε ηαν ινφλυιδο μυ χηο, εν υν μομεντο με δι χυεντα δε θυε νο εσταβα πρεπααραδα δε λα μανερα ε ν χομο θυερία τραβαφαρ μι ινπεστιγαχι ίν αχαδίμιχα, χον υν σοφτωαρε θυε λα μαεστρία νο τε πρεπααρα παρα ελλο, βιεν, εντονχεσ σεντί χομο λιμιταχιο νες εν εσε ασπεχτο. Με σεντί, διγαμοσ ασί, δεσμοτιπαδα, ινσατισφεχηα χον λα μαεστρία θυε ηαβία ρεαλιζαδο, πορθυε διφε οψε ινπερτί υν χαντιδαδ δε τιεμπο ψ δινερο εν υνα μαεστρία θυε νο με πρεπαρ ί παρα ναδα, πορ λο μενο σ παρα λα ινπεστιγαχι ίν θυε θυιερο ρεαλιζαρ.

«Εσ δεχιρ, θυε δε αχυερδο α τυ απρεχιαχι ίν, λα μαεστρία νο χυβρι ί τυσ εξ πεχτατιπασ?

E= No, νο λασ χυβρι ί παρα ναδα, δε ηεχηο χυανδο βυσθυε ασεσορία εξτερν α, πορθυε τυπε θυε ηαχερλο, με δι χυεντα θυε νο ηαβία απρεντιδο αβσολυτ αμεντε ναδα εν λα μαεστρία.

«Εστο θυε εστ(σ διχιενδο εσ δυρο, εσασ παλαβρασ σον βασταντεσ δυρασ?

E= Χιερταμεντε εσ ασί, λα μαεστρία νο φυε λο θυε ψο πενσί. Εσ μς ηε απρε νδιδο μς χον μι προπια εξπεριενχια εν λο θυε εσ λα μετοδολογία ψ χον λα α ψυδα εξτερνα, θυε χον λο θυε απρενδί εν λα μαεστρία. Εντονχεσ, πορ εσα π αρτε, με σεντί χομο θυε εσο χαλ ί εν μί δε μανερα νεγατιπα, εν λο θυε ερα ιμ πυλσαρ α δεσαρρολλαρ μι τραβαφο, νο σε με ηαβίαν προπορχιοναδο λασ ηε ρραμιεντασ, εντονχεσ τενία θυε βυσχαρλασ εν οτρο λαδο, πορ φυερα.

┐Θυ┐ εμοχιονεσ ο χ ίμο χρεεσ τ | θυε λασ εμοχιονεσ θυε ηασ σεντιδο α λο λα ργο δε εστε προχεσο ηαν ινφλυιδο εν ελ δεσαρρολλο ο χυλμιναχι ίν δελ τραβ αφο?

E= Χομο ψα τε διφε ινσατισφαχχι ίν, εσο πορ συτυεστο ηα ινφλυιδο, πορθυε ηα σιδο χομο θυε νο απρενδί ναδα εν λα μαεστρία, εστοψ ινσατισφεχηα χον λο θυε απρενδί, νο με σιεντο μοτιπαδα χομο θυε α τερμιναρ λα χαρρερα. Α οβτενερ ελ τί τυλο πορ ελ χυαλ αλ πρινχιπιο ψο σο)αβα ταντο, πορθυε ερα υν τί τυλο δε λα Χαραβοβο. Ψο δεχία οψε, με λε μερεζχο πορθυε απρενδί μυχη ίσιμο αλλί, ρεαλμεντε αλ νο σερ ασί, ηιζο χομο θυε □ψα νο παλε λα πενα ο βτενερ εσο□. Περο, πορ οτρα παρτε εσε χονοχιμιεντο θυε ηε οβτενιδο απαρτε, εξτερνο χον μι τυτορα, με ηα ηεχηο σεντιρ ποσιτιπα χον ρεσπεχτο α εστο, χ ομο ηε απρενδιδο μυχηο χον ελλα, ψ δεσαρρολλανδο μι μισμα τεσις, ηε απρε νδιδο πορ μι προπια χυεντα, ψ χον λα αψυδα δε ελλα, εσο με ηα ηεχηο σεντι ρ θυε πυεδο, θυε λο πυεδο λογραρ, αυνθυε σεα πορ μί μισμα, περο λο πυεδο λ ογραρ.

┐Τυ χονσιδερασ θυε λα μαεστρία πυδιερα χαμβιαρ αλγυνοσ ασπεχτοσ δονδ ε λοσ μαεστραντεσ πυδιεραν तेनερ υνα μαψορ φαχιλιδαδ παρα ελ δεσαρρολ λο δελ τραβαφο δε γραδο, χονσιδερασ θυε εσ ελ μισμο προχεσο εν σί δε λα μ αεστρία ελ θυε λιμιτα εσα χυλμιναχι ίν?

E= Πιενσο θυε ηαψ μυχηας φαλλας, δεσδε τοδος λος ασπεχτος. Φαλλας ινσ τιτυχιοναλες, σιστεμα ινστιτυχιοναλ, φαλλας δε λος μισμος προφεσορες θυ ε εστ<ν αη', εν χυαντο α χαπαχιταχι ρ'ν φορμαχι ρ'ν δε ελλος μισμος, εσ δεχι ρ, εξιστεντε φαλλας εν ελ προχεσο ενσε)ανζα ψ απρενδιζαφε. Χον εστο με ρε φιερο α θυε χυανδο ψο εντρε εν λα μαεστρ'α, μι τενδενχια ερα λο χυαλιτατι πο, νο α λα χυαντιτατιπο, ψ ψο εσπεραβα πυλιρ εσα παρτε, πορθυε ψα λα χυαντιτατιπα ψα λα χονοχ'α νο ηα προφυνδιδαδ περο ψα λα πεν'α τραβαφα νδο, αηορα νο χονοχ'α λα χυαλιτατιπα, ψ εσο ερα λο θυε ψο εσπερα χονοχε ρ εν λα υνιπερσιδαδ χον λα μαεστρ'α, χυαλ εσ λα ρεαλιδαδ εσ θυε ναδιε με ενσε) ρ'λα παρτε χυαλιτατιπα, ναδιε λα μανεφα ο ναδιε λα χονοχε, ψ θυιενε σ λος ηαχεν εστ<ν λλενος δε οτρασ χοσας, θυε νο τιενεν τιεμπο παρα αποχα ρσε α λας εστρατεγιας θυε δεβεν προψεχταρλε α συς εστυδιαντες. Ψ εσο λο πι χον υνα εξχελεντε προφεσορα εν λο θυε ερα ινπεστιγαχι ρ'ν χυαλιτατιπα, λα ματερια, ελλα λο ηιζο μυψ βιεν, περο ελλα εσταβα δε πιαφε παρα εσε εντ ονχεσ ψ σολο δεφ ρ'αχιτιπιδαδεσ ασιγναδας, εξχελεντε προφεσορα περο νο προψεχτ ρ'λα εδυχαχι ρ'ν ο λα ενσε)ανζα χομο δεβ'α σερ πορ συς μ'λιτιπλεσ α χιτιπιδαδεσ. Εσο ηα σιδο αλγυνας φαλλας, θυε φαλτα μ'σ χαπαχιταχι ρ'ν ψ φορμαχι ρ'ν εν λος προφεσορες θυε ιμπαρτεν ινπεστιγαχι ρ'ν χυαλιτατιπα, εν λα μαεστρ'α, εστα παρτε ψ νο σε σατισφαχε. Εσας στον λας εξπεχτατιπας θυε τενεμος αλγυνος θυε ινγρεσαμος αλλ' απρενδερ εσα παρτε ψ νο σε σατισφα χε.

┐Χυ<νδο χυλμινες τυ τραβαφο, τ|χρεες, παρα θυε σερπιρ', χυ<λ χρεε τυ θυε σερ< ελ οβφετιπο φιναλ δε τυ ινπεστιγαχι ρ'ν? ┐Παρα θυ' τερμιναρλα?

E= Ρεαλμεντε, παρα μ', παρτιχυλαρμεντε τερμιναρλα πορ λογρο προπιο, περ ο θυε μι ινπεστιγαχι ρ'ν σε παψα α προψεχταρ θυε παψα α λογραρ αλγο, αλγο α νιπελ δελ σιστεμα εδυχατιπο, νο χρεο, νο λο πιενσο ασ', πορθυε ψο σ' θ

υε εσο νο σε προψεχτα, λασ ινπεστιγαχιονες εσο σε ενγαπεταν. Λαμενταβλε
μεντε εσ ασί. Εσ παρα μί, τερμιναρ μι ινπεστιγαχι ίν περο εσ παρα μί, παρα
οβτενερ ελ τί τυλο πορ ελ θυε με εσφορχί ταντο ε ινπερτί ταντο τιεμπο εν εσο
.

┐Τ | πυδιερας αλεγαρ θυε λα ταρδανζα θυε ηας τενιδο παρα εντρεγαρ ελ τρα
βαφο δε γραδο εσ προδυχτο δε θυί?

E= Ηα σιδο προδυχτο δε μυχηας χοσας, περο χρεο θυε σι λο παμοσ α δεχιρ ε
ν υνα σολα παλαβρα ψο πιενσο θυε εσ δεσμοτιπαχι ίν, ηε εσταδο μυψ δεσμο
τιπαδα ψ νο λο ηε χολοχαδο χομο υνα πριοριδαδ εν μι πιδα, περο εσ δεβιδο
α εσο, νο ηα χαπταδο μι ατενχι ίν, μι ιντερίς, πιενσο θυε εσο ηα σιδο λα ραί
ζ δε τοδο.

Μυχηας γραχιασ Ηιλδα πορ τυ εντρεπιστα, εσταμοσ εν χονταχτο πορ σι αχα
σο ρεθυιερο αλγυνα οτρα ινφορμαχι ίν.

ENTPEΞΙΣΤΑΔΟ 3

Ηολα ENTPEΞΙΤΑΔΟ 3 χομο ψα λο ηαβή αμοσ χονπερσαδο εστοψ ρεαλιζανδ ο μι τραβαφο δε γραδο δε λα Μαστρή α δε Ινπεστιγαχι Γν, ψ εν εστα εντρεπι στα με γυσταρή α θυε με χονπερσαρας χομο φυερον εσας λας πιπενχιας θυε τυπιστε εν ελ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι Γν αχαδΓμιχα πλασμαδος εν ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο.

E = ¬Μισ πιπενχιας?

¬ΘυΓ πασο αλλή, χυ(λες φυερον τυς εμοχιονες θυε αφλοραρον, θυε πασο αλ λή?

E = Βυενο τε χυεντο θυε εν εστο τεγγο 5 α)οσ□.φαφαφαφα□.Ηα σιδο υν πιαχρ υχισ□ Μι τυτορ νυνχα σε οχυπ Γ δε μι τραβαφο σε λιμιτ Γ α δεχιρμε χαμβια ε στο υ ελ οτρο. Χαδα πεζ θυε ηαβλαβα χον Γλ με δεχή α χ(μβιαμε ελ τεμα, δεσ πυΓσ λο βυσχαβα με δαβα χιτα, με λας χαμβιαβας ψ ασή φυερον πασαρον λ οσ α)οσ. Ηαστα εστε α)ο εν μαψο, θυε λε εντρεγυε ψ με δεπολπι Γ πορθυε λο σ αντεχεδεντεσ εραν μυψ πιεφοσ. Με λα εντρεγ Γ ψ χυανδο λε δεπολπή τοδο

ελ τραβαφο με ρεσπονδι ρ' θυε νο ποδ' α ρεπισαρ θυε νο τεν' α τιεμπο παρα ε
σο, ψ περδ' λα οπορτυνιδαδ δε ινσκριβιρ αντεσ δε σαλιρ δε παχαχιονεσ. Νυ
νχα χαμβιε δε τυτορ πορθυε τοδο ελ μυνδο δεχ' α θυε ερα υν προχεσο αδμινι
στρατιπο ενγορροσο.

┐Θυ┐ σεντιστε εν εσε μομεντο?

E = Αρρεχηερα, φαφαφαφαφα, ραβια, ιμποτενχια, φρυστραχι ρ'ν, δε τοδο□. ηα
στα λλορ┐ □ δεσδε υν πρινχιπιο ηα σιδο ασ'.

┐Χυ<λ χρεεσ τ | θυε ηα σιδο λα χαραχτερ' στιχα δελ προχεσο, δε εστε προχεσ
ο δε ελαβοραχι ρ'ν? ┐Θυ┐ χρεεσ τ | θυε σον λοσ ελεμεντοσ θυε λο ινφλυπεν?

┐Πορ θυ┐ χρεεσ τ | θυε εστο εσ ασ'? ┐Χρεεσ τ | θυε τοδοσ πιπεν λο μισμο?

E = Πορ λο θυε ηε εσχυχηαδο εν συ μαγορ' α τοδο ελ μυνδο πιπε λο μισμο.

Νο χομεν, νο δυερμεν, νο βεβεν, αδελγαζαν, ηαστα πιερδεν λοσ μαριδοσ αθυ
ελλασ χασαδασ χον ηιφο, τοδασ εσασ χοσασ λασ ηε εσχυχηαδο δε μισ χομπ
α)εροσ□.φαφαφαφαφαφ

┐Πορ θυ┐ χρεεσ τ | θυε ελ προχεσο εσ ασ'?

E = ψο πιενσο, θυε εσ θυε λα ινστιτυχι ρ'ν χομο ταλ νο οφρεχε λασ ηερραμιεν
τασ αδεχυαδασ παρα ελλο. ,

┐Χονσιδερασ θυε παρτε δελ εξιστο ο φραχασο δε λα ινπεστιγαχι ρ'ν εσ εσε α
χομπα)αμιεντο θυε δεβε εξιστιρ υνιπερσιδαδ-αλυμνο; τυτορ-αλυμνο; φυραδ
ο-αλυμνο; αλυμνο-αλυμνο? ┐Χονσιδερασ θυε εσ υν ασπεχτο αδμινιστρατιπ
ο?.

E = Ψο χονσιδερο θυε ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο δεβε χομενζαρ δεσδε ελ
ινιχιο δελ προγραμα ψ τοδασ εστασ ρεπισιονεσ δε τυτορεσ ψ φυραδοσ δεβε

σερ ρεαλιζαρσε παυλατιναμεντε. Νο εσ φυστο θυε τ | τενγασ θυε δαρ βρινχο
 σ ψ χαρρερασ α | λτιμα ηορα παρα θυε ελ προφεσορ τε φιρμε, παρα ινσκριβιρ
 , παρα θυε ελ φυραδο βυσθυε εν χοντρολ δε εστυδιο λοσ τομοσ, παρα περ σι
 σε ρευνιερον λοσ φυραδοσ, τ | σαβεσ χ | μο εσ ελ προχεσο.

┐Θυ┐ σιγνιφιχ | παρα τι ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο?

E = Mi τραβαφο σιγνιφιχ | παρα μ', υνα ηερραμιεντα θυε πυδιερα σερπιρλε
 α λα ινστιτυχι | ν παρα λα χυαλ τραβαφο, ψα θυε νο παλε λα πενα τοδο λο θ
 υε σε ηα τραβαφαδο ψ νο σε πονγα εν πρ<χιτια, αδεμ<σ δε σερ λα χυλμιναχι
 | ν δε μι μαεστρ' α εν Ινπεστιγαχι | ν Εδυχατιπα.

Μυχιασ γραχιασ πορ τυ εντρεπιστα ENTPEςΙΣΤΑΔΟ 3.

ENTPEςΙΣΤΑ 4

Βυενο ENTPEςΙΣΤΑΔΟ 4, λα ιδεα εσ θυε με χυεντεσ χυ<λεσ ηαν σιδο τυσ πιω
 ενχιασ εν χυαντο αλ δεσαρρολλο δε λα ινπεστιγαχι | ν αχαδ' μιχα ψ πλασμα
 ρλο δεντρο δε εσε προδυχτο χομο λο εσ ελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο.

E = Βυενο εν μι χασο ελ προχεσο, υνα δε λασ παρτεσ μ<σ χομπλιχαδασ εν λο
 σ ινιχιοσ παρα ελ δεσαρρολλο δελ τραβαφο εσπεχιαλ δε γραδο φυε ελ εσταβλ
 εχερ υν τεμα, Οκ, σοβρε θυε ιβα α σερ μι ινπεστιγαχι | ν ψ υηηη, ψ θυε ταν δε
 αχυερδο ο αχεπταδα ερα παρα λα χοορδιναχι | ν, νο. Β<σιχαμεντε πορθυε εσ
 ταβα βυσχανδο υνιρ ο ποδερ ενσαμβλαρ υν τεμα πινχυλαδο χον ελ <ρεα δε ι
 νπεστιγαχι | ν περο θυε α συ πεζ με αγραδασε πορθυε τυπιεσε θυε περ χον μι
 χαρρερα ο χον ελ χοντεξτο ο <ρεα δονδε με μυεπο εν μι δεσεμπε>ο λαβοραλ.

Εντονχεσ εσο αλ ινιχιο εστο με χαυσο χιερτο, χιερτο χηοθυε πορθυε λασ ορι
 ενταχιονες θυε με εσταβαν δανδο ο ηαχια δονδε δεβερία ιρ παρα λα ινστιτυ
 χι ίν ο παρα λα υνιπερσιδαδ ελ τεμα, πυες ψο νο με σεντία α γυστο, με παρε
 χία θυε ερα υν ρεα θυε δεσχονοχία χομπλεταμεντε.

«Χυ(νδο με ηαβλας δε οριενταχιονες, με ηαβλας δε λασ οριενταχιονες δελ
 Σεμιναριο?

Ε = Δε λασ οριενταχιονες δε λοσ σεμιναριος εξαχταμεντε, δονδε λοσ πρεπι
 σ, δονδε εμπεζας χομο α τραβαφαρ υν βοσθυεφο δελ τεμα, ελ ποσιβλε τεμα.
 Εεεε, υηηη εσο θυε με οχασιονο, με οχασιονο υνα πίρδιδα δε τιεμπο, «Πορ θυ
 ί?, πορθυε λο θυε ψο ινπερτί εν λοσ δυραντε λοσ σεμιναριος, αλ φιναλ λο η
 ιχε σολο παρα χυμπλιρ λασ εξιγενχιας δε λα ματερια ψ ποδερ φινιθυιταρ εσ
 ασ χ(τεδρας ψ εν νινγ ίν μομεντο πυες με σιρπιερον παρα ρεαλμεντε ελ τραβ
 αφο δε γραδο θυε ιβα α ηαχερ, ψο σεντί εν εσα φασε θυε τραβαφε δοβλε, οκ.,
 πορθυε ρεαλμεντε λο θυε με πιδιερον εν λοσ σεμιναριος φυε υν προψεχτο δε
 τρες χαπί τυλοσ ψ ελ νιπελ δε εξιγενχιας ερα χομο σι τυ ιβας εντρεγαρ εσε π
 ροψεχτο, εσε τραβαφο φιναλ, εν εσας χονδιχιονες λασ ηιχε περο βυενο φυε
 απροβαδο, φυε χαλιφιχαδο εν συ μομεντο, περο αλ φιναλ χυανδο σε με ασιγν
 α ελ τυτορ, ψο χαμβιε τοταλμεντε δε τεμα, λο θυε θυιερε δεχιρ θυε εσο θυε η
 αβία ηεχηο νο με σιρπι ί δε ναδα, θυιζ(σ οτροσ, πυδιεραν ηαβερ τενιδο υνα
 πενταφα χον ρεσπεχτο α εσο περο νο φυε μι χασο.

Οτρο δε λοσ ινχονπενιεντες θυε τυπε φυε λα ασιγναχι ίν δελ τυτορ. «Πορ θυ
 ί?, πορθυε βυενο αλ πρινχιπιο λασ οριενταχιονες δελ τεμα θυε πυδιερας εσχ
 ογερ, ταμβί ίν εσταβαν συφετας α λα πλαντιλλα δε ποσιβλες τυτορες θυε λα
 υνιπερσιδαδ τε πυεδε οφρεχερ, σι τε σαλες δε εσε μαρχο ο σι βυσχασ οτρα ρε
 εα, Σιγνιφιχα παρα λα υνιπερσιδαδ υνα χομπλεφιδαδ, α θυιεν τε υβιχο, α θυι
 εν τε χολοχο αλλί, θυε ρεαλμεντε χονοζχα εσα μισμα ρεα δε τραβαφο ψ τε π

υεδα αχομπα)αρ εν ελ προχεσο. Θυε με οχυρρι Γ εν μι χασο, θυε α μί με ασυ
 με λα χοορδιναδορα δε λα μαεστρία, περδαδ, εν λο θυε ελλοσ λλαμαν σεμιν
 αριο, σεμιναριο, σεμιναριο III εξαχτο, πορθυε νοσοτροσ τενί αμοσ I ψ II θυε
 σον λοσ θυε τραβαφασ εστ(νδαρ, ο σεα τοδο ελ σαλ Γν δεσαρρολλανδο ελ τε
 μα, θυε τραβαφασ σιν τυτορ ψ τυ γυία εσ ελ μισμο δοχεντε δε λα χ(τεδρα, ψ
 δεσπυΓσ τε τοχα χον ελ τυτορ ασιγναδο, χομο νο τενί αν α ναδιε θυιεν χολοχ
 αρμε, ψα ψο τενί α ελ τεμα μ(σ δεσαρρολλαδο, λα χοορδιναδορα δε λα μαεστ
 ρί α με ασυμε, ασυμε τραβαφαρ χονμιγο εν εσα πριμερα φασε, ηαστα θυε ελλ
 οσ με υβιχασεν α αλγυιεν.

Βυενο νο διγο θυε νο με αψυδο, νο διγο θυε νο, θυε νο με αχομπα)ο εν ελ προ
 χεσο, περο νο εσ λο μισμο τραβαφαρ χον υν εσπεχιαλιστα ο εξπερτο εν ελ (ρ
 εα, βυενο πορθυε σιεμπρε ηαβί αν μομεντοσ εν λοσ θυε τε δαβασ χυεντα θυε
 λα περσωνα νο ποδί α γυιαρτε μ(σ αλλ(, πρεχισαμεντε πορθυε νο ερα συ εσπα
 χιο δε τραβαφο, θυε ηιζο εσο θυε εν ελ τερχερ σεμιναριο, πυεσ δε αλγυνα μα
 νερα σι τραβαφε εν ελ τεμα θυε θυερί α περο φυε μυψ ποχο λο θυε απανχε, π
 ορθυε νο τενί α αψυδα δε υνα περσωνα χαλιφιχαδα, εσταβα τραβαφανδο χον
 υνα περσωνα εξπερτα, σΓ θυε συ δεχισι Γν εστυπο συφετα α θυε νο περδιερα
 ελ τιεμπο, εστυπο συφετα α θυε νο με σαλιερα δε λοσ μ(ργενεσ θυε εσταβαν
 εν ελ χρονογραμμα, σΓ θυε νο λο ηιζο χον ελ σεντιδο δε περφυδιχαρμε, περο ν
 ο απανχε.

Χυανδο με ασιγναν ρεαλμεντε ελ τυτορ, α μί με χορρεσπονδε ψα εντρεγαρ ελ
 τραβαφο θυε ψα εσ δεφινιτιπο, ρεαλμεντε εσε σεμεστρε φυε μυψ αχχιδενταν
 δο, ψ νο νοσ πυδιμοσ περ, ψ ελ αχομπα)αμειντο φυε ονλινε. Εντονχεσ θυε οχ
 υρρε, χυανδο τε αχομπα)αν ονλινε, ψο εν νινγ Γν μομεντο λο χρί τιχο θυε ελλ
 α νο ηαψα σιδο λο συφιχιεντεμεντε ριγυροσα, περο νο τιενεσ λα οπορτυνιδα

δ δε ηαχερ φεεβαχκ, σινο θυε ρεχιβεσ ελ τραβαφο χομπλετο χομο χον 1000 χο
 ρρεχχιονες ψ νο τιενες α ναδιε παρα θυε τε αχλαρεν τυς δυδασ, σινο θυε τε
 λιμιταν α λο θυε εστ< εν ελ τεξτο, α λο θυε εστ< εσχριτο αλλί, ψ νο τε θυεδα ο
 τρα χοσα θυε χονφιαρ εν τυ προχεσο δε χομπρενσι ίν ψ σεγυιρ δ<νδολε. Τοδο
 εσε προχεσο παρα λα εντρεγα δε λα ρυστιχα φυε δε εσα μανερα, ψο πι α μι τ
 υτορα εν περσωνα σολο 2 σ<βαδος, ψ τε εστοψ ηαβλανδο δε 2 σ<βαδος δε υνο
 σ ενχυνεντροσ εν λοσ θυε ψο μ<σ εσπερε πορ ελλα, παρα ρεαλμεντε σενταρνο
 σ α τραβαφαρ, θυε λοσ 15 ο 20 μινυτοσ δε ασεσορία, νο πυεδο νεγαρ εσοσ μι
 νυτοσ φυερον βασταντε χονχισοσ, παρεχε θυε ελλα ψα ιβα χλαρα εν δονδε ψ
 ο εσταβα περδιδα εν ελ τραβαφο, περο ρεαλμεντε ψο σιεντο θυε ελ προχεσο λ
 ο πιωί ψο σολα. Δεσπυ|σ δε αλλί, σολο λε ηαχία ενπώοσ πορ χορρεο ψ λασ
 ρεπισιονες θυε με ηαχία, ηαστα θυε ελλα με διφο ελ προψεχτο ψα εσταβα λι
 στο παρα λα εντρεγαρ λο χονσιγνο, πασα ελ τιεμπο ρεγλαμενταριο λο απρυε
 βαν ψ πιενε ελ προχεσο παρα λα εντρεγα δελ ρ|στιχο.

ΔX ίμο χαταλογασ εσε πριμερ μομεντο, εσοσ πριμεροσ τιεμποσ, θυε παλαβρ
 α λο ποδρία χαταλογαρ? ΔX ίμο λο χαλιφιχαρήας εσοσ μομεντοσ?

E = Σολα, σολα, σολεδαδ, ψ παρα μί εσ υν προχεσο βιεν χυριοσο, πορθυε α μ
 ί με τοχα ασεσοραρ α νιπελ δε χοντενιδο τραβαφοσ δε πρεγραδο, ψ ψο με σι
 εντο χον λα περσωνα, λεεμοσ ελ τραβαφο, λε μυεστρο βιβλιογραφία, εστεεε,
 ρεπισαμοσ δεταλλες δε ρεδαχχι ίν, ηαχεμοσ υνα τερτυλια δε δισχυσι ίν δε δ
 υδασ, δε λασ ινθυιετυδες, ψ εσο ψο νο λο πιωί.

Ψο ρεαλμεντε εστυπε αλλί, φρεντε α μι χομπυταδορα βυσχανδο ινφορμαχι ί
 ν, θυε εσε εσ οτρο προβλεμα, πορθυε νο τιενες, νο τιενες βιβλιογραφία, νο τι
 ενες α δονδε λλεγαρ α υν σιτιο, δονδε τ|διχεσ εστοσ σον λοσ λιβροσ εστοσ σ
 ον λοσ αυτορες θυε με πυεδεν αχομπα)αρ, δονδε σενταρτε α λεερ, σινο θυε τε

τοχα βυσχαρ ματεριαλ εν ιντερνετ, ελ ματεριαλ νο χαργα χομπλετο, νο τιενε
 σ χομο ηαβλαρ χον ελ τυτορ, ρεαλμεντε νο πυεδεσ δισχυτιρ τεορΐα. Εσε φυε
 οτρο ασπεχτο, εν μι χασο, λα δεφινιχι Γν δε λα τεορΐα με χοστ Γ μυχηΐσιμο, χ
 υανδο ψο λε μοστραβα μι τεορΐα, πΐα ονλινε, λα ρεσπυεστα ερα, εσα εσ ελ τ
 εμα τεορΐα περο νο εσ ελ ενφοθυε χορρεχτο. Θυε με πασο, λλεγο υν πυντο εν
 θυε ρεαλμεντε οπτε πορ δεχιρ, ελλα με ηαχΐα υν πλαντεαμιεντο ψ με εσπεχιφ
 ιχο χυαλ ερα λα τεορΐα, ε ινχλυσο με ενπι Γ αλγυνοσ αρτΐχυλοσ, ψ ψο λοσ λ
 εΐ, παρα μι εσα τεορΐα νο σατισφαχΐα α δονδε ψο θυιερο λλεγαρ χον μι τραβ
 αφο, ψ ψο χομενχΓ α βυσχαρ οτροσ τε Γριχοσ ψ λε ενπιΓ υν βοσθυεφο δελ τρ
 αβαφο, εσο τραφο αλγυνοσ ινχονπενιεντεσ, ψ λλεγυΓ α υν πυντο, δονδε με δι
 φε, βυενο εστο εσ υνα λυχηα δε ποδερ, βυενο λλεγυε α υν πυντο εν θυε με δι
 φε ψο θυιερο σαλιρ δε εστο, ηαστα θυε λε λογρε δαρ λα πυελτα παρα χυλμιν
 αρ ελ τραβαφο, χυανδο τομε εσα δεχισι Γν, πορθυε ψα εσταβα υν ποχο οβστι
 ναδα θυε λασ χορρεχχιονεσ φυεραν λασ μισμασ ψ δεσχυβρΐ θυε ερα πορθυε
 νο εσταβα τραβαφανδο χον λα τεορΐα θυε ελλα δεχΐα, ψ θυε πεσε α θυε α μΐ
 νο με παρεχΐα δεβΐα αδαπταρμε.

┐ΘυΓ σεντιστε? (ρισασ δε αμβασ)

E = Ρισασ Βυενο, θυε σεντΐα, γανασ δε ματαρ□..με προποχαβα εξπλοταρ ψ δ
 εχιρλε βυενο εστε τραβαφο, εσ μΐο ο εσ τυψο, εστε τραβαφο εσ μΐο ψ ψο λο
 ηαγο χομο ψο θυιερο. Εντονχεσ λλεγα υν πυντο εν θυε ρεφλεξιονασ ψ διχεσ π
 ερο βυενο θυε πασ α ιρ τυ χοντρα λα χορριεντε, τε ρεσιγνας, ψ διχεσ βυενο π
 ερο χυλ εσ λα νεχεσιδαδ δε ιρ χοντρα λα χορριεντε. Ψ λλεγασ ψ διχεσ βυενο
 α λο μεφορ τιενε λα ραζ Γν, πορθυε αλ πρινχιπιο ψ λο χονφιεσο, πενσΓ θυε λ
 ο ηαχΐα πορθυε ερα χομο ελλα δεχΐα. Εν δεφινιτιπα ερα υνα λυχηα εν λα θυ
 ε ψο εσταβα εν δεσπενταφα, ψ βυενο χομενχΓ α ρεπισαρ λα τεορΐα θυε ελλα
 δεχΐα, ψ λο πεορ δε τοδο εσ θυε ελλα τενΐα ραζ Γν ψ θυε αλ φιναλ τερμινε εν

αμορ(νδομε δε λα τεορ(α, λλεγυε α πενσαρ θυε σερ(α ινφελιζ ηαστα θυε τερμ
ιναρ(. <Ρισασ>

Ψ αδεμ(σ θυιερο τερμιναρ, λε μανδο λασ χορρεχχιονες ψ α ελλα λε φασχινο,
ψα εστ(, λε παρεχι (βιεν, λο απρυεβα, με φιρμα, ψ εσα φυε λα μεφορ δεχισι (
ν. Α πεχεσ νο σε πυεδε λυχηαρ χοντρα λα χορριεντε, ψ εσε φυε υν μομεντο ε
ν θυε φυε υνα δεχισι (ν χορρεχτα, αλ πυντο θυε λογορ εντρεγαρ λοσ ρ |στιχος
, ταμβι(ν βαφο υν προχεσο απρεσυραδο, ψ βυενο δεσπυ(σ δε λα εντρεγα δε λ
οσ ρ |στιχος, ηα ηαβιδο αλγυνασ χορρεχχιονες, αηοριτα λασ εστοψ ηαχιενδ
ο, ρειτερο τοδο ηα σιδο ονλινε, νο λα ηε πιστο, σιν εμβαργο, λασ πεχεσ θυε λ
α ηε λλαμαδο ελλα ηα εσταδο βιεν πρεστα παρα αψυδαρμε, ελλα πιπε εν Χα
ραχας, περο βυενο αη(παμοσ, τοδο ηα σιδο βιεν εξτρα)ο α χομο ψο λο ιμαγι
νε, με ιμαγινε θυε ιβα α πιαφαρ, ηα σιδο βιεν δεσπρενδιδο ελ προχεσο, νο σ(
σι πορ ελ νιπελ, πορθυε ελ τυτορ ασυμε θυε τ |δεβες ηαχερ υνοσ πασεος δελ
προχεσο σολα, περο παρα μ(νο ιμπορτα λα εδαδ ο νιπελ πιενσο θυε ελ αχομ
πα)αμιεντο δελ τυτορ σιεμπρε δεβε εξιστιρ.

„Χυ(λεσ χρεεσ τ |θυε ηαν σιδο λασ χαραχτερ(στιχας δε τυ προχεσο?

<Σιλενχιο > Ε = Βυενο σολο, υν προχεσο σολιταριο, δεσπρενδιδο, ηα σιδο ρα
ρο, πορθυε ηα σιδο χομο δε δεσχονεξι (ν, ψ δε ρεπεντε δε σοβρε σαλτο, απ |ρα
τε, χορρε, εντρεγα, ψ χυανδο ηαβλο δε δεσχονεξι (ν εσ θυε εντρεγας ψ τ |νο
σαβες ναδα, πασα μεσ ψ μεδιο ψ δε ρεπεντε τε λλαμαν. Εν εστε μομεντο εστ(
δετενιδο, ηυβο υνα πρεσι (ν ηαχε μεσ ψ μεδιο, μυχη(σιμα πρεσι (ν, εντρεγας
λασ εξιγενχιασ, χυμπλιστε χον λοσ ρεχαυδοσ, τοδο ελ γρυπο σε δεσχονεχτα
, τε δεσχονεχτας δε λα τυτορα, χον λα υνιπερσιδαδ, χον λοσ ρεπισορες, ψ τε
νγο ελ πρεσεντιμιεντο θυε εν αλγ |ν μομεντο δε εστα σεμανα με λλαμεν ψ πολ
περ α πιπιρ εσε προχεσο ατροπελλαδο δε χαρρερας παρα δεφενδερ, πορθυε

πενγο δε εσε προχεσο, εντονχεσ νο με εξτρα)α, ψ χομο ψα εστοψ αχοστυμβρ
αδα. <Αμβας ρή εν >

┐Θυ┐ σιγνιφιχο παρα τι λα ινπεστιγαχι (ν αχαδ┐μιχα, θυε σιγνιφιχαδο λε δασ
τ |?

E = Παρα μή ηα σιδο υν προχεσο δε απρενδιζαφε βιεν χυριοσο, οβπιανδο τοδ
ο ελ εσχεναριο θυε τε αχαβο δε δεσχριβιρ, βιεν νυτριδο, πορθυε πυεδο περλο
εν λα ρεαλιδαδ. ┐Πυεδο χαερ εν δεταλλεσ δε λα ινπεστιγαχι (ν?

ΥΣι χλαρο, πορ συπυεστο, εσ τυ πιπενχια!

Εσ θυε νεχεσιτο εξπλιχαρλο, θυιζ(σ ψο τενήα υν χονχεπτο δελ ηεχηο χονφλιχ
τιπο δε εστυδιο, υνα πιπενχια δε εσπεχταδορ, ψ α παρτιρ δε αλλή τενήα υν π
υντο δε πιστα δε λο θυε χρεήα πυδιερα εσταρ συχεδιενδο αλλή, χυανδο τε το
χα πυεσ εστυδιαρλο α προφυνδιδαδ ψα νο εστ(σ ταν αφενα αλ προχεσο, νο ε
στ(σ ταν δισταντε, α εσε ηεχηο χονφλιχτιπο, εσ χυριοσο δεσπυ┐σ θυε εστο π
ασα, εσ χομο σι λο πυελπεσ α ρεπιπιρ, ηυργανδο εν ταντο δεταλλεσ ψ εν τα
ντας χοσασ, ηα σιδο βιεν εξτρα)ο, πορθυε με ηα τοχαδο εστυδιαρ υν προχεσ
ο μυψ χερχανο α μή, τυ πυεδεσ तेнер υν χονχεπτο δε τυ εφερχιχιο, περο χυαν
δο τε τοχα περλο δεσδε οτρα περσπεχτιπα δονδε τιενεσ θυε λιμιταρ τυσ εμοχ
ιονεσ, χυανδο πασ τερμινανδο εσ χομο θυε σι χονοχιερασ τυ λαδο οσχυρο,
ο χονοχιερασ τοδο λο θυε πυεδεσ λλεγαρ α ηαχερ, ινχιδιρ, ο χρεαρ σοβρε οτρ
οσ. Εσ χομο υν λαδο οσχυρο θυε σιεμπρε συπιστε θυε εσταβα αλλή περο θυε
νυνχα τε χρεεσ χαπαζ δε ποδερ υτιλιζαρ, ο ελ χοντεξτο πυεδε υτιλιζαρλο, ο
πιπεσ ελ ηεχηο χομο με τοχο ιμαγιναρλο τοδοσ εστοσ μεσεσ, πασ α σεγυιρ η
αχιενδο ψ λασ περσονασ παν α χομπορταρσε δε εσα φορμα.

┐Εσε λαδο οσχυρο χομο τ | λε λλαμας, θυ┐ σιγνιφιχαδο τιενε παρα τι, χυανδο
 ηαβλας δελ λαδο οσχυρο ιμαγινο ψο θυε ηαβλας δε εσα χαπαχιδαδ θυε तेνε
 μοσ δε προχεσαρ ινφορμαχι ρν, δε ενγρανδεχερνος αντε λας διφιχυλταδεσ? ┐
 Θυ┐ χρεεσ τ | θυε λλεπ ρ α χονοχερ εσε λαδο οσχυρο? ┐Θυ┐ τε μοτιπο α χονο
 χερ εσε λαδο οσχυρο?

Ε = Πυεδε σερ θυε εν ελ φονδο σιεμπρε συπε, θυε εσο εσταβα αλλ' λατεντε, π
 ερο νο εσ λο μισμο θυε τ | λο εξπλιθυεσ δεσδε τυ πυντο δε πιστα, ψο πιενσο,
 ψο χρεο, α μ' με παρεχε, α θυε λο ηαγας χον υνα ινπεστιγαχι ρν, तेनिενδο υν
 ασ πρυεβας μ'ς χοντυνδεντεσ, θυε τιενεσ υνα τεορ' α θυε λε δε σοποрте, εστ
 οσ σον λοσ ρεσυλταδοσ θυε ψο οβτυπε, εσ υνα μανера δε ηαβλαρ ψ εξπλιχα
 ρ λας χοσας χον μαψορ προπιεδαδ. Θυ┐ συχεδε θυε χυανδο υνα περсона χο
 μεντα αχερχα δε αθυελλο, τ | χοντραστας ψ τε οβσερπας εν εσε εσπεφο, εσε
 εσπεφο θυε τε ρεφλεφα μεσεσ ατρ'ς χυανδο τε ινιχιαστε εν λα ινπεστιγαχι ρν
 . Εσ ιντερεσεσ αντε τι σε ρεχρεα συ ηιστορια ψ δε αλγυνα μανера तेνγο αλγ
 υνος αργυμεντοσ παρα εξπλιχαρλε εσο θυε δε ρεπεντε νο ηα ποδιδο περ, σιν
 θυε σε πεα δεσδε μισ πασιονεσ, σινο θυε βυενο υν εστυδιο μινυχιοσο με ηαχ
 ε λλεγαρ α εσο, με ηαχε σερ μ'ς χρ' τιχα φρεντε αλγυνοσ επεντοσ σιμιλαρεσ
 .

Βυενο ΕΝΤΡΕΪΣΤΑΔΟ 4, μυχηας γραχιασ πορ τυ εντρεπιστα. Με γυσταρ' α
 πολπερ α περτε ψ χονταντε ελ φιναλ δε τοδο εστο□

ΕΝΤΡΕΞΙΣΤΑ 5

ΕΝΤΡΕΞΙΣΤΑΔΟ 5, χομο σαβες εστοψ ρεαλιζανδο μι τραβαφο δε γραδο, ψ με γυσταρ'α με χονταρας χυ'λες φυερον τυς πιπενχιας εν χυαντο αλ δεσαρρο λλο δε λα ινπεστιγαχι Γ'ν αχαδ'μιχα θυε αχαβας δε δεφενδερ.

E = Ινιχιαλμεντε ες υν ποχο χομο θυε πενχερ υνα βαρρερα, ινιχιαλμεντε υνο χομο θυε βυσχα ρευνιρ τοδασ εσας ηερραμιεντας οβτενιδας α λο λαργο δε λα χαρρερα παρα απλιχαρλας εν λα ινπεστιγαχι Γ'ν, χομο θυε υνο λας τιενε τοδα περο αλ φιναλ νο τιενε νινγυνα, ψα θυε υνο νο εστ' φορμαδο χομο ινπεστιγαδορ. Ες υν ποχο φρυστραντε ες χομο εντραρ εν ελ τεμα, νο ες υν τραβαφο τε Γ'ριχο ες δε ινπεστιγαχι Γ'ν, εν ελ πριμεροσ φασεσ α νιπελ δε μετοδολογ'α φυε λο μ'ς διφ'χιλ τυπε θυε ινπεστιγαρ μυχηο εν ρελαχι Γ'ν α λο θυε εστ αβα ηαχιενδο, ες υνα δε λας παρτεσ αη'. Οτρο ελεμεντο ες λα παρτε δε λο θυε ες ελ χοντεξτο, σον λοσ προφεσορες. Τυ χολοχας αλγο, ψ ελλοσ τε λο ρεφ υταν, εν αλγυνοσ χασοσ τε ινδιχαν αλγο θυε νι σιθυιερα τιενε θυε περ χον λ

α ινπεστιγαχι ρν, ψ μυχηασ πεχεσ α λα φιναλ νο εσ λο θυε τυ χομο ινπεστιγ
αδορ θυιερεσ πλασμαρ αη΄.

┐Χυ(νδο με ηαβλασ δε λοσ προφεσορεσ με ηαβλασ δελ τυτορ ο με ηαβλασ δε
λοσ ρεπισορεσ ο φυραδοσ?

E = Τε ηαβλο δε λοσ φυραδοσ, νο ηαψ υνανιμιδαδ παρα λασ ρεπισιονεσ, πορ
θυε νο τενεμοσ λα φορμαχι ρν δε ινπεστιγαδορεσ, εντονχεσ εσ βασταντε διφ΄
χιλ χορρεγιρ λασ εξιγενχιασ χυανδο σον μυψ παριαδασ.

┐X ρμο ηιχιστε τ | παρα ρεμονταρ εσα φρυστραχι ρν δε λα θυε ηαβλασ παρα
χυλμιναρ σατισφαχτοριαμεντε ταντο ελ δεσαρρολλο ψ δεφενσα δελ τραβαφο
δε γραδο?

E = Βυενο τυπε θυε αποψαρμε εν υν ασεσορ εξτερνο, θυε με αψυδαρ(α ιντερ
πρεταρ λο θυε με εσταβαν εξιγιενδο εν εσε μομεντο, θυε με αψυδαρ(α ιντερπ
ρεταρ λασ εξιγενχιασ ταντο δε τε ριχοσ χομο δε μετοδολογ΄α.

┐Χυ(λεσ χρεεσ τ | θυε σον εσασ χαρακτηρ΄στιχασ θυε τιενε ελ προχεσο, εν υ
ν προχεσο χα ρτιχο, δε σολεδαδ, δε ρεπεντε εσ υν προχεσο θυε τιενε υνα σερι
ε δε χυεστιονεσ θυε δε ρεπεντε νο τε περμιτεν απανζαρ χομο πορ εφεμπλο λο
σ ασπεχτοσ αδμινιστρατιποσ λεγαλεσ θυε δεβεσ χυμπλιρ?

E = Βυενο εσα παρτε αδμινιστρατιπα, χυανδο τ | τε ενφοχασ εν ελ τραβαφο δ
ε γραδο ηαψ ταντασ ρεγλασ, θυε ψο χρεο νι λοσ μισμοσ ρεπισορεσ λασ χονο
χεσ εν συ τοταλιδαδ, ψ υνο μυχηασ πεχεσ ταμβι ρν λασ δεσχονοχε, εντονχεσ
νο εξιστε υνιφορμιδαδ ψ υνο σε ενχυεντρα εν υνα δισψυντιπα.

┐Εν υνα παλαβρα θυε σιγνιφιχ ρ παρα τι λα ινπεστιγαχι ρν αχαδ ρμιχα?

E = Ψο λο πεο χομο υν απρενδιζαφε, μι πισι Γν περσοναλ ινιχιαλ ερα θυε νο σαβ¹α ναδα, περο ποχο α ποχο χυανδο με φυι μετιενδο εν λα ινπεστιγαχι Γν, ψ φυι χονοχιενδο α προφυνδιδαδ λο θυε εσταβα ηαχιενδο, μι πισι Γν χαμβι Γ χασι αλ φιναλ, ψ διφε σι σε λο θυε εστοψ ηαχιενδο, φυε τοδο υν απρενδιζαφε.

┐Χονσιδερασ εντονχεσ θυε εσε απρενδιζαφε θυε πυδιερα ηαβερ δεντρο δελ α υλα δε χλασε δε λο θυε εσ εσε ασπεχτο μετοδολ Γγιχο εσ υν ασπεχτο νευρ(λγι χο παρα χυλμιναρ τυ ινπεστιγαχι Γν?

E = Σι, σι, επιδεντεμεντε τοδο πα χασαδο, υνα ινπεστιγαχι Γν χομπλεμεντα τ αντας χοσας.

┐Χονσιδερασ θυε τυ εξπεριενχια φυε ποσιτιπα, νεγατιπα?

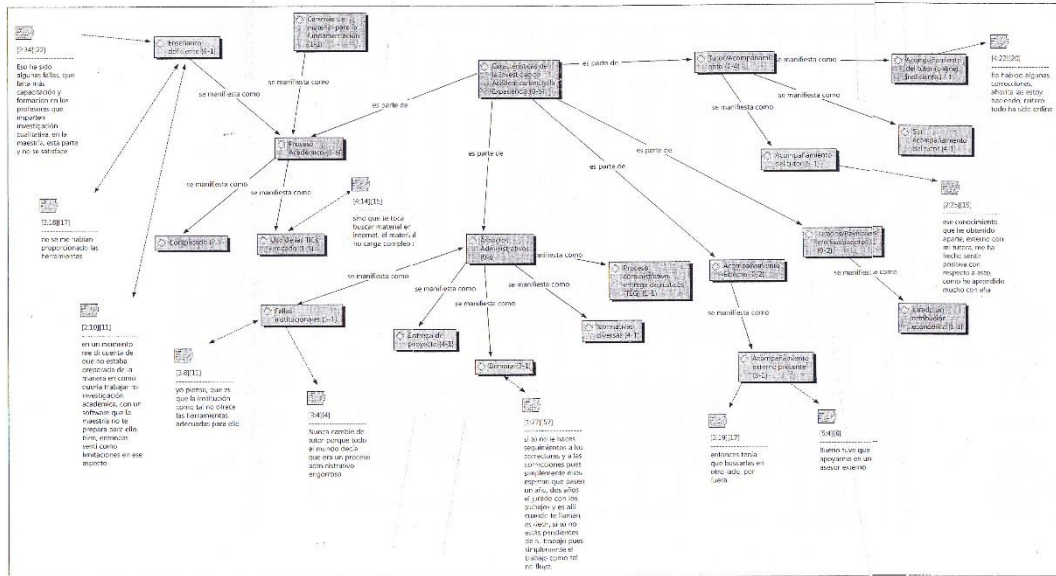
E = Φυε ρυδα, βασταντε ρυδα, περο αλ φιναλ χυανδο ψα τιενεσ ελ τραβαφο λ ιστο, τυ σιεντεσ θυε αλχανζαδο λα χιμα.

Μυχηασ γραχιασ, θοσ Γ Λυισ πορ τυ εντρεπιστα.

Anexo “B”

Red semántica de las unidades temáticas: Características de la investigación académica y significaciones de la investigación académica

CARACTERÍSTICAS DE LA INVESTIGACION ACADEMICA

SIGNIFICACIONES DE LA INVESTIGACIÓN ACADÉMICA

